

דין וחשבון שנתי 2022

תוכן העניינים

4	דבר יו"ר הדירקטוריון
5	דוח הדירקטוריון וההנהלה
7	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
15	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
40	סקירת הסיכונים
79	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים
83	בקורות ונהלים
84	הצהרת המנכ"ל
85	הצהרת החשבונאי הראשי
86	דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי
87	דוחות כספיים שנתיים מבוקרים
229	ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי
231	ממשל תאגידי
248	פרטים נוספים
264	נספחים
272	מילון מונחים
276	אינדקס

דבר יו"ר הדירקטוריון

מחזיקות ומחזיקי עניין יקרים,

אני מתכבד להביא בפניכם את הדוחות הכספיים של קבוצת הבינלאומי לשנת 2022, שנה של צמיחה משמעותית, יחד עם תוצאות פיננסיות מצוינות. תוצאות אלו אינן מובנות מאליהן. סיומה של המגיפה העולמית, העמיד את העולם בפני אתגרים חדשים, שהשליכו גם על הכלכלות והשווקים הפיננסיים, אתגרים שהתעצמו נוכח מלחמת רוסיה-אוקראינה. השיבושים בשרשראות האספקה והגידול בכמות הכסף שנוצר בשנות המגיפה, גרמו לכך שהאינפלציה עלתה בשיעורים משמעותיים. נדרשה מדיניות מוניטרית מהדקת בארץ ובעולם, מה שהביא לעליות משמעותיות ברבית שעמדה בעשור האחרון על רמות אפסיות והשליך על המערכות הפיננסיות, שוקי ההון והאשראי. לאחרונה, החלו הממשלה והכנסת בתהליך לקידום שינויים במערכת המשפט בישראל. שינויים אלו, ככל שיקרו, עלולים להביא להשפעות מאקרו כלכליות במשק ובשוקי ההון והמטבע. בשלב זה, לא ניתן להעריך מה תהיינה ההתפתחויות והשפעתן על המשק.

בשנת 2022, הציגה קבוצת הבנק צמיחה משמעותית בכל תחומי המיקוד האסטרטגיים שלה, במקביל לגידול ניכר בהכנסות וברווח הנקי. זאת, יחד עם עליית הרבית, הביא לתשואה להון של 16.6%. קבוצת הבנק המשיכה לשים דגש על חדשנות וטכנולוגיה, תחת ההנחה ששילוב בין בנקאות מותאמת ללקוח, עם יכולת דיגיטלית מובילה, מאפשר לבנק להיות בית מעולה ללקוחותיו ולעובדיו. דירוג הבנק, על ידי סוכנויות הדירוג המקומיות, הינו ברמה הגבוהה ביותר, AAA. חברת הדירוג הבינלאומית Moody's מדרגת את הבנק בדירוג A2. מדובר בהבעת אמון באיתנות הבנק ובמהלכים האסטרטגיים שמובילה הנהלת הבנק. הבעת אמון חשובה נוספת, התקבלה לאחרונה עם כניסתה של מניית הבינלאומי, לראשונה בתולדותיה, למדד המניות הגדולות של MSCI, כאחת מתוך 15 מניות ישראליות המשתייכות למדד עילית זה.

קבוצת הבנק גיבשה ואישרה בשנת 2022 תוכנית אסטרטגית תלת שנתית, עם דגש על המשך צמיחה, טרנספורמציה דיגיטלית מואצת והמשך מודרניזציה של מערכות הבנק, חיזוק המובילות בתחומי ההשקעות ושוק ההון וחיזוק הנוכחות בקרב משקי בית ועסקים קטנים ובינוניים. אנו עוסקים רבות בעתיד הבנקאות ובכיוונים חדשים שיאפשרו לנו לצמוח, תוך יצירת ערך למחזיקי העניין.

אנחנו ממשיכים להגדיל את ההשקעה בטכנולוגיה ובאמצעים דיגיטליים, חלקם פורצי דרך, עבור לקוחותינו ולהנגיש עבורם את מערך השירותים של הבנק, בזמן ובמקום המתאימים להם. אמצעים אלה מאפשרים לנו להתמודד בזירה הבנקאית התחרותית, אליה נכנסים שחקנים חדשים רבים, מקומיים ובינלאומיים, לרבות שחקנים חוץ בנקאיים.

פעילות הבנק בתחום האחריות התאגידית ממשיכה לצבור תאוצה, כבנק מוביל במערכת הבנקאית בשיעור העסקת נשים בתפקידים בכירים. הבנק פועל להקטין את טביעת הרגל הפחמנית ובין היתר, בוחן הרחבת השימוש בחשמל סולארי וכן השקעות בתחומים אלה וזאת בהמשך לקו שהבנק מיישם, בדגש על פעילות עסקית לצד שיקולים של סביבה, חברה וממשל תאגידי (ESG). אנו רואים בתרומה לקהילה אלמנט חשוב, בו אנו פועלים באמצעות תכניות המבוססות על המשולש: קהילה, עובדי ומנהלי הבנק והבנק עצמו, על מנת לייצר מכפילי ערך בתרומה אפקטיבית לקהילה. לדוגמא, כך הרחבנו את פרויקט הדיר עברו חיילים בודדים, תוך שיתוף משמעותי של עובדי הבנק.

כקבוצה בנקאית הנמנית עם חמשת הקבוצות הבנקאיות הגדולות, הבינלאומי מקפיד על ערכי הוגנות ושקיפות וכן רואה עצמו כבנק שוחר תחרות ומחולל תחרות במגוון תחומי הפעילות.

איתנות הבנק מאפשרת לנו לעמוד לצד לקוחותינו, כפי שעשינו בעת הקורונה ולסייע להם להתמודד עם אתגרי הכלכלה, ניהול ההשקעות וניהול העסקים ומשקי הבית ולאפשר להם לצמוח.

אנו רואים בעובדי ומנהלי קבוצת הבנק, מרכיב חיוני ומיוחד בתהליך יצירת הערך עבור לקוחותינו, בעלי המניות ומחזיקי העניין האחרים. לעובדי הבנק בסניפים ובמטה, להנהלת הבנק המנהיגה את קבוצת הבנק בביטחון ובהצלחה וללקוחות הקבוצה, הפרטיים והעסקיים, שנותנים בנו אמן, נתונה תודת הדירקטוריון.

רון לבקוביץ
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 21 במרס 2023

דוח הדירקטוריון וההנהלה

7	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
7	תיאור פעילות קבוצת הבנק
9	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים
10	הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
13	יעדים ואסטרטגיה
14	מדדי סביבה, חברה וממשל עיקריים (ESG)
15	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
15	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
18	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
23	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
34	מגזרי הפעילות הפיקוחיים
38	חברות מוחזקות עיקריות
40	סקירת הסיכונים
40	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
42	סיכון אשראי
56	סיכון שוק
62	סיכון נזילות
65	סיכון מימון
65	סיכון תפעולי
67	סיכונים סביבה ואקלים
68	סיכונים אחרים
77	דיון בגורמי סיכון
79	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים
83	בקורות ונהלים

רשימת לוחות

9	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים	1
14	מדדי סביבה, חברה וממשל עיקריים (ESG)	2
18	תמצית דוח רווח והפסד	3
19	הרכב הרווח המימוני, נטו	4
19	נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית	5
20	פרטים לגבי ההוצאות בגין הפסדי אשראי	6
20	התפלגות ההכנסות מעמלות	7
20	פירוט ההוצאות התפעוליות והאחרות	8
22	פרטים על הוצאות והשקעות שבוצעו בגין מערך טכנולוגיות המידע	9
23	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים	10
23	התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים	11
23	נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	12
24	אשראי לציבור ברוטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	13
24	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	14
25	החלוקה הענפית של ששת הלוחים הגדולים בקבוצה	15
25	יתרות סיכון האשראי הכולל של הלוחים הנכללים במדרגות העליונות בבאור 29ג'	16
26	הרכב תיק ניירות הערך	17
26	התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים	18
26	פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים לקביעת השווי ההוגן של ניירות הערך	19
27	פירוט אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח לפי מדינות/יבשות	20
27	פירוט אגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי לפי ענפי משק	21
28	התפלגות פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	22
28	פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	23
32	הון והלימות ההון	24
32	יחס הון כולל ויחס הון עצמי רובד 1 של חברה בת משמעותית	25
33	פרטים בדבר הדיבידנד שחולק על ידי הבנק משנת 2020	26
34	סך ההכנסות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	27
34	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	28
35	יתרות מאזניות ממוצעות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	29
36	נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים - פעילות בישראל	30
37	נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל	31
43	איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי	32
45	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק	33
47	חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים	34
48	חשיפות עיקריות למדינות זרות	35
49	היקף ההלוואות לדויר	36
50	נתונים על התפתחות תיק ההלוואות לדויר בבנק לפי מגזרי הצמדה	37
51	התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל	38
54	נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל	39
57	ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים	40
59	תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה	41
59	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים	42
60	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תאורטיים במדד	43
61	ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים	44
62	יחס כיסוי הנזילות במאוחד ובבנק	45
63	יחס מימון יציב נטו	46
64	יתרת סך הפקדונות של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות	47
77	דיון בגורמי סיכון	48
81	ניתוח רגישות של השפעת השינוי בפרמטרים העיקריים על חישוב ההפרשות האקטואריות	49

דוח הדירקטוריון וההנהלה

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 21 במרס 2023, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים והמבוקרים של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") וחברות מוחזקות שלו (להלן - "קבוצת הבנק"), לשנת 2022.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

תאור פעילות קבוצת הבנק

פעילותה העסקית של קבוצת הבנק מתמקדת במספר מישורים עיקריים:

- תיווך פיננסי בין מפקידים ללווים, העומד ביסודה של הבנקאות המסחרית. ההכנסות מפעילות זו מקבלות את ביטויין בהכנסות רבית, נטו ומהוות את מקור הרווח העיקרי של הקבוצה.
- שירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות, במגוון רחב של פעילויות, בתחומי ניירות הערך, מטבע חוץ, סחר בינלאומי, שירותי מידע, כרטיסי אשראי, מכשירים פיננסיים נגזרים וכיו"ב.
- ייעוץ השקעות וייעוץ פנסיוני.
- השקעת כספי הנוסטרו של הבנק וניהול סיכוני שוק ונדילות.
- שירותי תפעול בנקאיים לשוק ההון.
- שירותי נאמנות לגופים מוסדיים באמצעות החברה לנאמנות.

הבנק פועל באמצעות שלוש חטיבות עסקיות עיקריות:

- החטיבה העסקית המרכזת את מכלול הפעילות מול לקוחות עסקיים גדולים (corporate) ומסחריים (middle market), לרבות תחום האשראי מול לקוחות עסקיים ומוסדיים הפעילים בשוק ההון.
- החטיבה הבנקאית המספקת באמצעות הסניפים שירותי בנקאות ומשכנתאות לכלל מגזרי הלקוחות - משקי בית, בנקאות פרטית ועסקים קטנים. במסגרת זו, פועלים גם סניפי יובנק המתמחים בבנקאות פרטית ובשוק ההון וסניפי אוצר החייל, המתמחים במתן שירותים ללקוחות קמעונאיים ומסחריים, בדגש על עובדי וגמלאי מערכת הביטחון. בנוסף, במסגרת מערך פאג"י, פועלים סניפים המתמחים במגזר הדתי והחרדי.
- חטיבת נכסי לקוחות המרכזת את מכלול הפעילות בתחומי שוק ההון, הכספים והמט"ח עם הלקוחות הפרטיים, העסקיים, המוסדיים ופעילי שוק ההון. במסגרת החטיבה פועלים חדרי העסקאות בניירות ערך, במט"ח ובפקדונות וכן מערכי ייעוץ ההשקעות, הייעוץ הפנסיוני ומרכז ההשקעות. כמו כן, החטיבה ממנה על פעילות חברות בנות בתחומים משיקים - יובנק חברה לנאמנות והבינלאומי יוניק ניהול השקעות. בנוסף לבנק, כוללת הקבוצה גם את בנק מסד, המתמחה במתן שירותים לאוכלוסיית המורים בישראל.

אישור דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

ביום 8 באוגוסט 2022, אישרה חברת "מידרוג" את הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק בדירוג aa2.il, את פקדונות הבנק לזמן קצר בדירוג P-1.il, את הפקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק בדירוג Aaa.il אופק יציב ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג Aa3.il(hyb) אופק יציב.

ביום 8 בנובמבר 2022, אישרה חברת הדירוג הבינלאומית Moody's את דירוג פקדונות הבנק במט"ח ובמטבע מקומי לטווח ארוך ל-A2, את פקדונות הבנק לזמן קצר ל-Prime-1 ואת תחזית הדירוג ליציב.

ביום 10 בינואר 2023, אישרה חברת S&P מעלות את דירוג המנפיק של הבנק בדירוג iAAA\Stable ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג iAA-.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות ההערכות. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "יעד", "תחזית", "הערכה", "אומדן", "תרחיש", "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "כול", "יתכן", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק סקירת הסיכונים להלן.

המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים, הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים, או כאלה המשפיעים על שווקים אלה.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר					יחסים פיננסיים עיקריים
2018	2019	2020	2021	2022	
באחוזים					
9.3%	10.5%	8.6%	14.7%	16.6%	מדדי ביצוע עיקריים
0.54%	0.63%	0.49%	0.82%	0.89%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון
10.51%	10.81%	11.18%	11.46%	10.42%	תשואה לנכסים ממוצעים
5.76%	5.81%	5.29%	5.34%	5.19%	יחס הון עצמי רובד 1
122%	128%	150%	128%	127%	יחס המינוף
			*139%	133%	יחס כיסוי הנדילות ⁽¹⁾
3.0%	3.0%	2.7%	2.6%	2.9%	יחס מימון יציב נטו ⁽²⁾
1.8%	1.9%	1.7%	1.6%	2.0%	יחס סך ההכנסות לנכסים ממוצעים
1.0%	0.9%	0.9%	0.8%	0.8%	יחס הכנסות רבית, נטו לנכסים ממוצעים
68.4%	64.4%	61.8%	58.3%	50.9%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים
					יחס יעילות
1.02%	1.05%	1.38%	1.05%	1.02%	מדדי איכות אשראי עיקריים
0.83%	1.08%	0.86%	**0.63%	0.48%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
186%	131%	221%	**244%	220%	שיעור חובות לא צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
0.16%	0.10%	0.10%	(0.01%)	0.03%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור לא צובר
0.20%	0.16%	0.52%	(0.23%)	0.11%	שיעור מחיקות חשבונאיות, נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
					שיעור הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר					נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד
2018	2019	2020	2021	2022	
במיליוני ש"ח					
733	865	750	1,405	1,667	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
2,486	2,602	2,637	2,794	3,803	הכנסות רבית, נטו
166	138	464	(216)	123	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,637	1,520	1,523	1,756	1,611	הכנסות שאינן מרבית
1,325	1,286	1,371	1,444	1,489	מזה: עמלות
2,819	2,654	2,569	2,652	2,755	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,696	1,601	1,532	1,601	1,680	מזה: משכורות והוצאות נלוות
35	48	26	36	4	הוצאות סילוק
7.31	8.62	7.48	14.00	16.62	רווח נקי בסיסי למניה בת 0.05 ש"ח (בש"ח)
ליום 31 בדצמבר					נתונים עיקריים מהמאזן
2018	2019	2020	2021	2022	
במיליוני ש"ח					
134,120	141,110	167,778	180,470	195,955	סך כל הנכסים
31,303	37,530	57,802	57,370	57,130	מזה: מזומנים ופקדונות בבנקים
12,595	10,995	13,105	15,091	16,010	ניירות ערך
84,292	87,899	90,970	101,164	115,961	אשראי לציבור, נטו
125,707	132,186	158,243	170,033	184,920	סך כל ההתחייבויות
111,697	120,052	141,677	153,447	168,269	מזה: פקדונות הציבור
1,150	1,137	2,992	5,144	4,821	פקדונות מבנקים
4,989	3,674	4,394	3,356	4,749	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
8,093	8,568	9,141	10,003	10,559	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
ליום 31 בדצמבר					נתונים נוספים
2018	2019	2020	2021	2022	
7,860	9,989	8,514	12,950	13,900	מחיר מניה (באגורות)
355	410	125	543	942	דיבידנד למניה (באגורות)
4,285	4,086	3,895	3,715	3,676	מספר משרות ממוצע ⁽³⁾

- * הוצג מחדש.
 ** הוצג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלק גילוי על חובות פגומים, החל מיום 1 בינואר 2022 ואילך. נתוני השוואה לשנים 2018, 2019 ו-2020 לא הוצגו מחדש.
 (1) היחס מחושב בגין שלושת החודשים שנתיימו בסוף תקופת הדיווח.
 (2) בהתאם להוראות בנק ישראל יחס מימון יציב נטו חושב החל משנת 2021, לפיכך לא מוצגים נתוני השוואה.
 (3) מספר המשרות כולל תרגום למונחי משרות של שעות נוספות.

הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותה של קבוצת הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים שבהם הינם: סיכוני האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפים ולווים); סיכוני שוק, כאשר העיקרי שבהם הינו סיכון הרבית; סיכוני נזילות; סיכונים תפעוליים, לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע; סיכון ציות ואיסור הלבנת הון; סיכון אסטרטגיה; סיכון מוניטין; סיכון משפטי; סיכון חקיקה ורגולציה וסיכון מודל.

כל הסיכונים המהותיים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל.

במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

סיכונים מובילים ומתפתחים

סיכונים מובילים ומתפתחים נגזרים מסביבת הפעילות העסקית של הבנק וכוללים גם סיכונים שעשויים להיווצר בתחומים חדשים, או מוקדי סיכון חדשים בתחומים קיימים, שנגזרים, בין היתר, מתמורות בסביבה שמשפיעה על תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות סביבה רגולטורית, תחרותית, דיגיטלית ועוד.

להלן פרטים בדבר הסיכונים המובילים והמתפתחים העיקריים:

1. **סיכון מאקרו כלכלי** - התוצאות העסקיות של המערכת הבנקאית בישראל ושל הבנק כחלק ממנה, מושפעות באופן ישיר מהמצב הכלכלי בישראל ובעולם. הרעה בתנאים הכלכליים (לרבות שינויי רבית, מטבע, אינפלציה ועוד), הפוליטיים והביטחוניים, עלולה להביא לפגיעה בהכנסות קבוצת הבנק, להגדיל את היקף החובות הבעייתיים ולהשפיע לרעה על תוצאות קבוצת הבנק.

ההתפתחויות המאקרו כלכליות האחרונות, המשך מגמת האינפלציה, השפעות עליית הרבית בארץ ובעולם, התנודתיות והירידות בשוקי ההון, מצב המלחמה באוקראינה, השינויים הגיאוגרפיים בארץ ובעולם ועוד, עלולים להביא להאטה בפעילות הכלכלית ולהשפיע לרעה על הפעילות העסקית של הבנק, על מצב הלווים ועל הכנסות קבוצת הבנק. בנוסף, לאחרונה, החלו מהלכים לקידום הצעות לשינויים במערכת המשפט בישראל, המעוררים מחלוקת ציבורית רחבה. קיימת אי ודאות בשווקים הפיננסיים בקשר להשפעות האפשריות שתהיינה, אם תהיינה, לקידום מהלכים אלה. בשלב זה, לא ניתן להעריך מה תהיינה ההתפתחויות בנושא ומה תהיינה ההשפעות של שינויים אלה על המשק בישראל. נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, חלה עלייה בתנודתיות בשווקים הפיננסיים ובמדדי המניות המובילים בבורסה בישראל, חלו שינויים בתמחור של נכסים פיננסיים ישראלים בשווקים העולמיים ופחות בשער החליפין של השקל מול סל המטבעות. הבנק ממשיך במעקב ובניטור אחר הסיכונים השונים ובכללם אלו שהסתברות להתממשותם גדלה בעקבות האירועים, השלכותיהם והשפעותיהם על הבנק.

נוכח העלייה בחשיפות האשראי לענף הבינוי והנדל"ן במערכת הבנקאית, שעל פי הפיקוח על הבנקים אופיין בהגדלת תיאבון הסיכון, בהקלות בתנאי החיתום וכן בירידה במרווחי האשראי של העסקאות החדשות, נדרש על ידי הפיקוח על הבנקים, בין היתר, להתאים את ההפרשה הקבוצתית בגין תיק האשראי לענף הבינוי והנדל"ן, באופן שייתן ביטוי נאות לעלייה ברמת הסיכון של התיק. לבנק מדיניות פרטנית ביחס לתחומי הפעילות השונים בתחום הבינוי והנדל"ן, והוא נוקט במדיניות אשראי מידתית, אשר מתעדכנת באופן שוטף בהתאם לשינויים בענף ובדרישות הרגולטוריות. למידע נוסף ראה פרק סקירת הסיכונים, "סיכונים בענף הבינוי והנדל"ן".

2. **סיכון אסטרטגי/מודל עסקי** - השינויים בסביבת הפעילות של הבנק וההתגברות המשמעותית בעוצמת התחרות נבחנו וקיבלו ביטוי בעת גיבוש התכנית האסטרטגית הקבוצתית לשנים 2023-2025, שאושרה בדצמבר 2022. התוכנית האסטרטגית נבחנת מול ההתפתחויות המאקרו כלכליות והשינויים בסביבת התחרות ומול האתגרים השונים בפניהם ניצב הבנק.

שינויים המשפיעים על הסביבה העסקית ומשנים את עוצמת התחרות:

- שינויים בסוג המתחרים - בשנים האחרונות התחרות על השירותים והמוצרים הפיננסיים התרחבה מעבר לתחרות המסורתית בין הבנקים עם כניסתם והעמקת אחיזתם של שחקנים חדשים וקיימים לתחומים של פעילויות פיננסיות מסורתיות, כגון: בנקים דיגיטליים, מתחרים חוץ-בנקאיים, חברות ביטוח, חברות כרטיסי האשראי, חברות קמעונאיות וחברות הזנק ופינטק שמפתחות מוצרים חדשניים בענף וחברות ביג טק עולמיות שצפויות להרחיב את פעילותן בתחומים הפיננסיים בשנים הקרובות.
- שינוי במודל העסקי הבנקאי - ההתפתחויות הרבות שמתרחשות במקביל בזירות התחרות השונות בענף הפיננסיים, הבנקאי והחוץ-בנקאי, בהתקדמות הטכנולוגיה ושינויים בצרכי הלקוחות והעדפותיהם, מביאות לשינוי במודל הבנקאי.
- שינויים טכנולוגיים - המעבר לבנקאות דיגיטלית וכניסת מתחרים טכנולוגיים לפעילות פיננסית מייצרים סיכונים ואתגרים טכנולוגיים וסיכוני אבטחת מידע וסייבר חדשים אליהם הבנק נערך.

- שינויים רגולטוריים - הסביבה הרגולטורית ממשיכה באינטנסיביות בקידום הסדרתם של מהלכים להגברת התחרות בתחומים שונים, כגון שירותי תשלום, שינויים בשוק כרטיסי האשראי והתשלומים, החלת תקן לבנקאות פתוחה אשר מאפשר שיתוף מידע פיננסי של לקוחות עם צדדים שלישיים, רפורמת הנידון בין בנקים, הקמת לשכת שירותי מחשוב בנקאיים, רגולציה התומכת במעבר לבנקאות דיגיטלית ועוד.
- שינויים בצרכי הלקוחות - סיוכונים הקשורים לשינויים בטעמי הצרכן, ובכללם מוכנות גוברת לצריכת שירותים פיננסיים מגורמים חוץ-בנקאיים.
- דרישת התייעלות של המערכת הבנקאית - התחרות הגוברת במערכת הפיננסית הובילה לקידום מהלכי התייעלות במסגרתם ננקטו צעדים שונים לחסכון בהוצאות ובעקבות כך שיפור יחס היעילות. בהמשך למהלכי התייעלות בהם נוקט הבנק בשנים האחרונות, הבנק ממשיך להתייעל באמצעות הסטת פעילות לדיגיטל, יעול תהליכים והתאמת מודל ההפעלה לסביבת הבנקאות המשתנה.

3. **סיכון רגולטורי** - מקורו של הסיכון הוא בהתגברות הדרישות הרגולטוריות בארץ ובעולם בשנים האחרונות. השינויים הרגולטוריים ויישום רפורמות רגולטוריות מגבירים את אי הוודאות והתחרותיות במערכת הפיננסית ויוצרים סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, לרבות באמצעות מניעת או הטלת מגבלות על פעילות עסקית. שינויים אלה גם מחייבים את הבנק להיערכות, יישום והטמעה של דרישות רגולטוריות הכרוכים בעלויות והשקעות (כגון השקעות מיכניות) נכבדות. כמו כן, אי עמידה בהוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק והקבוצה חושף אותם לסנקציות, ובהן עיצומים כספיים, תביעות של לקוחות, לרבות תובענות ייצוגיות, הטלת אחריות פלילית על הבנק ועל נושאי משרה בו וכן לפגיעה בתדמיתו של הבנק בציבור. הסיכון הרגולטורי מנוהל בבנק כחלק מהסיכון המשפטי, מסיכון הציות ומסיכון האסטרטגיה.

מדיניות הציות של הבנק מעגנת, בין היתר, את ערכי הציות אותם מקדם הבנק, משמשת כקו מנחה לפעילות כל הגורמים בבנק בניהול סיכונים הציות בכלל ובעמידה במכלול ההוראות הרגולטוריות בפרט, מתווה את העקרונות וקווי היסוד, ומעגנת את הסמכויות ותחומי האחריות של הגורמים השונים בבנק ובקבוצה לצורך בניית תשתית נאותה ליישום החובות החלות על הבנק והקבוצה בתחום הציות והסדרת בנהלים ותהליכים. ההיבטים הרגולטוריים-משפטיים מפותחים ומנוהלים על ידי מערך היעוץ המשפטי במסגרת מדיניות לניהול הסיכון המשפטי המאושרת על ידי ההנהלה והדירקטוריון. המדיניות מסדירה את הדרכים לאיתור, מיפוי ומזעור של הסיכון המשפטי, לרבות באמצעות מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, ברגולציה ובפסיקה ומתן יעוץ ותמיכה משפטית שוטפים, בין היתר, על בסיס התפתחויות אלה.

בהיבט האסטרטגי, התכנית האסטרטגית ותכנית העבודה מתייחסות להשפעות אפשריות שצינו לעיל, ולזכויות בחשבון את השינויים האמורים. לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה אפשרית על פעילות הבנק בתקופת הדיווח ראה "חקיקה ויוזמות רגולטוריות", בפרק ממשיך תאגיד, פרטים נוספים.

4. **סיכונים סייבר ואבטחת מידע (כחלק מהסיכון התפעולי)** - סיכון סייבר מוגדר כפוטנציאל לנזק הנובע מאירוע סייבר בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו. לסיכונים סייבר, דלף מידע ואבטחת מידע פוטנציאל גבוה לגרימת נזק בהתממש אירוע משמעותי הכרוך בעלויות שיקום גבוהות. החדשנות בבנקאות בתקשורת, שימוש בטכנולוגיות חדשות, מערכות פתוחות ויישומי מחשוב ענן, גוררות סיכונים תפעוליים בדגש על סיכונים סייבר ואבטחת מידע. לצורך ניהול נאות של סיכונים סייבר, הורחבה והותאמה המסגרת הקיימת של ניהול סיכונים טכנולוגית המידע ואבטחת מידע בבנק בהיבטי תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות. הבנק הגדיר אסטרטגיה, מדיניות, מינוי מנהל הגנת הסייבר ליישום המדיניות ובניית מתודולוגיה לניהול הסיכון. כמו כן, הבנק מנהל את סיכון הסייבר באמצעות נקיטת פעולות מניעה רבות להפחתת הסיכון כולל קידום מודעות בתחום סיכונים סייבר ואבטחת מידע וביצוע תרגילים. בתקופה האחרונה נמשכות תקיפות סייבר על ארגונים פיננסיים בעולם, על ארגונים בארץ ועל גופי שרשרת האספקה של ארגונים אלו. כמו כן, קיימת מגמת עלייה בגורמי תקיפה מדינתיים וכן עלייה משמעותית בנסיגות פשיטת והנדסה חברתית. החשיפה להתממשות אירוע סייבר עולה, בין היתר, כתוצאה משימוש גובר של לקוחות בערוצים דיגיטליים והמשך עבודה מרחוק של עובדים וספקים. הבנק נוקט באופן שוטף בצעדים למזעור הסיכונים, לרבות פתרונות גישה מרחוק המלווים על ידי מחלקת אבטחת מידע, הגברת ניטורים ויישום בקורות ואמצעים שונים בהתאם להתפתחות האיומים.

לבנק קיימות פוליסות ביטוח, המקנות כיסוי ביטוחי לקבוצת הבנק בגין אירועי נזק שונים כתוצאה מאירוע כשל מחשבוני ו/או אירוע סייבר.

5. **סיכון טכנולוגיות המידע (כחלק מהסיכון התפעולי)** - בשנים האחרונות, הסביבה הטכנולוגית מתפתחת, התלות בה הולכת וגוברת, ונוצר הצורך בהגדלת הגמישות העסקית והטכנולוגית והצורך בהגברת השימוש בטכנולוגיות חדשות. לקבוצת הבנק קיימת תכנית לשדרוג תשתיות המחשוב, אשר מקנה מענה טכנולוגי לצורך מימוש האסטרטגיה העסקית של הבנק.

6. **סיכונים חוצי גבולות (CROSS BORDER) (כחלק מסיכון הציות)** - קבוצת הבנק פועלת בתחומי בנקאות שונים ומספקת שירותים גם ללקוחות שהינם תושבי חוץ. על רקע המאמצים המוגברים של מדינות שונות באיתור כספים של תושביהן המוחזקים מחוץ למדינת התושבות והמגמה של שיתוף פעולה בינלאומי במאבק בהעלמות מס, עלולה פעילות הבנק מול תושבי החוץ כאמור, להגדיל את החשיפה של הבנק לסיכונים ציות שמקורם בפעילות חוצה גבולות (Cross Border) וכן לסיכונים מוניטין. לקבוצת הבנק מדיניות ייעודית לנושא זה, נקבעו נהלי עבודה, ומתבצעת שורה של צעדים אופרטיביים לניהול וצמצום הסיכון.

בנוסף לאמור, חלו בשנים האחרונות התפתחויות בחקיקה וברגולציה הבנקאית באירופה ובעולם בכלל, שיש בהן להשפיע על רמת הסיכון והחשיפה לסיכונים ציות, הנובעים ממתן שירותים בנקאיים ללקוחות תושבי חוץ. ככלל, הבנק אינו יוזם פעילות שיווק, קידום ופרסום ואינו מכוון או מציע את שירותיו באופן מובהק או מכוון ללקוחות תושבי חוץ, בין אם באופן ישיר ובין אם באופן מקוון. לבנק אין שלוחות או נציגויות מחוץ לישראל

ועובדי הבנק לא פועלים מחוץ לישראל. לגבי חשבונות של תושבי חוץ הנפתחים בבנק, הבנק נוקט בגישה מבוססת סיכון בכל תהליכי פתיחת החשבונות ותהליכי ניהול החשבונות, על מנת למזער ולגדר ככל האפשר היתכנות או אפשרות, שהבנק יפר את הדין הזר בעת מתן שירותים בנקאיים ללקוחות תושבי חוץ, זאת על ידי איסור ביצוע פעילות שיווק אקטיבית, הגבלה והתאמה של סוג ואופן מתן השירותים, לרבות הגבלה או הימנעות ממתן שירותים לתושבי חוץ בעת שהייתם מחוץ לישראל והתייחסות לסוגיית יוזם השירות.

רמת הסיכון חוצה גבולות, התגברה מאז תחילת המלחמה בין רוסיה ואוקראינה ותחילת משטר הסנקציות על רוסיה והאזורים הבדלניים באוקראינה. יודגש כי נוכח המציאות הקיימת, חוזקו הבקורות והבדיקות המבוצעות בבנק, בדגש על עדכון רשימות המוכרים שהם תחת סנקציות באופן שוטף ובקרה אחר פעולות המבוצעות מול המדינות רוסיה, אוקראינה ובלארוס.

הוראות ה-FATCA - חקיקה אמריקאית המעוגנת בהסכם בין מדינת ישראל, בדרך של חקיקה מקומית. במסגרת כללי הוראה זו, מפעיל הבנק תהליכים פנימיים לזיהוי ותיעוד לקוחות אמריקאים ומדווח עליהם מדי חודש ספטמבר, לגבי שנת המס הקודמת, לרשות המסים בארה"ב באמצעות רשות המסים בישראל, בהתאם לדרישות ההוראה. בהתאם לתקנות, הבנק מאפשר פתיחת חשבון חדש, בכפוף לחתימת לקוח על הצהרה בדבר תושבות המס שלו.

הוראות ה-CRS - תקן שפותח על ידי ארגון ה-OECD ושמטרתו איסוף מידע, לגבי תושבות המס של לקוחות הבנק ודיווח עליהם לרשויות המס של המדינות המשתתפות, באמצעות רשות המסים בישראל. התקן אשר הוטמע בחקיקה מקומית, מיושם על ידי הבנק, אשר מדווח מדי חודש ספטמבר, לגבי שנת המס הקודמת על לקוחותיו, שהצהירו על תושבות מס זרה, או שבחשבונו אינדיקציה לתושבות מס כזו.

תקנות ה-QI - תקנות מס בארה"ב הנוגעות לניכוי מס במקור על הכנסה הנובעת ממקור אמריקאי, לרבות הכנסה מדיבידנד ותשלומי רבית על ניירות ערך אמריקאים. התקנות קובעות, בין היתר, חובות זיהוי, תיעוד, ניכוי ודיווח וחלות על כל המחזיקים בניירות ערך עם תקבולים ממקור אמריקאי, אמריקאים ושאינם אמריקאים.

7. **סיכון בנקאות הוגנת (CONDUCT RISK) (כחלק מסיכון הציות)** - קבוצת הבנק הטמיעה ערכי הוגנות ושקיפות בפעילותה מול לקוחותיה ופועלת לחיזוק עקרונות אלו בהתנהלותה השוטפת. ככלל, נדרשת קבוצת הבנק לוודא, כי ההצעות הניתנות ללקוח מותאמות לצרכיו וכי השירותים המוענקים לו ניתנים לו ללא הפליה, מכל סוג. אי עמידה בסטנדרט התנהלות ראו חושפת את הקבוצה לסיכונים שונים כמו סיכונים ציות, משפטי, מוניטין וכיו"ב. לקבוצת הבנק קיימת מדיניות בנושא התנהלות עסקית נאותה, כחלק ממדיניות הציות ואחד מיעדי קצין הציות הינו לפעול להטמעת עקרונות המדיניות בקרב החטיבות השונות.

8. **סיכונים סביבה ואקלים** - הסיכונים לחשיפה להפסדים מסיכונים הקשורים להשפעות סביבתיות, הן בשל עלויות שמקורן בחשיפה לסיכונים סביבה (פגיעה סביבתית - זיהום קרקע, זיהום אוויר, מחסור במים, רעידות אדמה וכיו"ב) והן בשל עלויות הנובעות מהחשיפה לסיכונים האקלים (סיכונים פיזיים - גלי חום, בצורות, שיטפונות, הצפות ועוד), או סיכונים מעבר הקשורים לשינויי האקלים. לסיכונים אלו השפעה אפשרית במספר היבטים, באופן ישיר או עקיף: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי, סיכון ציות וסיכון מוניטין.

- השפעה ישירה - כתוצאה מעלויות מפגעים סביבתיים שעל הבנק לשאת בהם, בגין נזקים ישירים הקשורים בשינויי אקלים, או הפסד כספי העלול להיגרם כתוצאה מאימוץ של הוראות לגבי מדיניות אקלים וסביבה, התפתחות טכנולוגית ושינויים בהעדפות השוק.
- השפעה עקיפה - כגון על סיכונים האשראי, עלולה לנבוע מהרעה במצבו הפיננסי של לווה, בעקבות השפעות סביבתיות ושינויי אקלים, בין היתר, בעקבות אי עמידה בהוראות הדין הסביבתי הרלוונטיות, בשל הוצאות גדולות הנדרשות כדי לעמוד בדרישות רגולציה סביבתית, או בשל קנס גבוה שניתן להשית על לווה בשל פגיעה סביבתית וכן התממשות של סיכונים אחרים הקשורים בסיכונים סביבתיים, כגון סיכון משפטי וסיכון מוניטין. הבנק נוקט בפעולות לזיהוי וניהול סיכונים אלו, בדגש על סיכון האשראי, תוך חתירה לצמצום או מניעה של סיכון הנובע מהשפעה סביבתית שיש בה פוטנציאל לפגיעה. הבנק רואה חשיבות במימון פרויקטים/גופים התורמים לפיתוח סביבתי, כגון מימון פרויקטים בתחום האנרגיה המתחדשת.

למידע נוסף ראה פרק סקירת הסיכונים להלן והדוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

השפעות השינויים ברבית ובמדד המחירים לצרכן

שנת 2022 התאפיינה במגמת עלייה בשיעור האינפלציה בישראל ובכלכלות המובילות בעולם, תוך חציית הגבול העליון של יעדי האינפלציה, נוכח היציאה ממשבר הקורונה, המלחמה המתמשכת באוקראינה והסנקציות על רוסיה בעקבותיה, אשר תרמו להעמקת משבר האנרגיה באירופה ומגבירות את חוסר הוודאות הכלכלית העולמית.

מגמה זו של עליה באינפלציה, גרמה לבנקים המרכזיים להדק את המדיניות המוניטרית ולנקוט בהעלאות רבית. על רקע הציפייה להמשך עליית רבית בכלכלות המובילות וחוסר הוודאות, התאפיין המסחר בשוקי ההון בארץ ובעולם, בשנת 2022, בתנודתיות רבה ובירידות שערים. בחודשים ינואר ופברואר 2023, המשיך בנק ישראל בהעלאות הרבית במשך והיא עומדת על שיעור של 4.25%. בהחלטת הרבית האחרונה שפורסמה בחודש פברואר 2023, צוין כי האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים מצויה מעל הגבול העליון של היעד ועומדת על 5.4% וכי

המדיניות המוניטרית המצמצמת וההתמתנות בפעילות בעולם, צפויות להביא להאטה מסוימת גם בפעילות הכלכלית בישראל, לצד האטה בקצב האינפלציה.

לפרטים נוספים ראה פרק התפתחויות כלכליות עיקריות, להלן.

הבנק נוקט במגוון פעולות על מנת להתמודד עם השפעות השינויים ברבית ובאינפלציה על הבנק ועל לקוחותיו, ובכללם ביצוע מבחני רגישות ובדיקות שוטפות הבוחנות את כושר ההחזר של הלקוחות, לפי מגזרי הפעילות השונים, תוך טיפול פרטני בהתאם לממצאים, ועדכוני הנחות למודלים שונים, בתחומי סיכון האשראי וסיכון שוק. הבנק ממשיך במעקב ובניטור אחר הסיכונים ובכללם אלו שההסתברות להתממשותם גדלה בעקבות השינויים כאמור, השלכותיהם והשפעותיהם על הבנק.

יעדים ואסטרטגיה

הבנק פועל על פי תכנית אסטרטגית רב שנתית המתוקפת על ידי הדירקטוריון. בשלוש השנים האחרונות (2019-2022), הבנק פעל בהתאם לאסטרטגיה שאושרה בדירקטוריון בנובמבר 2019. בחודשים האחרונים, הבנק, בהובלת הדירקטוריון, פעל לגיבוש אסטרטגיה תאגידית לשנים 2023-2025. התכנית האסטרטגית החדשה אושרה על ידי הדירקטוריון בדצמבר 2022. במסגרת האסטרטגיה החדשה גובשה גם אסטרטגיית דיגיטל חדשה.

הנהלת הבנק מוכוונת ומונחת על ידי הדירקטוריון וועדותיו באשר לאסטרטגיה ולמדיניות העסקית של הבנק. במסגרת זו, מאושרים על ידי הדירקטוריון המטרות, היעדים הכמותיים והאיכותיים ותחומי הפעילות של הבנק.

הדירקטוריון וועדותיו מפקחים על עבודת ההנהלה בכל הקשור ביישום האסטרטגיה והמדיניות העסקית, כפי שאושרו על ידם. הדירקטוריון גם מאשר את מדיניות ניהול הסיכונים הכוללת, לרבות קביעת מגבלות שונות לחשיפות בתחום סיכונים האשראי, השוק והנזילות. היחידות השונות בבנק, במערך הסניפים ובמטה, פועלות במסגרת נהלים וחוזרים כתובים המנחים אותן בפעילותן השוטפת. נהלים אלו מגדירים, בין היתר, את סמכויות היחידות השונות בבנק, ואת דרכי הפעולה בהן עליהן לנקוט.

הבנק פועל לחיזוק מעמדו בקרב לקוחותיו ומכוון להענקת שירותים בנקאיים מעודכנים ומותאמים לצרכיהם, ביעילות, במקצועיות ובביטחון, תוך התאמה לסביבת הבנקאות המשתנה, שמירה על רמת סיכון מידתית, לצד השאת תשואה נאותה למשקיעים.

בתכנית האסטרטגית החדשה נקבעו מיקודים עסקיים, שמטרתם להצמיד את הבנק קדימה בסביבת התחרות ותחת תנאי אי ודאות. לתכנית יעדי על במונחי תשואה על ההון ויחס יעילות. במקביל לניהול סיכונים מושכל, הבנק שם דגש בתכנית לנושאים הבאים:

- צמיחה בסגמנטים נבחרים, תוך מתן ערך מוסף ללקוחותיו וזאת בהתאם לצרכיו של כל לקוח, לרבות בתחום הדיגיטל והמענה הטכנולוגי.
- שמירה על מובילותו בשוק ההון ובתחום הבנקאות הפרטית, לצד המשך פיתוח כלים ואמצעים חדשניים בתחום.
- צמיחה בפעילות מול המגזר העסקי תוך חיזוק הקשר עם הלקוחות.
- פעילות למיצוי הפוטנציאל בתחום המשכנתאות.
- מיקודן של החברה הבת מסד והמותגים יובנק, פאג'י ואוצר החייל, בנישות הפעילות הייחודיות להם.
- התאמת מודל ההפעלה לעולם הבנקאות העתידי, לצד התאמת מודל השירות וניהול הלקוח.
- הובלת מהלכי התייעלות וחיסכון בהוצאות תוך שיפור תהליכים, העברת פעילות תפעולית למערך אחורי, המשך התייעלות ברשת הסינוף ובמטה והמשך הסטה לערוצי הבנקאות הדיגיטלית.
- חתירה לצמיחה וחשיפה לתחומים חדשים באמצעות שיתופי פעולה.

תהליכים אסטרטגיים נוספים שבוצעו בבנק בשנים האחרונות וממשיכים לקבל ביטוי גם באסטרטגיה החדשה, כללו את אסטרטגיית תשתיות המחשוב, אסטרטגיית דאטה, הממנפת את המידע הרב בארגון ליצירת ערך עסקי משמעותי לבנק וללקוחותיו ואסטרטגיה לתחום הסינוף, אשר מטרתה להתאים את מערך הסינוף לעולם הבנקאות המשתנה.

היבטי סביבה, חברה וממשל עיקריים (ESG)

הבנק רואה חשיבות מרובה בקידום היבטי סביבה, חברה וממשל תאגידי (ESG) בפעילותו העסקית ומשקיע בכך משאבים רלוונטיים, בהתאם לאסטרטגיה העסקית שלו. בכלל זה, הבנק נותן חשיבות להתמודדות מול משבר האקלים והסיכונים הפיננסיים הנגזרים ממנו והוא פועל לניטור הסיכונים וניהולם תוך בחינה של ההשפעה על פעילותו העסקית השוטפת וזאת לצד בחינת פעילות הבנק באופן שוטף ביחס להיבטים סביבתיים, חברתיים ואחרים הנוגעים לממשל תאגידי.

השנה, גיבש הבנק אסטרטגיית ESG ארגונית כוללת, במסגרתה נקבעו מדיניות ויעדים רב שנתיים, תוך התמקדות במספר תחומים מרכזיים כמפורט להלן.

- שילוב היבטי ESG בתחום שוק ההון - במסגרת מובילותו בשוק ההון, החליט הבנק לשלב שיקולי ESG בייעוץ ההשקעות ולהגיש מידע בנושא ללקוחותיו, באמצעות יועצי ההשקעות הבנקאיים ומערכות המסחר. במסגרת זו, הבנק פועל להגיש מידע בנושא ESG של ניירות ערך שונים באמצעות מערכות המסחר ובוחן את האפשרות לשלב דירוגי ESG במתודולוגיות האנליזה של הבנק לניירות ערך. במקביל, הבנק השלים מערך הדרכות בנושא ליועצי ההשקעות הבנקאיים, במטרה לסייע להם לשלב את תחום ה-ESG בתהליכי הייעוץ, בהתאם לצרכי הלקוחות והנחיותיהם.

- ניהול סיכוני סביבה ואקלים באשראי העסקי - הבנק בוחן באופן קבוע את תהליכי ניהול סיכוני הסביבה בעסקאות אשראי מהותיות ומקפיד בעת קבלת החלטות מתן אשראי, להתחשב בהיבטי הסיכון הסביבתי, ככל שהנושא רלוונטי לעסקה. על רקע ההתפתחויות המשמעותיות של השנים האחרונות בפרקטיקות לניהול סיכוני סביבה, לרבות טיטוט המפקח על הבנקים מיום 25 בדצמבר 2022, בעניין עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים, הבנק מבצע בחינה מחודשת של תהליכי הערכה וניהול הסיכון הסביבתי, תוך התאמתם, ככל שניתן, לפרקטיקות המקובלות בעולם. במסגרת זו, הבנק ממפה את החשיפות הקיימות בתחום זה, בוחן את השפעותיהן על פעילותו, פועל להתאים את תיאבון הסיכון שלו וקובע יעדים ומגבלות.
- קידום הבנה פיננסית בקרב לקוחות הבנק, בדגש על שוק ההון - הבנק שוקד על קידום ההבנה הפיננסית של לקוחותיו השונים, באמצעים דיגיטליים, כגון קורסים וסרטונים. התכנים מפורסמים ללקוחות באתר האינטרנט של הבנק, במטרה להרחיב את היקפי החשיפה לתכנים הללו, להעצים את הידע הפיננסי של הלקוחות ולסייע להם לקבל החלטות פיננסיות מושכלות יותר. חלק מהתכנים מותאמים לצרכים "יחודיים" של לקוחות מסקטורים ספציפיים, כגון עסקים קטנים ועצמאים. מעבר לערך החברתי הרב במהלך זה, הבנק מכיר בחשיבות של הידע הפיננסי של לקוחותיו, גם כחלק מכלי ניהול הסיכונים שלו.
- קידום גיוון בתעסוקה - כארגון, אשר אחד האלמנטים העסקיים המרכזיים שלו הוא פנייה למגוון רחב של מגזרים ואוכלוסיות בחברה הישראלית, הבנק מאמין בחשיבותו של גיוון רחב בתמהיל עובדי הקבוצה ובהתאם פועל לגיוס עובדים מקבוצות מגוונות בחברה הישראלית.

מדדי סביבה, חברה וממשל עיקריים (ESG)

2021	2022	
סביבה		
צריכת משאבים		
22,513,076	24,116,663	צריכת חשמל (בקוט"ש)
מדרך פחמי		
11,101	12,607	היקף פליטות (בטון CO2eq)
חברה		
עובדים		
3,663	3,664	מספר עובדים
66%	66%	שיעור הנשים המועסקות בבנק
18,281	24,572	היקף השקעה בלמידה והדרכת עובדים (בימים)
ספקים		
97%	97%	שיעור ספקים מקומיים
אשראי חברתי		
27,145	28,683	יתרת אשראי לעסקים זעירים, קטנים ובינוניים (במיליוני ש"ח)
1,937	1,546	מזה: אשראי לעסקים זעירים, קטנים ובינוניים בערבות מדינה (במיליוני ש"ח)
ממשל תאגידי		
50%	50%	שיעור דירקטורים חיצוניים
100%	100%	שיעור דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית
20%	20%	שיעור הנשים בדירקטוריון
40%	36%	שיעור הנשים בהנהלה
57	55	מספר ישיבות ועדות דירקטוריון
6.6	7.6	ממוצע ותק דירקטורים (בשנים)

למידע נוסף ראה דוח ESG באתר האינטרנט של הבנק.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות כלכליות עיקריות

להלן ההתפתחויות הכלכליות העיקריות, שהשפיעו על הסביבה הכלכלית בה פועל ענף הבנקאות בישראל. שנת 2022, התאפיינה ברמות אינפלציה גבוהות, בישראל ובכלכלות המובילות בעולם, תוך חציית הגבול העליון של היעד, נוכח היציאה ממשבר הקורונה, המלחמה המתמשכת באוקראינה והסנקציות על רוסיה בעקבותיה, אשר תרמו להעמקת משבר האנרגיה באירופה והגבירו את אי הוודאות הכלכלית העולמית.

מגמה זו של עליה באינפלציה, גרמה לבנקים המרכזיים להדק את המדיניות המוניטרית ולנקוט בהעלאות רבית. בהחלטת הרבית האחרונה, שפורסמה בחודש פברואר 2023, ציין בנק ישראל, כי האינפלציה בישראל ב-12 החודשים האחרונים עמדה על 5.4% ומצויה מעל הגבול העליון של היעד. נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, הציפיות לאינפלציה נמצאות בתוך תחום היעד. בהודעת הרבית האחרונה (שפורסמה בחודש פברואר 2023) ציין בנק ישראל, שהפעילות הכלכלית במשק בישראל איתנה ושוק העבודה מוסיף להיות הדוק, אף שבחודשים האחרונים של השנה, חלה התמתנות מסוימת בנתוני התעסוקה וישנם סימנים להאטה מסוימת בקצב הצמיחה.

צמיחה

בינואר 2023, עדכנה חטיבת המחקר של בנק ישראל את תחזיותיה, לפיהן צפוי התוצר לצמוח בשנת 2022 בשיעור של 6.3% (לעומת 6.0% בתחזית מחודש אוקטובר 2022), בשנת 2023 בשיעור של 2.8% (לעומת 3.0% בתחזית מחודש אוקטובר 2022) ובשנת 2024 בשיעור של 3.5%. חטיבת המחקר בבנק ישראל מעריכה, שבשנת 2023 צמיחת התוצר תתמתן, על רקע צפי להתמתנות בצמיחת הסחר העולמי ובצמיחת התוצר במדינות המפותחות וכן כתוצאה מעליית הרבית הריאלית בישראל בטווח התחזית.

סיכויי אשראי של המשק

רמת הסיכון של המשק הישראלי, כפי שהיא משתקפת מדירוגי חברות הדירוג ומשוקי ההון, נמוכה באופן יחסי. חברת דירוג האשראי העולמית Fitch אישרה, בחודש מרץ 2023, את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A+ והותירה אותו עם תחזית "יציבה". Fitch ציינה כי בשלב זה, לא ברור האם להצעות לשינויים במערכת המשפט בישראל, הנמצאות על הפרק, תהיה השפעה על דירוג האשראי של מדינת ישראל, בדומה להפחתת דירוג שחוו מדינות שעברו רפורמה מוסדית משמעותית. חברת דירוג האשראי העולמית Moody's אישרה, בחודש ינואר 2023, את אופק דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A1 והותירה אותו עם תחזית דירוג "חיובית". זאת לאחר, שבחודש אפריל 2022, העלתה Moody's את תחזית הדירוג של ישראל מ"יציבה" ל"חיובית". יצוין כי, Moody's פרסמה דוח ובו ציינה, בין היתר, כי לדעתה אם ההצעות לשינויים במערכת המשפט ייושמו במלואן, הדבר יביא להחלשת כוחה של מערכת המשפט ובכך ישפיעו באופן שלילי על דירוג האשראי של מדינת ישראל. חברת דירוג האשראי העולמית S&P אישרה, בחודש נובמבר 2022, את דירוג האשראי של מדינת ישראל על החוב במטבע חוץ ברמה של AA-, עם תחזית דירוג "יציבה". להשפעת דירוג האשראי של מדינת ישראל על יחס הלימות ההון של הבנק, ראה פרק "הון והלימות הון".

תקציב המדינה

לפי אומדן ראשוני לביצוע התקציב של החשב הכללי במשרד האוצר, שפורסם בחודש ינואר 2023. בשנת 2022, לראשונה מזה כ-35 שנים נרשם עודף תקציבי. העודף התקציבי לשנת 2022, עמד על כ-9.8 מיליארד ש"ח ומהווה כ-0.6% מהתוצר (לעומת גירעונות של כ-69.2 מיליארד ש"ח בשנת 2021 וכ-160.1 מיליארד ש"ח בשנת 2020).

שנת 2022, אופיינה בגידול גבוה וחריג בהכנסות המדינה, המתווסף לגידול החריג בשנת 2021 וזאת בעקבות התאוששות מרשימה של המשק בישראל ביציאה ממשבר הקורונה. הכנסות המדינה בשנת 2022, הסתכמו בכ-468.5 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-412.5 בשנת 2021 (שיעור גידול של 13.6%), הגידול בהכנסות המדינה נבע ממרבית רכיבי ההכנסות ובראשם מהמסים הישירים. סך ההכנסות ממסים עלה בכ-13.7%, מתוכם, ההכנסות ממסים ישירים עלו בכ-18.2% (הזינוק בגבייה, בעיקר ממסי מקרקעין) וההכנסות ממסים עקיפים רשמו גידול בשיעור של כ-8.1%. היקף הוצאות הממשלה בהשוואה לשנת 2021, קטן בכ-4.8%, נוכח צמצום ההוצאות שיועדו להתמודדות עם מגיפת הקורונה. השינוי בחוב הציבורי, יחד עם צמיחה משמעותית בפעילות המשק הביאו לירידה חדה ביחס החוב לתוצר. שיעור החוב הציבורי מהתוצר לשנת 2022, ירד בכ-7% והסתכם ב-60.9%, לעומת 68.0% בשנת 2021. ובכך השלים ירידה מצטברת של כ-10% בשנתיים האחרונות, וחזר לתואי הירידה שאפיין אותו טרם משבר הקורונה. שיעור החוב הממשלתי מהתוצר, ירד אף הוא בשיעור דומה.

בתחזית בנק ישראל, שפורסמה בחודש ינואר 2023, באשר למדיניות הפיסקאלית, צופה חטיבת המחקר, כי בשנים 2022 ו-2023 יחס החוב הציבורי לתוצר, יתייצב על 62% וירד ל-61% בשנת 2024. בשנת 2022, צפוי מעבר לעודף תקציבי שיעמוד על 0.3%, במונחי אחוזי תוצר (גירעון ממשלתי של

0.3% (בתחזית מחודש אוקטובר 2022). הגירעון הממשלתי צפוי לעמוד בשנת 2023 על 1.8% (1.0% בתחזית מחודש אוקטובר 2022) ובשנת 2024 צפוי לעמוד על 2.1%.

ביום 24 בפברואר 2023, אישרה הממשלה את הצעת שר האוצר לתקציב המדינה והתכנית הכלכלית לשנים 2023 ו-2024. התקציב לשנת 2023 יעמוד על כ-484 מיליארד ש"ח ובשנת 2024 על כ-514 מיליארד ש"ח. ביום 23 במרס 2023, צפויה הצעת התקציב לעלות לקריאה ראשונה בכנסת.

אינפלציה

בשנת 2022, נרשמה עלייה באינפלציה, כהמשך למגמה בשנת 2021. המדד "בגין" עלה ב-5.3%, בהשוואה לעלייה של 2.8% בתקופה המקבילה אשתקד ואילו המדד "הידוע" עלה ב-5.3%, בהשוואה לעלייה של 2.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

על פי עדכון חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש ינואר 2023, שיעורי האינפלציה הצפויים לשנים 2023 ו-2024 עומדים על 3.0% (לעומת 2.5% בתחזית הקודמת מחודש אוקטובר 2022) ו-2.0%, בהתאמה.

בהחלטת הרבית האחרונה שפורסמה בחודש פברואר 2023, ציין בנק ישראל, כי האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים מצויה מעל הגבול העליון של היעד ועומדת על 5.4%, אולם היא עדיין נמוכה מהאינפלציה במרבית המדינות המפותחות. המדיניות המוניטרית המצמצמת וההתמתנות בפעילות בעולם צפויים, לדעת בנק ישראל, להביא להאטה מסוימת גם בפעילות הכלכלית בישראל, לצד האטה בקצב האינפלציה.

בדוח בנק ישראל על המדיניות המוניטרית, מחודש ינואר 2023, צוין, שנכון לסוף חודש דצמבר 2022, ציפיות האינפלציה מהמקורות השונים (משוק ההון ומהחזאים) לשנה הקרובה מצויות בתוך תחום היעד ועומדות על 2.5% ו-2.9%, בהתאמה.

שוק הדיור

בדוח בנק ישראל על המדיניות המוניטרית מחודש ינואר 2023, צוין שמחירי הדירות עלו בשנה האחרונה בכ-20%, קצב גבוה באופן משמעותי, בהשוואה לשנים האחרונות. עם זאת, לפי מדד מחירי הדירות של הלמ"ס שפורסם בחודש ינואר 2023, ניכר שבחודשים אוקטובר ונובמבר 2022, נרשמה התמתנות בקצב העליה השנתית. בשנת 2022, רשם מדד שירותי הדיור בבעלות הדיירים (מדד חוזי השכירות החדשים), עלייה של 6.3%, העלייה הגבוהה ביותר ב-15 השנים האחרונות. בסקירת ענף הנדל"ן למגורים שפרסמה הכלכלנית הראשית במשרד האוצר, צוין כי רמת העסקאות בחודש נובמבר 2022, היתה מהנמוכות ביותר שנרשמו בחודשי נובמבר בעשרים השנים האחרונות. היקף המשכנתאות שנלקחו בחודש נובמבר 2022, משקף ירידה של כ-31%, לעומת היקף המשכנתאות בחודש נובמבר אשתקד.

בצד ההיצע, העלייה המתמשכת במספר התחלות הבנייה והיתרים, עדיין אינה מגולמת בנתוני גמר הבנייה, שנתרו נמוכים על רקע התמשכות משך הבנייה.

שוק העבודה

על פי סקרי כח האדם שפרסמה הלמ"ס, בנתוני חודש דצמבר 2022, נרשמה עליה קלה בשיעור האבטלה הרחב (בקרב בני 15 ומעלה) לרמה של כ-5.5% (כ-246 אלף מובטלים), בהשוואה לרמה של כ-5.4% (כ-237.5 אלף מובטלים) בחודש נובמבר. נתוני שיעור האבטלה נמוכים משמעותית ביחס לחודש דצמבר 2021, כ-6% (כ-262 אלף) ולחודש דצמבר 2020 כ-13% (כ-553 אלף).

על פי עדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש ינואר 2023, צפויה עליה בשיעור האבטלה הרחב (בקרב בני 25 עד 64) מ-3.2% בתחזית לשנת 2022 ל-4.0% בשנים 2023 ו-2024, גבוהה מהרמה ששררה טרם משבר הקורונה (כ-3.8%).

רבית בנק ישראל

לאחר תקופה ארוכה בה הותיר בנק ישראל את הרבית במשך ללא שינוי, על שיעור של 0.1%, במהלך החודשים אפריל 2022 ועד פברואר 2023, העלה בנק ישראל את הרבית במשך שמונה פעמים ברציפות, מרמה של 0.1% ל-4.25%.

בהודעת הרבית האחרונה, מחודש פברואר 2023, צוין כי המשך קצב העלאות הרבית יקבע בהתאם לנתוני הפעילות והתפתחות האינפלציה, על מנת להמשיך ולתמוך בהשגת יעדי המדיניות.

שער החליפין

בשנת 2022, עלה שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של כ-13%. מתחילת שנת 2023, נמשכת מגמת ההיחלשות של השקל מול הדולר ושערי החליפין אופיינו בתנודתיות גבוהה בתקופה זו.

הסביבה הגלובלית

במהלך שנת 2022, נמשכת ההאטה ברמת הפעילות הכלכלית בעולם והסיכון למיתון עולה, בין היתר משילוב של אינפלציה גבוהה, הידוק מוניטרי, המלחמה המתמשכת באוקראינה והסנקציות על רוסיה בעקבותיה, אשר תורמות אף הן להעמקת משבר האנרגיה באירופה, ומגבירות את אי הוודאות הכלכלית העולמית. עם זאת, במהלך המחצית השנייה של 2022, חלה ירידה מסוימת בשיבושים בשרשראות האספקה, תוך ירידה במחירי התובלה.

מתחילת שנת 2022, מדד מנהלי הרכש העולמי שמפרסם JPMorgan ירד בכ-10%, כך שבחודש דצמבר 2022, ירד המדד לרמה של 48.6 נקודות, בהשוואה לרמה של 54.2 נקודות בחודש דצמבר 2021. בהודעת הרבית (שפורסמה בחודש ינואר 2023) ציין בנק ישראל, שמדד מנהלי הרכש העולמי של המשקים המפותחים והמתעוררים מצביע על המשך האטה בקצב הפעילות הכלכלית.

האינפלציה בעולם מוסיפה להיות גבוהה. בחלק מהמדינות, ובפרט בארה"ב, ניכרת מגמת התמתנות. סימנים ראשונים להתמתנות האינפלציה נרשמו גם בגוש האירו ובבריטניה. מנגד, אינפלציית הליבה נותרה יציבה. במרבית המדינות, מדדי האינפלציה עומדים על רמה גבוהה משמעותית מיעדי הבנקים המרכזיים. לפיכך, ההידוק המוניטרי בעולם נמשך, אך הבנקים המרכזיים המובילים מאטים את קצב העלאות הרבית.

בארה"ב, העלה את הרבית מ-0.25% בחודש מרס 2022, לרמה של 4.5% בחודש דצמבר (הרף העליון של טווח הרבית) ולאחר מכן, בחודש פברואר 2023, העלה את הרבית לרמה של 4.75%, שיעור הרבית הגבוה ביותר משנת 2007. בהתאם, תחזית ה-Fed לרבית (שפורסמה בחודש דצמבר 2022) לשנים 2023 ו-2024, עומדת על 5.1% ו-4.1%, בהתאמה.

לאחרונה, חלה טלטלה בשוק הבנקאות בארה"ב, עם פרסום הידיעות בדבר קריסת שני בנקים והחשש ליציבותו של בנק נוסף. כתוצאה מכך, חלו ירידות חדות בשערי מניות הבנקים בארה"ב, נוכח חששות המשקיעים מהשפעות נוספות עקב כך. עם זאת יצוין, כי משרד האוצר האמריקאי, ה-Fed והתאגיד הפדרלי לביטוח פקדונות (FDIC) הכריזו על נקיטת צעדים לצמצום הסיכונים ושמירה על כספי הלקוחות. הבנק עוקב אחר ההתפתחויות ובוחן את ההשלכות האפשריות. נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא צפויה השפעה על הבנק. הבנק ממשיך לעקוב אם תהיה השפעה על המערכת הבנקאית בארה"ב.

בגוש האירו, ה-ECB האיץ את תהליך ההידוק המוניטרי והעלה את הרבית בחודש דצמבר, בפעם הרביעית ברציפות ב-0.5%, לרמה של 2.5% (לאחר צמד העלאות של 0.75% בחודשים אוקטובר וספטמבר והעלאה של 0.5% בחודש יולי) ולאחר מכן, בחודש פברואר 2023, העלה את הרבית לרמה של 3.0%, ההעלאה הגדולה ביותר שה-ECB ביצע מאז הקמתו.

בבריטניה, נמשכת מדיניות ההידוק המוניטרי של הבנק המרכזי, על רקע המיתון שבו נמצאת כלכלת בריטניה כתוצאה מהשלכות הברקזיט, ממשבר האנרגיה ומהאינפלציה הגואה. הרבית בחודש דצמבר עלתה, בפעם התשיעית ברציפות ב-0.5%, לרמה של 3.5% ולאחר מכן, בחודש פברואר 2023, העלה הבנק המרכזי את הרבית לרמה של 4.0%, שיעור הרבית הגבוה ביותר בבריטניה משנת 2008.

בתחזית קרן המטבע הבינלאומית (שפורסמה בינואר 2023), עדכנה הקרן את תחזיותיה לצמיחה בעולם כלפי מעלה, לשנים 2022 ו-2023, עם שיעור צמיחה של 3.4% בשנת 2022 (3.2% בתחזית שפורסמה בחודש אוקטובר) ו-2.9% בשנת 2023 (2.7% בתחזית שפורסמה בחודש אוקטובר). הצמיחה בשנת 2024, צפויה לעמוד על 3.1%. תחזיות אלו, עדיין נמוכות ממוצע הצמיחה העולמי שעמד על 3.8%, טרם משבר הקורונה (בשנים 2000 עד 2019).

שוקי ההון

המסחר בשוקי ההון בעולם בשנת 2022, התאפיין בתנודתיות רבה ובירידות שערים, על רקע הציפייה להמשך עליית רבית בכלכלות המובילות. במדדי המניות המובילים, מדד ה-Nasdaq ירד בכ-32%, מדד ה-S&P 500 ירד בכ-19% ומדד ה-Dow Jones ירד בכ-9%. גם הבורסות המובילות באירופה רשמו ירידות שערים בולטות במדדים המובילים.

מחירי אגרות החוב הממשלתיות בעולם מצויים אף הם במגמת ירידה חדה, נוכח צמצום הזרמות הנזילות מבנקים מרכזיים, אינפלציה מואצת וציפיות להמשך העלאות רבית בכלכלות המובילות.

בשוקים המקומיים, בסיכום שנת 2022, נרשמו ירידות ברוב מדדי המניות, מדדי ת"א-35 ות"א-90 ירדו בכ-11.8% בממוצע.

גם במדדים הענפיים נרשמו ירידות בולטות, מדד ת"א ביומד ירד בכ-51%, מדד ת"א טק-עילית ומדד ת"א-נדל"ן ירדו בשיעור דומה של כ-30%. בולט לחיוב מדד הנפט והגז, שזינק בכ-35% בהשפעת הגידול העולמי בביקוש לגז טבעי.

בשוק אגרות החוב, נרשמו ירידות שערים במרבית אגרות החוב הממשלתיות והקונצרניות, בהשפעת העלאת הרבית ובדומה למגמה הכלל עולמית. מדד אגרות החוב הממשלתיות הכללי, תל גוב-כללי, ירד בכ-9% בשנת 2022 ומדדי אגרות החוב הקונצרניות - תל בונד 20 ותל בונד 40 ירדו בשנת 2022 בכ-10% ובכ-8%, בהתאמה.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות, וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-1,667 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,405 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 18.6%. **תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק** עמדה על שיעור של 16.6%, בהשוואה ל-14.7% בשנת 2021.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון הרביעי של שנת 2022 בסך של 536 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-333 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2021, גידול בשיעור של 61.0%.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי המניות ברבעון הרביעי של השנה עמדה על שיעור של 20.7% בהשוואה ל-13.3% ברבעון המקביל אשתקד.

תמצית דוח רווח והפסד

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
שינוי	2021	2022	
ב-%	במיליוני ש"ח		
26.4	3,097	3,916	רווח מימוני, נטו ⁽¹⁾
	(216)	123	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
14.5	3,313	3,793	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
3.1	1,453	1,498	עמלות והכנסות אחרות
3.9	2,652	2,755	הוצאות תפעוליות ואחרות
20.0	2,114	2,536	רווח לפני מסים
21.4	728	884	הפרשה למסים על הרווח
7.2	69	74	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה לאחר השפעת המס
			רווח נקי:
18.6	1,455	1,726	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
18.0	(50)	(59)	רווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
18.6	1,405	1,667	המיוחס לבעלי מניות הבנק
	14.7%	16.6%	תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מהמתכונת בדוח רווח והפסד. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות הרבית, נטו והכנסות המימון שאינן מרבית לרווח המימוני, נטו.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח המימוני נטו

להלן הרכב הרווח המימוני, נטו⁽²⁾

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	
	במיליוני ש"ח	
3,150	5,161	הכנסות רבית
356	1,358	הוצאות רבית
2,794	3,803	הכנסות רבית, נטו
303	113	הכנסות מימון שאינן מרבית
3,097	3,916	סך הרווח המימוני המדווח
		בניטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:
		התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים
(1)	(5)	רווחים (הפסדים) ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב
21	(31)	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות
233	(64)	סך כל ההשפעות שאינן מפעילות שוטפת
253	(100)	רווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽¹⁾
2,844	4,016	

(1) מזה בגין השפעות שינויים במדד - הכנסה בסך של כ-237 מיליון ש"ח בשנת 2022, בהשוואה ל-98 מיליון ש"ח בשנת 2021.
(2) בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות רבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מרבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי מניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות ממכשירים נגזרים כוללות, בין היתר, את השפעות ערך הזמן על השווי ההוגן של נגזרים, המהווים חלק בלתי נפרד מניהול סיכוני הרבית בבנק ואת השפעת שיעור עליית המדד הידוע על נגזרים, המהווה חלק בלתי נפרד מניהול החשיפה למדד המחירים לצרכן.

הרווח המימוני מפעילות שוטפת הסתכם ב-4,016 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,844 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור 41.2%. הגידול מוסבר מהשפעת עליית הרבית השקלית והדולרית, מהשפעת השינויים במדד ומהשפעת העלייה בהיקפי הפעילות העסקית.

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית:

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	
	באחוזים	
2.08	3.16	שיעור ההכנסה על נכסים נושאי רבית
0.43	1.41	שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות רבית
1.65	1.75	פער הרבית הכולל
1.84	2.33	יחס בין ההכנסות מרבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הרבית

בשנת 2022, חלה עלייה ביחס בין הכנסות הרבית, נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הרבית בהשוואה לשנת 2021 בשיעור של 0.49%. מחד, חלה עלייה הנובעת מגידול בהכנסות הרבית, נטו, בעיקר עקב עלייה בשיעורי הרבית השקלית והדולרית ועלייה בהפרשי הצמדה, בשל השינויים בשיעור המדד הידוע, בין התקופות. מנגד, חלה ירידה הנובעת מגידול ביתרה הממוצעת של הנכסים נושאי הרבית.

למידע נוסף בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית של הבנק והחברות מאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות רבית, ראה נספח 1 לפרק ממשל תאגידי, נספחים.

הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשנת 2022 ב-123 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 216 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בסך של 339 מיליון ש"ח, הנובע מההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי. בשנת 2022, נרשמו הוצאות שנבעו מגידול בהפרשה הקבוצתית בסך של 168 מיליון ש"ח, עקב עלייה בהיקף האשראי התקין ומגידול בהפרשה הסוביקטיבית הנובע מהשלכות אפשריות כתוצאה משינויים בסביבה הכלכלית המקומית והגלובלית.

בשנת 2021, נרשמו הכנסות בגין הפסדי אשראי בסך של 176 מיליון ש"ח שנבעו מקיטון בהפרשה הקבוצתית, שהוסבר בשיפור במדדים המאקרו כלכליים בעקבות היציאה ממשבר הקורונה ובאינדיקטורים המצביעים על רמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי של הבנק.

להלן פרטים לגבי ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים:

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	
במיליוני ש"ח		
102	94	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(142)	(139)	קיטון בהפרשה הפרטנית וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(40)	(45)	הכנסה פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי
(176)	168	הוצאה (הכנסה) קבוצתית בגין הפסדי אשראי
(216)	123	סך כל ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
		מזה:
(212)	81	הוצאות (הכנסות) בגין סיכון אשראי מסחרי
(6)	25	הוצאות (הכנסות) בגין סיכון אשראי לדיור
2	17	הוצאות בגין סיכון אשראי פרטי אחר
(0.04%)	(0.04%)	שיעור ההכנסה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
(0.19%)	0.15%	שיעור ההוצאה (הכנסה) הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
(0.23%)	0.11%	שיעור סך כל ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור

באשר ליישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי הנובעים ממכשירים פיננסיים כמפורט בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC-326), ראה באור 1.ג. לדוחות הכספיים.

למידע נוסף בדבר ההוצאות בגין הפסדי אשראי ראה פרק סקירת הסיכונים להלן.

ההכנסות מעמלות הסתכמו בשנת 2022 ב-1,489 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,444 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 3.1%. להלן התפלגות ההכנסות מעמלות:

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	
במיליוני ש"ח		
206	214	ניהול חשבון
119	128	כרטיסי אשראי
760	744	פעילות בשוק ההון
168	195	הפרשי המרה
82	98	עמלות מעסקי מימון
109	110	עמלות אחרות
1,444	1,489	סך כל העמלות

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2022 ב-2,755 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,652 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 3.9%. להלן פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות:

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	
במיליוני ש"ח		
1,601	1,680	משכורות והוצאות נלוות
340	332	אחזקה ופחת בניינים וציוד
105	113	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
606	630	הוצאות אחרות
2,652	2,755	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו בשנת 2022 ב-1,680 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,601 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 4.9%. עיקר הגידול מוסבר מהפרשה למענקים.

הוצאות אחזקה ופחת בנינים וציוד הסתכמו בשנת 2022 ב-332 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-340 מיליון ש"ח בשנת 2021, קיטון בשיעור של 2.4%, שנבע בעיקר מירידה בהיקף נכסי הנדל"ן בקבוצה, עקב מהלכי התייעלות.

הוצאות הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים הסתכמו בשנת 2022 ב-113 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-105 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 7.6%, שנבע בעיקר מגידול בהיקף ההשקעה בנכסי תוכנה.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשנת 2022 ב-630 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-606 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 4.0%, שנבע, בין היתר, מגידול בהוצאות שיווק ופרסום, הוצאות ביטוח, הוצאות מחשב והוצאות בגין תביעות משפטיות.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה בשנת 2022 ב-884 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-728 מיליון ש"ח בשנת 2021. שיעור המס האפקטיבי בשנת 2022 הגיע ל-34.9%, לעומת 34.4% בשנת 2021, בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי של 34.2%.

חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס הסתכם בשנת 2022 ב-74 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-69 מיליון ש"ח בשנת 2021.

סך הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בשנת 2022 ב-1,545 מיליון ש"ח, סכום זה הושפע מהרווח השנתי הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בסך של 1,667 מיליון ש"ח, מרווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 152 מיליון ש"ח ומהפסד כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 274 מיליון ש"ח.

לפירוט ההכנסות וההוצאות לפי רבעונים בשנים 2021 ו-2022 ראה נספח 3 לפרק ממשל תאגידי, נספחים.

מערך טכנולוגיות המידע

מתף - מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן - "מתף"), הינה חברת בת בבעלות מלאה של הבנק, ומשמשת כספק של תפעול וטכנולוגיות המידע (ID) לבנק ולחברות הקבוצה האחרות. מתף מנהלת ומתפעלת את מכלול תשתיות המיחשוב, המערכות, מוצרי התוכנה והגנת הסייבר הנדרשים לבנק ולחברות הקבוצה לרבות ממשקים וערוצים המתחברים לתשתית זו. במסגרת פעילותה, מתף משקיעה משאבים רבים בדיגיטל, דאטה וחדשנות, ומיישמת את אסטרטגיית הדיגיטל והדאטה של קבוצת הבנק. כמו כן, מתף מבצעת תוכנית רב שנתית למודרניזציית תשתיות המחשוב ומערכות הליבה ומספקת כלים שמאפשרים לקבוצת הבנק להתייעל בעזרת אוטומציה ורובוטיקה, תוך שמירה על תשתיות עדכניות ויכולות גבוהות של הגנה בפני מתקפות סייבר.

השקעות והוצאות בגין מערך טכנולוגיות המידע

תוכנה אשר נרכשה על ידי הקבוצה נמדדת לפי עלות, הכוללת בדרך כלל עלויות עסקה, בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו. היוון עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה לשימוש עצמי מתחיל רק כאשר: השלב הראשוני בפרויקט הושלם; וכן ההנהלה, בעלת הסמכות המתאימה, אישרה והתחייבה לממן, באופן ישיר או עקיף, פרויקט לפיתוח תוכנה וצפוי כי הפיתוח יושלם ויתהוו הטבות כלכליות עתידיות מהתוכנה. בעת פיתוח תוכנה לשימוש עצמי, מהוונות העלויות הבאות: עלויות ישירות של שירותים שנצרכו ועלויות שכר עבודה לעובדים הקשורים באופן ישיר לפעילות פיתוח התוכנה. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח ועלויות בשלב הראשוני של הפרויקט נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

להלן פרטים על הוצאות והשקעות שבוצעו בגין מערך טכנולוגיות המידע:

תוספות לנכסים בגין מערך טכנולוגיות המידע שלא נזקפו כהוצאה:

שנת 2021				שנת 2022				
תוכנה	חומרה	אחר	סך הכל	תוכנה	חומרה	אחר	סך הכל	
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
39	-	-	39	36	-	-	36	עלויות בגין שכר ונלוות
4	-	-	4	6	-	-	6	עלויות בגין מיקור חוץ
85	-	-	85	91	-	-	91	עלויות רכישה או רישיונות שימוש
-	20	-	20	-	18	-	18	עלויות ציוד, בנינים ומקרקעין
128	20	-	148	133	18	-	151	סך הכל

יתרת נכסים בגין מערך טכנולוגיות המידע:

31 בדצמבר 2022				31 בדצמבר 2021				
תוכנה	חומרה	אחר	סך הכל	תוכנה	חומרה	אחר	סך הכל	
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
311	62	2	375	294	65	2	361	סך הכל עלות מופחתת
107	-	-	107	105	-	-	105	מזה: בגין שכר עבודה ונלוות

הוצאות בגין מערך טכנולוגיות המידע כפי שנכללו בדוח רווח והפסד:

שנת 2022				שנת 2021				
תוכנה	חומרה	אחר	סך הכל	תוכנה	חומרה	אחר	סך הכל	
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
212	3	-	215	206	3	-	209	הוצאות בגין שכר עבודה ונלוות
65	-	-	65	65	-	-	65	הוצאות בגין רכישה או רישיונות שימוש שלא הוונו לנכסים
27	19	-	46	21	18	-	39	הוצאות בגין מיקור חוץ
111	23	-	134	103	24	-	127	הוצאות בגין פחת
-	2	32	34	-	1	31	32	הוצאות אחרות
415	47	32	494	395	46	31	472	סך הכל

למידע נוסף בדבר שיפורים טכנולוגיים וחדשנות, ראה פרק ממשל תאגידי, פרטים נוספים.

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכם ב-195,955 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-180,470 מיליון ש"ח בסוף שנת 2021, גידול בשיעור של 8.6%.

א. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

31 בדצמבר			
שינוי	2021	2022	
ב- %		במיליוני ש"ח	
14.6	101,164	115,961	אשראי לציבור, נטו
6.1	15,091	16,010	ניירות ערך
(0.4)	57,370	57,130	מזומנים ופקדונות בבנקים
9.7	153,447	168,269	פקדונות הציבור
41.5	3,356	4,749	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
5.6	10,003	10,559	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק

ב. להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים:

31 בדצמבר			
שינוי	2021	2022	
ב- %		במיליוני ש"ח	
			מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים:
219.6	179	572	אשראי תעודות
18.7	9,146	10,860	ערביות והתחייבויות אחרות
21.7	2,715	3,303	מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו
(0.6)	11,738	11,672	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
8.6	9,198	9,991	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו ומסגרות להשאלת ניירות ערך
(15.9)	8,832	7,429	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות
4.8	41,808	43,827	סך הכל

מכשירים פיננסיים נגזרים:

31 בדצמבר 2021			31 בדצמבר 2022			
ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	
					במיליוני ש"ח	
18,215	256	157	21,741	301	519	חוזי רבית
73,326	785	555	66,898	719	1,003	חוזי מטבע
72,711	951	951	55,142	1,300	1,301	חוזים בגין מניות
1,117	46	46	132	2	2	חוזי סחורות ואחרים
165,369	2,038	1,709	143,913	2,322	2,825	סך הכל

האשראי לציבור, נטו ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכם ב-115,961 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-101,164 מיליון ש"ח בסוף שנת 2021, גידול בשיעור של 14.6%.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר			31 בדצמבר			
2021	2022		2021	2022		
%	%	ב- %	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
83.0	82.6	14.0	11,791	84,013	95,804	מטבע ישראלי
12.5	12.2	11.6	1,461	12,634	14,095	- לא צמוד
3.8	4.6	39.9	1,523	3,819	5,342	- צמוד למדד
0.7	0.6	3.2	22	698	720	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	14.6	14,797	101,164	115,961	פריטים לא כספיים
						סך הכל

אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

השינוי	31 בדצמבר		
	2021	2022	
%-ב		במיליוני ש"ח	
47.5	18,571	27,389	עסקים גדולים
34.7	6,101	8,215	עסקים בינוניים
(2.7)	21,044	20,468	עסקים קטנים וזעירים
4.2	22,622	23,571	משקי בית ללא הלוואות לדיוור
10.0	32,260	35,474	הלוואות לדיוור
2.1	95	97	בנקאות פרטית
29.9	1,547	2,010	גופים מוסדיים
14.7	102,240	117,224	סך הכל

סיכון האשראי הכולל לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור, ומסיכון אשראי חוץ מאזני, הכולל עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי.

סיכון האשראי הכולל לציבור, הסתכם ביום 31 בדצמבר 2022 ב-159,471 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-143,872 מיליון ש"ח בסוף שנת 2021, גידול בשיעור של 10.8%.

להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

31 בדצמבר 2021			31 בדצמבר 2022		ענף משק
שינוי	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור	
%	%	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח	
17.3	13.4	19,307	14.2	22,654	שירותים פיננסיים (כולל חברות החזקה)
21.9	14.2	20,409	15.6	24,876	בינו ונדל"ן
6.0	7.5	10,738	7.1	11,379	תעשייה
30.8	5.3	7,608	6.2	9,953	מסחר
4.6	49.6	71,433	46.9	74,721	לקוחות פרטיים, לרבות הלוואות לדיוור
10.5	10.0	14,377	10.0	15,888	אחרים
10.8	100.0	143,872	100.0	159,471	סך הכל

להלן החלוקה הענפית של ששת הלווים הגדולים בקבוצה (לפי גודל חבות ברוטו לפני ניכוי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים):

31 בדצמבר 2022					
לווה מספר	ענף משק	סיכון אשראי מאזני*	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים
		במיליוני ש"ח			
1.	שירותים פיננסיים	666	444	1,110	642
2.	שירותים פיננסיים	1,001	-	1,001	1,001
3.	בינוי ונדל"ן - בינוי	648	269	917	886
4.	שירותים פיננסיים	822	15	837	30
5.	שירותים פיננסיים	134	701	835	835
6.	שירותים פיננסיים	631	204	835	835

31 בדצמבר 2021					
לווה מספר	ענף משק	סיכון אשראי מאזני*	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים
		במיליוני ש"ח			
1.	שירותים פיננסיים	1,177	334	1,511	625
2.	בינוי ונדל"ן - בינוי	800	254	1,054	997
3.	שירותים פיננסיים	1	1,000	1,001	1,001
4.	תעשייה	18	863	881	881
5.	שירותים פיננסיים	674	64	738	368
6.	שירותים פיננסיים	578	4	582	28

* כולל אשראי לציבור, השקעה באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

על פי התפלגות האשראי לפי גודל חבות לווה, ליום 31 בדצמבר 2022, כאמור בבאור 2.29 לדוחות הכספיים, 43% מסך סיכון האשראי הכולל של הקבוצה, ניתן ללווים שסך האשראי שלהם מסתכם בסכום של עד 1.2 מיליון ש"ח ללווה. בתחומי אשראי שבין 1.2 מיליון ש"ח ועד 20 מיליון ש"ח, כולו 21% מסך סיכון האשראי, ובסכומי אשראי שמעל 20 מיליון ש"ח כולו 36% מסך סיכון האשראי של הקבוצה.

להלן יתרות סיכון האשראי הכולל של הלווים הנכללים במדרגות העליונות בבאור 2.29' לדוחות הכספיים בניכוי בטחונות המותרים בניכוי לצורך חישוב מגבלת חבות לווה בודד:

31 בדצמבר 2022					
תחום אשראי ללווה	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סך הכל	ניכויים מותרים	חבות נטו
	במיליוני ש"ח				מספר לווים
מ-400,000 עד 800,000	3,936	3,046	6,982	2,847	4,135
מ-800,000 עד 1,200,000	3,902	1,633	5,535	1,306	4,229
סך הכל	7,838	4,679	12,517	4,153	8,364

31 בדצמבר 2021					
תחום אשראי ללווה	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סך הכל	ניכויים מותרים	חבות נטו
	במיליוני ש"ח				מספר לווים
מ-400,000 עד 800,000	2,450	1,400	3,850	1,032	2,818
מ-800,000 עד 1,200,000	819	2,117	2,936	57	2,879
מ-1,200,000 עד 1,600,000	1,177	334	1,511	886	625
סך הכל	4,446	3,851	8,297	1,975	6,322

למידע מפורט בנושא סיכון אשראי, ראה פרק סקירת הסיכונים להלן, גילויים פיקוחיים נוספים ודוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

ההשקעה בניירות ערך ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכמה ב-16,010 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-15,091 מיליון ש"ח בסוף שנת 2021, גידול בשיעור של 6.1%.

להלן הרכב התיק:

חלק מסך ניירות הערך		31 בדצמבר		
2021	2022	2021	2022	
	%	במיליוני ש"ח		
89.7	91.7	13,542	14,691	אגרות חוב ממשלתיות
2.4	4.1	359	655	אגרות חוב של בנקים ⁽¹⁾
3.0	1.4	447	219	אגרות חוב קונצרניות
0.1	-	11	-	אגרות חוב קונצרניות בערבות ממשלות
4.8	2.8	732	445	מניות ⁽²⁾
100.0	100.0	15,091	16,010	סך הכל

(1) היתרה כוללת גם אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות הנפקה של בנקים.

(2) ההשקעה במניות כוללת, בין היתר, השקעה בקרנות השקעה פרטיות, השקעה במניות ובסלי מדדי מניות במט"ח, השקעה בקרנות גידור והשקעה במניות ובסלי מדדי מניות בשקלים.

להלן התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך ליום 31 בדצמבר				31 בדצמבר		
2021	2022	שינוי		2021	2022	
%	%	ב- %	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
55.2	42.5	(18.2)	(1,517)	8,323	6,806	מטבע ישראלי
1.6	7.5	395	952	241	1,193	- לא צמוד
38.4	47.2	30.6	1,771	5,795	7,566	- צמוד למדד
4.8	2.8	(39.2)	(287)	732	445	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	6.1	919	15,091	16,010	פריטים לא כספיים
						סך הכל

להלן פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים את הבנק לשם קביעת השווי ההוגן של ניירות הערך ליום 31 בדצמבר 2022:

סך הכל	מחיר מצד נגדי לעסקה**	מחיר אינדיקטיבי*	מחיר מצוטט בשוק פעיל במיליוני ש"ח	
445	143	62	240	מניות וקרנות השקעה פרטיות
7,554	-	-	7,554	אגרות חוב ממשלתיות במטבע ישראלי
445	-	114	331	אגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי
7,566	-	7,525	41	אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח
16,010	143	7,701	8,166	סך הכל
100.0	6.5	39.7	59.8	% מהתיק

* מחיר אינדיקטיבי - אינדיקציה הנקבעת על ידי הבנק ואשר מבוססת בעיקר על ציטוטי מחיר המתקבלים מגופים חיצוניים, אשר התמחותם בכך, והיתרה מבוססת על מודלים פנימיים שנקבעו על ידי הבנק.

** מחיר מצד נגדי לעסקה - ציטוט מחיר המתקבל מהגורם מולו בוצעה העסקה.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח לפי מדינות/יבשות:

31 בדצמבר		
2021	2022	
במיליוני ש"ח		
4,137	3,495	ישראל (כולל ממשלת ישראל - 3,454 מיליון ש"ח; 31.12.21 - 4,079 מיליון ש"ח)
1,396	3,791	ארצות הברית (כולל ממשלת ארצות הברית - 3,683 מיליון ש"ח; 31.12.21 - 1,342 מיליון ש"ח)
26	27	צרפת
26	106	קנדה
47	-	גרמניה
67	38	המזרח הרחוק, אוסטרליה ואחרים (1 מדינה; 31.12.21 - 3 מדינות)
96	109	אירופה (4 מדינות; 31.12.21 - 3 מדינות)
5,795	7,566	סך הכל

יצוין כי בכל אחת מהמדינות (למעט ממשלת ישראל וממשלת ארצות הברית), אין מנפיק שיתרת אגרות החוב שלו עולה על 0.4% מההון המיוחס לבעלי מניות הבנק.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי, לפי ענפי משק:

ליום 31 בדצמבר		
2021	2022	
במיליוני ש"ח		
88	44	חשמל ומים
138	35	בניה ונדל"ן
24	23	שירותים פיננסיים
115	295	בנקים
21	12	תעשייה
14	-	מסחר
45	36	תחבורה
445	445	סך הכל

להלן הרכב תיק אגרות החוב במט"ח בקבוצת הבנק:

- **אגרות חוב במט"ח וצמוד מט"ח** - מסתכמות ב-7,566 מיליון ש"ח (2,150 מיליון דולר) (כולל בעיקר אגרות חוב מדינת ישראל במט"ח בסך של 3,454 מיליון ש"ח ואגרות חוב ממשלת ארצות הברית בסך של 3,683 מיליון ש"ח). כל אגרות החוב הזרות הכלולות בתיק מדורגות בדירוג השקעה (Investment Grade), מזה כ-98% בקבוצת דירוג A ומעלה. תיק השקעה זה מפוזר כך שהחשיפה למנפיק יחיד (שאינו ממשלה) אינה עולה על 0.6% מהיקף תיק אגרות החוב במט"ח. משך החיים הממוצע בתיק אגרות החוב הזרות במט"ח עומד על כשנתיים. יתרת ההפסדים ברוטו שטרם מומשה (הכלולה בהון במסגרת התאמות לשווי הוגן בגין אגרות חוב זמינות למכירה) ליום הדיווח בגין תיק זה עמדה על כ-17 מיליון ש"ח (5 מיליון דולר), בהשוואה ליתרת רווחים של כ-53 מיליון ש"ח (17 מיליון דולר) ליום 31 בדצמבר 2021.

יתרת ההפסדים, נטו (לפני השפעת המס) הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר, בגין הפער בין השווי ההוגן של אגרות החוב בתיק הזמין למכירה לבין עלותם המופחתת, ליום 31 בדצמבר 2022 עמדה על 336 מיליון ש"ח (206 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס). נכון ליום 5 במרס 2023, יתרת ההפסדים לפני השפעת המס, הסתכמה ב-423 מיליון ש"ח (261 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס).

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכמו ב-57,130 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-57,370 מיליון ש"ח בסוף שנת 2021, קיטון בשיעור של 0.4%.

פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכמו ב-168,269 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-153,447 מיליון ש"ח בסוף שנת 2021, גידול בשיעור של 9.7%.

להלן התפלגות פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר		31 בדצמבר		שינוי		31 בדצמבר		
2021	2022	2021	2022	במיליון ש"ח	ב-%	2021	2022	
%	%					במיליון ש"ח		
78.4	77.4	120,343	130,157	9,814	8.2			מטבעי ישראל
4.1	3.5	6,298	5,990	(308)	(4.9)			- לא צמוד
17.0	18.7	26,108	31,402	5,294	20.3			- צמוד למדד
0.5	0.4	698	720	22	3.2			מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	153,447	168,269	14,822	9.7			פריטים לא כספיים
								סך הכל

פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

31 בדצמבר		השינוי	
2021	2022		
במיליון ש"ח	במיליון ש"ח	ב-%	
15,553	17,753	14.1	עסקים גדולים
7,028	6,834	(2.8)	עסקים בינוניים
25,949	27,325	5.3	עסקים קטנים וזעירים
63,792	68,122	6.8	משקי בית
9,253	10,430	12.7	בנקאות פרטית
31,872	37,805	18.6	גופים מוסדיים
153,447	168,269	9.7	סך הכל

תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק

סך תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק ליום 31 בדצמבר 2022 עמד על 392 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-448 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021, קיטון בשיעור של 12.5%. הקיטון בהיקף ניירות הערך של לקוחות הקבוצה בשנת 2022, הושפע בעיקרו מהירידה שחלה בשווקים וממעבר לפקדונות, עקב העלייה בשיעור הרבית.

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכמו ב-4,749 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,356 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2021, גידול בשיעור של 41.5%.

בחודש מרס 2022, הנפיקה הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ (להלן - "הבינלאומי הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, כתבי התחייבות נדחים, בעלי מנגנון לספיגת הפסדים, בערך נקוב של 300 מיליון ש"ח בתמורה לסך של 300 מיליון ש"ח.

בחודש יוני 2022, הנפיקה הבינלאומי הנפקות, כתבי התחייבות נדחים, בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדרך של הרחבות סדרה, בערך נקוב כולל של כ-608 מיליון ש"ח בתמורה לסך של 569 מיליון ש"ח.

בחודש ספטמבר 2022, הנפיקה הבינלאומי הנפקות, כתבי התחייבות נדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בערך נקוב של 800 מיליון ש"ח בתמורה לסך של 800 מיליון ש"ח.

תמורת ההנפקות בגין כתבי ההתחייבות הנדחים הופקדה בבנק. הבנק התחייב לקיים את תנאיהם של כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו.

לפירוט סך הנכסים וההתחייבויות לפי רבעונים בשנים 2021 ו-2022 ראה נספח 5 לפרק מממשל תאגידי, נספחים.

הון והלימות ההון

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ביום 31 בדצמבר 2022 ב-10,559 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-10,003 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2021, גידול בשיעור של 5.6%. השינוי בהון המיוחס לבעלי מניות הבנק הושפע מרווח בסך של 1,667 מיליון ש"ח ומרווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 152 מיליון ש"ח. מנגד, חל קיטון בהון בגין דיבידנד ששולם בסך של 945 מיליון ש"ח, הפסד כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן בסך של 274 מיליון ש"ח ומהשפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים בסך של 44 מיליון ש"ח.

הלימות ההון

יחסי הון מינימאליים

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, כפי שעודכנו על מנת להתאימן להנחיות באזל. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% ויחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית.

כמו כן, על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיר" נדרש הבנק להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 באחוז אחד מיתרת ההלוואות לדיר למועד הדוח, למעט הלוואות לדיר שניתנו בתקופת הוראת השעה, כאמור להלן.

לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מהתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים, את הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בה נכללה, בין היתר, הוראת שעה הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון המזעריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת וכן עדכון להוראה 329, אשר מבטל את דרישות ההון של נקודת אחוז נוספת על הלוואות לדיר לרכישת דירת מגורים, שהועמדו בתקופה החל מיום 19 במרס 2020 ועד ליום 30 בספטמבר 2021, ועל הלוואות לדיר שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין ובמשכון דירה (להלן - "הלוואה לכל מטרה"), שהועמדו החל מיום 19 במרס 2020.

לאורך תקופת המשבר פרסם הפיקוח על הבנקים עדכונים להארכת תוקף הוראת השעה. ביום 27 בדצמבר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לפיו, החל מיום 1 בינואר 2022, פג תוקף הוראת השעה. כמו כן, בוצע עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות על ההלוואות לדיר לפיו, דרישת ההון הנוספת בשיעור 1 נקודת האחוז תחול בגין הלוואות למטרת דיור בלבד ולא תחול בגין הלוואות לכל מטרה. לאור כל האמור לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי מהבנק על ידי הפיקוח על הבנקים, על בסיס מאוחד ליום 31 בדצמבר 2022 הינם 9.24%- ו-12.50%, בהתאמה.

בנוסף לאמור לעיל, תהליך קביעת יעדי ההון נעשה בהתבסס על הפרמטרים המרכזיים הבאים:

- ממצאי תהליך ה-ICAAP בהתבסס על פרופיל הסיכון של הקבוצה ובהתחשב ביעדים העסקיים של הקבוצה והצמיחה המתוכננת.
 - תוצאות מבחני הקיצון כמפורט בהמשך.
 - קביעת יעדי ההון נעשית לפי דרישת ההון הגבוהה יותר, מבין תוצאות ה-ICAAP לבין הנדרש בתרחיש הקיצון.
 - מקדם שמרנות וכרית ביטחון המשלבים הערכות ואומדנים ביחס לפרופיל הסיכונים ובסיס ההון.
- למידע מפורט, ראה דוח על הסיכונים לשנת 2022 באתר האינטרנט של הבנק.

יעדי ההון הפנימיים שנקבעו על ידי הדירקטוריון הינם:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-9.25% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.50%.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.50% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

יעדי ההון מביאים בחשבון את הסיכונים שהבנק חשוף אליהם, כשהעיקריים בהם הינם סיכונים אשראי, סיכונים פיננסיים שהעיקרי בהם הוא סיכון הרבית, סיכונים תפעוליים לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכון ציות ואיסור הלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי, סיכון מוניטין וסיכון מודל. כל זאת מבוצע בהלימה לדיאלוג מול בנק ישראל.

מבחני הקיצון

הבנק מיישם תשתית תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית ובוחן את יחסי ההון לפי תכנון ההון התלת שנתי. המתווה כולל, בין היתר, תרחישי קיצון הוליסטיים "מתגלגלים" על פני שלוש שנים, בתחום סיכונים אשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעוליים לרבות סייבר, איסור הלבנת הון, ציות, אסטרטגיה, מוניטין, תפעולי ועוד. מתווה תרחישי הקיצון, כולל התאמות לסביבת המשק הנוכחית. למידע מפורט, ראה דוח על הסיכונים לשנת 2022 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק.

הוראות באזל 3

בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. לאור זאת, בשנת 2021, תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עמדה על 10% והחל מיום 1 בינואר 2022, הוראות המעבר הסתיימו ולא ניתן להכיר במכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי.

מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית

ביום 12 בינואר 2016, הופץ מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. לפי המכתב, דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאי המכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התכנית לתקופה של חמש שנים בקו ישר. ביום 16 בדצמבר 2019, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב אשר האריך את תוקף הנחיות אלו, עד ליום 31 בדצמבר 2021.

- ברבעון השלישי של שנת 2018, התקבלה החלטה על מיזוג אוצר החייל וביום 1 בינואר 2019 מוזג אוצר החייל עם ולתוך הבנק. בגין מהלכים אלה ביצעה הקבוצה הפרשה לפיצויים מוגדלים בסך של 82 מיליון ש"ח (53 מיליון ש"ח נטו לאחר השפעת המס). ללא ההקלה כאמור, יישום מהלכי ההתייעלות, נכון ליום 31 בדצמבר 2022, היה מביא לקיטון נוסף של 0.01% ביחסי הלימות ההון.

- ביום 28 ביולי 2020 וביום 3 בנובמבר 2020, אישר דירקטוריון הבנק תכנית התייעלות, על פיה יתאפשר לכ-60 עובדים קבועים בבנק, המשתייכים לאוכלוסיית היעד שהוגדרה, לפרוש בפרישה מוקדמת ובתנאים מועדפים.

התוכנית הגדילה את ההפסד הכולל האחר (ברוטו) בסך של 48 מיליון ש"ח בגין התחייבות לפיצויים ולהטבות לאחר פרישה.

כמו כן, ברבעון הרביעי של שנת 2020, בוצעה הפרשה נוספת לפיצויים מוגדלים בסך של כ-50 מיליון ש"ח בגין פרישה מוקדמת נוספת הצפויה בשנים הקרובות. סך ההשפעה נטו, לאחר השפעת המס בגין מהלכים אלה הסתכם ב-65 מיליון ש"ח. ללא ההקלה כאמור, יישום מהלכי ההתייעלות, נכון ליום 31 בדצמבר 2022, היה מביא לקיטון נוסף של 0.04% ביחסי הלימות ההון.

יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים

החל מיום 1 בינואר 2022, הבנק מיישם את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים", אשר כלל, בין היתר, עדכון להוראות ניהול בנקאי תקין 299, לפיו נקבע, כי במידה שכתוצאה מהיישום לראשונה של כללים אלה, חל קיטון בהון העצמי רובד 1 של תאגיד בנקאי, הוא רשאי לפרוס את הקיטון האמור, על פני שלוש שנים (להלן: "תקופת המעבר"). ללא ההקלה, כאמור, היישום לראשונה של הכללים הנ"ל, נכון ליום 31 בדצמבר 2022, מביא לקיטון נוסף של 0.03% ביחסי הלימות ההון.

הקצאת הון נוספת בגין מימון קרקעות במינוף גבוה

ביום 22 במאי 2022, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 203 (מדידה והלימות ההון) שמטרתה טיפול בחשיפות לענף הבינוי והנדל"ן. בהתאם לחוזר, נקבע, כי לרשימת החובות המשוקללים לסיכון ב-150% נוספו הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי יעוד (planning consent) והלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי של לווה שאינו מסווג בענף המשק הבינוי ונדל"ן.

בהמשך לכך, אימץ הבנק את ההקלה שנקבעה במסגרת החוזר, לפיה השפעת השינוי במשקל הסיכון על יחס הלימות ההון, בגין מלאי ההלוואות הקיימות ליום 30 ביוני 2022, תיפרס בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023. ללא ההקלה כאמור, נכון ליום 31 בדצמבר 2022, היישום היה מביא לקיטון נוסף ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל בשיעור של 0.06% ו-0.08%, בהתאמה.

הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

בחודש מרס 2014, פרסמה ועדת באזל לפיקוח הבנקים עדכונים להוראות באזל 3 וביניהם, הוראה חדשה בדבר "הגישה הסטנדרטית לחישוב חשיפה לסיכון אשראי צד נגדי" (SA-CCR).

ביום 1 בדצמבר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראות ניהול בנקאי תקין הכולל, בין היתר, הוספת הוראת ניהול בנקאי תקין A203 בנושא טיפול בסיכון אשראי צד נגדי בהתאם ל-SA-CCR, שמחליפה את הגישות הקיימות כיום במסגרת הוראה 203 לחישוב חשיפה לצד נגדי במקרה כשל. הבנק מיישם את ההוראה החל מיום 1 ביולי 2022. יישום ההוראה הביא לירידה ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל, נכון ליום 31 בדצמבר 2022, בשיעור של כ-0.05% וכ-0.07% בהתאמה, וזאת כתוצאה מעלייה בסך נכסי הסיכון בגין חשיפה לסיכון אשראי צד נגדי בסך של כ-520 מיליון ש"ח.

השפעת דירוג האשראי של מדינת ישראל

לדירוג האשראי של מדינת ישראל ישנה השפעה על דרישות ההון, מכיוון שדרישות ההון בגין חשיפות לממשלות, לישויות סקטור ציבורי ולגופים פיננסיים, נגזרות מדירוג האשראי של מדינת ישראל. להערכת הבנק, אם וככל שירד דירוג האשראי של ישראל (NOTCH אחד), יגרום הדבר לירידה של 0.24% ו-0.32% ביחס הון רובד 1 ויחס הון כולל בהתאמה, נכון לנתוני 31 בדצמבר 2022.

יישום ההוראות

במסגרת הנדבך הראשון, הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל לסיכונים האשראי, השוק והסיכונים התפעוליים. במסגרת הנדבך השני, הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק. מסמך ה-ICAAP לנתוני 30 ביוני 2022 הוגש כנדרש לבנק ישראל. תשתית תהליך הנאותות ההונית שאושרה בבנק משמשת בסיס לתהליך הפנימי המבוצע גם בחברה הבת הבנקאית בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי שלה.

יתרה ליום 31 בדצמבר		
2021	2022	
10,199	10,802	1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים (במיליוני ש"ח)
1,891	3,448	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
12,090	14,250	הון רובד 2, לאחר ניכויים
		סך כל ההון הכולל
81,660	94,786	2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון (במיליוני ש"ח)
683	789	סיכון אשראי
6,645	8,061	סיכון שוק
88,988	103,636	סיכון תפעולי
		סך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון
11.46%	10.42%	3. יחס ההון לרכיבי סיכון
13.59%	13.75%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
8.25%	9.24%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
11.50%	12.50%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
		יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2022 עמד על 10.42%, בהשוואה ל-11.46% ליום 31 בדצמבר 2021. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 בדצמבר 2022 עמד על 13.75%, בהשוואה ל-13.59% ליום 31 בדצמבר 2021.

ההון הכולל ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכם ב-14,250 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-12,090 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2021. בסיס ההון הושפע מחד מהרווח הנקי השנתי בסך של 1,667 מיליון ש"ח, מרווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 152 מיליון ש"ח ומגידול במכשירים שהונפקו על ידי הבנק הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בסך של 1,389 מיליון ש"ח ומאידך, גידול זה קוזז בדיבידנד ששולם בסך של 945 מיליון ש"ח ומהפסד כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 274 מיליון ש"ח.

נכסי הסיכון ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכמו ב-103,636 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-88,988 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021, גידול בשיעור של 16.5% אשר נבע בעיקר מגידול באשראי לציבור.

יחס הון כולל ויחס הון עצמי רובד 1 של חברה בת משמעותית בהתאם להוראות בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל):

2021 בדצמבר	31 בדצמבר 2022	
	באחוזים	
14.71%	15.12%	בנק מסד בע"מ
15.72%	16.25%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס מינוף - הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון לבין מדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון עצמי רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (וכולל את הבנק). ביום 15 בנובמבר 2020, פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה), במסגרתה נתנה הקלה בדרישת יחס המינוף בחצי נקודת האחוז, כך שעל הבנק לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%). בהתאם לחוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 מיום 15 במאי 2022, ההקלה תחול עד ליום 30 ביוני 2024 ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2023 או יחס המינוף המזערי שחל על הבנק טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

יחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2022 עומד על 5.19%, בהשוואה ל-5.34% ליום 31 בדצמבר 2021.

מדיניות חלוקת דיבידנד

בהתאם למדיניות חלוקת רווחים שאימץ דירקטוריון הבנק, הבנק יחלק כדיבידנד בכל שנה עד 50% מהרווח הנקי השנתי של השנה השוטפת הראוי לחלוקה, בכפוף לכך שיחסי ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחתו מהיעדים הרגולטוריים ומהיעדים שנקבעו ושייקבעו על ידי דירקטוריון הבנק, מעת לעת, בכפוף להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין, וככל שלא יתרחשו שינויים לרעה ברווחי הבנק ו/או במצבו העסקי ו/או הכספי ו/או במצב המשק הכללי ו/או בסביבה החוקית.

אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכות הדירקטוריון לבחון מעת לעת את המדיניות, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד כלל. מובהר בזאת, כי כל חלוקה של דיבידנד תהיה טעונה אישור נפרד של הדירקטוריון, וכפופה לכל המגבלות החלות על הבנק בעניין חלוקת דיבידנד, ותפורסם בהתאם להוראות הדין, בצירוף כל הפרטים הנדרשים.

יצוין כי חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה, בנוסף להוראות חוק החברות, למגבלות נוספות כמפורט בבאור 24.א.ב' לדוחות הכספיים.

להלן פרטים בדבר הדיבידנד שחולק על ידי הבנק משנת 2020:

יום ההכרזה	יום התשלום	סך הדיבידנד ששולם	דיבידנד למניה
		במיליוני ש"ח	בש"ח
15 במרס 2020	31 במרס 2020	125	1.25
17 באוגוסט 2021	1 בספטמבר 2021	225	2.24
23 בנובמבר 2021	13 בדצמבר 2021	320	3.19
6 בינואר 2022	24 בינואר 2022	215	2.14
7 במרס 2022	24 במרס 2022	165	1.65
24 במאי 2022	12 ביוני 2022	160	1.59
24 באוגוסט 2022	1 בספטמבר 2022	170	1.70
22 בנובמבר 2022	8 בדצמבר 2022	235	2.34

הבנק פנה וקיבל, בחודש מרס 2022, את עמדת בנק ישראל, לפיה אין מניעה כי הבנק ישקול חלוקת דיבידנד חד פעמי הכולל כ-150 מיליון ש"ח (השלמה ל-50% מרווחי שנת 2020 בהתאם למדיניות הדיבידנד) וסכום נוסף של דיבידנד חד פעמי בסך של עד כ-350 מיליון ש"ח. עם זאת, בהתחשב, בין היתר, בצמיחה המתמשכת של הבנק, החליט הדירקטוריון ביום 21 במרס 2023, כי הבנק אינו שוקל חלוקת דיבידנד חד פעמי כאמור לעיל. ביום 21 במרס 2023, החליט דירקטוריון הבנק, בהתאם למדיניות חלוקת דיבידנד של הבנק, לאשר חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 268 מיליון ש"ח (ברוטו), המהווים כ-50% מהרווח הנקי על פי הדוחות הכספיים של הבנק לרבעון הרביעי של שנת 2022. המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד יחול ביום 28 במרס 2023 ויום התשלום יהיה 4 באפריל 2023. סכום הדיבידנד הינו לפני כל מס, לרבות מס במקור שעל הבנק לנכות על פי כל דין.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בראור 28א' לדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוחות, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים. להגדרות המגזרים הפיקוחיים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה בראור 28 לדוחות הכספיים. לפירוט בדבר מגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה, ראה בראור 28א' לדוחות הכספיים.

להלן תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מגזרים:

א. סך ההכנסות *

חלק המגזר מסך ההכנסות		לשנה שנתיימה		לשנה שנתיימה		
לשנה שנתיימה		לשנה שנתיימה		לשנה שנתיימה		
ביום 31 בדצמבר		ביום 31 בדצמבר		ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	השינוי	2021	2022		
ב-%		ב-%	במיליוני ש"ח			
8.8	10.5	42.3	400	569	עסקים גדולים	
4.7	5.8	45.8	214	312	עסקים בינוניים	
21.2	22.7	26.9	967	1,227	עסקים קטנים וזעירים	
40.6	43.0	26.2	1,846	2,330	משקי בית	
2.4	2.9	46.3	108	158	בנקאות פרטית	
5.1	5.9	35.9	234	318	גופים מוסדיים	
17.2	9.2	(36.0)	781	500	ניהול פיננסי	
100.0	100.0	19.0	4,550	5,414	סך הכל	

ב. רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

לשנה שנסתיימה		
ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	
במיליוני ש"ח		
196	230	עסקים גדולים
85	99	עסקים בינוניים
285	339	עסקים קטנים וזעירים
274	510	משקי בית
22	52	בנקאות פרטית
40	91	גופים מוסדיים
503	346	ניהול פיננסי
1,405	1,667	סך הכל

* כולל הכנסות רבית נטו והכנסות שאינן מרבית.

ג. יתרות מאזניות ממוצעות*

חלק המגזר מסך האשראי לציבור		אשראי לציבור			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	השינוי	2021	2022	
ב-%		ב-%	במיליוני ש"ח		
18.0	21.2	37.7	16,978	23,381	עסקים גדולים
6.0	6.6	29.7	5,623	7,291	עסקים בינוניים
20.4	19.4	11.3	19,325	21,502	עסקים קטנים וזעירים
54.3	51.3	10.4	51,325	56,656	משקי בית
0.1	0.1	63.2	68	111	בנקאות פרטית
1.2	1.4	38.0	1,139	1,572	גופים מוסדיים
100.0	100.0	17.0	94,458	110,513	סך הכל

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור		פקדונות הציבור			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	השינוי	2021	2022	
%-ב		במיליוני ש"ח			
8.8	10.9	35.1	12,830	17,339	עסקים גדולים
4.0	4.3	18.1	5,813	6,864	עסקים בינוניים
16.7	16.9	10.7	24,374	26,987	עסקים קטנים וזעירים
43.5	41.7	4.9	63,497	66,606	משקי בית
6.2	6.1	8.3	9,033	9,781	בנקאות פרטית
20.8	20.1	5.2	30,401	31,997	גופים מוסדיים
100.0	100.0	9.3	145,948	159,574	סך הכל

* יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

מגזרים עסקיים - מגזר העסקים הקטנים והזעירים, מגזר העסקים הבינוניים ומגזר העסקים הגדולים

להלן נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים - עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021				לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				
עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	סך הכל	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	סך הכל	
במיליוני ש"ח								
845	237	413	1,495	609	150	291	1,050	הכנסות רבית, נטו
382	75	156	613	358	64	109	531	הכנסות שאינן מרבית
1,227	312	569	2,108	967	214	400	1,581	סך הכנסות
24	42	13	79	(115)	(21)	(73)	(209)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
674	113	201	988	640	100	174	914	הוצאות תפעוליות ואחרות
339	99	230	668	285	85	196	566	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
21,502	7,291	23,381	52,174	19,325	5,623	16,978	41,926	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
20,468	8,215	27,389	56,072	21,044	6,101	18,571	45,716	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
26,987	6,864	17,339	51,190	24,374	5,813	12,830	43,017	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
27,325	6,834	17,753	51,912	25,949	7,028	15,553	48,530	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות של המגזרים העסקיים בשנת 2022, בהשוואה לשנת 2021

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-1,495 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,050 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 42.4%, אשר נבע בעיקר מעלייה בהיקפי הפעילות ומהשפעת עליית הרבית השקלית והדולרית.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-613 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-531 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 15.4%, אשר נבע בעיקר מעלייה בהכנסות מפעילות שוק ההון ובהכנסות מהפרשי המרה.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-79 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 209 מיליון ש"ח בשנת 2021. בשנת 2022, נרשמו הוצאות שנבעו מגידול בהפרשה הקבוצתית עקב עלייה בהיקף האשראי התקין ומגידול בהפרשה הסוביקטיבית הנובע מהשלכות אפשריות, כתוצאה משינויים בסביבה הכלכלית המקומית והגלובלית. בשנת 2021, נרשמו הכנסות שנבעו, בעיקר מקיטון בהפרשה הקבוצתית, שהוסבר משיפור במדדים המאקרו כלכליים בעקבות היציאה ממשבר הקורונה ובאינדיקטורים שהצביעו על רמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי של הבנק.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-988 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-914 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 8.1%, אשר נבע, בין היתר, מעלייה בהוצאות המחשב ובהוצאות השכר.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזרים העסקיים הסתכמו ב-668 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-566 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 18.0%, המוסבר בעיקר מעלייה בהכנסות הרבית ובהכנסות שאינן מרבית כאמור לעיל. עלייה זו קווצה בחלקה מגידול בהוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי ומגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות.

היתרה הממוצעת של האשראי לציבור הסתכמה ב-52,174 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-41,926 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 24.4%. האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכמו ב-56,072 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-45,716 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2021, גידול בשיעור של 22.7%.

היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור הסתכמה ב-51,190 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-43,017 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 19.0%. פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכמו ב-51,912 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-48,530 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2021, גידול בשיעור של 7.0%.

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית

להלן נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			
משקי בית	בנקאות פרטית	סך הכל	משקי בית	בנקאות פרטית	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
1,720	70	1,790	1,211	16	1,227	הכנסות רבית, נטו
610	88	698	635	92	727	הכנסות שאינן מרבית
2,330	158	2,488	1,846	108	1,954	סך הכנסות
41	1	42	(5)	1	(4)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,440	76	1,516	1,384	72	1,456	הוצאות תפעוליות ואחרות
510	52	562	274	22	296	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
56,656	111	56,767	51,325	68	51,393	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
59,045	97	59,142	54,882	95	54,977	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
66,606	9,781	76,387	63,497	9,033	72,530	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
68,122	10,430	78,552	63,792	9,253	73,045	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות של מגזרי האנשים הפרטיים בשנת 2022, בהשוואה לשנת 2021

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-1,790 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,227 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 45.9%, אשר נבע בעיקר מהשפעת עליית הרבית השקלית והדולרית ומעלייה בהיקפי הפעילות.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-698 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-727 מיליון ש"ח בשנת 2021, קיטון בשיעור של 4.0%, אשר נבע בעיקר מירידה בהכנסות מפעילות שוק ההון.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-42 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 4 מיליון ש"ח בשנת 2021. בשנת 2022, נרשמו הוצאות שנבעו מגידול בהפרשה הקבוצתית, עקב עלייה בהיקף האשראי התקין ומגידול בהפרשה הסוביקטיבית הנובע מהשלכות אפשריות, כתוצאה משינויים בסביבה המקומית והגלובלית. בשנת 2021, נרשמו הכנסות בגין הפסדי אשראי נבעו בעיקר מקיטון בהפרשה הקבוצתית, עקב שיפור במדדים המאקרו כלכליים ובאינדיקטורים המצביעים על רמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי של הבנק.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-1,516 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,456 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 4.1%, אשר נבע, בין היתר, מעלייה בהוצאות המחשב ובהוצאות השכר.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק במגזר האנשים הפרטיים הסתכם ב-562 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-296 מיליון ש"ח בשנת 2021. העלייה ברווח הנקי מוסברת בעיקר מגידול בהכנסות הרבית, נטו ובהכנסות שאינן מרבית כאמור לעיל.

היתרה הממוצעת של האשראי לציבור הסתכמה ב-56,767 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-51,393 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 10.5%.

האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכם ב-59,142 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-54,977 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2021, גידול בשיעור של 7.6%.

היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור הסתכמה ב-76,387 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-72,530 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 5.3%.

פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכמו ב-78,552 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-73,045 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2021, גידול בשיעור של 7.5%.

מגזר ניהול פיננסי

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר ניהול פיננסי הסתכם ב-346 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-503 מיליון ש"ח בשנת 2021. הקיטון ברווח הנקי נבע בעיקר מירידה ברווחים מהשקעה במניות בסך של 297 מיליון ש"ח (בעיקר רווחים/הפסדים שטרם מומשו).

סך הכנסות הרבית, נטו והכנסות המימון שאינן מרבית מפעילות למסחר ומפעילות ניהול נכסים והתחייבויות הסתכמו ב-554 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-543 מיליון ש"ח בשנת 2021.

סך ההכנסות מפעילות למטרת מסחר המשוייכות למגזר זה, הסתכמו ב-92 מיליון ש"ח. סך הכנסות הרבית, נטו (באור 2 לדוחות הכספיים) והכנסות המימון שאינן מרבית (באור 3 לדוחות הכספיים), בגין פעילויות למטרת מסחר, הסתכמו ב-101 מיליון ש"ח. הפער בסך של 9 מיליון ש"ח נובע מהכנסות מפעילות בנגזרים למטרת מסחר, אשר אינן משוייכות למגזר זה.

חברות מוחזקות עיקריות

בנק מסד בע"מ (להלן - "מסד") - בו מחזיק הבנק 51.0% מהון המניות ומזכויות ההצבעה, הינו בנק מסחרי המתמחה במתן שירותים לאוכלוסיית המורים בישראל.

השקעת הבנק במסד ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכמה ב-496 מיליון ש"ח.

סך המאזן של מסד ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכם ב-11,268 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-10,835 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2021, גידול בשיעור של 4.0%.

סך כל ההון של מסד ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכם ב-972 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-886 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2021, גידול בשיעור של 9.7%.

הרווח הנקי של מסד הסתכם בשנת 2022 ב-120.8 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-101.7 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 18.8%.

חלק הבנק ברווחי מסד הסתכם בשנת 2022 ב-61.6 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-51.9 מיליון ש"ח בשנת 2021.

בשנת 2021, חילק מסד דיבידנד בסך של 20 מיליון ש"ח. חלק הבנק בדיבידנד הסתכם ב-10 מיליון ש"ח.

תשואת הרווח הנקי עמדה בשנת 2022 על 13.0%, בהשוואה ל-11.9% בשנת 2021. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון עומד על 16.25%, בהשוואה ל-15.72% בסוף שנת 2021.

יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 15.12%, בהשוואה ל-14.71% בסוף שנת 2021.

במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני ה-30 ביוני 2022 נקבעו על ידי דירקטוריון מסד יעדי ההון המינימליים כדלקמן: יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת משיעור של 10.5% עד ליום 31 בדצמבר 2022 ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65%.

חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל") - הבנק מחזיק 28.2% בהון ו-21.0% בזכויות ההצבעה בכאל.

כאל עוסקת בשיווק ובתפעול של הנפקת כרטיסי אשראי וסליקת עסקאות בכרטיסי אשראי של המותגים הבינלאומיים "ויזה" ו"מסטרקארד", משווקת ומפעילה את מערך כרטיסי האשראי של "דיינרס" באופן בלעדי בישראל וכן סולקת כרטיסים ממותג "ישראכרט".

השקעת הבנק בכאל ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכמה ב-687 מיליון ש"ח.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון עומד על 13.4%, בהשוואה ל-16.3% בסוף שנת 2021.

חלק הבנק ברווחי כאל, לפני השפעת המס, הסתכם בשנת 2022 ב-83.7 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-78.6 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול בשיעור של 6.5%.

ביום 15 במאי 2022, אישרה האסיפה הכללית של כאל חלוקת דיבידנד בסך של 340 מיליון ש"ח. חלק הבנק בדיבידנד הסתכם בכ-96 מיליון ש"ח.

הדיבידנד שולם ביום 17 במאי 2022.

ביום 22 בספטמבר 2022, אישרה האסיפה הכללית של כאל חלוקת דיבידנד נוספת בסך של 80 מיליון ש"ח. חלק הבנק בדיבידנד הסתכם בכ-22 מיליון ש"ח.

הדיבידנד שולם ביום 29 בספטמבר 2022.

בהתאם לדיווחי כאל, ביום 23 במרץ 2022, במסגרת היערכות למעבר לקמפוס דיסקונט, חתמה כאל על הסכם למכירת בית כאל בגבעתיים.

השלמת עסקת המכר צפויה להיות ברבעון השני של שנת 2023, ועל פי הערכת כאל, היא צפויה לרשום בגין המכירה רווח נקי בסך של כ-220 מיליון ש"ח.

חלק הבנק ברווח האמור הוא כ-60 מיליון ש"ח.

ביום 11 באוגוסט 2021, הודיע בנק ישראל לכאל כי נבחנת האפשרות לסליקה צולבת במותג "דיינרס" והמשמעויות לכך, וביקש שכאל תעביר כל מידע שלדעתה יכול לסייע בגיבוש עמדה בעניין. ביום 21 בדצמבר 2021, עדכן משרד האוצר את כאל, כי החלה בחינת האפשרות לחייב סליקה צולבת במותגים "דיינרס" ו"אמריקן אקספרס".

בהמשך לכך, ביום 1 באוגוסט 2022, הודיע משרד האוצר לכאל על מתווה במסגרתו המנפיקים במותגים הסגורים ("דיינרס" ו"אמריקן אקספרס") יאפשרו לכל בעל רישיון סולק להתקשר עימם בהסכם מאגד ולרכז חיובים וזיכויים של בתי עסק בגין עסקאות שבוצעו בכרטיסי חיוב של המותגים הסגורים. לעמדת האוצר, ככל שיופעל המתווה האמור תוך 120 ימים, לא יהיה צורך להפעיל את סמכות שר האוצר על פי דין, לקבוע כי מנפיק בעל היקף פעילות רחב (ובכלל זה כאל) לא יסרב להתקשר עם סולק לשם ביצוע סליקה צולבת של עסקאות בכרטיסי החיוב שהנפיק מטעמים שאינם סבירים, גם לגבי המותגים הסגורים. בכוננת משרד האוצר לבחון את מצב העניינים בשוק והתקדמות הצדדים בהסדרת המתווה האמור, ובהתאם להסיק מסקנות ביחס לצורך בשימוש בסמכות השר. בהתאם למתווה, כאל תוכל לשמש כמאגד של מותג "אמריקן אקספרס".

יצוין, כי למועד הדיווח, החברה הבת של כאל, דיינרס קלוב ישראל בע"מ, קשורה בהסכמים עם מספר מאגדים, המקנים להם יכולת להציע לבתי עסק שירותי סליקה של המותג "דיינרס" בתנאים שהוסכמו עם כל מאגד.

כאל חתמה על הסכם עם חברת טרנזילה בע"מ ועל הסכם עקרונות עם ישראכרט בע"מ לפעולתן של האחרונות כ"מאגד" במותג דיינרס, וכן חתמה על הסכם עם פרימיום אקספרס בע"מ להסדרת פעילותה של החברה כמאגד במותג "אמריקן אקספרס". כמו כן, כאל קיימה שיח עם נציגי האוצר ביחס להתקשרויות אלה.

להערכת כאל, יישום המתווה עשוי מחד להגביר את התחרות במגזר הסליקה בכלל, ובמותגים הסגורים "אמריקן אקספרס" ו-"דיינרס" בפרט, ובהתאמה, עלול להביא לירידה בהכנסות מגזר הסליקה של כאל. מאידך, המתווה עשוי להביא להרחבת כיסוי המותגים הסגורים בשוק הסליקה לבתי עסק נוספים.

בהתאם לדיווחי כאל ובהתאם לחוק הגברת התחרות וצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, ביום 30 בינואר 2023, פורסמו תקנות הבנקאות (רישוי) (בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023 (להלן - "התקנות"). בהתאם לתקנות, תחול על בנק דיסקונט בע"מ החובה למכור את אמצעי השליטה שהוא מחזיק בכאל, וזאת עד תום שלוש שנים מיום פרסום התקנות או עד תום ארבע שנים בנסיבות מסוימות, ככל שיוחלט על מתווה של הנפקה לציבור. כמו כן, לעניין המכירה יחולו ההוראות שנקבעו בחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017.

במסגרת הסכם הפצה משותפת עם חברת אל על, הוקנתה לאל על בין היתר, אופציה מסוג "פאנטום" אשר תקנה לה זכויות כלכליות בכאל (שוות ערך ל-8.75% מעליית השווי של כאל, מעל סך של 1,800 מיליון ש"ח) או בדיינרס (שוות ערך ל-35% מעליית השווי של דיינרס מעל סך של 335 מיליון ש"ח). האופציה תהיה ניתנת למימוש אך ורק באירועי מכירה או הנפקה של מי מהן, בהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם בקשר לכך, ותסולק במזומן. בהתאם להערכה שבידי כאל, השווי ההוגן של אופציית הפאנטום (כמשמעות המונח בכללי החשבונאות המקובלים), בהתבסס על נתונים בדבר עסקאות לרכישת חברות כרטיסי אשראי ישראכרט ומקס (מידע פומבי בלבד, בדבר ההסכם במסגרתו עתידה הראל השקעות לרכוש את מלוא מניות ישראכרט וההסכם במסגרתו עתידה כלל החזקות עסקי ביטוח לרכוש את מלוא מניות מקס, על פי דיווחיהן לציבור) ובהנחה שכאל תמצה בעתיד את אפשרויות חלוקת הדיבידנד בהתאם להסכם האופציה, הינו כ-55 מיליון ש"ח. כאל צפויה להכיר בהתחייבות בגין האופציה האמורה ברבעון הראשון של שנת 2023. בהתחשב בהשפעת המס, צפוי רישום האופציה כאמור, להקטין את הרווח הנקי של כאל ברבעון הראשון של שנת 2023 בסך של כ-40 מיליון ש"ח.

יודגש כי, לפי מה שנמסר לכאל, בשלב זה בנק דיסקונט מצוי בשלבי היערכות ראשוניים להיפרדות מכאל ואף טרם התקבלו החלטות באשר למתווה ההיפרדות. מדובר בעסקה בהיקף הצפוי להיות משמעותי, כאשר מחיר הרכישה שייקבע עשוי להיות מושפע מדינמיקה בשוק כפי שתהיה במועד סמוך למועד ביצוע העסקה, מתוואי ההתפתחות של כאל בהשוואה למתחרותיה, מהמתווה בו תבוצע ההיפרדות, מתחרות אפשרית בין רוכשים פוטנציאליים וממשתנים מאקרו כלכליים שונים. השווי הסופי של האופציה יקבע בעת מימושה ועשוי להיות שונה, באופן מהותי מההערכה האמורה.

ראה באור 25 לדוחות הכספיים באשר לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות כנגד כאל ולשומות שהוציא מנהל מס ערך מוסף לכאל.

סקירת הסיכונים

מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים ובגילויים פיקוחיים נוספים באתר האינטרנט של הבנק.

כללי

- א. פעילותה של הקבוצה מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכונים האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפי משק ולווים), סיכונים שוק, כאשר העיקרי בהם הינו סיכון הרבית, סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע, סיכונים ציות והלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון חקיקה ורגולציה וסיכון מודל.
כל הסיכונים העיקריים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכונים נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הקבוצה מוכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים שנקבעו, תוך טיפוח התמחויות בקבוצה, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.
- ג. ניהול הסיכונים מתבצע ברמת הקבוצה, כאשר תפיסת הסיכון הכוללת של הקבוצה עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית, שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל פי העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון, כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחיימת והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו, על פי אמות מידה מקובלות.
- ד. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בקבוצה באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת, ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות הבקרה הבלתי תלויות בחטיבות לניהול סיכונים והחשבונאי הראשי והמערך המשפטי, וקו ההגנה השלישי שמקיימים מערכי הביקורת הפנימית והחיצונית.
- ה. מנהל הסיכונים הראשי הינו חבר הנהלה ונושא באחריות לפונקציית ניהול הסיכונים ולמסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הארגון כולו.
- ו. האחראים על ניהול הסיכונים הינם:
רו"ח אלי כהן, מכהן כראש החטיבה לניהול סיכונים ומנהל הסיכונים הראשי (CRO), כמנהל הסיכונים התפעוליים, כממונה על האכיפה הפנימית בניירות ערך וכמנהל ההמשכיות העסקית.
סיכונים האשראי מנוהלים על ידי רו"ח בנצי אדירי, ראש החטיבה העסקית.
הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על ידי גב' אלה גולן, ראש חטיבת משאבים וניהול פיננסי. כמו כן, תחת אחריותה מרוכזים גם סיכונים הרגולציה והחקיקה.
סיכון האסטרטגיה מנוהל, החל מיום 10 במאי 2022, על ידי גב' שירלי שהם קליין, שמונתה לראש מערך דיגיטל, חדשנות, אסטרטגיה ופיתוח עסקי. עד ליום זה, נוהל הסיכון על ידי גב' אלה גולן, ראש חטיבת משאבים וניהול פיננסי.
- ז. סיכונים הציות מנוהלים, החל מיום 24 באפריל 2022, על ידי גב' זיוה ברק (גב' ברק החליפה את מר אמיר בירנבוים שנשא בתפקידים אלו עד לתאריך האמור), אשר במסגרת תפקידה כקצינת הציות הראשית, מנהלת את סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור וסיכונים חוצי גבולות, מנהלת את יחידת האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך וממונה על האכיפה הפנימית בדיני התחרות הכלכלית. כמו כן, היא מכהנת כ-Responsible officer הממונה על יישום הוראות ה-FATCA, ה-CRS והסכם ה-QI ותחת אחריותה נמצא גם תחום ההגנה על הפרטיות.
סיכונים ה-ID מנוהלים על ידי מר אופיר קדוש, מנכ"ל מתף - מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ.
- ח. סיכונים הסייבר מנוהלים, החל מיום 31 במאי 2022, על ידי גב' איריס חן, מנהלת הגנת הסייבר ואבטחת מידע. עד ליום זה, נוהלו על ידי מר יהושע פלג, שכהן כמנהל הגנת הסייבר ואבטחת מידע.
- ט. הסיכונים המשפטיים מנוהלים על ידי עו"ד חביבה דהן, מנהלת מערך הייעוץ המשפטי.
- י. סיכון המוניטין מנוהל על ידי רו"ח נחמן ניצן, ראש חטיבת החשבונאי הראשי.
- יא. סיכונים נוספים מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל, על ידי חברי הנהלה וראשי המערכים בתחומים הנתונים לאחריותם.
- יב. ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק, מתבצע בכל חברה בת שלה פעילות עסקית, בנפרד, על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון החברה הבת, המתבססת על מדיניות הקבוצה ועל בסיס מתודולוגיית ניהול סיכון קבוצתית, תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בחברה הבת.
- יג. בחברה הבת הבנקאית מכהן מנהל סיכונים ראשי, שכפוף למנכ"ל החברה הבת ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי של הבנק.
- יד. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי החטיבה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.
- יז. במסגרת מסמך הסיכונים מוצגים כלל הסיכונים, שאליהם חשופה קבוצת הבנק במסגרת פעולותיה, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי, עמידה ביעדי העל, מפת הסיכונים וכן תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.

במסמך הסיכונים מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בקבוצה ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרות בו עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות הסיכון וכן טיפול החטיבה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות, שננקטו על ידי הבנק ברבעון הרלוונטי.

יא. לבנק ולקבוצה מגוון תרחישי קיצון לסיכונים הייחודיים, כפי שמוטמעים במסמכי המדיניות השונים.

הבנק מיישם מתווה תרחישי קיצון, לבחינת הנאותות ההונית ובוחן את יחסי ההון לפי תכנון ההון התלת שנתי. התרחישים משלבים התממשות של מספר מוקדי סיכון בו זמנית. התרחישים שמפעיל הבנק, מתבססים על ניתוחי רגישות, תרחישים היסטוריים, תרחישים היפותטיים ותרחישים מאקרו כלכליים. תרחישי הקיצון עודכנו במהלך שנת 2022 ובמסגרת זו שולבו השפעות העלייה בסביבת האינפלציה ומדיניות מוניטרית מצמצמת, אשר השלכותיהן מתבטאות בצמיחה שלילית ובשיעור אבטלה עולה, תוך זיהוי ומיפוי מוקדי הסיכון הרלוונטיים.

תרחישי הקיצון, מהווים כלי משלים למיפוי ולניהול הסיכונים הגלומים בכלל הפעילויות של הבנק ובמוקדי הסיכון הנגזרים מהם. התרחישים ותוצאותיהם מהווים כלי לאיתור נקודות החולשה וקבלת החלטות. לבנק תכניות הנהלה להתמודדות עם תרחישי הקיצון, באמצעות נקיטת אמצעים שונים. בנוסף, בהתאם לדרישת בנק ישראל, הבנק מחשב מבחן קיצון על בסיס פרמטרים אחידים למערכת הבנקאית. תרחישי הקיצון האחידים, מהווים עבור בנק ישראל, כלי לקבלת תמונה הוליסטית ועדכנית על המשק הישראלי ועל יכולת המערכת הבנקאית להוסיף ולהעמיד אשראי לציבור תוך שמירה על יציבותה. בתחילת שנת 2022, נשלח לבקשת בנק ישראל תרחיש אחיד לנתוני יוני 2021. התרחיש נבנה בהתאם לשתי דרגות חומרה - בסיסית (המייצגת את הנתיב הצפוי של הכלכלה) וקיצון. יחסי ההון של הבנק שהתקבלו בכל התרחישים הינם מעל המגבלות הרלוונטיות. בסוף שנת 2022, התקבלה דרישה מבנק ישראל לביצוע תרחיש אחיד לנתוני ספטמבר 2022 ולהגשה בחודש מרס 2023.

לתיאור תיאבון הסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים ראה התייחסות במסגרת תיאור הסיכונים העיקריים המופיעים להלן.

סיכון אשראי

כללי

סיכון האשראי הינו הסיכון שלו או צד נגדי, של הבנק, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק על פי הסכם האשראי. במסגרת יישום הוראות באזל מיישמת הקבוצה את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים אשראי. במסגרת נדבך 2 מאותגרת הקצאת ההון של הנדבך הראשון ובמידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכונים האשראי. במהלך החודשים אפריל 2022-פברואר 2023, העלה בנק ישראל את הרבית במשק שמונה פעמים ברציפות והיא עומדת על שיעור של 4.25%. בהודעת הרבית האחרונה, צוין כי המשך קצב העלאות הרבית יקבע בהתאם לנתוני הפעילות והתפתחות האינפלציה, על מנת להמשיך ולתמוך בהשגת יעדי המדיניות. עליית הרבית מגדילה את הוצאות המימון של משקי הבית והחברות העסקיות, אשר לצד העלייה באינפלציה, המייקרת את ההוצאות השוטפות, עלולה להכביד על מצבם הפיננסי של לווים, בהם לקוחות הבנק. הבנק בוחן את השפעות עליית שיעור האינפלציה ועליית הרבית החדה על מגזרי הפעילות השונים, ובפרט ההשפעה על כושר ההחזר של לקוחות הבנק. נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא נרשמה השפעה לרעה על הבנק. הבנק ממשיך לעקוב אחר ההשפעות כאמור.

מדיניות ותיאבון סיכון

מדיניות האשראי

החטיבה לניהול סיכונים מובילה את תהליך גיבוש מדיניות האשראי, תוך שיתוף הגורמים האחראים על מתן האשראי בבנק. מסמך מדיניות האשראי נדון ומאושר לפחות אחת לשנה על ידי ההנהלה, וועדות הלוואות וניהול סיכונים ובדירקטוריון הבנק, ומתעדכן על פי השינויים והתמורות בשווקים הפיננסיים בארץ ובעולם, שינויים ברגולציה ובצרכים העסקיים, כמפורט בהמשך. נהלי הבנק בתחום האשראי וניהול סיכון האשראי תומכים ומבטאים מדיניות זו הלכה למעשה. דירקטוריון הבנק התווה אסטרטגיה לצמצום סיכון האשראי, באמצעות הגדרת התיאבון לסיכון. במסגרת זו הוגדרו תחומי פעילות שאינם במיקוד השיווקי של הבנק וכן תחומים בהם לא יינתן אשראי, במידה שרמת הסיכון הטמונה בהם גבוהה או רמת השליטה והבקרה עליהם אינה גבוהה, אף אם התשואה הפוטנציאלית העשויה להתקבל מהם גבוהה.

תיאבון הסיכון

תיאבון הסיכון של הבנק משקף נכונות מידתית לנטילת סיכונים אשראי, תואם פעילות בנקאית זהירה, תואם לדרישות הפיקוחיות ותואם להיקף פעילות הבנק וצביונו. בהתאם, מדיניות הבנק כוללת הגדרת עקרונות מפורטים בכל ענף ותחום, לרבות מגבלות פרטניות ברמת תתי ענפים ותחומי פעילות המאופיינים ברמת סיכון גבוהה.

מערכות למדידה, אמידה וניהול של סיכונים האשראי

לבנק מודלים פנימיים שפיתח לדירוג סיכון האשראי הגלום בפעילות הלקוח, המתבססים ברובם על פרמטרים אובייקטיביים בקשר עם מצבו של הלקוח (מאפייני הלקוח, תמהיל הבטחונות, החוסן הפיננסי המשתקף מן הדוחות הכספיים של הלקוח, נתונים ענפיים וכיו"ב).

מדיניות ניהול מערך הבטחונות

לבנק מדיניות מפורטת בנושא קבלת נכסים כבטחונות לאשראי, אופן השעבוד שלהם ושיעורי ההישענות עליהם, שנקבעו על פי נסיון העבר. מדיניות ההישענות על בטחונות היא שמרנית ומתבססת על השווי ההוגן העדכני של הביטחון, על נזילותו ועל מהירות מימושו בעת הצורך.

מדיניות איתור וטיפול בחובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי

- בבנק קיימים תהליכים מובנים לזיהוי ואיתור מוקדם של לווים בעייתיים. הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כבעייתיים ומדיניות למדידת הפרשה להפסדי אשראי על מנת לקיים הפרשה ברמה המתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים.
- במסגרת הבנק פועלות יחידות ייעודיות לטיפול בחובות בעייתיים.

פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני אשראי

הבנק מקיים מעטפת נאותה של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה וביקורת על תהליך ניהול סיכוני האשראי. תפיסת הניהול והבקרה של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני אשראי ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו. ניהול החשיפה לסיכוני האשראי נבחן ומבוקר באופן שוטף, במסגרת בחינת כלל הסיכונים על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון וההנהלה וכן על ידי דרגי הביניים, כמפורט בדוח הסיכונים באינטרנט. לבנק מערכת לתיעוד המסמכים המשפטיים היוצרים את השעבודים על הנכסים שניתנו כביטחון בתיקי הלקוחות ומערכת המנהלת מעקב אחר שווים של הנכסים, המאפשרת מעקב יומי שוטף.

דיווח על החשיפה לסיכוני אשראי

ההנהלה ודירקטוריון הבנק מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכוני אשראי, בחתכים שונים, על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה וביניהם מסמך הסיכונים הרבעוני, במסגרתו, בין היתר, נסקרת התפתחות תיק האשראי, מדווחים הערכת סיכון האשראי לפי ענפי משק בחתכים שונים, עמידה במגבלות רגולטוריות ובמגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון וההנהלה, בחינת יתרת החובות הבעייתיים וההפרשה להפסדי אשראי, כנדרש בהוראות 310 ו-311 להוראות ניהול בנקאי תקין.

איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

סך סיכון האשראי הבעייתי למרכיביו השונים, הכולל רכיבים חוץ מאזניים ליום 31 בדצמבר 2022, הסתכם ב-1,497 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,936 מיליון ש"ח בסוף שנת 2021, קיטון בשיעור של 22.7%. יחס סיכון האשראי הבעייתי לסיכון האשראי הכולל בגין הציבור בקבוצה, עמד בסוף שנת 2022 על 0.9%, בהשוואה ל-1.3% בסוף שנת 2021. 22.6% מסיכון האשראי הבעייתי בקבוצה משוייכים לענף התעשייה, 13.3% לענף הנדל"ן, 16.1% לענף המסחר ו-31.7% לענף הלקוחות הפרטיים, לרבות הלוואות לדירור. יחס סיכון האשראי הבעייתי המאזני לסך האשראי לציבור עומד על 1.2%, בהשוואה ל-1.7% בסוף שנת 2021.

באשר ליישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי הנובעים ממכשירים פיננסיים כמפורט בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC-326), ראה באור 1.1. לדוחות הכספיים.

למידע נוסף בדבר איכות האשראי ראה באור 1.29 ב(1). לדוחות הכספיים.

ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

31 בדצמבר 2021				31 בדצמבר 2022				סך הכל
פרטי	דירור	מסחרי	סך הכל	פרטי	דירור	מסחרי	סך הכל	
במיליוני ש"ח								
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾								
99,722	21,607	31,647	46,468	114,441	22,651	34,967	56,823	סיכון אשראי מאזני
39,166	12,778	3,575	22,813	40,609	13,397	2,233	24,979	סיכון אשראי חוץ מאזני
138,888	34,385	35,222	69,281	155,050	36,048	37,200	81,802	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:								
2,541	759	338	1,444	2,270	640	288	1,342	לא בעייתי
1,718	269	275	1,174	1,350	246	220	884	סך הכל בעייתי ⁽²⁾
1,277	166	275	836	806	150	75	581	מזה:
441	103	-	338	544	96	145 ⁽³⁾	303	- בעייתי צובר רבית
4,259	1,028	613	2,618	3,620	886	508	2,226	- בעייתי לא צובר רבית
725	182	3	540	801	78	1	722	סך הכל סיכון אשראי מאזני
4,984	1,210	616	3,158	4,421	964	509	2,948	סיכון אשראי חוץ מאזני
199	22	167	10	21	13	-	8	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
143,872	35,595	35,838	72,439	159,471	37,012	37,709	84,750	מזה: חובות צוברים, בפיקור של 90 ימים או יותר
								סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
נכסים שאינם מבצעים								
441	103	-	338	544	96	145 ⁽³⁾	303	חובות שאינם צוברים הכנסות רבית

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(2) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) בהתאם להוראות בנק ישראל, החל מיום 1 בינואר 2022, הלוואות לדירור בפיקור של 90 ימים או יותר מסווגות כחובות לא צוברים.

תנועה בחובות שאינם צוברים בגין אשראי לציבור

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			
מסחרי	פרטי	סך הכל	מסחרי	פרטי	סך הכל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
376	107	483	338	103	441	יתרת חובות שאינם צוברים הכנסות רבית לתחילת השנה
			6	146	152	התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת יישום לראשונה ⁽¹⁾
			344	249	593	יתרת חובות שאינם צוברים רבית לתחילת השנה לאחר יישום לראשונה
166	203	369	186	117	303	חובות שסווגו כחובות שאינם צוברים הכנסות רבית במהלך השנה
-	(138)	(138)	(12)	(55)	(67)	חובות שחזרו לסיווג צובר רבית
(62)	(19)	(81)	(77)	(25)	(102)	חובות שאינם צוברים הכנסות רבית שנמחקו
(142)	(50)	(192)	(138)	(45)	(183)	חובות שאינם צוברים הכנסות רבית שנפרעו
338	103	441	303	241	544	יתרת חובות שאינם צוברים הכנסות רבית לסוף השנה
מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש						
95	80	175	67	69	136	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה
			-	19	19	התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת יישום לראשונה ⁽¹⁾
			67	88	155	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה לאחר יישום לראשונה
43	52	95	49	53	102	ארגונים מחדש שבוצעו במהלך השנה
-	(7)	(7)	(9)	(12)	(21)	חובות שחזרו לסיווג צובר רבית בשל ארגון מחדש עוקב
(13)	(16)	(29)	(12)	(15)	(27)	חובות בארגון מחדש שנמחקו
(58)	(40)	(98)	(29)	(38)	(67)	חובות בארגון מחדש שנפרעו
67	69	136	66	76	142	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף השנה
שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות שאינם צוברים הכנסות רבית						
144	37	181	129	33	162	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
			(8)	-	(8)	התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת יישום לראשונה ⁽¹⁾
			121	33	154	יתרת הפרשה לאחר יישום לראשונה
62	20	82	60	21	81	גידול בהפרשות
(77)	(24)	(101)	(102)	(20)	(122)	גביות ומחיקות
129	33	162	79	34	113	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה

(1) השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. לפירוט ראה באור ג.1. לדוחות הכספיים.

מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022				
סך הכל	סך הכל	פרטי	דיוור	מסחרי	
0.43%	0.46%	0.41%	0.41%	0.52%	ניתוח איכות האשראי לציבור
0.63%	0.48%	0.46%	0.41%	0.53%	שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.68%	1.15%	1.05%	0.62%	1.51%	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
4.17%	3.09%	3.76%	1.43%	3.83%	שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור
(0.23%)	0.11%	0.08%	0.07%	0.15%	ניתוח ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח
(0.01%)	0.03%	0.01%	-	0.05%	שיעור הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
					שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור
1.05%	1.02%	1.42%	0.41%	1.23%	ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור
244.0%	219.7%	346.9%	100.0%	236.6%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
168.1%	211.5%	305.5%	100.0%	230.5%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
(134.5)	41.2	111.0	(145.0)	26.6	יחס ההפרשה להפסדי אשראי למחיקות החשבונאיות נטו

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2022						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
סיכון אשראי ⁽¹⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	מזה: סיכון אשראי ⁽⁴⁾	מזה: סיכון אשראי לא צובר	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
תעשייה	11,267	10,762	339	82	28	171
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁵⁾	17,020	16,462	137	77	49	174
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	7,841	7,597	62	42	7	63
מסחר	9,842	9,413	241	87	22	183
שירותים פיננסיים	22,442	22,303	8	2	13	34
ענפים אחרים	15,776	14,716	235	70	(37)	188
סך הכל מסחרי	84,188	81,253	1,022	360	82	813
אנשים פרטיים - הלוואות לדירור	37,709	37,200	220	145	25	151
אנשים פרטיים - אחר	37,012	36,048	255	98	17	344
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	158,909	154,501	1,497	603	124	1,308
בנקים בישראל וממשלת ישראל	12,782	12,782	-	-	-	2
סך הכל פעילות בישראל	171,691	167,283	1,497	603	124	1,310
פעילות לווים בחו"ל						
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	562	549	-	-	(1)	4
בנקים וממשלות בחו"ל	6,640	6,640	-	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל	7,202	7,189	-	-	(1)	4
סך הכל	178,893	174,472	1,497	603	123	1,314

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 120,834 מיליון ש"ח, 15,565 מיליון ש"ח, 12 מיליון ש"ח, 747 מיליון ש"ח ו-41,735 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 135 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 10 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2021						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
ייתר ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר*	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
191	14	(28)	125	366	10,031	10,585
תעשייה						
92	(2)	(1)	55	143	13,381	13,840
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁵⁾						
25	1	(16)	97	113	6,144	6,549
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן						
166	(8)	(58)	49	252	6,933	7,520
מסחר						
22	(8)	(15)	5	10	18,486	18,602
שירותים פיננסיים						
171	3	(88)	114	495	13,215	14,233
ענפים אחרים						
667	-	(206)	445	1,379	68,190	71,329
סך הכל מסחרי						
159	(1)	(6)	-	275	35,222	35,838
אנשים פרטיים - הלוואות לדירור						
326	(6)	2	105	280	34,385	35,595
אנשים פרטיים - אחר						
1,152	(7)	(210)	550	1,934	137,797	142,762
סך הכל ציבור - פעילות בישראל						
-	-	-	-	-	14,875	14,875
בנקים בישראל וממשלת ישראל						
1,152	(7)	(210)	550	1,934	152,672	157,637
סך הכל פעילות בישראל						
פעילות לווים בחו"ל						
3	(1)	(6)	-	2	1,091	1,110
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל						
-	-	-	-	-	4,070	4,070
בנקים וממשלות בחו"ל						
3	(1)	(6)	-	2	5,161	5,180
סך הכל פעילות בחו"ל						
1,155	(8)	(216)	550	1,936	157,833	162,817
סך הכל						

* הוצג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלק גילוי על חובות פגומים.

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך של 105,661 מיליון ש"ח, 14,359 מיליון ש"ח, 845 מיליון ש"ח, 1,709 מיליון ש"ח ו-40,243 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 84 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 80 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ניהול סיכונים אשראי צד נגדי

א. כללי

סיכון אשראי של צד נגדי הוא הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יכנס לכשל טרם מועד הסילוק הסופי של התשלומים בגין העסקה. הפסד כלכלי ייגרם אם בעת כניסתו של הצד הנגדי למצב של כשל, יהיו עסקאות עמו בעלות ערך כלכלי חיובי לבנק. סיכון אשראי צד נגדי, מתבטא בפעילות בנגזרים מול מוסדות פיננסיים.

בניגוד לחשיפת האשראי, בה החשיפה היא חד-צדדית והבנק נושא לבדו בסיכון להפסד, סיכון צד נגדי יוצר סיכון דו-צדדי להפסד וזאת בהתאם להיות ערך העסקה חיובי או שלילי עבור כל אחד מצדדי העסקה. שווי השוק של העסקאות אינו וודאי והוא יכול להשתנות לאורך חיי העסקה, בשל שינויים בפרמטרים הרלוונטיים בשוק.

ב. מדיניות ותיאבון סיכון

לבנק מדיניות ותיאבון לסיכון ברמת הקבוצה לפעילות מול מוסדות פיננסיים, הן ברמת תיאבון הסיכון הכולל והן ברמת החשיפה לצד הנגדי הבודד בחתך סוג החשיפה והעסקה הבודדת, ותוך התחשבות בהון העצמי של הבנק והיקף החשיפות שלו ובהתבסס על פרמטרים הנגזרים מחוסנו הפיננסי של הצד הנגדי.

הקבוצה מנהלת את רוב החשיפות לצדדים נגדיים באמצעות הסכמי קיזוז (Netting) מול בנקים, המצמצמים את הסיכון להון הקבוצה במצבי חדלות פרעון של צדדים נגדיים אלו באופן משמעותי. כחלק מניהול סיכונים הצד הנגדי השוטפים, מבצע הבנק בקרה יומית שוטפת על עמידה במגבלות קווי האשראי שהוקצו לפעילות מול בנקים ומוסדות פיננסיים.

ג. חשיפת האשראי הנוכחית לצדדים נגדיים שהינם מוסדות פיננסיים זרים

רוב חשיפת האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינה כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפה הינה כלפי המערכת הבנקאית במערב אירופה ובצפון אמריקה.

חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾

31 בדצמבר 2021*			31 בדצמבר 2022			דירוג אשראי חיצוני ⁽⁵⁾
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח	
87	2	85	323	2	321	AAA עד AA-
2,750	33	2,717	2,518	35	2,483	A+ עד A-
121	2	119	130	2	128	BBB+ עד BBB-
-	-	-	1	1	-	BB- עד B-
194	-	194	13	-	13	ללא דירוג
3,152	37	3,115	2,985	40	2,945	סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾

* סווג מחדש.

הערות:

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו.
- (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (4) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) לצורך דירוג המוסדות הפיננסיים, הבנק עשה שימוש בדירוגים שנקבעו לצורך יישום הגישה הסטנדרטית של באזל. הבנק משתמש בדירוג של סוכנות S&P לדירוג המוסדות הפיננסיים הזרים אליהם קיימת חשיפת אשראי. אולם, כאשר אין דירוג מסוכנות S&P משתמש הבנק בדירוג מסוכנויות אחרות.

הערות כלליות:

- א. חשיפות האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשה בגין הפסדי אשראי.
- ב. חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות.
- ג. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה באור 227 לדוחות הכספיים. סיכון האשראי החוץ מאזני בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים שבוצעו עם מוסדות פיננסיים זרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה הסתכם ליום 31 בדצמבר 2022 ב-244 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2021 - 299 מיליון ש"ח).

מרבית החשיפה של הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים בעלי איתנות פיננסית גבוהה, אשר מרביתם בקבוצת דירוג השקעה A- ומעלה. במהלך שנת 2022, לא חל שינוי מהותי בחשיפות האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים ולא בוצעה הורדה בדירוג האשראי של מוסדות פיננסיים אלו.

התיאבון לסיכון המידתי שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק מקבל ביטוי בהתפלגות חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים אשר מרביתם הינה מול מוסדות המדורגים בדירוגים גבוהים.

עיקר חשיפת האשראי הנוכחית של הקבוצה (95%) מיוחסת למוסדות פיננסיים זרים מובילים במדינות OECD, המדורגים בקבוצת הדירוג AAA עד AA- כאשר 11% מסך החשיפה מדורג בטווח שבין AAA עד AA-.

סיכון האשראי המאזני של הקבוצה למוסדות פיננסיים זרים כולל השקעה של כ-360 מיליון ש"ח באגרות חוב במט"ח. תיק אגרות החוב, הכלול בחשיפה למוסדות פיננסיים זרים, מפוזר וכולל בדירוג השקעה (Investment Grade), מזה כ-67% מדורגות בדירוג A- ומעלה. משך החיים הממוצע של התיק עומד על כ-1.9 שנים. בנוסף, כולל סיכון האשראי המאזני פקדונות שהופקדו בבנקים זרים בהיקף של כ-2.5 מיליארד ש"ח, בעיקר לתקופה קצרה של יום עד שבוע.

ליום 31 בדצמבר 2022, אין מדינה בה קיימת לקבוצת הבנק חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק, שהסתכם ב-1,138 מיליון ש"ח (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 בדבר רכיבי ההון).

ד. דיווח על החשיפה לסיכונים אשראי צד נגדי

ההנהלה ודירקטוריון הבנק וועדותיו מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכונים אשראי צד נגדי, ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה.

חשיפה למדינות זרות

החשיפה המאזנית למדינות זרות כוללת פקדונות, אגרות חוב, אשראי לציבור ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים. החשיפה החוץ מאזנית כוללת ערבויות, סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומסגרות לא מנוצלות.

חשיפות עיקריות למדינות זרות* (1) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2021			31 בדצמבר 2022			
חשיפה			חשיפה			
סך הכל	חוץ מאזנית (2)(3)	מאזנית (2)	סך הכל	חוץ מאזנית (2)(3)	מאזנית (2)	
3,187	65	3,122	4,694	40	4,654	ארצות הברית
3,124	386	2,738	4,369	443	3,926	מדינות אחרות
6,311	451	5,860	9,063	483	8,580	סך כל החשיפות למדינות זרות
22	1	21	33	2	31	מזה: סך החשיפות למדינות ה-PiGS (פורטוגל, איטליה, יוון וספרד)
258	39	219	187	41	146	מזה: סך החשיפות למדינות LDC
19	2	17 ⁽⁴⁾	17	1	16 ⁽⁴⁾	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נדילות

* כולל מדינות שהחשיפה אליהן עולה על 1% מסך הנכסים של הבנק על בסיס מאוחד או על 20% מההון לפי הנמוך.

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נדילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) מרבית החשיפה מבוססת באופן מלא.

סיכונים בתיק ההלוואות לדיוור

מדיניות האשראי של הקבוצה בתחום המשכנתאות

הבנק נוקט במדיניות אשראי מידתית המאושרת על ידי דירקטוריון הבנק ונבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ, שינויים ברגולציה וכיו"ב. כחלק ממדיניות זו, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התפתחויות בתיק המשכנתאות ונוקט במגוון אמצעים לשם ניהול הסיכונים בו. הסיכונים נבחנים בהתאם למדיניות שנקבעה לגבי תיאבון הסיכון בתחום המשכנתאות, הן ברמת העסקה הבודדת והן ברמה של כלל תיק המשכנתאות של הקבוצה. הבנק מנהל את הסיכונים, בין השאר, על-ידי השתת מגבלות בפרמטרים שונים, כגון שיעור המימון (LTV), שיעור ההחזר מההכנסה, שיעור ההלוואות ברבית משתנה, שיעור ההלוואות הניתנות לתקופות ארוכות (מעל 25 שנה) ועוד. בעת מתן משכנתא, הבנק בוחן את ההסתברות לכשל על-ידי שימוש במודל סטטיסטי וגם בוחן את יכולת ההחזר של הלקוח בתרחישים אפשריים של שינויי רבית. הבנק נוקט משנה זהירות בנכסים בהם המצב הרישומי מורכב, תוך מתן משקל יתר לטיב הלקוח ולשיעור המימון. הבנק מבצע בקרה חודשית אחר התפתחות מאפייני הסיכון בתיק המשכנתאות, בהתאם למגבלות על פי פרמטרים במדיניות האשראי. בנוסף נעשה מעקב אחר השתנות היקף החוב הבעייתי בתיק המשכנתאות ואחר שיעור הפיגורים בו והשוואת הנתונים לאלו של כלל המערכת הבנקאית.

היקף ההלוואות לדיור

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
שינוי	2021	2022	
ב-%		במיליוני ש"ח	
			ביצועי אשראי לדיור
(11.0)	8,005	7,124	הלוואות מכספי הבנק
(34.6)	26	17	הלוואות מכספי האוצר
-	13	13	מענקים מכספי האוצר
(11.1)	8,044	7,154	סך הכל הלוואות חדשות
(48.8)	929	476	הלוואות שמוחזרו מכספי הבנק
(15.0)	8,973	7,630	סך הכל ביצועים
ליום 31 בדצמבר			
שינוי	2021	2022	
ב-%		במיליוני ש"ח	
			יתרת האשראי לדיור, נטו
10.2	32,185	35,464	הלוואות מכספי הבנק
(8.7)	263	240	הלוואות מכספי האוצר*
34.5	55	74	מענקים מכספי האוצר*
10.1	32,503	35,778	סך הכל יתרה

* סכום זה אינו נכלל ביתרות המאזניות.

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור המימון (Loan To Value), המחושב על פי הוראת הפיקוח על הבנקים מספר 876 - דוח על הלוואות לדיור והינו היחס בין סכום האשראי לבין שווי הנכסים המשמשים לביטחון במועד אישור ההלוואה. יצוין כי עליית שווי נכס כשלעצמה אינה מהווה אירוע לחישוב מחדש של LTV ואילו בעת מתן אשראי נוסף בביטחון אותו נכס ניתן לחשב LTV, בהתייחס לשמאות עדכניות.

תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 בדצמבר 2022, כולל כ-68% אשראי שניתן עם שיעור מימון עד 60%, בהשוואה לכ-69% ביום 31 בדצמבר 2021. כ-98% מסך האשראי ניתן בשיעור מימון של עד 75%, בדומה לנתון ליום 31 בדצמבר 2021. ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בשנת 2022, כוללים כ-62% אשראי שניתן עם שיעור מימון של עד 60%, בהשוואה לכ-65% בשנת 2021. כל הביצועים ניתנו בשיעור מימון של עד 75%, בדומה לשנת 2021. בחישוב היחס לא נכללו הלוואות ללא ביטחון נכס.

שיעור החזר מהכנסה

פרמטר מרכזי נוסף המשמש את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור, הינו שיעור החזר מהכנסת הלווה. יחס זה מאפשר לבנק להעריך את יכולתו של לווה לעמוד בהחזרי ההלוואה השוטפים כסדרם מתוך הכנסתו הקבועה, כפי שהיתה במועד מתן ההלוואה. תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 בדצמבר 2022, כולל כ-90% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בדומה לנתון ליום 31 בדצמבר 2021. כ-99% מהאשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בדומה לנתון ליום 31 בדצמבר 2021. ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בשנת 2022, כוללים כ-88% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה לכ-92% בשנת 2021. כל האשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בדומה לשנת 2021. בחישוב היחס לא נכללו הלוואות בולט ובלון.

הלוואות ברבית משתנה

תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 בדצמבר 2022, כולל שיעור של 60% אשראי שניתן ברבית משתנה ומסתכם לסך של 21,381 מיליון ש"ח. ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בשנת 2022, כוללים סך של 3,859 מיליון ש"ח ברבית משתנה עד חמש שנים, המהווים כ-54% מסך הביצועים וסך של 485 מיליון ש"ח ברבית משתנה כל חמש שנים ומעלה, המהווים כ-7% מסך הביצועים.

הלוואות ארוכות טווח

תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 בדצמבר 2022, כולל כ-74% אשראי, אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 25 שנה ומסתכם לסך של 26,495 מיליון ש"ח.

ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בשנת 2022, כוללים כ-54% אשראי, אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 25 שנה ומסתכמים לסך של 3,874 מיליון ש"ח.

להלן נתונים על התפתחות תיק ההלוואות לדיור בבנק לפי מגזרי הצמדה (ללא אשראי מכספי אוצר ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי):

למטרת מגורים											
סך הכל	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מדד		מגזר צמוד מט"ח		מגזר צמוד דירת		מגזר צמוד בביטחון		מגזר צמוד סך הכל	
		מגזר צמוד מדד		מגזר צמוד מט"ח		מגזר צמוד דירת		מגזר צמוד בביטחון		מגזר צמוד סך הכל	
		רביית קבועה	רביית משתנה	רביית קבועה	רביית משתנה	רביית קבועה	רביית משתנה	רביית קבועה	רביית משתנה	רביית קבועה	רביית משתנה
יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור
במיליוני ש"ח	%-ב	במיליוני ש"ח	%-ב	במיליוני ש"ח	%-ב	במיליוני ש"ח	%-ב	במיליוני ש"ח	%-ב	במיליוני ש"ח	%-ב
10,134	29.3	15,226	44.1	3,726	10.8	5,466	15.8	34,558	906	35,464	31.12.22
9,100	29.1	13,686	43.7	3,568	11.4	4,951	15.8	31,313	872	32,185	31.12.21

להלן נתונים על התפתחות המשכנתאות בבנק (ללא אשראי מכספי אוצר):

שנת	שנת	שנת	שנת	שנת	
2018	2019	2020	2021	2022	ביצועי ההלוואות לדיור (במיליוני ש"ח)
4,149	4,374	5,915	8,005	7,124	שיעור השינוי בביצועי ההלוואות לדיור ביחס לתקופה מקבילה
10.5%	5.4%	35.2%	35.3%	(11.0%)	שיעור ההוצאה (ההכנסה) להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק
-	0.01%	0.14%	(0.02%)	0.08%	שיעור ההפרשה המצטברת להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק
0.50%	0.49%	0.59%	0.50%	0.43%	

עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 451 "נהלים למתן הלוואות לדיור"

ביום 31 בינואר 2022, פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 451 "נהלים למתן הלוואות לדיור". העדכון נועד להקל על הלוחים בתהליך נטילת המשכנתא, בשלושה היבטים: שקיפות ויכולת השוואה, פשטות ויכולת הבנה ועילות בביצוע התהליך. התיקון להוראה, אשר יושם במלאו על ידי הבנק, כלל, בין היתר, עדכון בתהליך מתן אישור עקרוני, לרבות קביעת מבנה אחיד של האישור העקרוני, קביעת שלושה סלי משכנתא אחידים עם אפשרות למתן סל מותאם בהתאם לצרכי המבקש, הצגת הרבית הכוללת החזויה וסך התשלומים החזוי, קביעת לוח זמנים מוגדר למתן מענה לבקשת האישור העקרוני, אפשרות הגשת בקשה וקבלת אישור גם באופן מקוון ובטלפון. בנוסף, נדרש להעמיד לרשות הציבור מחשבון מקוון המאפשר ביצוע סימולציות של תמהילים שונים של הלוואות בטווחי זמן שונים, לרבות של המסלולים האחדים וכן מידע שעל הבנק להציג ביישום האינטרנטי שהוא מציע ללקוחותיו, לצורך בחינת כדאיות פירעון מוקדם.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור וללא נגזרים)

כללי

הבנקים בקבוצה מעמידים אשראי צרכני למגוון משקי הבית, בעיקר אוכלוסיות יעד המאופיינות ברמת סיכון נמוכה מהממוצע, חלקם במערכת החינוך ובמערכת הביטחון.

מדיניות האשראי לאנשים פרטיים משקפת את תיאבון הסיכון של הבנק וכוונותיו לגבי רמות הסיכון שברצונו ליטול וכן את הפרופיל הרצוי לתיק האשראי לאנשים פרטיים והיקפו ביחס לתיק האשראי הכולל.

המדיניות מתבססת על מערכת פנימית לדיורג סיכון האשראי לאנשים פרטיים על פי מודלים סטטיסטיים המתעדכנים באופן שוטף וכן על ידי כללים עסקיים ועקרונות למתן אשראי, בהתאם לבחינת כושר ההחזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה.

תפיסה זו משתקפת היטב במדיניות האשראי של הבנק באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות למתן אשראי ברמת הלקוח הבודד וברמת הבנק, וכן בתהליכי בקרה ובתהליכי עבודה מובנים, בקווי הבקרה השונים.

מודלים של דירוג סיכונים אשראי משמשים את הבנקים בקבוצה הן בתהליך החיתום של האשראי בסניפים והן להעמדת אשראי ישיר באמצעות האינטרנט, האפליקציה והבינלאומי קול. המלצות האשראי הנגזרות מהמודלים הסטטיסטיים, יחד עם נהלי הבנק הנסמכים על מדיניות האשראי של הבנק והמגבלות האיכותיות והכמותיות הכלולות בה, מגלמים את תיאבון הסיכון המידתי של הקבוצה בתחום האשראי הצרכני.

באשראי קמעונאי, מתמקד הבנק באשראי המאופיין ברמת פיזור גבוהה וברמת סיכון נמוכה. בהתייחס לעובדה שהחברה הבת מסד עוסקת אף היא בתחום האשראי, הבנק פועל בראיה קבוצתית ליישם מתכונת עבודה סדורה וקבוצתית המגדירה, בין היתר, מתכונת מיקוד עסקי לכל סוג אוכלוסיה בקבוצה. אוכלוסיית היעד הינה בעיקר אוכלוסייה בעלת מקורות הכנסה יציבים, הזקוקה למימון בתחום הצרכני, והינה בעלת כושר החזר של האשראי, בין היתר, אוכלוסיות ייעודיות בעלות קשר משותף בחתך ארצי (כגון מורים, עובדי משרד הביטחון וכו') בעלי יכולת החזר או כנגד ביטחונות הניתנים למימוש.

הלוואות לאוכלוסיית המורים הינן הלוואות המשולמות בעיקר באמצעות ניכוי ישיר מהשכר. מרבית הלקוחות במגזר משקי הבית בסניפי אוצר החייל הינם שכירים וחלק ניכר מהם עובדים לשעבר במערכת הביטחון. חלק מההלוואות לעובדי מערכת הביטחון הניתנות במסגרת מכרזים שונים, משקפות היוון זכויות לתקופות ביניים ומאופיינות בסכומים גדולים יחסית ולתקופות ארוכות. בנוסף, במסגרת תנאי המכרז נקבעה אחריותו של משרד הביטחון לתשלום החוב במצב של כשל אשראי ובכך פוחת סיכון האשראי הניתן לעובדי מערכת הביטחון, במסגרת זו, למינימום. החזרי הלוואות אלה והלוואות נוספות לאוכלוסיית מערכת הבטחון וכן הלוואות הניתנות במסגרת הסכמים מפעליים מנוכים מן השכר ישירות. כ-83% מיתרת סיכון האשראי לאנשים פרטיים הינם בגין לקוחות בעלי הכנסה קבועה בחשבון בסכום העולה על 10 אלפי ש"ח.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל:

31 בדצמבר			
שינוי	2021	2022	
ב-%		במיליוני ש"ח	
5.5	5,449	5,747	יתרות עו"ש ויתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי
3.5	17,184	17,786	הלוואות אחרות
4.0	22,633	23,533	סך כל סיכון האשראי המאזני
2.2	4,686	4,791	מסגרות עו"ש לא מנוצלות
8.3	7,346	7,954	מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות
(22.0)	910	710	סיכון אשראי חוץ מאזני אחר
4.0	12,942	13,455	סך כל סיכון האשראי החוץ מאזני
4.0	35,575	36,988	סך כל סיכון האשראי הכולל
4.9	21,254	22,297	ממוצע היקף האשראי המאזני, כולל משיכת יתר בעו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות

להלן התפלגות סיכון האשראי מסך החובות לאנשים פרטיים בישראל:

31 בדצמבר			
שינוי	2021	2022	
ב-%		במיליוני ש"ח	
(6.7)	105	98	סיכון אשראי בעייתי לא צובר הכנסות רבית
(10.3)	175	157	סיכון אשראי בעייתי צובר הכנסות רבית
4.1	35,295	36,733	סיכון אשראי לא בעייתי
4.0	35,575	36,988	סך כל סיכון האשראי
(40.9)	22	13	מזה: חובות צוברים בפיגור של 90 ימים או יותר
(25.5)	102	76	יתרת ארגוני החוב שבהסדר מתוך האשראי הבעייתי
0.01%		0.07%	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל לפי התפלגות ההכנסה הקבועה בחשבון

31 בדצמבר 2022				
הכנסה קבועה בחשבון*	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
באלפי ש"ח	במיליוני ש"ח			
ללא הכנסה קבועה	334	89	423	242
עד 10	3,282	424	3,706	2,097
מ-10 עד 20	4,963	1,411	6,374	3,503
מעל 20	7,390	5,640	13,030	7,613
סך הכל	15,969	7,564	23,533	13,455

31 בדצמבר 2021				
הכנסה קבועה בחשבון*	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
באלפי ש"ח	במיליוני ש"ח			
ללא הכנסה קבועה	323	39	362	213
עד 10	3,458	491	3,949	2,196
מ-10 עד 20	4,897	1,505	6,402	3,508
מעל 20	6,411	5,509	11,920	7,025
סך הכל	15,089	7,544	22,633	12,942

* הכנסה קבועה לחשבון, כהגדרתה בהוראת הדיווח לפיקוח 836 (הכוללת משכורת בפועל בחישוב ממוצע של 12 חודשים אחרונים, סך קצבאות, הפקדות מזומן והפקדות שיקים).
** תיק הנכסים הפיננסיים המקושר לחשבון, כגון: פקדונות כספיים (לרבות יתרות עו"ש), תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים.

התפלגות לפי התקופה הממוצעת שנותרה לפירעון (לפי המועד הסופי לפירעון ההלוואה)

31 בדצמבר 2022		31 בדצמבר 2021	
סיכון אשראי מאזני		סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
תקופה לפירעון		תקופה לפירעון	
עד שנה		עד שנה	
משנה ועד שלוש שנים		משנה ועד שלוש שנים	
משלוש שנים ועד חמש שנים		משלוש שנים ועד חמש שנים	
מחמש שנים ועד שבע שנים		מחמש שנים ועד שבע שנים	
מעל שבע שנים		מעל שבע שנים	
סך הכל		סך הכל	
6,304		22,633	
3,203		6,273	
4,935		2,817	
4,752		2,925	
3,203		5,800	
5,953		22,633	

התפלגות לפי גודל האשראי של הלווה*

31 בדצמבר 2022			31 בדצמבר 2021		
סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל**
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
תחום אשראי ללווה			תחום אשראי ללווה		
באלפי ש"ח			באלפי ש"ח		
עד 10			עד 10		
מ-10 עד 20			מ-10 עד 20		
מ-20 עד 40			מ-20 עד 40		
מ-40 עד 80			מ-40 עד 80		
מ-80 עד 150			מ-80 עד 150		
מ-150 עד 300			מ-150 עד 300		
מעל 300			מעל 300		
סך הכל			סך הכל		
211			23,533		
429			13,455		
1,157			6,781		
2,911			5,228		
5,747			775		
7,194			12,942		
5,884			35,575		
897					
2,261					
3,402					
3,505					
2,060					
876					
454					
665					
421					
866					
456					
213					
669					

* הגדרת לווה - בהתאם להגדרות הוראת ניהול בנקאי תקין 313.
** סיכון אשראי כולל - למעט חבות בגין נגזרים ולמעט הלוואות דיוור.

התפלגות לפי סוג ומידת החשיפה לגידול משמעותי בתשלומים

31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2022	
סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
1,538	1,639	סוג האשראי
3,911	4,108	עו"ש
16,559	17,082	כרטיסי אשראי
625	704	אשראי ברבית משתנה
22,633	23,533	אשראי ברבית קבועה
		סך הכל

בטחונות

31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2022	
סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
5,105	4,628	סך אשראי המגובה בבטחונות*
638	432	
4,467	5,060	
		מזה:
4,660	4,214	בטחונות לא נזילים
445	414	בטחונות נזילים
612	402	
4,048	4,616	
419	444	
26	30	

תיאור הפעילות

א. חיתום האשראי ללקוחות פרטיים

חיתום האשראי הצרכני מבוצע בהתחשב בפרמטרים אישיים של הלקוח ומשקף נכונות מידתית לנטילת סיכונים אשראי. תפיסה זו משתקפת היטב במגבלות כמותיות ואיכותיות, וכן באמצעות מגוון רחב של תהליכי עבודה מובנים ותהליכי בקרה הדוקים בקווי הבקרה השונים. הבנקים בקבוצה מציעים אשראי ללקוחותיהם על בסיס הבנת צרכי הלקוח, זיהוי וניטור מאפייני הסיכון שלו. בתהליך החיתום נבחנים מספר קריטריונים אשר מהווים כלי תומך החלטה, בין היתר, אינפורמציה כללית על הלקוח (זהותו, חוסנו הפיננסי, התנהלותו בחשבון וכל מידע נוסף אשר בידו לסייע בתהליך החיתום), מטרת האשראי, פעילות הלקוח בבנק בהקשר לתמחור העסקה, כושר החזר, תמהיל האשראי הכולל בחשבון והתאמתו לצורכי הלקוח. תהליך זה מושתת על ערכי הוגנות ושקיפות כלפי הלקוח.

ב. אופן פיקוח ומעקב על מאפייני הסיכון

הבנקים בקבוצה בעלי התמחות ומיומנות גבוהה בתחום האשראי הקמעונאי מתוקף ניסיונם רב השנים באשראי למשקי הבית. הקבוצה מכשירה את עובדיה ברמת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום האשראי ובעלת מערכות ממוחשבות תומכות החלטה, בקרה ומעקב לאיתור מוקדם של לווים בפיגור או בעלי מאפיינים של תסמינים שליליים. הקבוצה מגדרת את עצמה בנטילת סיכונים אשראי, בין היתר, באמצעות פיזור הסיכון בין הלקוחות. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת. הבקורות בנושא האשראי הצרכני מבוצעות באמצעות שלושת קווי ההגנה. במסגרת הבקורות המבוצעות על ידי הקו הראשון: מעקב אחר חריגה ממסגרת עו"ש וחח"ד, בדיקת אשראי בפיגור ובקרה אחר התפתחות האשראי הצרכני הבעייתי בסניפים. בקו השני קיים מגוון בקורות, כאשר עיקרן נועדו לבחון את ההתנהלות הפיננסית בחשבונות ולאתר סימנים להתדרדרות במצב החוב. סימני התדרדרות יכולים להתבטא בירידה במחזורי פעילות, חריגות ממסגרות מאושרות וכדומה. הקו השלישי, מערך הביקורת הפנימית, אחראי לביצוע ביקורת בלתי תלויה על ניהול הסיכון, מסגרת העבודה והבקורות לניטור סיכונים אשראי צרכני, לרבות פעילות קווי ההגנה הראשון והשני, לניטור סיכון זה. בנוסף, הבנק משתמש במערכות ממוכנות תומכות כגון מערכת לאיתור וטיפול בחובות בעלי סממנים בעייתיים ומערכת סטטיסטית לניבוי כשל אשראי.

סיכונים בענף הבינוי והנדל"ן

הבנק נוקט במדיניות אשראי מידתית שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק, נבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ הן בתחום הנדל"ן בכלל והן בתחום האשראי בפרט, שינויים ברגולציה (כגון: הוראות המפקח על הבנקים ותקנות ממשלתיות) וכיו"ב. מדיניות זו באה לידי ביטוי בבחינת שיעור המימון, קביעת מגבלות שונות, ביצוע ניתוחי רגישות בליווי פרויקטים לבניה ובחינת שיעור ההון העצמי ודרישה למכירות מוקדמות וזאת על מנת לצמצם ככל הניתן את הסיכונים.

בנוסף, אימץ הבנק מדיניות פרטנית ביחס לתחומי הפעילות השונים בתחום הבינוי והנדל"ן, ובהם ליווי בניה למגורים, ליווי בניה לנכסים מניבים וכן אשראי למימון נדל"ן מניב ביעוד למשרדים, מסחר ותעשייה.

בחינת בקשות חדשות למימון נדל"ן בבנק מאופיינות בפרמטרים שונים, בין היתר, מיקום הנכס, פיזור גאוגרפי, ייעודו (מגורים/משרדים/מסחר/תעשייה), סוג העסקה (תמ"א/מחיר למשתכן/מחיר מטרות וכו'). כמו כן, נבחנת רמת הסיכון הנגזרת בכל מימון בהתייחס לשיעור המימון, תקופת המימון, איכות הלוואה ואיתנותו. בהתייחס לכל האמור לעיל וכן פרמטרים נוספים, נקבעת רמת התמחור ורווחיות התיק.

מעבר לבדיקות הנעשות באופן שוטף, מקיים הבנק דיון תקופתי בכל תיקי האשראי בענף הבינוי והנדל"ן ובוחן את מצב הפרויקטים וכן את רמת הסיכון בכל פרויקט ומצמצם חשיפות בהתאם. ככלל, בחינת הפרויקטים מתבצעת על בסיס חודשי ועל פי דוחות ביצוע, המתקבלים מאת המפקח על הפרויקט, כאשר הסיכונים הנבחנים הם, הן ברמת סיכון השוק והן ברמת סיכון הביצוע. הבנק מקפיד לתמחר כל עסקה בהתאם לסיכון ולריתוק ההון הנדרש.

ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ונקבעת גם עבור ענף הבינוי והנדל"ן, על פי מאפייניו. יצויין, כי בנוסף למדידה כמותית זו, בוחן הבנק מדי רבעון, באופן סובייקטיבי, את הצורך בהגדלה נוספת של מקדמי ההפרשה לענף הבינוי והנדל"ן, בהתחשב בהתפתחויות בסביבה העסקית ואינדיקציות נוספות, הרלוונטיות לרמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי ובמידת הצורך, מגדיל את מקדמי ההפרשה הקבוצתית. בחינה נוספת מבוצעת גם עבור לווים ספציפיים ובמידת הצורך, נרשמת גם הפרשה פרטנית.

בחודשים האחרונים, נרשמה ירידה בביקוש לרכישת דירות וזאת, בין היתר, על רקע עליית האינפלציה והרביית הבנק עוקב באופן שוטף אחר המגמות וההשלכות הנובעות מהן. מדיניות הבנק המידתית, הביאה לכך שלא נרשמה השפעה מהותית על איכות התיק.

להלן נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל:

31 בדצמבר		
2021	2022	
במיליוני ש"ח		
		סיכון אשראי כולל⁽¹⁾
		נדל"ן שבנייתו לא הושלמה
		מזה: קרקע גולמית
		נדל"ן בתהליכי בניה
		נדל"ן שבנייתו הושלמה
		אחר ⁽²⁾
		סך הכל
3,630	7,591	
4,893	5,366	
5,185	5,958	
6,681	5,946	
20,389	24,861	

(1) מזה: אשראי המובטח בנדל"ן למגורים בסך של 11,428 מיליון ש"ח (8,169 מיליון ש"ח מאזני-3,259 מיליון ש"ח חוץ מאזני), אשראי המובטח בנדל"ן לתעשייה בסך של 974 מיליון ש"ח (859 מיליון ש"ח מאזני-115 מיליון ש"ח חוץ מאזני) ואשראי המובטח בנדל"ן למסחר בסך של 6,513 מיליון ש"ח (5,715 מיליון ש"ח מאזני-798 מיליון ש"ח חוץ מאזני) (31.12.21 - 7,522 מיליון ש"ח, 800 מיליון ש"ח-5,386 מיליון ש"ח, בהתאמה).

(2) כולל אשראי ללווים בענף הבינוי והנדל"ן בישראל, להם בטחון שאינו נדל"ן, בעיקר פרויקטי תשתיות ואשראי לחברות נדל"ן מניב.

שיעור האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מסך סיכון האשראי בענף הבינוי והנדל"ן ליום 31 בדצמבר 2022, עמד על 3.2%, בהשוואה ל-4.2% ליום 31 בדצמבר 2021.

שיעור האשראי הבעייתי מסיכון האשראי הכולל בענף הבינוי והנדל"ן ליום 31 בדצמבר 2022, עמד על 0.8%, בהשוואה ל-1.3% ליום 31 בדצמבר 2021.

מימון ממונף - Leveraged Finance

מימון ממונף מוגדר כאשראי למימון עסקאות הונות בתאגידים (כמוגדר בהוראת בנק ישראל מספר 323) אשר עונה על תבחינים מסויימים, ואשראי הניתן ללווים המאופיינים ברמות מינוף פיננסי גבוהות. הבנק מחשיב מימון ממונף כאשראי הנכלל באחת מחמש הקבוצות הבאות:

א. אשראי למטרת עיסקה הונת כמוגדר בהוראת בנק ישראל מספר 323 (רכישת מניות של תאגיד אחר, רכישת פעילות, רכישה עצמית של מניות וחלוקת הון), אשר עונה לתבחינים מסויימים בנוגע להיקף האשראי, לשיעור המימון הטמון בו והיקף הבטחונות המוחשיים, כפי שנקבעו על ידי הבנק.

ב. אשראי למטרות עסקיות שונות, אשר עונה לתבחינים מסויימים המצביעים על נתונים פיננסיים חלשים, כפי שנקבעו על ידי הבנק.

ג. אשראי למטרת מימון נדל"ן מניב, אשר עונה לתבחינים מסויימים בנוגע להיקף האשראי, לשיעור המימון הטמון בו, היקף הבטחונות המוחשיים ונתוניו הפיננסיים של הלווה, כפי שנקבעו על ידי הבנק.

ד. אשראי למטרת ליווי פרויקטים לבנייה, אשר עונה לתבחינים מסויימים בנוגע להיקף האשראי, היקף הבטחונות המוחשיים ולחשיפה שעשויה להיווצר לבנק מהפרייקט, כפי שנקבעו על ידי הבנק.

ה. אשראי למטרת מימון קרקעות, אשר עונה לתבחינים מסויימים בנוגע להיקף האשראי, לשיעור המימון הטמון בו, היקף הבטחונות המוחשיים ונתוניו הפיננסיים של הלווה, כפי שנקבעו על ידי הבנק.

לנוכח מאפייני הסיכון הגבוה שטבוע במימון הממונף, מדיניות האשראי של הבנק קובעת הנחיות מחמירות לחיתום ומגבלות על היקף החשיפה למימון ממונף. התבחינים שעל פיהם הבנק מגדיר אשראי כמימון ממונף נקבעו באופן שמרני.

ליום 31 בדצמבר 2022, סך יתרות האשראי המצרפיות (אשראי מאזני וחוז מאזני, בניכוי הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות מותרים בניכוי) הנחשבות כמימון ממונף הסתכם ב-547 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-489 מיליון ש"ח בסוף שנת 2021.

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

ליום 31 בדצמבר 2022, אין קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק, המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות ההון.

סיכון שוק

כללי

סיכון שוק (סיכון פיננסי) הינו סיכון קיים או עתידי להפסד או לירידת ערך הנובעים משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערי מטבע, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים, ובכללם: סיכון רבית, סיכון מטבע, סיכון אינפלציה, סיכון מחיר מניות וסיכון תנודתיות.

שנת 2022 אופיינה במדיניות מוניטרית מרסנת, שהתבטאה בהעלאות רבית על ידי בנקים מרכזיים בארץ ובעולם וזאת על רקע נתוני אינפלציה עולמיים גבוהים. הצפי הוא שבשנת 2023, סביבת האינפלציה הגבוהה תרוסן, כך שנגידי הבנקים המרכזיים בעולם ימתנו את העלאות הרבית באופן משמעותי.

הבנק נוקט במגוון פעולות על מנת להתמודד עם השפעות השינויים ברבית ובאינפלציה על לקוחותיו, ובכללם ביצוע מבחני רגישות ובדיקות שוטפות הבוחנות את כושר ההחזר של הלקוחות, לפי מגזרי הפעילות השונים, תוך טיפול פרטני בהתאם לממצאים. כמו כן, הבנק נוקט בפעולות נוספות על מנת להתמודד עם ההשפעות של שינויים אלו, לרבות עדכוני הנחות למודלים שונים בתחומי האשראי וסיכויי שוק, הגדלת החשיפה למגזר הרבית המשתנה, ביצוע עסקאות לניהול החשיפה במגזר הצמוד מדד והתאמת שיעורי הביטחונות הנדרשים בפעילות שוק ההון. הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות השונות במצב המאקרו כלכלי.

מדיניות ותיאבון סיכון

לבנק מדיניות מפורטת לניהול החשיפה לסיכונים פיננסיים, אשר מתווה ומפרטת, בין היתר, תיאבון כולל לסיכונים פיננסיים ותיאבון לסיכון בחתך הסיכון הבודד ועקרונות לפעילות.

תיאבון הסיכון של הבנק משקף נכונות מידתית לנטילת סיכונים פיננסיים, תואם פעילות בנקאית זהירה ותואם לדרישות הפיקוחיות ולהיקף פעילות הבנק ולצביונו. ככלל, הבנק שואף למזער את החשיפות הפיננסיות שהוא נוטל, ופועל ליצירת רווחיות נאותה תוך כדי נטילת סיכונים פיננסיים מידתיים. תפיסה זו משתקפת היטב במדיניות הבנק באמצעות מגוון רחב מאוד של מגבלות סיכון/הפסד כמותיות ביחס להון הבנק, וכן בתהליכי בקרה הדוקים ובתהליכי עבודה מובנים בקווי הבקרה השונים.

הפיקוח והבקרה על ניהול החשיפה לסיכונים השוק

הבנק מקיים מערך רחב של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה בלתי תלויה וביקורת על תהליך ניהול סיכונים השוק. התפיסה הניהולית והבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכונים שוק ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו. ניהול החשיפה לסיכונים השוק נבחן ומבוקר באופן שוטף במסגרת בחינת כלל הסיכונים על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה וכן על ידי דרגי הביניים כמפורט בדוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

דיווח על החשיפות לסיכונים שוק

הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכונים שוק, ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה, בין היתר, התפתחויות בסיכון ובסביבה הפיננסית ועמידה במגבלות.

המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכונים השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכונים השוק באמצעים, הכוללים גם את הערך בסיכון (VAR) וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Tests, כלי ניהול ובקרת חשיפות רבית כגון: מח"מ, שווי הוגן ומבחני רגישות לשינויים בעקום הרבית.

סיכון רבית

כללי

סיכון הרבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הרבית, המשפיעות על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (ובמקרים מסוימים התזרימים עצמם) משתנה, כאשר חל שינוי בשיעורי הרבית. צורותיו העיקריות של סיכון הרבית שאליו נחשף הבנק כוללות: סיכון תמחור מחדש, סיכון עקום התשואה, סיכון בסיס וסיכון אופציונליות.

סיכון הרבית, לכלל התיק, הינו אחד הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק מנהל את סיכוני הרבית בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא ניהול סיכון הרבית (הוראה 333), בדגש על סיכון הרבית בתיק הבנקאי. בהתאם להוראות, נקבעה מדיניות בנושא ניהול סיכון הרבית.

ניהול החשיפה

ניהול החשיפה לסיכוני רבית נעשה, תוך בחינת משך החיים הממוצע של המקורות והשימושים ותוך צמצום החשיפה לשחיקת השווי ההוגן, כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשיעור הרבית ובכפוף למגבלות שקבע הדירקטוריון. החשיפה לשינוי בלתי צפוי בשיעור הרבית לכל התקופות ובתרחישי רבית שונים, והשפעתה על השחיקה הפוטנציאלית של השווי הכלכלי ושל הרווח החשבונאי באופק של שנה אחת קדימה, נמדדת בכל אחד מהמגזרים בנפרד, וגם בכל המגזרים יחד. החשיפה העיקרית לסיכוני רבית בבנק מיוחסת לפעילות המימון במגזר השקלי הלא צמוד ובמגזר צמוד המדד, ונובעת ממאפייני ההשקעה, הנגזרים מטווח השימושים והמקורות במגזרים אלה.

על מנת למזער את סיכון הרבית בתיק הבנקאי וכחלק מניהול הנכסים וההתחייבויות, הבנק עושה שימוש בכלים, לרבות באמצעות הנפקת אגרות חוב ופעילות בנגזרים.

התיאבון לסיכון

- תיאבון הסיכון לרבית כפי שמשתקף במגבלות הינו מידתי, וניצול מסגרות החשיפה מבוצע בהתאם להערכות הבנק בנוגע לשיעורי הרבית הצפויים ולמבנה עקום הרבית הצפוי באופקי זמן שונים ובכפוף למגבלות שהוגדרו במדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים.
- לבנק סדרת מגבלות לשינויים בעקום הרבית ומגבלות פרטניות ברמת חדרי העסקאות והיחידות העסקיות השונות היוצרות סיכוני רבית, על היקף חשיפת הרבית ומגבלות על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן תחת מצב קיצון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

סיכון הרבית נמדד ומנוהל על בסיס הנחות שונות באשר לזמני הפרעון של הנכסים וההתחייבויות. כמו כן, ניהול החשיפה מביא בחשבון את השפעת הפרעונות המוקדמים של הלוואות לדיר ושל פקדונות עם תחנות יציאה. ביתרות חשבונות העו"ש שאין נושאות רבית קיימות יתרות זכות בסכום יציב לאורך זמן. הבנק מתבסס על מודל ייעודי וקבע, כי תקופת הפרעון של יתרת העו"ש היציבה המשמשת בחישוב החשיפה לרבית תהיה למספר שנים.

ניתוח רגישות להשפעת השינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים ברבית על פי שווייהם ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעור הרבית על שווייהם ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

להלן פרטים על השפעת שינויים ברבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר, על הכנסות הרבית נטו ועל הכנסות המימון שאין מרבית:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הרבית):

31 בדצמבר 2021			31 בדצמבר 2022			שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾ מזה: תיק בנקאי
סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	
		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח	
8,169	4	8,165	9,214	152	9,062	
8,135	(166)	8,301	8,982	26	8,956	

פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 332' לדוחות הכספיים.

2. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הרבית על השווי ההוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של הבנק וחברות בנות שלו:

31 בדצמבר 2021			31 בדצמבר 2022			
סך הכל	מט"ח ⁽⁴⁾	שקל ⁽⁵⁾	סך הכל	מט"ח	שקל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
(10)	17	(27)	89	13	76	שינויים מקבילים
4	18	(14)	81	9	72	עלייה במקביל של 1%
91	(14)	105	(65)	(8)	(57)	מזה: תיק בנקאי
80	(15)	95	(59)	(4)	(55)	ירידה במקביל של 1%
						מזה: תיק בנקאי
						שינויים לא מקבילים
(127)	5	(132)	(164)	24	(188)	התללה ⁽²⁾
157	(10)	167	204	(18)	222	השטחה ⁽³⁾
133	(1)	134	214	(12)	226	עליית רבית בטווח הקצר
(23)	3	(26)	(199)	18	(217)	ירידת רבית בטווח הקצר

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הרבית בכל מגזרי ההצמדה.

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה (עו"ש). פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 32' לדוחות הכספיים.

(2) התללה - ירידה ברבית בטווח הקצר ועליה ברבית בטווח הארוך.

(3) השטחה - עליה ברבית בטווח הקצר וירידה ברבית בטווח הארוך.

(4) בתרחישי ירידת רבית, במגזרים צמוד המדד והמט"ח, מגולמת סביבת רבית שלילית.

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הרבית על הכנסות רבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מרבית

31 בדצמבר 2021			31 בדצמבר 2022			שינויים מקבילים
הכנסות מימון שאינן מרבית	הכנסות רבית, נטו	סך הכל*	הכנסות מימון שאינן מרבית	הכנסות רבית, נטו	סך הכל*	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
534	5	529	202	2	200	
528	-	528	199	-	199	
(652)	(6)	(646)	(577)	(2)	(575)	
(646)	-	(646)	(575)	-	(575)	
עלייה במקביל של 1%						
מזה: תיק בנקאי						
ירידה במקביל של 1%						
מזה: תיק בנקאי						

* לאחר השפעות מקדונות.

רגישות ההכנסה בטבלה לעיל, חושבה בהתבסס על מספר פרמטרים והנחות שונות ובין היתר, שימוש בהנחות לגבי שינוי במרווחי הפקדונות, מעבר כספים מעו"ש לפקדונות במקרה של עליית רבית, לעומת יציבות בותרות במקרה של ירידת רבית ובהנחה של רצפות רבית, כך שעקומי הרבית השונים יכולים לרדת עד לאפס. במהלך שנת 2022, על רקע השינויים בסביבת הרבית, בוצעו התאמות להנחות שבבסיס החישוב.

החשיפה בבסיס

כללי

חשיפת בסיס נוצרת כתוצאה מאי הקבלה בעיתוי, בבסיס המדידה ובסכומי ההשקעה עם או ללא פעולות גידור. על פי כללי החשבונאות ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שההשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי הלא צמוד מוגדרת כחשיפת בסיס.

ניהול החשיפה

- ניהול הסיכונים בחשיפות הבסיס והשקעת ההון במגזרי ההצמדה השונים נעשים בהתבסס על הערכות ותחזיות שוטפות של הגורמים הניהוליים השונים במחלקה הפיננסית בחטיבת המשאבים לגבי התפתחויות צפויות בשוקי הכספים וההון.
- תמהיל ההשקעה של ההון במגזרי ההצמדה השונים מנוהל באופן שוטף בכפוף למגבלות, ועל בסיס התחזיות לגבי משתני השוק הרלוונטיים תוך ניצול פערי המחירים בין עלות המקורות ותשואת השימושים במגזרי ההצמדה השונים וכדאיותן של פוזיציות "יתר" או "חסר" בכל מגזר פעילות.
- במסגרת ניהול מאזני ההצמדה נעזר הבנק, בין השאר, במכשירים פיננסיים נגזרים, כאמצעי לניטרול החשיפה לסיכונים בבסיס וברבית.

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לגבי הפוזיציות המותרות (עודף או חוסר) של נכסים על התחייבויות לפי מגזרי ההצמדה.
- בנוסף, קבעה הנהלת הבנק גם מגבלות פרטניות ברמת חדרי העסקאות והיחידות העסקיות השונות היוצרות סיכונים בסיסי, על היקף החשיפה בסיסי.

החשיפה בסיס בפועל

להלן תיאור החשיפה בסיס בפועל לפי מגזרי ההצמדה (במיליוני ש"ח):

% מההון		החשיפה בסיס בפועל		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2021	2022	2021	2022	
37	31	3,906	3,432	מט"י לא צמוד
35	45	3,654	4,999	מט"י צמוד מדד
(1)	(1)	(103)	(79)	מט"ח וצמוד מט"ח

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות, הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של קבוצת הבנק נמוכה. עיקר הפעילות בנגזרים הינה בנגזרי מטבע שקל/דולר עבור לקוחות הבנק. הבנק אינו חשוף בפעילות הנגזרים שלו לסיכונים מטבע מהותיים. להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 31 בדצמבר 2022 (במיליוני ש"ח). המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוז' מאזניים.

אחוז שינוי בשער החליפין		דולר	אירו
ירידה של 5%		2	1
ירידה של 10%		9	-
עלייה של 5%		4	(1)
עלייה של 10%		14	(1)

הערות:

- (1) השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהינתן התרחישים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.
- (2) תרחיש עלייה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.
- (3) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.
- (4) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

רגישות ההון לשינויים במדד

הבנק פועל בשוק המדד באמצעות מתן שימושים, כגון הלוואות, משכנתאות ורכישת אגרות חוב וכן באמצעות גיוס מקורות צמודי מדד. כמו כן, הבנק מבצע עסקאות פורוורד מדד הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק אינו חשוף בפעילות הפורוורדים שלו לסיכונים מדד מהותיים.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד, נכון ליום 31 בדצמבר 2022 (במיליוני ש"ח). המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוץ מאזניים.

אחוז שינוי במדד	
ירידה של 3%	(99)
עלייה של 3%	104

סיכונים אופציות

כללי

סיכונים אופציות הם הסיכון להפסד הנובע משינויים בפרמטרים המשפיעים על שווי של האופציות, לרבות סטיות התקן.

התיאבון לסיכון

- חדר העסקאות במט"ח של הבנק סוחר במגוון של מוצרים פיננסיים - ובכלל זה באופציות. בנוסף למגבלות שנקבעו על היקף החשיפה בבסיס וברבית ועל רקע רגישות השווי הכלכלי של האופציות לשינויים בבסיס, ברבית ובפרט לשינויים בתנודתיות נכסי הבסיס - קבעה ההנהלה מגבלות נוספות על פעילות חדר העסקאות באופציות.
- נקבעו מגבלות ביחס לפעילות המותרת באופציות במונחי הפסד מקסימאלי בתרחישים המתייחסים לשינויים סימולטניים בשער החליפין ובתנודתיות של נכסי הבסיס. כמו כן נקבעו מגבלות על השינויים המקסימאליים בערכו של תיק האופציות במונחים של מדדי רגישות (Greeks) ועל גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההון במצב קיצון.

ניהול החשיפה

כלי ניהול החשיפה לסיכונים אופציות כוללים מטריצת רגישויות Vol-Spot המציגה את החשיפה כתוצאה מהיווצרות שילוב של תרחישים שונים של שער חליפין ותנודתיות. בנוסף, נעשה שימוש בתרחיש חשיפה לסיכון עקום רבית (תרחיש-RHO) הבוחן את השינוי בשווי הפוזיציה במקרה של תזוזה של 1% בעקום הרבית, ובמודל Weighted Vega לניהול החשיפה לסיכון התנודתיות.

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

כללי

הבנק פועל במגוון מכשירים פיננסיים נגזרים כחלק מניהול סיכונים השוק (חשיפות בסיס, מטבע ורבית) וכן כשירות ללקוחותיו, כאשר הפוזיציה באופציות (לרבות מסלולי הברירה) הינה בעלת מרכיב גבוה יותר של סיכון שוק. במסגרת זו פעיל הבנק בעיקר באופציות על שערי החליפין של מספר מטבעות זרים עיקריים.

התיאבון לסיכון

לבנק מדיניות ניהול סיכונים לגבי הפעילות במכשירים הנגזרים ובמסגרתה מגבלות לגבי היקף מסלולי הברירה המגלמים אופציות "גלומות" וכן לגבי גובה ההפסד המרבי בהתקיים תרחישים מסוימים בגין האופציות, שהבנק פועל בהן כעושה שוק. השקעה במכשירים נגזרים לסוגיהם נעשית לאחר בחינת כל מכשיר לגופו והתאמתו לצרכים הפיננסיים של הבנק וליכולתו לתפעל אותו באופן מיטבי, וכן ליכולתו לנטר את הסיכון בגינו, הן בצד סיכון השוק והן בצד סיכון האשראי, עבור עסקאות בהן הבנק פועל כמתווך עבור לקוחותיו.

חדר עסקאות מט"ח

חדר עסקאות מט"ח סוחר במגוון של מכשירים פיננסיים במטבע חוץ. כמו כן, מונה על ידי האוצר לעושה שוק ראשי באג"ח ממשלתי שקלי. חדר עסקאות מט"ח הינו אחד מחדרי העסקאות הפעילים במערכת הבנקאית ופועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, עסקאות רבית, אופציות OTC ואופציות מט"ח/שקל הנסחרות בבורסה בתל אביב.

חדר עסקאות מט"ח פועל במטבעות העיקריים בעולם, כאשר עיקר הפעילות הינה במטבע דולר/שקל. החשיפה הנוצרת הן בבסיס והן ברביית כתוצאה מפעילות זו, נכללת במסגרת המגבלות המאושרות על ידי הדירקטוריון לחשיפות בבסיס וברביית. להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2021			31 בדצמבר 2022			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
3,245	-	3,245	3,522	-	3,522	עסקאות גידור: חוזי רביית
14,970	13,471	1,499	18,219	17,425	794	עסקאות אחרות: חוזי רביית
73,326	50,774	22,552	66,898	48,494	18,404	חוזי מטבע חוץ
73,828	73,789	39	55,274	55,189	85	חוזים בגין מניות, מדדי מניות, סחורות ואחרים
165,369	138,034	27,335	143,913	121,108	22,805	סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

פיקוח ובקרה על ניהול סיכונים במכשירים נגזרים

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים מבוקרת ומפוקחת לאורך קווי ההגנה והחשיפה מדווחת במסגרת מסמך הסיכונים.

סיכון מחירי מניות

סקירת הסיכון ואופן ניהולו

ההשקעה במניות ובמכשירים המשקפים סיכון מנייתי, נועדה לשפר את פיזור הסיכונים ואת גיוון מקורות ההכנסה לטווח הבינוני-ארוך בהשקעת ההון הפנוי. ההשקעה מתבצעת ככלל במניות ישראליות הנסחרות במדד תל אביב 125 ובמדדי מניות מובילים בישראל ובחו"ל, וזאת תוך בדיקת כדאיות ההשקעה טרם הרכישה.

תיאבון הסיכון

בנוסף למגבלות הרגולטוריות בכל הקשור להגבלת היקף ההשקעה המותר לתאגידים בנקאיים בתאגידים ריאליים, הגדיר דירקטוריון הבנק תיאבון סיכון עבור פעילות במניות, במסגרתו קבע מגבלות על גובה ההשקעה, תמהיל ההשקעה - לרבות מגבלה על החשיפה המטבעית ומגבלות ענפיות.

סיכון נזילות

כללי

סיכון הנזילות הינו הסיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור, אי ודאות לגבי זמינות המקורות והתחייבויות בלתי צפויות אחרות, לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים הנזילים שעומדים לרשות הבנק. התממשות הסיכון עלולה לגרום לבנק מחסור באמצעים נזילים, אשר בגינו יאלץ הבנק לממש נכסים במחירים הנמוכים ממחירי שוק ו/או לגייס מקורות במחיר הגבוה ממחיר שוק ובמקרי קיצון אף להוות סכנה ליציבותו של הבנק.

יחס כיסוי נזילות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 (LCR)

יחס כיסוי הנזילות מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221, אשר מבוססת על המלצות ועדת באזל. היחס הינו תקן הנועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הקצר, באמצעות דרישה שתאגידים בנקאיים יחזיקו מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA - High Quality Liquid Assets) לא משועבדים, הניתנים להמרה למזומן במהירות ובקלות בשווקים הפרימיים, כדי לענות על צרכי הנזילות בתרחיש קיצון, הנמשך 30 ימים קלנדריים. התקן מגדיר מסגרת ספציפית לחישוב יחס כיסוי הנזילות במטרה ליצור אחידות ברמה בינלאומית.

יחס כיסוי הנזילות - LCR, מכיל שני רכיבים:

(א) שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה בתנאי קיצון (HQLA),

(ב) סך תזרים מזומנים יוצא, נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים, המחושב על פי הפרמטרים של התרחיש.

היחס מחושב כשיעור של מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה מתוך סך תזרים מזומנים יוצא, נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים, והחל מינואר 2017 הדרישה הפיקוחית המזערית ליחס כיסוי הנזילות, הן ברמת הבנק והן ברמת הקבוצה הבנקאית, הינה 100%. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימליות אלו, אך עליו לדווח מיידית על החרגה למפקח על הבנקים, ובמקרים מסוימים, בליווי תכנית לסגירת פער הנזילות שנוצר.

הבנק עומד בכל מגבלות סיכון הנזילות הרגולטוריות לשנת 2022.

כחלק ממדיניות לניהול סיכונים פיננסיים, אימץ דירקטוריון הבנק מגבלה פנימית, המחמירה מהדרישה הרגולטורית ליחס כיסוי נזילות, הן לבנק והן למאוחד.

להלן יחס כיסוי הנזילות במאוחד ובבנק:

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 בדצמבר		
2022	2021	
באחוזים		
127%	128%	יחס כיסוי הנזילות בנתוני המאוחד
127%	128%	יחס כיסוי הנזילות בנתוני הבנק
100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

יחס מימון יציב נטו - NSFR

ביום 21 ביוני 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר קובעת את אופן חישוב היחס, כפי שנקבע ברפורמת באזל 3 של ועדת באזל (BCBS). מטרת היחס הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך, באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב, בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. יחס מימון יציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין ופריטי מימון יציב נדרש. מימון יציב זמין, מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו, על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס מימון יציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש, הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפרעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי הבנק, וכן של החשיפות החוץ מאזניות.

להלן יחס מימון יציב נטו:

31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2022	
	באחוזים	
139%*	133%	יחס מימון יציב נטו בנתוני המאוחד
100%	100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* הוצג מחדש.

מדיניות ניהול הסיכון

הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות במטבע ישראלי ובמטבע חוץ וצמוד מטבע חוץ, ברמת הקבוצה, הבנק וחברת הבת הבנקאית, בהתאם לנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין 342 ו-221. המדיניות כוללת, בין היתר, מגבלות על יחסי כיסוי נזילות ועל יחסי הנזילות המזעריים בתרחיש רגיל ובתרחישי קיצון והתייחסות לכלי המדידה, השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות השוטף. כמו כן, הבנק קבע מתודולוגיה שתסייע בדיהוי משבר נזילות בבנק, וזאת בכדי להבטיח את יכולתו של הבנק לעמוד באתגרים העולים מניהול העסקים השוטף, וכאלה שעלולים להתעורר בעת מקרי לחץ בשווקים הפיננסיים.

תיאבון הסיכון

הבנק והקבוצה פועלים לשמירה על מלאי נכסים נזילים ברמה נאותה, במקביל לניהול השימושים, באופן שיניב הכנסה לבנק. הבנק רואה משנה חשיבות בניהול שמרני אך אקטיבי של הנזילות בבנק. תיאבון הסיכון של הבנק והקבוצה נמוך ומתבטא במבנה הנכסים וההתחייבויות, כלי המדידה וניטור הסיכון הרבים שמוקצים לעניין זה, ומערכי הניהול והבקרה שמופקדים על ניהול סיכון זה.

פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים נזילות

התפיסה הבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים באופן שוטף הן על ידי מנהלי החשיפה והן על ידי גורמי בקרה וביקורת בלתי תלויים, במטרה להבטיח את היכולת להתמודד גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים. ניהול החשיפה לסיכונים הנזילות נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה בקווי ההגנה הראשון, השני והשלישי.

דיווח על החשיפה לסיכונים נזילות

- דוח סיכון נזילות יומי בשקלים ובמט"ח.
- דיווח על החשיפות לסיכון הנזילות בשקלים ובמט"ח בהשוואה למסגרות ולגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון והסמכויות לניהולם ניתן שלוש פעמים בשבוע, במסגרת הועדה לעניינים שוטפים, בראשות המנכ"ל או מנהל הסיכונים הפיננסיים.
- דיווח על החשיפות מרכז במסמך הסיכונים הרבעוני ודיווח שוטף על פי הצורך.

ניהול סיכון הנזילות על בסיס קבוצתי

החברה הבת הבנקאית מיישמת מדיניות עצמאית לניהול הנזילות לטווח הקצר ולטווח הארוך, תוך הקפדה על קיום ההוראות של הרשויות הרגולטוריות, ובהתאמה לאופי פעילותה וצרכי הנזילות שלה. כמו כן, חברת הבת עומדת ביחס כיסוי הנזילות בפני עצמה. לא קיימים איסורים או מגבלות משמעותיות על העברת כספים בתוך הקבוצה מעבר למגבלות החלות על ביצוע עסקאות מכל סוג.

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

הנכסים הנזילים העיקריים בקבוצה, הכוללים מזומנים, פקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים), פקדונות בבנקים וניירות ערך סחירים, הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2022 ב-72.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-71.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021, מזה, יתרת המזומנים, הפקדונות בבנק ישראל והפקדונות בבנקים הסתכמה ב-57.1 מיליארד ש"ח ו-15.4 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל בשקלים ובמט"ח ובניירות ערך של ממשלת ארה"ב.

יחס פקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו ליום 31 בדצמבר 2022, עומד על 145.1%, בהשוואה ל-151.7% ב-31 בדצמבר 2021. בסוף דצמבר 2022 הסתכמו פקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים, בכ-173.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-156.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021.

הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נזילות גבוהה. זאת, כתוצאה ממדיניות לגיוס מקורות מגוונים ויציבים, תוך דגש על גיוס מקורות לטווחי זמן בינוניים, ממגוון של מגזרי לקוחות, ובמטבעות שונים.

לבנק מקורות במח"מ חוזי קצר-בינוני, אשר הבנק צופה כי יוחזקו לאורך זמן. השימושים הינם הן לטווח קצר והן לטווח בינוני-ארוך.

למידע בדבר פירוט נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופת פרעון - ראה באור 31 לדוחות הכספיים.

יתרת סך הפקדונות של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות:

	31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2021	
	במיליוני ש"ח		
1	5,319	4,436	
2	4,021	2,689	
3	3,706	2,275	

סיכון מימון

כללי

סיכון מימון הינו סיכון למחסור במקורות מימון ועשוי לנבוע, בין היתר, ממבנה מקורות שאינו מספיק יציב בטווח הארוך לשרת את השימושים המתוכננים.

לבנק מקורות מימון מגוונים ויציבים, שעיקרם פקדונות מלקוחות קמעונאיים ועסקיים, פקדונות ארוכים מגופים פיננסיים, וכן הנפקות אגרות חוב וכתבי התחייבות.

סיכון זה מנוהל כחלק מניהול סיכון הנזילות בבנק, על ידי מגבלות ויעדים על ריכוזיות מקורות המימון, והפחתת התלות בצדדים נגדיים מהותיים. כחלק מניהול הסיכון, מבוצע ניטור של אינדיקטורים למעקב אחר מבנה המקורות וריכוזיות המקורות באופן שוטף.

סיכון תפעולי

כללי

בהתאם להגדרת הוראת ניהול בנקאי תקין 350, סיכון תפעולי הוא סיכון להפסד כתוצאה מאי-נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים או מערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים המידע, סיכונים אבטחת מידע וסייבר והמשכיות עסקית, ואינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין (היבטי החשיפה והניהול של הסיכון המשפטי על היבטיו השונים נדונים בהרחבה בפרק נפרד).

הסיכונים התפעוליים מהווים חלק בלתי נפרד ממערך הסיכונים הכולל בתהליכי הבנק, מאחר והסיכונים התפעוליים מובנים בכל סוגי הפעילות העסקית בתהליכי העבודה בבנק, בתהליכי הרוחב ובמערכות התומכות.

ניהול הסיכונים מבוצע במטרה להעריך ולנטר את הסיכונים התפעוליים בתהליכי הבנק, לרבות סיכונים מעילות, הונאות והתנהגות לא אתית, למזער את הסיכונים הללו ולהפחית נזקים כספיים בגינם, תוך נקיטת שיקולים של עלות מול הפחתת הסיכון.

מדיניות

דירקטוריון הבנק קבע מדיניות כוללת ומקיפה לניהול הסיכונים התפעוליים, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 310 ו-350. המדיניות מגדירה את תיאבון הסיכון, וכן מתווה את סביבת הבקרה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שיפעלו לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים תפעוליים בבנק. המדיניות כוללת התייחסות לשרשרת של תהליכי ניהול סיכונים, מרמת זיהוי הסיכונים, הערכה ומדידה, הפחתה וניטור הסיכונים.

ניהול החשיפות

1. שיטות ותהליכי עבודה

אחד מהכלים המרכזיים למיפוי וזיהוי הסיכונים התפעוליים ולשליטה ובקרה עליהם הינו סקר הסיכונים התפעוליים. הסקר כולל את מיפוי התהליכים העסקיים והסיכונים התפעוליים והבקורות בתהליכים אלו, לרבות סיכונים מעילות, הונאות והתנהגות לא אתית, גם בהתבסס על מאגר אירועי הכשל וממצאי ביקורת, הערכת אומדן הסיכונים והפחתת על ידי יישום בקורות חדשות, חיזוק בקורות קיימות ועוד.

הבנק עורך סקר סיכונים תפעוליים תקופתי, המאפשר בהנהלת הבנק ובדירקטוריון. כלים נוספים, הם סקרי סיכונים תפעוליים למערכות וכן סקר הערכת סיכונים סייבר. כמו כן, הבנק מבצע באופן שוטף ניהול סיכונים לאיתור מוקדי סיכון במוצרים, תהליכים ושירותים חדשים בבנק, בהתאם למדיניות לניהול סיכונים במוצרים, שירותים ותהליכים חדשים.

בעקבות ממצאי סקרי הסיכונים שמתבצעים, ממצאי הביקורת הפנימית ותהליכי הפקת לקחים בגין אירועי כשל, משולבות בקורות מיכוניות ואחרות בפעילויות הבנק השונות וכן מתבצע שיפור ושדרוג של נהלי ותהליכי העבודה והבקרה.

בנוסף, כחלק מתשתית מעקב ובקרה, הוגדרו KRI - אינדיקטורים עיקריים לסיכונים תפעוליים בתהליכים נבחרים לאיתור מוקדם של שינוי במפת הסיכונים.

2. איסוף ודיווח אירועי כשל

הבנק מקיים תהליך של איסוף ותייעוד אירועי כשל (אירועי הפסד/רווח, כמעט הפסד/כמעט רווח, הפרשות לתביעות ואובדן הכנסה), כבסיס נתונים לניתוחים רבעוניים ושנתיים של מגמות ומוקדי סיכון, לצורך הצגה בפני ההנהלה והדירקטוריון, לאומדן הסיכונים התפעוליים בתהליכי הבנק, לאימות הערכות של מומחי התוכן, להפקת לקחים, לבחינה מחדש ולשיפור בקורות קיימות, לעדכון מפת הסיכונים ולשמירת היסטוריה.

בנוסף, מקיימת הקבוצה תהליך הפקת לקחים גם לגבי אירועים חיצוניים מהותיים שמידע לגביהם מופיע בתקשורת.

3. מערכת למדידה, אמידה וניהול של סיכונים תפעוליים

הבנק מנהל את מפת הסיכונים באמצעות מערכת המשותפת לניהול סיכונים תפעוליים וניהול סיכוני ציז, התומכת במתודולוגיה לניהול הסיכונים התפעוליים. מאגר המידע של המערכת, כולל את מיפוי ותייעוד סקרי הסיכונים שבוצעו לגבי התהליכים בבנק, את הבקורות המומלצות ואת אירועי הכשל.

המשכיות עסקית (Business Continuity Planning)

הוראות בנק ישראל מחייבות את הבנקים לפעול להבטחת המשכיות עסקית בעת חירום. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 355 בנושא, נערך הבנק להתאוששות ממקרה אסון והמשכיות עסקית במצבי חירום שונים. בבנק מתבצעת היערכות הכוללת מסמך מדיניות מקיף בנושא המשכיות עסקית, הכנת תשתיות טכנולוגיות נאותות, גיבוש והטמעת תכניות פעולה מקיפות ותשתית נהלים תומכת וביצוע תרגילים המדמים מצבי חירום שונים. בבנק קיים חדר מצב קבוצתי ופורום הערכות לשעת חירום קבוצתי בראשות ראש החטיבה לניהול סיכונים. הפורום מופקד על יישום המדיניות, הנהלים והמעקב אחר היערכות הקבוצה למצבי חירום שונים ומתכנס לפחות אחת לרבעון. מתקיים דיווח תקופתי בהנהלה ובדירקטוריון בנושא המשכיות עסקית והיערכות לשעת חירום. הבנק מקיים באופן שוטף תהליך לשיפור ההיערכות להמשכיות עסקית במסגרתו מעודכן המיפוי של כל הפעילויות והמשאבים הקריטיים אשר נדרשים בשעת חירום, ומעודכנים תרחישי החירום ומסמך המדיניות בהתאם.

סיכון טכנולוגיות המידע

הסיכון לכשל במידע ו/או במערכות המידע והתפעול של הבנק וכן תמיכה שאינה הולמת ומספקת את השירותים והתהליכים העסקיים הנדרשים על ידי הבנק, למימוש יעדיו העסקיים. לאור העובדה, כי בשנים האחרונות הסביבה הטכנולוגית מתפתחת והתלות בה הולכת וגוברת, נוצר הצורך בהגדלת הגמישות העסקית והטכנולוגית והצורך בהגברת השימוש בטכנולוגיות חדשות. הסיכון מנוהל לפי מדיניות ניהול טכנולוגיות המידע ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 357. כמו כן, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 301, פועלת ועדת טכנולוגיה, חדשנות ומנהל של הדירקטוריון. בנוסף, הבנק פועל על פי מדיניות ניהול סיכונים מוצרים חדשים ובמסגרת זו, מבוצעים תהליכי ניהול סיכונים בהכנסת מערכות/טכנולוגיות חדשות.

ניהול סיכונים בסביבות מחשוב ענן

לבנק מדיניות שימוש במחשוב ענן במסגרת מדיניות ניהול טכנולוגיות המידע, שאושרה בהנהלה ובדירקטוריון. הבנק פועל בהתאם להוראה 362 בנושא, הקובעת הנחיות ותנאים הנדרשים לשימוש של תאגיד בנקאי בטכנולוגיות מחשוב ענן ומדגישה את הצורך לנהל את הסיכונים לכל שימוש בטכנולוגיות מחשוב ענן. מסמך המדיניות עודכן בשנת 2022, בהתאם לעדכון הוראה 362 שפורסם ביום 13 ביוני 2022, אשר במסגרתו, בין היתר, נוספו חובות ייחודיות לדירקטוריון ולהנהלה, בהקשר של שימוש בשירותי מחשוב ענן, נוספו דרישות חדשות במסגרת הערכת הסיכונים של הבנק וכן נוספו דרישות והוראות ביחס להתקשרות עם נותני שירות מחשוב ענן מהותי.

אבטחת מידע

דירקטוריון הבנק והנהלתו קבעו מדיניות מפורטת בנושא מדיניות אבטחת מידע בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 357 - "ניהול טכנולוגיית המידע", ומינה מנהל אבטחת מידע האחראי על ניהול סיכוני אבטחת מידע. הבנק מבצע את כל הסקרים והמיפויים הנדרשים לעמידה בהוראה. הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל בנושא מדיניות חברתיות ומיישם את הנחיות תקנות הגנת הפרטיות.

סיכוני אבטחת מידע והגנת הסייבר

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, ההנהלה והדירקטוריון של כל אחת מהחברות בקבוצה הגדירו את אסטרטגיית הגנת הסייבר ואת מדיניות הגנת הסייבר. מנהלת אבטחת המידע של הקבוצה מונתה גם כמנהלת הגנת הסייבר הקבוצתי, בהתאם להיתר מבנק ישראל. התקפות סייבר מבוצעות במטרה להסב נזק מאסיבי באמצעות פגיעה בפעילות אסטרטגית. הנזק הצפוי מהתקפות אלו עשוי לנבוע מפגיעה באמינות, שלמות, סודיות המידע ו/או בזמינות מערכות הבנק. נזקים אלו עלולים להוביל לפגיעה בפעילות העסקית של הבנק ולהשפעה על לקוחותיו. הבנק מקיים מערך הגנה כולל וייעודי להתמודדות עם התקפות סייבר, בנוסף לפעילות הכוללת המבוצעת בתחום אבטחת המידע. מערך ההגנה כולל היבטים אנושיים, טכנולוגיים ותהליכיים, שמטרתם לצמצם את הפגיעה בפעילות הבנק וההשפעה על לקוחותיו, והכל על פי תרחישי תקיפה ייעודיים המוגדרים על ידי מנהלת הגנת הסייבר.

החדשנות בבנקאות בתקשורת, שימוש בטכנולוגיות חדשות, מערכות פתוחות ויישומי מחשוב ענן, מעלים את הסבירות להתממשות אירוע סייבר. עקב כך, לצורך ניהול נאות של סיכונים סייבר, הורחבה והותאמה המסגרת הקיימת של ניהול סיכונים טכנולוגית המידע ואבטחת מידע בבנק, בהיבטי תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות וכן הוגברו הניטורים ומיושמות בקורות ואמצעים שונים, בהתאם להתפתחות האיומים. אגף אבטחת מידע והגנה בסייבר, מבצע תרגילי סייבר לבדיקת המוכנות הטכנולוגית, המוכנות התשתיתית וכן סימולציות לבחינה של תרחישים מורכבים. בנוסף, הוגדרה המתודולוגיה למיפוי סיכונים סייבר ומבוצע סקר סיכונים סייבר. הבנק מיישם את הנחיות הוראות ניהול בנקאי תקין שהוציא בנק ישראל אשר עוסקות בפעילות הבנק מול ספקיו: הוראה 363 - "ניהול סיכונים סייבר בשרשרת האספקה" והוראה 359A - "מיקור חוץ". בנוסף, הבנק עומד בדרישות הבקרה של חברת SWIFT העולמית.

פיקוח ובקרה ודיווח על ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול הסיכונים התפעוליים. ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים נבחן ומבוקר על ידי הדירקטוריון והנהלה וכן על ידי דרגי הביניים במסגרת פוחמים ודיווחים, כמפורט בדוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכונים סביבה ואקלים

כללי

הסיכונים לחשיפה להפסדים מסיכונים הקשורים להשפעות סביבתיות, הן בשל עלויות שמקורן בחשיפה לסיכונים סביבה (פגיעה סביבתית - זיהום קרקע, זיהום אוויר, מחסור במים, רעידות אדמה וכיו"ב) והן בשל עלויות הנובעות מהחשיפה לסיכונים האקלים (סיכונים פיזיים - גלי חום, בצורות, שיטפונות, הצפות ועוד), או סיכונים מעבר הקשורים לשינויי האקלים. לסיכונים אלו השפעה אפשרית במספר היבטים, באופן ישיר או עקיף: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי, סיכון ציות וסיכון מוניטין.

- השפעה ישירה - כתוצאה מעלויות מפגעים סביבתיים שעל הבנק לשאת בהם, בגין נזקים ישירים הקשורים בשינויי אקלים, או הפסד כספי העלול להיגרם כתוצאה מאימוץ של הוראות לגבי מדיניות אקלים וסביבה, התפתחות טכנולוגית ושינויים בהעדפות השוק.
- השפעה עקיפה - כגון על סיכונים האשראי, עלולה לנבוע מהרעה במצבו הפיננסי של לווה, בעקבות השפעות סביבתיות ושינויי אקלים, בין היתר, בעקבות אי עמידה בהוראות הדין הסביבתי הרלוונטיות, בשל הוצאות גדולות הנדרשות כדי לעמוד בדרישות רגולציה סביבתית, או בשל קנס גבוה שניתן להשית על לווה בשל פגיעה סביבתית וכן התממשות של סיכונים אחרים הקשורים בסיכונים סביבתיים, כגון סיכון משפטי וסיכון מוניטין. הבנק נוקט בפעולות לזיהוי וניהול סיכונים אלו, בדגש על סיכון האשראי, תוך חתירה לצמצום או מניעה של סיכון הנובע מהשפעה סביבתית שיש בה פוטנציאל לפגיעה. הבנק רואה חשיבות במימון פרויקטים/גופים התורמים לפיתוח סביבתי, כגון מימון פרויקטים בתחום האנרגיה המתחדשת.

ניהול הסיכון, מדיניות ותיאבון סיכון

קיימת לבנק מדיניות מפורטת לניהול הסיכונים הסביבתיים במסגרת מדיניות האשראי, המגדירה מתודולוגיה ותהליכי עבודה לניטור סיכונים סביבתיים באשראי. הבנק מביא זאת בחשבון, במסגרת החלטותיו לגבי מתן אשראי ללקוחות במגזרים, אותם הוא מנטר כבעלי סיכון סביבתי גבוה במיוחד ומתחשב בפוטנציאל סיכון האשראי של לקוחותיו. החשיפה של הלקוח לסיכונים אלה, משפיעה על החלטות האשראי הרלוונטיות ונלקחת בחשבון במסגרת מכלול השיקולים בעת מתן אשראי. בנוסף, סיכונים פיזיים ישירים מוטמעים במסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים והמשכיות עסקית. כמו כן, בחטיבה לניהול סיכונים, מתקיימת בקרה אחר עמידת הבנק בדיני איכות הסביבה. הבנק פועל לאיתור הסיכונים הסביבתיים המהותיים הרלוונטיים לו ולפעילותו ולבחינת הצורך בקביעת סט של מדדי סיכון מרכזיים (KRI's) לכל אחד מסיכונים אלה, תוך בחינת השתלבות סיכונים אלה בתוך תיאבון הסיכון הכללי שלו. כמו כן, הבנק פועל להרחיב את ניטור הסיכונים הסביבתיים אליהם הוא חשוף, על מנת לוודא כי הוא מוטמע בכלל מסגרות פעילותו ובתהליכי הערכת הסיכונים שלו ובכלל זה, במסגרת ניהול סיכונים שוק, ניהול סיכונים נזילות, ניהול סיכונים תפעוליים וניהול סיכונים מוניטין. הבנק יבחן הוספת סיכונים פיזיים וסיכונים מעבר לתרחישי הקיצון הקיימים בתחומי פעילות שונים. הבנק נמצא בתהליך של קביעת יעדים ומדדים ספציפיים בהתייחס לסיכון הסביבתי.

סיכונים אחרים

סיכון משפטי

כללי

סיכון משפטי נכלל בגדר סיכון תפעולי כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין מס' 350 - ניהול הסיכון התפעולי וכולל גם, אך אינו מוגבל ל"חשיפה לקנסות (fines, penalties) או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית (punitive damages), כמו גם מהסדרים פרטניים (private settlements)". הבנק מתייחס להגדרה באופן מרחיב וכולל בסיכון המשפטי, בין היתר, סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

תיאבון הסיכון

הבנק נוקט במדיניות שמרנית של תיאבון סיכון נמוך ביחס לקשירת הסכמים והתחייבויות משפטיות ומבצע את פעילותו העסקית בליווי גיבוי משפטי הולם, תוך הקפדה יתרה על עמידה בכל הוראות החקיקה והרגולציה והמגבלות והחבובות הנגזרות מהן. מבלי לגרוע מהאמור, הבנק מיישם מדיניות ניהול סיכונים משפטיים השוללת כל פעולה מודעת לסיכון שתוצאותיו עלולות לגרום להעמדה לדין פלילי או לנקיטת סנקציות פליליות או מנהליות נגד הבנק או מי מנושאי המשרה בו ונוקט במדיניות של אפס סובלנות בכל הנוגע לסיכון שמקורו בהפרה של הוראות דין המהוות עבירה פלילית או הפרה מינהלית.

מדיניות וניהול החשיפות

הבנק פועל על פי מדיניות לניהול הסיכון המשפטי, במסגרתה מתוארים הדרכים לאיתורו, מיפוי ומיזעורו. מערך הייעוץ המשפטי של הבנק מקיים, בעצמו או באמצעות עורכי דין חיצוניים, מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, ברגולציה ובפסיקה, העשויות להשליך על הפעילות השוטפת של הבנק, ומספק את הייעוץ, הגיבוי והתמיכה המשפטית הנדרשת לבנק על יחידותיו השונות. הבנק פועל למזעור הסיכונים על בסיס התפתחויות אלו ובהתאם להשלכותיהן. כמו כן, מערך הייעוץ המשפטי עורך, על פי הצורך, עדכונים נדרשים במסמכים המשפטיים שבשימוש הבנק, בהסכמי המסגרת להם הבנק צד ובחוות דעת משפטיות, המהוות בסיס להתקשרויות ו/או קיום מנחים לפעילויות שונות. בנוסף, פועל מערך הייעוץ המשפטי לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים, לרבות בחינת כל מוצר או פעילות חדשים ועריכת מכלול המסמכים הכרוכים באותו מוצר/שירות או פעילות, במגמה למזער את הסיכון המשפטי ככל האפשר. כן נקבעים בבנק נהלים לעבודת המטה והסניפים ונעשות הדרכות שוטפות ליישומם, תוך שימת דגש על הנושאים המשפטיים הכרוכים בפעילות הבנק. במסגרת סקר הסיכונים התפעוליים שנערך בבנק נסקרות גם פעילויות מערך הייעוץ המשפטי, וסיכונים שאותו מוערכים, נקבעים צעדים למזעורם ומופקים לקחים לשם מניעת הישנותם.

דיווח על החשיפה לסיכונים משפטיים

- החשיפות לסיכונים משפטיים מרוכזות ומדווחות במסגרת מסמך הסיכונים המשפטי הרבעוני, המשולב במסמך הסיכונים הכולל של החטיבה לניהול סיכונים, אשר נדון אחת לרבעון בהנהלה, בוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ובדירקטוריון.
- בעת אירוע מהותי בעל אפיונים משפטיים, מוגש למנהלת הסיכונים המשפטיים דיווח מיידי ביחס לאירוע, מידת השפעתו ואופן השפעתו על הבנק. מנהלת הסיכונים המשפטיים מורה על האמצעים שיש לנקוט, על מנת לצמצם את מידת החשיפה לסיכון המשפטי שנוצר ונעזרת לשם כך בעובדי מערך הייעוץ המשפטי ו/או יועצים משפטיים חיצוניים, הביקורת הפנימית, קצין הציות והממונים על אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך ובדיני תחרות והממונה על הגנת הפרטיות, בהתאם לצורך. אירועים מהותיים כאמור, הרלוונטיים לממונה על אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך ובדיני תחרות או לממונה על הגנת הפרטיות, מדווחים להם מיידית.

ניהול על בסיס קבוצתי של הסיכונים המשפטיים

מערך הייעוץ המשפטי פועל כיחידת המטה של הקבוצה בנושא ניהול הסיכונים המשפטיים, ובאחריותו הגדרת מדיניות ניהול הסיכונים המשפטיים הקבוצתית. סיכונים משפטיים משמעותיים בקבוצה מדווחים למנהלת מערך הייעוץ המשפטי, הן בדיווחים מיידים והן בדיווחים תקופתיים, וכן מתקיימים בקבוצה מנגנונים לשיתוף פעולה ולעדכון תקופתי ושוטף במידע ובסוגיות משפטיות רלוונטיות.

ניהול סיכונים בתיק ניירות הערך במטבע חוץ ובשקלים - סיכונים שוק וחבות

- א. דירקטוריון הבנק קבע במסגרת מסמך מדיניות הסיכונים הפיננסיים מדיניות ותיאבון סיכון מפורטים ביחס לפעילות הבנק בתיק ניירות הערך במטבע חוץ ובשקלים, וקבע מגבלות השקעה וקווים מנחים, הן בהיבט האשראי, הן בהיבט של חשיפה לסיכונים צד נגדי והן בהיבט של חשיפה לסיכונים שוק, רבית ונזילות. מדיניות זו נבחנת על ידי הדירקטוריון וועדותיו לפחות אחת לשנה, ובאופן דינאמי יותר, הדירקטוריון יקיים דיון באירועים פיננסיים חריגים העלולים להשפיע על חשיפות הבנק. כמו כן, על פי המדיניות, קיימת הקפדה על הפרדות מבניות בבנק.
- ב. הבנק משקיע רק באגרות חוב של חברות שדורגו בדירוג השקעה מינימאלי ביום הרכישה, כפי שנקבע במדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים וזאת לאחר בחינת איכות האשראי של המנפיק, סיכונים השוק הגלומים בהשקעה ונזילות אגרות החוב.
- ג. לאחר ביצוע ההשקעה, מקיים הבנק באופן שוטף, כחלק מניהול הסיכונים השוטף בתיק ניירות הערך במט"ח ובשקלים מעקב מאקרו כלכלי וענפי הרלוונטי להשקעותיו השונות.
- ד. כחלק ממנגנוני הפיקוח והבקרה על ניהול הסיכונים גובשה בבנק שגרת דיווח לגבי אופי והיקף החשיפות בתיק ניירות הערך המנוהל. הדיווחים נמסרים הן לגורמים מקבלי ההחלטה והן לגורמי הבקרה. עיקר מתכונת הדיווח בבנק הינה:
- דיווח מיידי עם גילוי חריגה ממגבלות ונהלים.
 - דיווח מיידי על פתיחת מרווחים, הרעה משמעותית בדירוג וכל אירוע חריג משמעותי אחר בתיק, וככל שנדרש.
 - דיווח אחת לשבוע לוועדה הדו יומית לעניינים שוטפים בראשות המנכ"ל ו/מנהל הסיכונים הפיננסיים על פתיחת מרווחים, רכישות ומכירות ניירות ערך ואירועים חריגים.
 - ישיבות השקעה אחת לשבועיים בראשות מנהל הסיכונים הפיננסיים.
 - דיון לפחות אחת לרבעון בראשות המנכ"ל בתמהיל התיק, בהתפתחויות בחשיפה ובמגמות בשווקים הפיננסיים.
 - דיווח לפחות שש פעמים בשנה לוועדת ניהול סיכונים של הדירקטוריון.
 - דיווח רבעוני במסגרת מסמך הסיכונים.
 - דיווח דו-חודשי לוועדת ניהול נכסים והתחייבויות של ההנהלה בראשות המנכ"ל ובהשתתפות מנהל הסיכונים הראשי.
- לפירוט תיק ניירות הערך, ראה פרק המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון לעיל ובאור 12 לדוחות הכספיים.

סיכון ציות

כללי

- סיכון ציות הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את הוראות הציות.
- הוראת ניהול בנקאי תקין 308 של הפיקוח על הבנקים מחייבת את הבנקים לפעול לקיום כלל הדינים וכללי ההתנהגות החלים על הפעילויות הבנקאיות השונות של הבנק. במסגרת עדכון להוראה שפורסם בדצמבר 2019, נוספה החובה לבחון גם שינויים משמעותיים מחוץ לישראל בהוראות הציות ובמדיניות האכיפה מחוץ לישראל, שחלות על התאגיד הבנקאי, לרבות על פעילות הלקוחות. תהליכי הזיהוי וההערכה שבבסיס העדכון כוללים גם לקחים מאירועי ציות משמעותיים ומעוגנים בנהלי התאגיד הבנקאי או בדרך מתועדת אחרת שמבטיחה הטמעתם בתהליך. הבנק פועל לאיסוף מאורגן ויזום של עדכוני רגולציה זרה ביחס למדינות עיקריות הרלוונטיות לפעילות cross border של לקוחות הבנק.
- הוראות ציות, כמוגדר בהוראה 308 האמורה לעיל, הינם: חוקים, תקנות, הוראות רגולציה (לעניין זה, לרבות עמדות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים בטיפול בפניות ציבור וציות להוראות רשות שוק ההון), תקדים משפטי מחייב, נהלים פנימיים והקוד האתי, החלים על הפעילויות הבנקאיות של הבנק.
- החובות החלות על הבנק הינן חובות חוצות ארגון הנוגעות למגוון נרחב של מוצרים, פעילויות ותהליכים אותם מבצע הבנק מדי יום.
- הבנק אימץ תכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך, המבוססת על מיפוי מקיף של הוראות הדין הרלוונטיות, נהלי הבנק והתהליכים השונים בבנק, אשר מסדירה נהלים והנחיות ליישום מתמשך של התכנית, וזאת בהתאם לקריטריונים שפרסמה רשות ניירות ערך בנושא. הבנק מינה את ראש החטיבה לניהול סיכונים ומנהל הסיכונים הראשי של הבנק כממונה על האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך בבנק. הבנק מבצע מעקב אחר הוצאתה לפועל של תכנית האכיפה בדיני ניירות ערך, בין היתר, באמצעות קיום בקורות וביקורות בתחום דיני ניירות ערך וכן נוקט פעולות להטמעת ידע בתחום זה. דירקטוריון הבנק מאשר אחת לשנה, תוכנית עבודה לממונה על האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך, בנפרד מתוכנית העבודה של מחלקת הציות.
- הבנק אימץ תכנית אכיפה פנימית בדיני תחרות כלכלית. הבנק קבע נהלים ותהליכים שונים ליישום מתמשך של התכנית. הבנק מינה את קצין הציות הראשי של הבנק כממונה על האכיפה הפנימית בדיני תחרות כלכלית בבנק. הבנק מבצע מעקב אחר הוצאתה לפועל של תכנית האכיפה בדיני תחרות כלכלית, בין היתר, באמצעות קיום בקורות וכן נוקט פעולות להטמעת ידע בתחום זה. דירקטוריון הבנק מאשר אחת לשנה, תוכנית עבודה לממונה על האכיפה הפנימית בדיני תחרות כלכלית, בנפרד מתוכנית העבודה של מחלקת הציות.
- הבנק פועל ליישום הוראות החוק בתחום ההגנה על הפרטיות. הבנק מינה ממונה על הגנת הפרטיות, בכפיפות ישירה לקצין הציות הראשי ופועל ליישום תכנית בקורות עדכנית וכן נוקט פעולות להטמעת ידע בתחום זה.

מדיניות

דירקטוריון הבנק קבע ואישר מדיניות ציות קבוצתית. במסגרת המדיניות הוסדרו, בין היתר, מבנה פונקציית הציות, הגורמים השונים המעורבים ביישום המדיניות, חלוקת האחריות לביצוע בקורות בקו ההגנה השני אחר הוראות הציות השונות בהתאם לכללים שנקבעו בהוראה וכדומה.

תיאבון הסיכון

הבנק והקבוצה אימצו מדיניות של הקפדה יתרה בהתייחסות לסיכון הציות. ביחס להפרת הוראות החוק ונהלי הבנק הקשורים להוראות החוק, הקבוצה ממלאת אחר הוראות ציות החלות עליה ופועלת לשם הבטחת העמידה בהן על ידי כלל עובדי הקבוצה. כל עסקיה של הקבוצה מבוצעים על פי נהלי הבנק, הקוד האתי ובהתאם לכל החוקים והתקנות. הקבוצה פועלת להטמעת תרבות ארגונית ואמות מידה ליושרה ואתיקה כבסיס הכרחי לקיום של תרבות ציות בכל דרגי הארגון.

ניהול החשיפה

- לשם ביצוע ההוראה קיימת בבנק מחלקת ציות (להלן - "פונקציית הציות" או "הפונקציה"), הכפופה לקצין הציות הראשי ומשמשת כפונקציה בלתי תלויה, האחראית על ניהול סיכון הציות בבנק. כמו כן, מונה קצין הציות הראשי כ-RO (הממונה) על יישום כללי החקיקה וההוראות בתחומי ה-FATCA שמטרתו לאכוף מנגנוני דיווח לגבי חשבוניות של אמריקאים מחוץ לארה"ב, RO לבחינת יישום הסכם ה-QI (Qualified Intermediary) המרחיב את דרישות הדיווח וניכוי המס מתשלומים מסוימים מעבר לחשבוניות של תושבי חוץ אמריקאים גם לחשבוניות אחרים להם הכנסות ממקורות בארה"ב וכן אחראי לוודא יישום כללי ה-CRS (Common Reporting Standard) שבדומה ל-FATCA תכליתו להסדיר את אופן החלפת המידע לגבי חשבוניות פיננסיים של תושבים זרים בין מדינות אשר יחתמו על הסכם ביניהן.

- פונקציית הציות אחראית על ריכוז הבקרה בבנק להוראות הציות שבאחריותה, בהתאם למדיניות הציות ותכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים לכל מדרג הסמכויות בבנק.
- לצד קצין הציות הראשי פועלים:
- נאמני ציות בכל אחד מסניפי הבנק ובקרים במטה.
- פורום מעקב אחר יישום הוראות סטטוטוריות אשר מתפקידו לעקוב אחר יישום הוראות ציות חדשות ולדון בטיטת הוראות, הצעות חוק, תזכירי חוק וכדומה.

דיווח על החשיפה

- דיווח במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני, על הפעילות הכוללת של הפונקציה ועמידה בהוראות ציות והמלצות לגבי היערכות ליישום הוראת ציות חדשה, וכן דיווח שנתי מפורט על סיכום פעילות שנתי.
- בנוסף, במדיניות הציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מידיים להנהלה ולדירקטוריון.

ניהול על בסיס קבוצתי של סיכון הציות

קצין הציות הראשי פועל כיחידת המטה של הקבוצה בנושא ניהול סיכונים הציות, ובאחריותו לוודא יישום המדיניות הקבוצתית בנושא הציות בקרב חברת הבת הבנקאית, ליווי חברות הבת בבניית מערכות, בכתיבת נהלים, בפעולות הדרכה ובהטמעה של ההוראות.

ניהול סיכון בנקאות הוגנת - Conduct Risk

סיכון בנקאות הוגנת הינו סיכון חוצה ארגון, השואב את מסגרתו הנורמטיבית משורה ארוכה של הוראות דין ורגולציה ואשר מושתת על ערכי יסוד כגון הוגנות, הגינות, מניעת הפליה ושקיפות, באופן שבו הבנק מתנהל אל מול מחזיקי העניין השונים.

קבוצת הבנק הטמיעה ערכי הוגנות ושקיפות בפעילותה מול לקוחותיה וחיזוק עקרונות אלו בהתנהלותה השוטפת. ככלל, נדרשת קבוצת הבנק לוודא כי ההצעות הניתנות ללקוח מותאמות לצרכיו וכי השירותים המוענקים לו ניתנים ללא הפליה, מכל סוג. אי עמידה בסטנדרט ההתנהלות חושפת את הקבוצה לסיכונים שונים, בין היתר, סיכונים ציות, סיכון משפטי, מוניטין וכיו"ב. לבנק קיימת מדיניות בנושא התנהלות עסקית נאותה (Conduct risk), כחלק ממדיניות הציות.

סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור

כללי

- סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא מניעת הלבנת הון ומימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של הבנק ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרום התממשות של סיכון מוניטין.
- על המגזר הבנקאי חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411, חוזרים שונים ועוד.

מדיניות

- לקבוצה מדיניות מוסדרת לנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור, המאושרת בדירקטוריון אחת לשנה. בנוסף לעדכונים השוטפים הנדרשים, השנה נוסף פרק למדיניות הציות של הבנק, בנושא סנקציות בינלאומיות.

תיאבון הסיכון

- הבנק מפעיל מדיניות של "אפס סובלנות" בהתייחסות לסיכוני הלבנת הון ובכלל זה סיכונים חוצי גבולות לעניין עבירת מס (Cross border) ובמסגרתה נדרשים כל מנהלי הבנק ועובדיו, ללא יוצא מן הכלל, כולל החברות הבנות בקבוצה, למלא אחר הוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק וכן אחר כל נהלי הבנק הרלוונטיים הנובעים מהוראות אלו.
- קבוצת הבנק נוהגת מדיניות מחמירה שנועדה להבטיח יישום דווקני של הוראות החוק והכרת הלקוח אתו מנהל הבנק עסקים, ובכלל זה הבנת עסקיו המנוהלים עם הבנק או באמצעותו, החיוניים למניעת הלבנת הון ומימון טרור באמצעות הבנק ולניהול התקין של הבנק.
- המדיניות בתחום מניעת הלבנת הון כוללת הגדרה ברורה של איסורים ביחס לפעילות מול גופים ומדינות לגביהם ישנן הגבלות.

ניהול החשיפה

- בבנק פועלת יחידה למניעת הלבנת הון ומימון טרור, אשר מופקדת על יישום הוראות הדין בנושא זה ועל הטמעתן. היחידה כפופה לקצין הציות הראשי, המשמש גם כאחראי איסור הלבנת הון ומהווה חלק מפונקציית הציות הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של הבנק (CRO).
- תפקידי האחראי על איסור הלבנת הון ומימון טרור כוללים, בין היתר, כתיבה ועדכון המדיניות והנהלים בהתאם לעדכוני חקיקה והוראות הדין, פיתוח וביצוע בקורות על מנת לוודא כי הבנק מיישם את הוראות הדין ומבצע את הדיווחים הנדרשים, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון ובדיקת יישום מדיניות הבנק בכל חברות הבת בקבוצה וכן קיום הדרכות יומי עיון לנאמני הציות ולכלל העובדים, המגבירים את המודעות לנושא.
- לשם יישום החוק, והטמעה של הוראותיו מינה הבנק נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים, האחראים על הפעילות השוטפת בנושא, הכפופים מבחינה מקצועית לקצין הציות.
- הבנק נוקט באופן שוטף במהלכים לאיתור וטיוב נתונים באמצעות דוחות בקרה. ליעול הבקורות, הבנק משקיע משאבים רבים בפיתוח ושדרוג מערכות הבקרה הממוכנות ומקצה משאבי כח אדם לנושא.
- מערך הייעוץ המשפטי מבצע מעקב אחר עדכוני חקיקה ווידוא מסירתם לאחראי על ניהול סיכוני איסור הלבנת הון וכן למתן תמיכה משפטית ככל שזו נדרשת על ידי האחראי, לקיום חובות האחראי ופעילות היחידה והבנק.
- במסגרת דיון חצי שנתי של הפורום למעקב אחר סיכונים תפעוליים, מתקיים דיון בהתפתחויות טכנולוגיות, כגון שימוש באינטרנט, טלפונים סלולריים, כרטיסי חיוב נטענים ועוד, העלולות לסייע בידי לקוחות בביצוע הלבנת הון ו/או מימון טרור, על מנת לגבש ולבחון אמצעי הגנה נאותים, להתמודדות בהתפתחויות אלו ובחשיפות הנובעות מהן.
- בעקבות המלחמה בין רוסיה לאוקראינה, הועצמו הסנקציות שהוטלו על רוסיה על ידי אופ"ק, האיחוד האירופי, ומדינות נוספות. במדינת ישראל לא הוטלו סנקציות על פעילות עם רוסיה, אולם הבנק מחויב לעמידה בחלקים נרחבים מדרישות הגופים הנ"ל, מתוקף חוזים והסכמים שונים, בעיקר בפעילות מול קורספונדנטים. אל מול סיכון זה, עומדת היערכות הבנק בנושא, כוללת הנחיות מפורטות בנהלים למערך הסניפים ולמטות החטיבות העסקיות וכן קביעת סמכויות ריכוזיות לאישור פעילות מסוג זה במחלקת הציות, המרכזת את הידע בנושא, לרבות למידה מפרסומים, כנסים, ויעוץ ממוקד.

דיווח על החשיפה

- במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני, מדווח הממונה על איסור הלבנת הון על פעילותו. הדיווח כולל, בין היתר, התייחסות למוקדי סיכון שאותרו ודרכי הטיפול בהם.
- אחת לשנה לפחות מדווח הממונה על איסור הלבנת הון להנהלה ולדירקטוריון הבנק, דיווח מפורט.
- בנוסף, במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מידיים להנהלה, לדירקטוריון ולבנק ישראל.

ניהול על בסיס קבוצתי של סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור

האחראי למילוי החובות בבנק לפי חוק איסור הלבנת הון פועל כיחידת המטה של הקבוצה בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור, ובאחריותו לוודא יישום המדיניות הקבוצתית בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור בחברות הבנות, כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 411, הכוונת וליווי חברות הבנות בבניית מערכות, בכתובת נהלים, בפעולות הדרכה ובהטמעה של ההוראות.

ניהול סיכונים חוצי גבולות - Cross Border

קבוצת הבנק פועלת בתחומי בנקאות שונים. בין שאר לקוחותיה, מספקת קבוצת הבנק שירותים גם ללקוחות שהינם תושבי חוץ. על רקע המאמצים המוגברים של מדינות שונות באיתור כספים של תושבין המוחזקים מחוץ למדינת התושבות והמגמה של שיתוף פעולה בינלאומי במאבק בהעלמות מס, עלולה פעילות הבנק מול תושבי החוץ כאמור להגדיל את החשיפה של הבנק לסיכונים חוצי גבולות (Cross Border) וכן לסיכונים מוניטין.

נקבעו מדיניות יעודית ונהלי עבודה לנושא זה ומתבצעת שורה של צעדים אופרטיביים לניהול וצמצום הסיכון. בחשבונות בסיכון גבוה בהיבטי סיכונים חוצי גבולות, מזוהים ומסומנים לקוחות להם אינדיקציות לתושבות מס זרה וכן כל הלקוחות החדשים נדרשים לחתום על הצהרות לעניין חבויות המס וויתור על סודיות.

ביום 6 בפברואר 2019 פורסמו תקנות מס הכנסה (יישום תקן אחיד לדיווח ולבדיקת נאותות של מידע על חשבונות פיננסיים), התשע"ט-2019, המטמיעות לדין הישראלי את ההתחייבויות שמדינת ישראל לקחה על עצמה לאימוץ התקן הבינלאומי לחילופי מידע (תקן CRS), אשר פותח על ידי הארגון לשיתוף פעולה כלכלי (OECD), לצורך קיום חילופי מידע על בסיס שנתי למטרות סיוע הדדי באכיפת מס בין מדינות.

הוראות ה-FATCA - חקיקה אמריקאית המעוגנת בהסכם בין מדינת ישראל עם ישראל בדרך של חקיקה מקומית. במסגרת כללי הוראות אלו, מפעיל הבנק תהליכים פנימיים לזיהוי ותיעוד לקוחות אמריקאים ומדווח עליהם מדי חודש ספטמבר, לגבי שנת המס הקודמת, לרשות המסים בארה"ב, באמצעות רשות המסים בישראל, בהתאם לדרישות ההוראה. בהתאם לתקנות, הבנק מאפשר פתיחת חשבון חדש, בכפוף לחתימת לקוח על הצהרה בדבר תושבות המס שלו.

הוראות ה-CRS - תקן שפותח על ידי ארגון ה-OECD ושמתרתו איסוף מידע לגבי תושבות המס של לקוחות הבנק ודיווח עליהם לרשויות המס של המדינות המשתתפות, באמצעות רשות המסים בישראל. התקן אשר הוטמע בחקיקה מקומית, מיושם על ידי הבנק, אשר מדווח מדי חודש ספטמבר, לגבי שנת המס הקודמת, על לקוחותיו שהצהירו על תושבות מס זרה, או שבחשבונם אינדיקציה לתושבות מס כזו.

תקנות ה-QI - תקנות מס בארה"ב הנוגעות לניכוי מס במקור על הכנסה הנובעת ממקור אמריקאי, לרבות הכנסה מדיבידנד ותשלומי רבית על ניירות ערך אמריקאים. התקנות קובעות, בין היתר, חובות זיהוי, תיעוד, ניכוי ודיווח וחלות על כל המחזיקים בניירות ערך עם תקבולים ממקור אמריקאי, אמריקאים ושאינם אמריקאים.

סיכון מוניטין

כללי

סיכון מוניטין הינו סיכון הנובע מתפיסה שלילית מצד לקוחות, צדדים נגדיים, בעלי מניות, משקיעים, מחזיקי אגרות חוב, אנליסטים, גורמים רלוונטיים אחרים או רגולטורים, אשר עלולה להשפיע לרעה על יכולתו של תאגיד בנקאי לשמור על קשרים עסקיים קיימים או ליצור קשרים חדשים וליהנות מנגישות רציפה למקורות מימון.

תיאבון הסיכון

לקבוצה סובלנות נמוכה לסיכון המוניטין שעלול להשפיע על יציבותה ובכלל זה - איומים שמקורם בתדמית הבנק. מעבר לכך, הבנק רואה בתדמית חיובית נכס מרכזי ולכן יפעל ככל הניתן, למניעת התממשות סיכון מוניטין, שעלול להגיע לתרחיש קיצון וינסה למזער התממשותם של סיכונים מוניטין.

מדיניות וניהול החשיפה

לבנק מדיניות לניהול הסיכון הכוללת: זיהוי ומעקב אחר גורמי הסיכון וגיבוש פעילות מונעת המבוססת על גיבוש דפוסי התנהגות/התנהלות המביאים בחשבון, ככל שניתן, את סיכון המוניטין במסגרת הגיבוש והיישום של המדיניות העסקית, איתור מוקדם של אירועי מוניטין פוטנציאליים, ניטור מתמשך של הסיכון וניהולו.

דיווח על החשיפה

מדיניות ניהול סיכון מוניטין כוללת פירוט בנוגע לחובות הדיווח ובכלל זה, דיווחים מיידיים. מערך הדיווחים מגדיר, בין היתר, באחריות מי הדיווח, תדירותו והנמענים לדיווח.

דוברת הבנק, מעורבת בפרסום הודעות ודיווחים מהותיים לבורסה, בדגש על הודעות שיש בהן איום פוטנציאלי, או השפעה על מוניטין הבנק, כגון אזהרות רווח, מינויים מהותיים, עסקאות מהותיות ועוד. במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני, מדווחים נושאים מרכזיים הנוגעים לסיכון המוניטין.

ניהול על בסיס קבוצתי

חברות הבת בקבוצה, לרבות הלא בנקאיות, מאמצות מדיניות זו בהתאמות הנדרשות. כל חברת בת או מותג שיווקי, דואגים למתן דגש מיוחד על אוכלוסיות הליבה שלהן. כל חברת בת או מותג שיווקי מינו מנהל סיכון מוניטין, אשר אחריותו בהתאם למפורט במדיניות לניהול סיכון מוניטין. דוברת הבנק משמשת כדוברת הקבוצה ולפיכך, כל מגע מהותי עם התקשורת בקשר לפעילות הקבוצה ו/או הבנקים, מדווח לה ומתואם עימה מראש.

סיכון אסטרטגיה

כללי

הסיכון מוגדר כסיכון של ההשלכות הנוכחיות והעתידיות על רווחים, הון, מוניטין או מעמד הנובעים מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. סיכון זה הינו פונקציה של התאימות בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, האסטרטגיות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום. הבנק מחלק את הסיכון האסטרטגי לשלוש קבוצות סיכון, אשר התממשותן, כולן, או חלק מהן, עלולה להשפיע על הגשמת החזון והיעדים האסטרטגיים: סיכויי הפוזיציה האסטרטגית (Strategic positioning risks), סיכויי יישום האסטרטגיה (Strategic execution risks) וסיכויי ההשלכה האסטרטגית (consequence risks Strategic).

מדיניות וניהול החשיפה

יעדי מדיניות ניהול סיכון האסטרטגיה הינם:

- הבטחת התאמה בין היעדים האסטרטגיים לבין: תכניות העבודה השנתיות; האמצעים שהוקצו לעמידה ביעדים (בין היתר, משאבי הון במסגרת תכנון ההון של הבנק); יישום החלטות האסטרטגיות.
 - יכולת ניטור של הסיכון האסטרטגי, המאפשרת זיהוי מוקדם של פערים בהתממשות התכנון האסטרטגי: החלטות/ תכניות עסקיות שגויות; יישום בלתי נאות של החלטות אסטרטגיות; שינויים ענפיים, כלכליים, טכנולוגיים ורגולטוריים.
- נקבעו מדדים לניטור, ברמה הרבעונית והחצי שנתית והם מעודכנים בהתאם להתפתחויות. לאחרונה, עודכנו והורחבו מדדי הניטור כך שישקפו את הסיכונים הנגזרים ממהלכים אסטרטגיים קיימים וצפויים.

תיאבון הסיכון

לקבוצת הבנק סובלנות נמוכה לסיכון האסטרטגי בשל ההשפעה הקריטית שעשויה להיות לו על יציבות הבנק והישגיו העסקיים. הקבוצה מאמצת אסטרטגיה עסקית המתאפיינת ברמה גבוהה של זהירות ומידתיות. הקבוצה מפעילה תהליכי בקרה, על מנת לצמצם את החשיפה לסיכונים חריגים.

דיווח על החשיפה

בבנק קיימת מעטפת סדורה של דיווחים ביחס לסיכון האסטרטגי לאורך קווי ההגנה השונים. במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני, מדווחים נושאים מרכזיים הנוגעים לסיכון האסטרטגי.

ניהול על בסיס קבוצתי

החברה הבת הבנקאית מאמצת את מדיניות הבנק, תוך מתן דגש מיוחד למאפיינים הייחודיים לה, בתהליך התכנון האסטרטגי.

סיכון רגולטורי

מקורו של הסיכון הוא בהתגברות הדרישות הרגולטוריות בארץ ובעולם בשנים האחרונות. השינויים הרגולטוריים האמורים ויישום רפורמות רגולטוריות מגבירים את אי הוודאות והתחרויות במערכת הפיננסית ויוצרים סיכון להכנסות והון הקבוצה, לרבות באמצעות מניעת או הטלת מגבלות על פעילות עסקית ואובדן הכנסות, וכן מחייבים את הבנק להיערכות, יישום והטמעה העלולים לגרום לעלויות והשקעות (כגון השקעות מיכוניות) כבדות. כמו כן, אי עמידה בהוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק והקבוצה חושף אותם לסנקציות, ובהן עיצומים כספיים, תביעות של לקוחות, לרבות תובענות ייצוגיות, הטלת אחריות פלילית על התאגיד הבנקאי ועל נושאי משרה בו וכן לפגיעה בתדמיתו של הבנק בציבור. הסיכון הרגולטורי מנוהל בבנק כחלק מהסיכון המשפטי, סיכון הציות וסיכון האסטרטגיה.

מדיניות הציות של הבנק מעגנת, בין היתר, את ערכי הציות אותם מקדם הבנק, משמשת כקו המנחה לפעילות כל הגורמים בבנק בניהול סיכונים הציות בכלל ובעמידה במכלול ההוראות הרגולטוריות בפרט, מתווה את העקרונות וקווי היסוד, ומעגנת את הסמכויות ותחומי האחריות של הגורמים השונים בבנק ובקבוצה לצורך בניית תשתית נאותה ליישום החובות החלות על הבנק והקבוצה בתחום הציות והסדרתם בנהלים ותהליכים. ההיבטים הרגולטוריים-משפטיים מפוקחים ומנוהלים על ידי מערך הייעוץ המשפטי במסגרת מדיניות לניהול הסיכון המשפטי המאושרת על ידי ההנהלה והדירקטוריון. המדיניות מסדירה את הדרכים לאיתור, מיפוי ומיזעורו של הסיכון המשפטי, לרבות באמצעות מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, ברגולציה ובפסיקה ומתן יעוץ ותמיכה משפטית שוטפים על בסיס התפתחויות אלה.

בהיבט האסטרטגי - התכנית האסטרטגית ותכנית העבודה מתייחסות להשפעות אפשריות שצוינו לעיל, ולוקחת בחשבון את השינויים האמורים. לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק בתקופת הדיווח, ראה "חקיקה ויוזמות רגולטוריות" בפרק ממשל תאגידי, פרטים נוספים.

סיכון מודל

כללי

סיכון המודל מוגדר כפוטנציאל להשלכות שליליות מהחלטות שהתקבלו, בהתבסס על תוצרי מודל שגויים, או שימוש שגוי בתוצרי מודל. סיכון מודל עלול להוביל להפסד כספי, קבלת החלטות עסקיות שגויות, או פגיעה במוניטין הבנק.

מדיניות וניהול הסיכון

לבנק מדיניות לניהול סיכון מודל (MRM), המפרטת ומגדירה מסגרת תיקוף מודלים מקיפה, אשר כוללת כלים שונים שמטרתם הפחתת סיכון מודל, מניעת שימוש לא נכון במודל ומניעת סיכונים ביצועי מודל.

תיאבון סיכון

תיאבון הסיכון של הבנק לסיכון מודל הינו נמוך והבנק פועל למזער את סיכון המודל ככל האפשר, תוך שיקולים של עלות אל מול הפחתת הסיכון. הסיבולת לסיכון בבנק, נמדדת על פי המתודולוגיה להערכת סיכון מודלים, אשר מתייחסת למקורות הסיכון וליחסי הגומלין בין המודלים וכן על פי איכות תוצאות הכלים לתיקוף מודלים.

דיון בגורמי סיכון

מידת ההשפעה של גורמי הסיכון מתבססת על המתודולוגיה שמשמשת את הבנק בתהליך ה-ICAAP ובמסמך הסיכונים. המתודולוגיה לוקחת בחשבון את רמת הסיכון והתפתחות פרופיל הסיכון של הבנק מול תאבון הסיכון שנקבע ואיכות ניהול הסיכון. כל גורם סיכון המופיע בטבלה נבחן, כאשר הוא עומד בפני עצמו, ומתוך הנחה של אי-תלות בין גורם סיכון אחד לבין גורמי סיכון אחרים המופיעים בטבלה.

סיכון	השפעה	רמת סיכון
1. סיכונים שוק	סיכון קיים או עתידי להפסד או לירידת ערך הנובע משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.	נמוכה- בינונית
1.1 סיכון רבית	סיכון להפסד או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הרבית בשווקים השונים. שינויים ברבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, כיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (או אף התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הרבית. סיכון הרבית שאליו נחשף הבנק כולל: סיכון תמחור מחדש, סיכון עקום התשואה, סיכון בסיס (מרווח) וסיכון אופציות. סיכון הרבית בתיק, הינו הסיכון הדומיננטי מבין מרכיבי סיכון השוק אליו חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח.	נמוכה- בינונית
1.2 סיכון האינופלציה	סיכון להפסד כתוצאה משינויים בעקום הציפיות למדד המחירים לצרכן ו/או במדד המחירים עצמו.	נמוכה
1.3 סיכון שער החליפין	סיכון להפסד כתוצאה משינוי בשער החליפין ו/או כתוצאה משינויים בציפיות לשינוי בשער החליפין.	נמוכה
1.4 סיכון מניות / אופציות	סיכון להפסד כתוצאה משינויים בשערי המניות או מדדי המניות. סיכון אופציות הוא הסיכון להפסד הנובע משינויים בפרמטרים המשפיעים על שוויין של האופציות, לרבות סטיית התקן.	נמוכה- בינונית
2. סיכון נדילות	סיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל מחסור ביתרות זמינות בשקלים ובמט"ח, בגין משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי, אי ודאות לגבי זמינות המקורות והתחייבויות בלתי צפויות אחרות, לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים הנזילים. ברבעון הרביעי של השנה, הועלתה הערכת רמת הסיכון מ"נמוכה" ל"נמוכה-בינונית", על רקע אי הוודאות בשווקים הפיננסיים, בעיקר בתחום המט"ח.	נמוכה- בינונית
3. סיכון אשראי	הסיכון שלווה או צד נגדי, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק. במסגרת הערכת סיכון האשראי הכוללת, מבוצע שקלול של כלל הגורמים המשפיעים על רמת הסיכון וביניהם, היקפי החשיפה, סביבה מאקרו כלכלית, השפעות סיכון איכות לווים ובטחונות והשפעות הריכוזיות הענפית ובכללם הסיכון הגלום באשראי לענף הבינוי והנדל"ן, אשר נמצא במגמת עלייה בישראל במהלך החודשים האחרונים, לאור הגידול בהיקפי החשיפות.	בינונית
3.1 איכות לווים ובטחונות	סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי הנכסים, בהכנסות ובהון הקבוצה שעלול להתרחש כתוצאה מהרעה באיכות הלווים, על רקע פגיעה בחוסנם הפיננסי ובכושר ההחזר שלהם, ו/או בשווי ובטיב או תמהיל הבטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי.	בינונית
3.2 ריכוזיות ענפית	סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי הנכסים, בהכנסות ובהון הקבוצה הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשתייכים לענף משק מסוים ו/או השקעות במוצרים הרגישים לענף מסוים. הרעה בפעילות העסקית בענף משק כזה, על רקע שינויים בביקוש או בהיצע, שינוי במחירי חומרי גלם, שינויים בטחונים ו/או פוליטיים, שינויים רגולטוריים ועוד, עלולה להביא לפגיעה ביכולת ההחזר ו/או בשווי הבטחונות שניתנו על ידי חלק מהלווים המשתייכים לענף זה, וכתוצאה מכך, להשפיע לרעה על שווי נכסי הקבוצה ורווחיותה.	נמוכה
3.3 ריכוזיות לווים וקבוצת לווים	סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי הנכסים, בהכנסות והון הקבוצה הנובע מהרעה במצב של לווה/קבוצת לווים גדולה יחסית לתיק האשראי, שעלולה להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי, ובהתאמה על רווחיותה. השפעת הסיכון הינה נגזרת, בין היתר, של התמהיל הפנימי של הקבוצות, הקשר בין החברות המרכיבות אותן עסקית או ענפית, פיזורן, והשפעת הבעיות באחת מהן על היתר.	נמוכה
4. סיכון תפעולי	סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים (לרבות סיכון יחסי עבודה), או מערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים דו, אבטחת מידע, סייבר והמשכיות עסקית, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין.	בינונית
4.1 סיכון סייבר ואבטחת מידע	סיכון זה (כחלק מהסיכון התפעולי) מוערך בנפרד לאור ריבוי אירועים בעולם ובמערכת הפיננסית בפרט, ולאור הרחבת פעילות הדיגיטל על ידי לקוחות הקבוצה, הרחבת השימוש בטכנולוגיות חדשות, מערכות פתוחות וכניסה משמעותית יותר לשימושי מחשב ענן. הסיכון מוגדר כפוטנציאל לנזק הנובע מאירוע סייבר בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו.	בינונית- גבוהה
4.2 סיכון טכנולוגיות המידע	סיכון זה (כחלק מהסיכון התפעולי) מוערך בנפרד מאחר שהסביבה הטכנולוגית מורכבת ומשתנה והתלות בה גוברת. בשנים האחרונות הסיכון התעצם לאור הצורך בהגדלת הגמישות העסקית והטכנולוגית והגברת השימוש בטכנולוגיות חדשות.	בינונית

סיכון	השפעה	רמת סיכון
5. סיכון משפטי	נכלל בגדר סיכון תפעולי כהגדרתו בנהל בנקאי תקין מס' 350 - ניהול הסיכון התפעולי וכולל גם, אך אינו מוגבל ל"חשיפה לקנסות (fines, penalties) או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית (punitive damages), כמו גם מהסדרים פרטניים (private settlements)".	נמוכה-בינונית
6. סיכון מוניטין	סיכון הנובע מתפיסה שלילית מצד לקוחות, צדדים נגדיים, בעלי מניות, משקיעים, מחזיקי אגרות חוב, אנליסטים, גורמים רלוונטיים אחרים או רגולטורים, אשר עלולה להשפיע לרעה על יכולתו של תאגיד בנקאי לשמור על קשרים עסקיים קיימים או ליצור קשרים חדשים ולהיגות מנגישות רציפה למקורות מימון. סיכון המוניטין מושפע באופן מהותי מהתממשות של סיכונים משיקים כגון סיכון תפעולי, סיכון אשראי, סיכון ציות, סיכון הלבנת הון ומימון טרור ועוד, אשר דבר פרסומם עלול לגרום התממשות של סיכון המוניטין (לדוגמה: אירועי גניבה או מעילה, אירועי הלבנת הון, אירועי סייבר, הפסד כספי גבוה וכו').	נמוכה-בינונית
7. סיכונים חקיקה ורגולציה	סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הקבוצה העלול להיווצר משינויים ברגולציה או בחקיקה, שיש בהם להשפיע על פעילות הקבוצה ועסקיה. הבנק, כתאגיד בנקאי, והחברות המוחזקות על ידו, כפופים להוראות רגולטוריות רבות הבאות לידי ביטוי בחקיקה, חקיקת משנה ומדיניות רשויות הפיקוח והאכיפה כגון: הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל, אגף שוק ההון וחיסכון באוצר, רשות ניירות ערך, הרשות להגנת הפרטיות, רשות התחרות, גופים סטטוטוריים בתחום הגנת הצרכן וכו'. תחום המחשוב מושפע אף הוא משינויים בחקיקה ורגולציה, על רקע שדרוגים ושינויים הנדרשים לבצע לעיתים במערכות המחשוב. בתחומים אלו קיימים שינויים ו/או חידושים תכופים בחקיקה ובמדיניות הרשויות השונות, העלולים להשפיע על פעילות הקבוצה ועל עסקיה, וכן לרוב דורשים השקעות והקצאת משאבים על מנת להתאים את הפעילות אליהם, הן בהשקעה במערכות והן בכח אדם ובהכשרתו.	בינונית
8. סיכון ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור	סיכון ציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שאין הוא מקיים את הוראות הדין. סיכון הציות כולל את הסיכון לאי קיום הוראות הדין כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 308, ובכלל זה הסיכון לאי קיום הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, הסיכון לאי קיום הוראות תכנית האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך, הסיכון לאי קיום תכנית האכיפה הפנימית בדיני תחרות כלכלית, הסיכון לאי קיום דיני ההגנה על הפרטיות ואת הסיכונים הנובעים מהפעילות מול תושבי חוץ. סיכון זה כולל גם סיכון בנקאות הוגנת (CONDUCT RISK), אשר הינו סיכון חוצה ארגון השואב את מסגרתו הנורמטיבית משורה ארוכה של הוראות דין ורגולציה ומושתת על ערכי יסוד בדמות הוגנות ושקיפות באופן בו מתנהל הבנק אל מול מחזיקי העניין השונים. התחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס במדינות שונות, מתוך כוונה לאתר כספים של תושביהן המוחזקים מחוץ למדינת התושבות עלולים להשליך על דפוסי התנהגות של לקוחות ומכאן לחשוף את הבנק לסיכונים ציות, סיכונים מוניטין Cross border risk-I.	בינונית
9. סיכון אסטרטגיה	סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור הינם הסיכונים להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד, מנהליו ועובדיו ולפגיעה ברווחו ובחן הקבוצה, העלולה להיווצר על רקע הטלת עיצומים כספיים משמעותיים וסיכונים מוניטין, העשויים לקבל ביטוי בניתוק קשרים מול גופים פיננסיים בעולם ונטישת לקוחות וזאת כתוצאה מאי עמידה בהוראות הדין בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור. התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, כמו גם מעורבות הבנק בעבירות על דיני המס בישראל ובעולם המבוצעות על ידי לקוחותיו, עלולה לגרום התממשות של סיכונים מוניטין, סיכונים תפעוליים, סיכונים משפטיים, סיכונים אסטרטגיים וסיכונים נוספים. ההשפעה של סיכון ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור משליכה על כל תחומי הפעילות של הבנק, לרבות, האכיפה המנהלית ורגולציה מקומית ובינלאומית בתחומי מיסוי, לרבות ה-FATCA וה-CRS.	בינונית
10. סיכון מודל	הסיכון של ההשלכות הנוכחיות והעתידיות על רווחים, הון, מוניטין או מעמד הנובעים מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. סיכון זה הינו פונקציה של התאימות בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, האסטרטגיות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום. סיכון אסטרטגיה כולל בתוכו גם סיכון תחרות, הנובע מחשיפת קבוצת הבנק לתחרות בישראל בכל תחומי עסקיה. במהלך פעילותה השוטפת, מתמודדת קבוצת הבנק עם גורמים מתחרים, בהם תאגידים בנקאיים וגופים פיננסיים אחרים המספקים מוצרים פיננסיים חלופיים לאלו המוצעים על ידה. סיכון התחרות מבטא את סיכון השחיקה ברווחיות ובהון על רקע הלחץ התחרותי להקטנת גובה העמלות והמרווחים. הבנק מחלק את הסיכון האסטרטגי לשלוש קבוצות סיכון, אשר התממשותן, כולן, או חלק מהן, עלולה להשפיע על הגשמת החזון והיעדים האסטרטגיים: סיכונים הפוזיציה האסטרטגית (Strategic positioning risks), סיכונים יישום האסטרטגיה (Strategic execution risks) וסיכונים ההשלכה האסטרטגית (Strategic Consequence risks).	בינונית
10. סיכון מודל	מוגדר כפוטנציאל להשלכות שליליות מהחלטות, שהתקבלו בהתבסס על תוצרי מודל שגויים, או שימוש שגוי בתוצרי מודל. סיכון מודל עלול להוביל להפסד כספי, קבלת החלטות עסקיות שגויות, או פגיעה במוניטין הבנק. נמוכה	נמוכה

הבנק נוקט בפעולות ספציפיות למזעור הסיכונים המתוארים לעיל. כמו כן, נקבעה מדיניות מפורטת לניהול החשיפות והסיכונים, הכוללת, בין היתר, הגדרת תיאבון סיכון פרטני, מגבלות על החשיפה, נגנוני בקרה שונים, מערך דיווחים ועוד. בנוסף, קיימת מעטפת נהלים המיושמים על ידי הבנק ומערכות מיכון תומכות.

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

כללי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם מפורט בבאור 1 לדוחות הכספיים. הדוחות הכספיים כוללים תוצאות של חישובים, הנחות ואומדנים המתייחסים לפעילויות, אירועים והתפתחויות שונות, המשפיעים על רווחיותו של הבנק. הנהלת הבנק מתבססת בהערכתה על הנחות סובייקטיביות והערכות של עובדים וגורמים מקצועיים חיצוניים בעלי מיומנויות והתמחויות בתחומים בהם נדרשים האומדנים השונים. לבעלי המקצוע החיצוניים ולעובדים העוסקים בפיקוח, בקרה והכנת האומדנים וההערכות בנושאים המוגדרים כבעלי השפעה קריטית על התוצאות הכספיות של הבנק, אין, ככל שהדבר מתאפשר, מעורבות וקשר עסקי שוטף עם הגורם או הסוגיה נשוא האומדן. הנהלת הבנק והדירקטוריון סבורים כי האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. להלן סקירה תמציתית של התחומים בהם נדרשת הנהלת הבנק לבצע הערכות ואומדנים חשבונאיים בנושאים שהשפעתם על הרווח והפסד עשויה להיות קריטית ומהותית. לשינויים באומדנים ובהערכות בנושאים שיתוארו להלן, ובכלל זה התממשות שונה של אירוע מהאומדן שנעשה לגביו, יכולה להיות השפעה מהותית על תוצאותיו העסקיות של הבנק ועל מבנה הנכסים וההתחייבויות שלו (לרבות - תלויות).

א. הפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2022, מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הפסדי אשראי הנובעים ממכשירים פיננסיים כמפורט בנושא 326 בקודפיקציה (ASC-326) - מכשירים פיננסיים הפסדי אשראי. על פי הכללים החדשים, תכלית ההפרשה להפסדי אשראי הינה לאמוד את הפסדי האשראי הצפויים לאורך כל חי האשראי. תהליך קביעת ההפרשה מתבסס על שיטות שפותחו במטרה לאמוד הפסדים צפויים, תוך הבאה בחשבון של מידע היסטורי ותחזיות צופות פני עתיד סבירות וניתנות לתמיכה. אמידה זו כוללת גם התאמות איכותיות, לרבות תחזיות והערכות סובייקטיביות של הנהלה, הכרוכות באי ודאות, ולשינויים באומדנים או בהערכות עשויה להיות השפעה מהותית על ההפרשה להפסדי אשראי. בנוסף, מיד רבעון מבוצע בבנק הליך בחינה של נאותות הסיווגים וסבירות ההפרשה הכוללת, אשר גם הוא כולל היבטים של שיקול דעת, אומדנים והערכות לגבי רמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי של הבנק. ההפרשה בגין חובות לא צוברים באשראי המסחרי, מחושבת בשיטת היוון תזרימי מזומנים או על בסיס שווי הביטחון, עבור הלוואות שגבייתן מותנית בביטחון. הפרשה זו מבוססת על אמידת התקבולים הצפויים לפירעון החוב ממגוון מקורות ההחזר הרלוונטיים, לרבות פעילותו העסקית של הלווה, ערך הבטוחות שהעמיד הלווה וערך מימוש ערבויות שניתנו על ידי הלווה או צדדים שלישיים. שיטה זו מחייבת שימוש בשיקול דעת ואומדנים אשר הנהלת הבנק מאמינה כי הם סבירים במועד ההערכה, אולם מטבע הדברים אין ודאות כי הסכומים שיתקבלו בפועל יהיו זהים לאומדנים שנקבעו. עבור אשראי לדיור, אשראי לאנשים פרטיים ואשראי מסחרי שיתרתו החוזית מתחת למיליון ש"ח, או אשראי מסחרי שיתרתו החוזית מעל למיליון ש"ח ושאינו אשראי לא צובר, ההפרשה להפסדי האשראי הצפויים מורכבת מנדבך כמותי והתאמות איכותיות והיא מחושבת לכל קבוצה של נכסים פיננסיים בעלי מאפייני סיכון דומים. באשראי המסחרי, השיטה העיקרית עליה מתבסס הבנק הינה שיטה מבוססת שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו היסטוריים (WARM), ובאשראי לאנשים פרטיים ובאשראי לדיור מיישם הבנק את שיטת ההסתברות לכשל/הפסד בהינתן כשל (PD/LGD). לצורך קביעת ההתאמות האכותיות הכלולות בהפרשה להפסדי האשראי הצפויים, מביא הבנק בחשבון את מאפייני הנכסים הפיננסיים ואינדיקטורים המתייחסים לתיק האשראי הספציפי של הבנק כדוגמת שינויים בהיקף האשראי, שינויים בנפח החובות הבעייתיים, איכות הבקורות, ריכוזיות אשראי ועוד, וכן מתייחס בקביעת ההתאמות האכותיות למצב המשק והסביבה הכלכלית בהתבסס על נתוני מאקרו קיימים ותחזיות מאקרו לתקופה שהוגדרה כסבירה וניתנת לביסוס. במסגרת ההתאמות האכותיות בוחן הבנק האם קיימות אי ודאויות נוספות אשר אינן מקבלות ביטוי מספק בתוצאות שהתקבלו, ובמידת הצורך מגדיל את ההפרשה להפסדי האשראי הצפויים. הערכות אלה משקפות אי ודאות ומטבען הן יכולות להשתנות מעת לעת. כמו כן, לאור העובדה שיישום ההנחיות החדשות החל מיום 1 בינואר 2022, הצריך בניית מספר מודלים חדשים ומורכבים, שטרם נבדקו בהשוואה לתוצאות בפועל ואשר עשויות לחייב כיוול בעתיד, וכן בשל מגבלות במידע ההיסטורי הדרוש לביסוס המודלים באופן מיטבי, הגדיל הבנק את ההתאמות האכותיות ששימשו בחישוב ההפרשה.

בקביעת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2022, הגדיל הבנק את ההפרשות להפסדי אשראי, לאור אי הוודאות הכלכלית הקיימת, נוכח השינויים בסביבת המאקרו, כדוגמת העלאות הרבית והעלייה בשיעור האינפלציה, ונוכח שינויים בכלכלה הגלובלית הנובעים, בין היתר, ממלחמת רוסיה אוקראינה. יודגש, כי הוצאה להפסדי אשראי תלויה במגוון רחב של גורמים אשר קיימת לגביהם אי ודאות. אמידת ההפרשה להפסדי אשראי דורשת מהנהלה שימוש באומדנים והערכות, המתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי ההתפתחויות בשווקים ואמידת השפעותיהן על סיכון האשראי ועל התממשות הפסדי אשראי בעתיד. השימוש באומדנים ובהערכות מצריך הפעלת שיקול דעת אשר הנהלת הבנק מאמינה, כי הינם סבירים בעת

פרסום הדוחות הכספיים. עם זאת, ומטבע הדברים, אין ודאות, כי הפסדי האשראי כפי שיתהוו בעתיד מתיק האשראי הקיים, יהיו זהים לאומדנים ולהערכות שנקבעו.

הערכות הבנק בנושא ההפרשות להפסדי אשראי הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968, המבוסס, בין היתר, על מידע, פרסומים של צדדים שלישיים ואומדנים המצויים בידי הבנק למועד פרסום הדוחות הכספיים. הערכות אלה אינן ודאיות והפסדי האשראי בפועל עשויים להיות שונים מהותית מההערכות שנקטו.

באשר לעדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הפרשה להפסדי אשראי צפויים (CECL), המיושמים בבנק החל מיום 1 בינואר 2022, ראה גם באור 1.1 לדוחות הכספיים.

ב. תביעות משפטיות והתחייבויות תלויות

הערכת הסיכון ומתן ביטוי חשבונאי לתביעות משפטיות והתחייבויות תלויות, נעשים לפי מיטב שיקול הדעת של עורך הדין המטפל, על סמך בקיאותו וידיעתו את החוק והפסיקה, נסיונו בעבודה המשפטית, הכרת הפעילות הבנקאית, וכן, בחינת התשתית העובדתית. הערכת הסיכון מבוקרת על ידי ראש מדור ליטיגציה במערך המשפטי, ובסכומים גבוהים גם על ידי ועדה בראשות מנהלת מערך הייעוץ המשפטי של הבנק.

לשם השגת מטרה זו פועל מערך הייעוץ המשפטי במספר מישורים:

1. הכרת הדין הכללי. קיימת הקפדה, שמוצאת את ביטויה בנהלים הפנימיים של מערך הייעוץ המשפטי, על עדכון שוטף בחקיקה ובפסיקה. תשומת לב מיוחדת ניתנת לנושאים שיש להם השלכה על פעילות הבנק לענפיה ולגווניה השונים, לרבות הסקת מסקנות והמלצה על היערכות, לרבות בעקבות תביעות שדווחו על ידי בנקים אחרים.
2. טיפול בתביעות ותלונות נגד הבנק. נגד הבנק תלויות ועומדות תביעות משפטיות (לרבות בקשות להכיר במקצתן כתובענות ייצוגיות) בנושאים שונים, לרבות בתחום שוק ההון, יחסי בנק-לקוח, היעדר גילוי נאות וכיו"ב.

התביעות נגד הבנק עוברות לטיפולו של מערך הייעוץ המשפטי, המטפל בתביעות בין בעצמו ובין באמצעות עורכי דין חיצוניים, תוך ליווי ופיקוח של מערך הייעוץ המשפטי, ככל הנדרש. לתלונות בסכום שמעל 10,000 דולר ולכל תביעה משפטית (ללא רצפת סכום) מבוצעת הערכת סיכון. ועדה בראשות מנהלת מערך הייעוץ המשפטי של הבנק מבצעת בקרה תקופתית על הערכת הסיכון בתלונות ובתביעות שסכומן מעל 5 מיליון ש"ח. אומדנים לחשיפות שיש לבנק בתביעות ובתלויות לגביהן נדרשה הפרשה או נדרש גילוי לגבי רמת החשיפה הגלומה בהן, נעשים לפי מיטב שיקול הדעת של עורך הדין המטפל, בשיתוף פעולה עם הגורמים המקצועיים הרלוונטיים בבנק ומבוקרים כאמור על ידי ראש מדור ליטיגציה במערך המשפטי, ובסכומים גבוהים גם על ידי ועדה בראשות מנהלת מערך הייעוץ המשפטי של הבנק. למנכ"ל מועבר דיווח מיידי במקרה של תביעה מהותית ודיווח חודשי על עדכונים ושינויים מהותיים בתיקי תביעות ותלונות נגד הבנק מעל סכום מסוים. דיווח רבעוני על עדכונים ושינויים כאמור בכלל התביעות והתלונות המהותיות נגד הבנק מועבר למנכ"ל ולוועדת הביקורת.

לגבי מרבית התביעות והתלויות ישנם אומדנים לרמת הסיכון שיש לבנק ובהתאם לכך מבוצעות הפרשות.

באשר למתכונת הגילוי של תובענות משפטיות ראה באור 1.1 ד. (16) לדוחות הכספיים.

ג. זכויות עובדים

עובדים של חברות הקבוצה, ובכללם הבנק, זכאים להטבות מסוימות בתקופת עבודתם, בעת פרישתם ולאחר פרישתם לגמלאות. הטבות אלו כוללות, בין השאר:

- תכניות להטבה מוגדרת לאחר פרישה ולאחר העסקה - פיצויי פרישה, פנסיה, הטבות לגמלאים ואחרים.
 - הטבות אחרות (לחלק מחברות הקבוצה) - מענקי ותק, הטבות בגין ימי מחלה שלא נוצלו.
- ההתחייבות בגין הטבות אלו מחושבת על בסיס אקטוארי. החישובים האקטואריים מבוססים על מספר פרמטרים ובכלל זה, ההסתברות שיתמלא כל התנאים לתשלום, תוחלת החיים הצפויה, גיל הפרישה, שיעורי הפרישה של העובדים טרם מועד הפרישה לגמלאות, שיעור עליית השכר הצפויה, שיעור הפיצויים המוגדלים ושיעור ההיוון. שיעור ההיוון מחושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח בגובה ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב לבין שיעורי התשואה לפדיון על אגרות חוב של ממשלת ארה"ב.

להלן ניתוח רגישות של השפעת השינוי בפרמטרים העיקריים על חישוב ההפרשות האקטואריות:

31 בדצמבר 2022		
עליה של 1%	ירידה של 1%	
במיליוני ש"ח		
62	(51)	השפעת השינוי בשכר על
1	(1)	התחייבות לפיצויים ופנסיה
3	(3)	הטבות אחרות לאחר פרישה
		הטבה בגין ימי מחלה שלא נוצלו
(49)	60	השפעת השינוי בשיעור ההיוון על
(32)	42	התחייבות לפיצויים ופנסיה
(2)	3	הטבות אחרות לאחר פרישה
(1)	1	הטבות בגין ימי מחלה שלא נוצלו
		מענקים בגין ותק
112	(92)	השפעת השינוי בשעור עזיבת עובדים צפויה
(4)	2	התחייבות לפיצויים ופנסיה
(4)	3	הטבות אחרות לאחר פרישה
(2)	1	הטבה בגין ימי מחלה שלא נוצלו
		מענקים בגין ותק

השפעת השינוי בפרמטרים העיקריים על תכניות להטבה מוגדרת לאחר פרישה ולאחר גמר העסקה - פיצויים, פנסיה, הטבות לגימלאים ואחרים, נזקפת לרווח כולל אחר.

השפעת השינוי בפרמטרים העיקריים על הטבות אחרות - מענקי ותק והטבות בגין אי ניצול ימי מחלה, נזקפת לרווח והפסד. חוות דעת האקטואר עומדת לעיון באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאיה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב.

ד. אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל בהיקפים משמעותיים בתחום המכשירים הפיננסיים הנגזרים, שהצגתם בדוחות הכספיים מושתתת על בסיס השווי ההוגן, להבדיל מהשווי על פי עקרון הצבירה.

הבנק מיישם את תקן ASC 820 למדידת השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים החל משנת 2012. תקן ASC 820 מגדיר את השווי ההוגן כמחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או היה משולם לצורך סילוק התחייבות בעסקה בין מוכר מרצון לקונה מרצון במועד המדידה. התקן מחייב לעשות שימוש מירבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמצער שימוש בנתונים לא נצפים, לצורך הערכת שווי הוגן. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק אשר מתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג של שווי הוגן כלהלן:

- נתוני רמה 1 - מחירים מצוטטים משוק פעיל.

- נתוני רמה 2 - מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר הנתונים המשמעותיים בהם נצפים בשוק או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים.

- נתוני רמה 3 - מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים בהם אינם נצפים.

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק עיקרי הוערכו לפי שווי שוק, שנקבע בשוק העיקרי ובהעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכדומה). חישובי השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים, בגין מרכיב המט"ח שלהם, מתבססים על הנתונים השוררים בשוקי הכספים הבינלאומיים ובשוק המקומי, ובגין המרכיב של המטבע הישראלי, על שיעורי רבית לא צמודה ורבית צמודת מדד, בהתחשב במחירי השוק, הנזילות והסחירות הקיימת בשוק המקומי בהתחשב בסוג המכשיר ובתקופת העסקה. בהתאם להוראות תקן ASC 820 שעורי הרבית הם אחידים, בין אם שווי המכשירים מהווה נכס בבנק ובין אם הוא מהווה התחייבות (אין מרווח בין רבית הקניה לרבית המכירה). סיכון האשראי הגלום במכשירים הפיננסיים הנגזרים בא לידי ביטוי בשווי ההוגן, על ידי הכללת פרמיית סיכון בחישוב השווי. פרמיית סיכון נכללה בחישוב כל העסקאות. בעסקאות שהשווי ההוגן שלהן מהווה נכס נכללה פרמיית סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ובעסקאות שהשווי ההוגן שלהן מהווה התחייבות נכללה פרמיית הסיכון של הבנק. פרמיית סיכון האשראי של הבנקים בארץ, של הבנקים בחו"ל ושל הברוקרים בחו"ל התקבלה מגורמים חיצוניים המסתמכים על מכשירי חוב ונגזרי אשראי הנסחרים בשוק פעיל. לגבי יתר הלקוחות, פרמיית הסיכון נקבעה לפי מודל פנימי המדרג את טיב הלקוחות וסיכון האשראי שלהם.

השווי ההוגן של אופציות לסוגיהן השונים מתבסס ברובו הגדול, על מודל Black and Scholes והוא מושפע מהתנודתיות הגלומה בשערי החליפין, הרבית והמדדים הרלוונטיים לאופציה שהבנק רכש או כתב. נתוני התנודתיות של שערי החליפין מט"ח-שקל ונתוני התנודתיות של שערי החליפין מט"ח-מט"ח נקבעים על ידי חברה חיצונית המתמחה בשערוך אופציות על פי הנתונים הנגזרים משוקי הכספים בארץ ובעולם. לגבי מכשירים פיננסיים נגזרים מורכבים שאין להם שוק סחיר, מתקבלים, בדרך כלל, ציטוטי שווי הוגן מגורמים בחו"ל, וסבירותם נבחנת על ידי חדרי העסקאות של הבנק. לפרטים נוספים בדבר שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים ראה באורים 27א, 27ב ו-32ב.

ה. שווי הוגן של ניירות ערך

השקעות הבנק במניות שאין למסחר שקיים לגביהן שווי הוגן זמין, באגרות חוב בתיק הזמין למכירה ובניירות ערך בתיק למסחר נמדדות במאזן על פי שוויים ההוגן.

ראה באור 1.ד. (8) ובאור 1.ד. (9) לדוחות הכספיים בדבר קביעת שווי הוגן של ניירות ערך וירידת ערך.

תהליך קביעת שווי הוגן של תיק נוסטרו אג"ח חו"ל

תהליך קביעת השווי ההוגן מבוצע במערך הביניים, אשר במחלקה הפיננסית בחטיבת משאבים של הבנק. בתמחור אגרות חוב מסוג יורבונדס, נסמך הבנק על ציטוט ממקור חיצוני בלתי תלוי, שעיסוקו במתן ציטוטים למוסדות פיננסיים רבים וגדולים בעולם.

תיק אגרות חוב מסוג יורבונדס

המצטט החיצוני מספק לבנק באופן יומי מחירים ומרווחי אשראי לגבי כל הניירות הקיימים בתיק. במערך הביניים מבוצעת בקרת סבירות על המחירים ועל מרווחי האשראי כגון, בדיקת סבירות מול ציטוט ממערכת הבלומברג של עסקאות שבוצעו בכמות ניירות ערך הקרובה לסך ההשקעה של הבנק בנייר, בדיקת מתאם למרווחים הגלומים בעסקאות CDS (credit default swap) רלוונטיות ובדיקת סבירות לעומת אגרות חוב אחרות של אותו מנפיק עם מועדי פרעון קרובים למועד הפרעון של אגרת החוב המוחזקת. במקרים בהם אין אינדיקציות כאמור לעיל, מתבצעת פניה לברוקר חיצוני לקבל ציטוט.

ניתוח רגישות

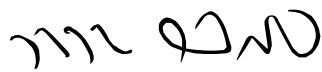
על פי חישובי הבנק גידול (קיטון) של 0.05% במרווח, הנובע מסיכון האשראי של מנפיקי אגרות החוב, לגבי תיק אגרות החוב במטבע חוץ של הבנק הנסמך על ציטוטים המתקבלים מספק מחירים חיצוני, יביא לקיטון (גידול) בשיערוך אגרות החוב בסך של כ-7 מיליון ש"ח. בהתייחס לניירות ערך ששוויים ההוגן נקבע על פי מחירי בורסה, הרי שאלה לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

לפרטים נוספים בדבר שווי הוגן של ניירות ערך ראה באורים 12 ו-32ב.

בקורות ונהלים

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי. ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם - The Sarbanes Oxley Act of 2002 שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר על ידי PCAOB. לדוחות צורף דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי, וכן הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי. הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 בדצמבר 2022 את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו. במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2022 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק.

סמדר ברבר-צדיק
מנהל כללי

רון לבקוביץ
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 21 במרס 2023
כ"ח באדר, תשפ"ג

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, סמדר ברבר-צדיק, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לשנת 2022 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות (לרבות הרווח הכולל), השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בבקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לראוה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

סמדר ברבר - צדיק

מנהל כללי

21 במרס 2023

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, נחמן ניצן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לשנת 2022 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות (לרבות הרווח הכולל), השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראש

21 במרס 2023

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות, הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להוראות ההנהלה, הנכסים מוגנים והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2022, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO 1992). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2022, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2022 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק, ה"ה סומך חייקין, כפי שצויין בדוח שלהם בעמוד מספר 88, אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2022.

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

סמיר בר-צור
מנהל כללי

רון לבקוביץ
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 21 במרס 2023

דוחות כספיים שנתיים מבוקרים

88	דוח רואי החשבון המבקרים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי
89	דוח רואי החשבון המבקרים על הדוחות הכספיים השנתיים
91	דוח רווח והפסד
92	דוח על הרווח הכולל
93	מאזן
94	דוח על השינויים בהון
95	דוח על תזרימי המזומנים
97	באורים לדוחות הכספיים

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בערבון מוגבל בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וחברות בנות (להלן "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2022, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - "COSO 1992"). הדירקטוריון והנהלת הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארה"ב, בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2022, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO 1992.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את המאזנים - של הבנק ומאוחדים לימים 31 בדצמבר 2022 ו-2021 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022, והדוח שלנו, מיום 21 במרס 2023, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב, 21 במרס 2023

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בערבון מוגבל - דוחות כספיים שנתיים

ביקרו את המאזנים המצורפים של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לימים 31 בדצמבר 2022 ו-2021 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק והמאוחד - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולות של רואה חשבון), התשל"ג-1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק והמאוחד לימים 31 בדצמבר 2022 ו-2021 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים - של הבנק והמאוחד - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ביקרו גם, בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב, בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2022, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), והדוח שלנו מיום 21 במרץ 2023, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון הבנק ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים המאוחדים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגביהם היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעות חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

הפרשה להפסדי אשראי

בהתאם למתואר בביאורים 1, 13 ו-29 לדוחות הכספיים, ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מאזני וחץ-מאזני בדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק מסתכמת לסך של כ-1,197 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022 וכוללת הפרשה על בסיס פרטני והפרשה על בסיס קבוצתי בגין סיכון האשראי לציבור.

בתהליך אמידת ההפרשה להפסדי אשראי, הבנק מעריך את ההפסד הגלום בתיק האשראי. תהליך הערכת ההפסד, מתבסס על אומדנים משמעותיים הכרוכים באי ודאות ועל הערכות סובייקטיביות הן בשלב קביעת הסיווג הנדרש לחובות והן בשלב מידת ההפרשה להפסדי אשראי.

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי חשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (ASC 326) - CECL. בחישוב ההפרשה על בסיס קבוצתי, אומדן ההפסדים הצפויים לאורך חיי האשראי (Life Time) נערך בהתאם למתודולוגיה ומודלים מבוססי דירוג סיכון (כגון הסתברות לכשל והפסד בהינתן כשל ושיעורי הפסד היסטוריים) במסגרתם

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

נאמד סכום ההפסד הצפוי במקרה של התממשות כשל. המודלים מתבססים, בין היתר, על נתונים היסטוריים והתאמות נוספות לצורך חיזוי הפסדי האשראי הצפויים.
סיווג חבות הלוקח כחוב תקין או כחוב בעייתי משפיע גם הוא על גובה ההפרשה להפסדי אשראי.
בנוסף, הבנק כולל הפרשה להפסדי אשראי המחושבת על בסיס פרטני בגין חובות מסויימים על פי מדיניותו בהתבסס על הערכות לצפי הגבייה מאותו לווה.

האומדנים העיקריים המשמשים בסיס לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי:
- קביעת האומדנים במודלים שבשימוש הבנק כגון המתודולוגיה, ההנחות והנתונים, וקביעת התאמות נוספות כרוכה בשיקול דעת משמעותי בבחירתם ובנייתם.
- בעת זיהוי וסיווג החובות, מופעל שיקול דעת לצורך איתור החובות הבעייתיים על-פי תבחינים אשר עשויים להעיד על הפיכתו של חוב לבעייתי, אומדן הפגיעה האפשרית או הקיימת במקור ההחזר הראשוני של הלווה או קיומו של תזרים מזומנים צפוי של הלווה לפירעון החוב במלואו ובמועדו, וכן הערכת נתונים פיננסיים אחרים של הלווה שיכולים להצביע על סממנים לקיומן של חולשות או חולשות פוטנציאליות בכושר ההחזר של הלווה. סיווגו של חוב כבעייתי ישפיע, כאמור, על גובה ההפרשה בגינו.
- בחישוב ההפרשה על בסיס פרטני מופעל שיקול דעת בקביעת גובה הסכום הצפוי להתקבל מהלווה, כגון קביעת תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לשירות החוב מפעילותו העסקית של הלווה ו/או שווי ערך מימוש בטחונות וערבויות.
זיהינו את האומדנים האמורים המשמשים בסיס לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי, כעניין מפתח בביקורת. לשינוי באומדנים או בהערכות אלו, עשוי להיות השפעה משמעותית על ההפרשה להפסדי אשראי המוצגת בדוחות הכספיים של הבנק.
ביקורת על ההפרשה להפסדי אשראי דורשת שיקול דעת של המבקר וכן ידע וניסיון על מנת לבחון את סבירות השימוש במודלים, התחשיבים וההתאמות ששימשו את ההנהלה בקביעת נאותות סיווג החובות ואומדן ההפרשה להפסדי אשראי.

נהלי הביקורת שבוצעו כמענה לעניין המפתח בביקורת

להלן הנהלים העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה במסגרת ביקורתנו:
בחנו את תהליכי העבודה לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי ואת אפקטיביות התכנון והתפעול של בקורות על דיווח כספי הקשורות לקביעת אומדן ההפרשה, לרבות בקורות בנושאים הבאים:
- בחינת נאותות המתודולוגיה ששימשה לקביעת ההפרשה להפסדי אשראי;
- נאותות הנתונים הבסיסיים ששימשו לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי;
- איתור חובות בעלי מאפיינים פוטנציאליים של חובות בעייתיים, על פי קריטריונים שהוגדרו על ידי הבנק;
- סיווג החובות בהתאם להוראות המפקח על הבנקים;
- ניתוח סבירות ההפרשה להפסדי אשראי בכללותה.

ביצענו נהלים מבססים לבחינת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס מצגים שקיבלנו. נהלים אלו כללו, בין היתר:
- בחינת המתודולוגיה לקביעת ההפרשה ובדיקה כי היא עולה בקנה אחד עם כללי החשבונאות שחלים על הבנק;
- בדיקה מדגמית של חישובים שערך הבנק לקביעת נאותות השימוש במודלים השונים;
- בדיקת נאותות הסיווג וההפרשה עבור מדגם חובות;
- בחינת סבירות נאותות ההפרשה להפסדי אשראי בכללותה.

השנה שבה התחיל משרד רואי חשבון סומך חייקין להיות רואה חשבון מבקר של הבנק הינה 1972.

סומך חייקין
רואי חשבון

21 במרס 2023

דוח רווח והפסד לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

הבנק			המאוחד			באור	
2020	2021	2022	2020	2021	2022		
2,647	2,907	4,833	2,878	3,150	5,161	2	הכנסות רבית
253	358	1,339	241	356	1,358	2	הוצאות רבית
2,394	2,549	3,494	2,637	2,794	3,803	2	הכנסות רבית, נטו
443	(213)	118	464	(216)	123	13,29	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,951	2,762	3,376	2,173	3,010	3,680		הכנסות רבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
							הכנסות שאינן מרבית
148	301	111	148	303	113	3	הכנסות מימון שאינן מרבית
1,234	1,285	1,331	1,371	1,444	1,489	14, א4	עמלות
45	49	66	4	9	9	5	הכנסות אחרות
1,427	1,635	1,508	1,523	1,756	1,611		סך כל ההכנסות שאינן מרבית
							הוצאות תפעוליות ואחרות
1,429	1,491	1,564	1,532	1,601	1,680	6	משכורות והוצאות נלוות
316	313	306	344	340	332		אחזקה ופחת בנינים וציוד
94	103	111	96	105	113	17	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
570	584	604	597	606	630	7	הוצאות אחרות
2,409	2,491	2,585	2,569	2,652	2,755		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
969	1,906	2,299	1,127	2,114	2,536		רווח לפני מסים
315	656	801	368	728	884	8	הפרשה למסים על הרווח
654	1,250	1,498	759	1,386	1,652		רווח לאחר מסים
96	155	169	29	69	74	15	חלק הבנק ברווח של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס
							רווח נקי:
750	1,405	1,667	788	1,455	1,726		לפני יחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	(38)	(50)	(59)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
750	1,405	1,667	750	1,405	1,667		המיוחס לבעלי מניות הבנק

2020	2021	2022	באור	המאוחד והבנק
		בשקלים חדשים	9	רווח בסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק
7.48	14.00	16.62		רווח נקי למניה בת 0.05 ש"ח

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

סמיר ברבר-צדיק
מנהל כללי

רון ליבקוביץ
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 21 במרס 2023

דוח על הרווח הכולל לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר⁽¹⁾

(במיליוני ש"ח)

המאוחד			
2020	2021	2022	
788	1,455	1,726	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(38)	(50)	(59)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
750	1,405	1,667	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
(4)	27	(441)	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו
(74)	(24)	235	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽²⁾
(78)	3	(206)	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
26	(1)	71	השפעת המס המתאחר
(52)	2	(135)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
-	-	(13)	בניכוי הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(52)	2	(122)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
736	1,457	1,591	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(38)	(50)	(46)	הרווח הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
698	1,407	1,545	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) ראה באור 10.

(2) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף השנה של תכניות פנסיה ופיצוי פרישה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מאזן ליום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

הבנק		המאוחד			
2021	2022	2021	2022	באור	
נכסים					
56,601	56,403	57,370	57,130	11	מזומנים ופקדונות בבנקים
14,348	15,215	15,091	16,010	12 ,26	ניירות ערך ⁽⁴⁾
845	12	845	12		ניירות ערך שנשאלו
96,599	111,019	102,240	117,156	13 ,29	אשראי לציבור
(1,010)	(1,115)	(1,076)	(1,195)		הפרשה להפסדי אשראי
95,589	109,904	101,164	115,961		אשראי לציבור, נטו
48	158	811	866	14	אשראי לממשלה
1,351	1,403	713	687	15	השקעות בחברות מוחזקות
906	879	931	902	16	בנינים וציוד
294	311	300	317	17	נכסים בלתי מוחשיים
1,712	2,825	1,709	2,825	27א, 27ב	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,460	1,166	1,536	1,245	18	נכסים אחרים ⁽²⁾
173,154	188,276	180,470	195,955		סך כל הנכסים
התחייבויות והון					
147,012	161,540	153,447	168,269	19	פקדונות הציבור
7,578	7,223	5,144	4,821	20	פקדונות מבנקים
960	237	960	237		פקדונות הממשלה
962	2,365	3,356	4,749	21	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
2,038	2,332	2,038	2,322	27א, 27ב	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,601	4,020	5,088	4,522	22	התחייבויות אחרות ⁽¹⁾ ⁽³⁾
163,151	177,717	170,033	184,920		סך כל ההתחייבויות
10,003	10,559	10,003	10,559		הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
-	-	434	476		זכויות שאינן מקנות שליטה
10,003	10,559	10,437	11,035		סך כל ההון
173,154	188,276	180,470	195,955		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך של 117 מיליון ש"ח ו-79 מיליון ש"ח במאוחד, ו-112 מיליון ש"ח ו-76 מיליון ש"ח בבנק ב-31.12.22 וב-31.12.21, בהתאמה.

(2) מזה: נכסים אחרים הנמדדים בשווי הוגן בסך של 26 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק (31.12.21 - 333 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק).

(3) מזה: התחייבויות אחרות הנמדדות בשווי הוגן בסך של 26 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק (31.12.21 - 641 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק).

(4) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה באור 332.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון

(במיליוני ש"ח)

הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים ⁽²⁾	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
927	(131)	7,772	8,568	356	8,924
יתרה ליום 1 בינואר 2020					
שינויים בשנת 2020 -					
-	-	750	750	38	788
רווח נקי בשנת החשבון					
-	-	(125)	(125)	-	(125)
דיבידנד					
-	(52)	-	(52)	-	(52)
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס					
927	(183)	8,397	9,141	394	9,535
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020					
שינויים בשנת 2021 -					
-	-	1,405	1,405	50	1,455
רווח נקי בשנת החשבון					
-	-	(545)	(545)	(10)	(555)
דיבידנד					
-	2	-	2	-	2
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס					
927	(181)	9,257	10,003	434	10,437
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021					
-	-	(44)	(44)	(4)	(48)
התאמה ליתרת הפתיחה, נטו ממס בשל השפעת יישום לראשונה*					
927	(181)	9,213	9,959	430	10,389
יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2022 לאחר יישום לראשונה					
שינויים בשנת 2022 -					
-	-	1,667	1,667	59	1,726
רווח נקי בשנת החשבון					
-	-	(945)	(945)	-	(945)
דיבידנד					
-	(122)	-	(122)	(13)	(135)
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס					
927	(303)	9,935	10,559	476	11,035
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022					

* השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי (ASC-326). לפירוט ראה באור ג.1 להלן.

(1) כולל פרמיה על מניות בסך 313 מיליון ש"ח (משנת 1992 ואילך).

(2) כולל סך של 2,391 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד - ראה באור א.24.ב'.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי המזומנים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

הבנק			המאוחד			
2020	2021	2022	2020	2021	2022	
750	1,405	1,667	788	1,455	1,726	תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת:
						רווח נקי לשנה
						התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת:
(96)	(155)	(169)	(29)	(69)	(74)	חלק הבנק ברווח של חברות מוחזקות
66	63	62	71	66	65	פחת על בנינים וציוד
94	103	111	96	105	113	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
-	(2)	(8)	-	(7)	(8)	רווח מממוש בנינים וציוד
443	(213)	118	464	(216)	123	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
						הפסד (רווח) ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
(20)	(86)	47	(20)	(89)	46	והפרשה לירידת ערך בגין אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
(1)	-	(1)	(1)	-	(1)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
11	(125)	79	11	(125)	79	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
(144)	61	(56)	(144)	63	(60)	מסים נדחים, נטו
62	77	56	68	81	61	תכניות פיצויים ופנסיה להטבה מוגדרת
(794)	(490)	1,406	(794)	(489)	1,408	התאמות בגין הפרשי שער
-	10	118	-	-	118	דיבידנד שהתקבל מחברות מוחזקות
						שינוי נטו בנכסים שוטפים:
(100)	(25)	207	(100)	(25)	207	ניירות ערך למסחר
(205)	(159)	313	(207)	(155)	309	נכסים אחרים
(910)	322	(823)	(908)	318	(826)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
						שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:
352	(1,373)	(314)	316	(1,562)	(271)	התחייבויות אחרות
1,067	(276)	294	1,067	(276)	284	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(37)	31	(46)	(53)	(176)	131	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
538	(832)	3,061	625	(1,101)	3,430	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת
						תזרימי מזומנים לפעילות השקעה:
(759)	(123)	(350)	(854)	72	(331)	שינוי בפקדונות בבנקים
(2)	(834)	833	(2)	(834)	833	שינוי בניירות ערך שנשאלו
(3,773)	(7,176)	(11,389)	(3,902)	(7,583)	(11,872)	שינוי באשראי לציבור
374	(13)	(107)	378	(155)	(52)	שינוי באשראי לממשלה
(7,746)	(5,636)	(6,276)	(8,210)	(6,003)	(6,481)	רכישת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
236	207	357	236	207	359	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
3,131	1,645	1,752	3,220	2,123	1,834	תמורה ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
2,615	1,459	1,451	2,620	1,459	1,464	תמורה מפדיון אגרות חוב זמינות למכירה
(38)	(36)	(40)	(40)	(39)	(41)	רכישת בנינים וציוד
-	5	12	-	14	12	תמורה מממוש בנינים, ציוד ונכסים אחרים
(120)	(133)	(128)	(120)	(133)	(130)	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
178	-	-	-	-	-	תמורה מפירוק חברה בת
(5,904)	(10,635)	(13,885)	(6,674)	(10,872)	(14,405)	מזומנים נטו לפעילות השקעה

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי המזומנים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר (המשך) (במיליוני ש"ח)

הבנק			המאוחד			
2020	2021	2022	2020	2021	2022	
תזרימי מזומנים מפעילות מימון:						
22,689	10,963	10,178	23,641	11,158	10,386	שינוי בפקדונות הציבור
2,930	2,108	(456)	1,914	2,315	(416)	שינוי בפקדונות מבנקים
(540)	(34)	(193)	(540)	(34)	(192)	שינוי בפקדונות הממשלה
300	-	1,405	1,458	500	1,669	תמורה מהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(254)	(1,141)	(34)	(701)	(1,588)	(465)	פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(125)	(545)	(945)	(125)	(545)	(945)	דיבידנד ששולם לבעלי המניות
-	-	-	-	(10)	-	דיבידנד ששולם לבעלי מניות חיצוניים בחברה מאוחדת
25,000	11,351	9,955	25,647	11,796	10,037	מזומנים נטו מפעילות מימון
19,634	(116)	(869)	19,598	(177)	(938)	גידול (קיטון) במזומנים
35,623	55,095	54,815	36,934	56,352	55,992	יתרת מזומנים לתחילת השנה
(162)	(164)	323	(180)	(183)	369	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
55,095	54,815	54,269	56,352	55,992	55,423	יתרת מזומנים לסוף השנה
רביית דיבידנד ומסים ששולמו ו/או התקבלו:						
2,942	2,991	4,305	3,203	3,269	4,674	רביית שהתקבלה
(470)	(351)	(808)	(540)	(433)	(907)	רביית ששולמה
20	43	21	20	43	21	דיבידנדים שהתקבלו
(467)	(687)	(718)	(542)	(771)	(813)	מסים על הכנסה ששולמו
60	50	39	61	54	44	מסים על הכנסה שהתקבלו

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

(1) הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") הינו תאגיד בישראל. הדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2022 כוללים את אלה של הבנק ושל חברות מאוחדות וחברה כלולה שלו (להלן - "הקבוצה").

הבאורים לדוחות הכספיים מתייחסים לדוחות הכספיים של הבנק ולדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק והחברות המאוחדות שלו, פרט למקרים בהם צוין בבאור כי הוא מתייחס לבנק בלבד או למאוחד בלבד.

הבנק הינו חברה בת ישירה של פ.י.ב.י אחזקות בע"מ (להלן - "פיבי אחזקות"). פיבי אחזקות נשלטת על ידי בינוהן בע"מ, דולפין אנרגיות בע"מ (שבשליטת ה"ה ברי ליברמן, קסי ליברמן-הריס, לי ליברמן וג'ושוע ליברמן מאוסטרליה) ואינסטנז מספר 2 בע"מ (שבשליטת ה"ה מיכאל והלן אבלס מאוסטרליה). בין בעלי השליטה קיים הסכם הצבעה ושיתוף פעולה.

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 21 במרס 2023.

(2) הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - "IFRS") - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.

כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנסחרים בארה"ב נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, רשות ני"ע בארה"ב, המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וגופים נוספים בארה"ב, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 168 (ASC 105-10), הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים. בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה ב-FAS 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.

חברות מאוחדות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.

חברות כלולות - חברות, למעט חברות מאוחדות, שהשקעת הבנק בהן, במישרין או בעקיפין, כלולה בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.

חברות מוחזקות - חברות מאוחדות או חברות כלולות.

מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל; בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה הבנק מפיק ומוציא את עיקר המזומנים.

מטבע ההצגה - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.

צדדים קשורים - כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

בעלי עניין - כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

מדד - מדד המחירים לצרכן בישראל שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי חשבון בישראל.

דיווח כספי מותאם - דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי חשבון בישראל.

סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.

עלות - עלות בסכום מדווח.

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

(1) עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

(2) מטבע פעילות ומטבע הצגה

השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק. הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בש"ח ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צוין אחרת.

(3) בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון: השקעות בניירות ערך בתיק למסחר);
- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
- נכסים שאינם שוטפים המוחזקים למכירה וקבוצת נכסים המוחזקים למכירה;
- נכסים והתחייבויות בגין מסים נדחים;
- הפרשות;
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;
- השקעות בחברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני.

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות ועד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004, עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

(4) שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי ודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2022, מיישם הבנק עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי (ASU 2016 13) והוראות נוספות כפי שנכללות בקובץ שאלות ותשובות שפורסם על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא זה, חוזר מס' 2634-06 בדבר יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים - עדכון הוראות הדיווח לציבור, חוזר מס' 2635-06 בדבר הון פיקוחי - השפעת יישום כללי חשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים, חוזר מס' 2650-06 בדבר הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים - עדכון הוראות ניהול בנקאי תקין, חוזר מס' 2651-06 בדבר יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים על הלוואות לדיור - עדכון הוראות הדיווח לציבור.

להלן תיאור מהות השינויים שנקטו במדיניות החשבונאית בדוחות כספיים שנתיים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה: ביום 28 במרס 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות". בהתאם למכתב נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושאים: הפרשות להפסדי אשראי; מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור; וכן, חכירות. היישום לראשונה בוצע בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב. המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים, אשר פורסם במסגרת עדכון תקינה ASU 2016-13 (להלן - CECL). מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי, באמצעות הקדמת רישום הפרשות

להפסדי אשראי, באופן שמחזק אנטי מחזוריות בהתנהגות הפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ולחיזוק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

עיקרי השינויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה; באומדן ההפרשה להפסדי אשראי נעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שמשקף תחזיות סבירות ונתמכות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; הורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי; השתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של איגרות חוב בתיק הזמין למכירה. הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי חלים על אשראי (לרבות הלוואות לדיר), איגרות חוב המוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

ביום 31 בינואר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים קובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים. במסגרת שאלות ותשובות, בין היתר, נכללו הבהרות לגבי אופן הסיווג והחזרת חובות בארגון מחדש למסלול צובר.

ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים". במסגרת החוזר נקבעו הוראות מעבר שיחולו על השפעת האימוץ לראשונה של הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים וזאת על מנת להפחית השפעות בלתי צפויות של יישום הכללים על ההון הפיקוחי, בהתאם להנחיות ועדת באזל לפיקוח על הבנקים ורשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ובמדינות אחרות בעולם.

בנוסף לכך, ביום 2 בפברואר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים" אשר במסגרתו בוטלה, בין היתר, הדרישה לחישוב הפרשה קבוצתית בשיעור מינימלי של 0.35% בגין הלוואות לדיר, ובוטלה הדרישה לחשב הפרשה מינימלית לפי שיטת עומק הפיגור. כמו כן, בוטלה הדרישה לחישוב התאמה איכותית מינימלית של 0.75% (או 0.5%) בגין אשראי בענף משק אנשים פרטיים. בנוסף, בוצע עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא "ההון הפיקוחי", לפיו תאגידים בנקאיים נדרשים לנכות מהון עצמי רובד 1 סכומים בגין הלוואות לדיר שמשווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות, בהתאם לאופן החישוב שנקבע במסגרת נספח ח' להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202. כתוצאה מיישום התקן שינה הבנק תהליכים מסוימים בקשר לסיווג ובחינת האשראי הבעייתי, הגדרת אשראי כלא צובר הכנסות רבית, כללי מחיקה ושיטות למדידת ההפרשה. כמו כן, דרישות הגילוי הותאמו לדרישות התקינה החשבונאית בארה"ב, כפי שאומצו על ידי הפיקוח על הבנקים במסגרת הוראות הדיווח לציבור, והכל כמפורט להלן.

הבנק יישם את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי החל מיום 1 בינואר 2022, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה. כמו כן, אימץ הבנק במועד היישום לראשונה, הקלות מסוימות, כמתאפשר בהוראות המעבר, לרבות פריסת השפעת היישום לראשונה על יחס הון עצמי רובד 1 על פני 3 שנים בהתאם להוראות המעבר שנקבעו.

עיקר ההשפעה, כפי שמוצגת להלן, נבעה מעדכון שיטות המדידה של ההפרשה להפסדי אשראי, טיפול בהלוואות לדיר בסטאטוס לא צובר ומחיקות חשבונאיות של רבית או קרן, עדכון של יתרות המסים הנדחים המתייחסות וכן, השפעות על ההון הרגולטורי כתוצאה מניכוי מההון בגין הלוואות לדיר שנמצאות באופן ממושך בסטאטוס לא צובר וזקיפת הגידול בהפרשה להפסדי אשראי תוך פריסה, בהתאם להוראות המעבר שנקבעו כאמור לעיל.

1 בינואר 2022	השפעת יישום CECL	31 בדצמבר 2021	
		במיליוני ש"ח	
(בלתי מבוקר)		(מבוקר)	
			1. מאזן
102,232	(8)	102,240	אשראי לציבור
1,139	63	1,076	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי: מזה:
695	93	602	תיק מסחרי
125	(34)	159	הלוואות לדיר
319	4	315	אנשים פרטיים אחר
101,093	(71)	101,164	אשראי לציבור, נטו
			2. הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
9,213	(44)	9,257	יתרת עודפים
		באחוזים	
			3. הלימות הון ומינוף
11.44%	(0.02%)	11.46%	יחס הון עצמי רובד 1*
13.57%	(0.02%)	13.59%	יחס הון כולל*
5.33%	(0.01%)	5.34%	יחס המינוף

* להשפעה על רכיבי יחס הלימות ההון (בסיס ההון הפיקוחי ונכסי סיכון משוקללים), ראה באור 24 בדבר "הלימות הון, מינוף ונזילות".

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

(4) מטבע חוץ והצמדה

עסקאות במטבע חוץ

במועד ההכרה בעסקה במטבע חוץ, כל נכס, התחייבות, הכנסה, הוצאה, רווח, או הפסד הנובעים מהעסקה מתורגמים במועד ההכרה לראשונה למטבע הפעילות של הבנק לפי שער החליפין שבתוקף במועד העסקה.

בכל מועד דיווח, נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום שבו נקבע השווי הוגן.

פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה. רווחים או הפסדים מתרגום עסקאות במטבע חוץ והנובעים מהתנודתיות של המטבעות בין מועדי העסקאות לבין מועד הסילוק/מועד המאזן, לרבות הפרשי שער בגין מכשירי חוב זמינים למכירה, אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור ימשיכו להיות מוכרים בדוח רווח והפסד עד ליום 1 בינואר 2024 (כפי שנקבע במסגרת הוראות מעבר), מוכרים בדוח רווח והפסד כרווחים או הפסדים מהפרשי תרגום (הכנסות מימון שאינן מרבית).

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד, נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים, מדד המחירים לצרכן ושיעור רבית בנק ישראל ושיעורי השינוי בהם:

שיעור השינוי בשנת			31 בדצמבר			
2020	2021	2022	2020	2021	2022	
%	%	%				
(7.0)	(3.3)	13.2	3.215	3.110	3.519	שער החליפין של הדולר של ארה"ב (בש"ח)
1.7	(10.8)	6.6	3.944	3.520	3.753	שער החליפין של האירו (בש"ח)
						מדד המחירים לצרכן -
(0.6)	2.4	5.3	99.9	102.3	107.7	לחודש נובמבר (בנקודות)
(0.7)	2.8	5.3	99.8	102.6	108.0	לחודש דצמבר (בנקודות)
			0.10	0.10	3.25	שיעור רבית בנק ישראל (באחוזים)

(2) בסיס האיחוד

חברות מאוחדות

חברות מאוחדות הינן ישויות הנשלטות על ידי הקבוצה. הדוחות הכספיים של חברות מאוחדות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות מאוחדות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הקבוצה.

זכויות שאינן מקנות שליטה

זכויות שאינן מקנות שליטה הן ההון בחברה מאוחדת שאינו ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לחברה האם. מדידת זכויות שאינן מקנות שליטה במועד צירוף העסקים - זכויות שאינן מקנות שליטה נמדדות במועד צירוף העסקים בשווי הוגן. הקצאת הרווח הכולל בין בעלי המניות - רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך הרווח, ההפסד ורווח כולל אחר מיוחס לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית.

עסקאות שבוטלו באיחוד

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים.

(3) השקעה בחברות כלולות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. קיימת הנחה לפיה החזקה בשיעור של 20% עד 50% במוחזקת מקנה השפעה מהותית. השקעה בחברות כלולות מטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. עלות ההשקעה כוללת עלויות עסקה.

השקעה בחברה כלולה נבחנת בכללותה לירידת ערך כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהערך בספרים של ההשקעה אינו בר השבה. ירידת ערך מוכרת כאשר ירידת הערך הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה, ברווח או הפסד וברווח כולל אחר של ישויות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השוויו המאזני, מהיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד ההשפעה המהותית.

(4) **בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות**

- הכנסות והוצאות רבית נכללות על בסיס צבירה, למעט:
 - רבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם מבצעים מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן, כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב לא צובר. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הרבית שיוכר כהכנסת רבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הרבית החוזי. הכנסות רבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות רבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה. כמו כן, רבית על סכומים בפיגור בגין הלוואות לדיור מוכרת בדוח רווח והפסד על בסיס הגבייה בפועל.
- הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה ופעילות סחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן.
- עמלות מסוימות כגון עמלות בגין ערבויות ועמלות מסוימות בגין ליווי פרויקטים מוכרות באופן יחסי על פני תקופת העסקה.
- עמלות ליצירת אשראי ועלויות ישירות ליצירת אשראי מוכרות לאורך חיי ההלוואה כהתאמת תשואה, למעט במקרים של ארגון מחדש של חוב בעייתי. אם המחויבות פקעה מבלי שמומשה, העמלות מוכרות במועד הפקיעה.
- עמלות הקצאת אשראי מטופלות בהתאם לסבירות המימוש של המחויבות למתן האשראי. במידה והסבירות קלושה, העמלה מוכרת על בסיס קו ישר לאורך תקופת המחויבות, אחרת הבנק דוחה את ההכרה בהכנסה מעמלות אלה עד למועד מימוש המחויבות או עד למועד פקיעתה, לפי המוקדם. אם המחויבות מומשה, אזי העמלות מוכרות בדרך של התאמת התשואה לאורך חיי ההלוואה כאמור לעיל. באם המחויבות פקעה מבלי שמומשה העמלות מוכרות במועד הפקיעה.
- שינוי בתנאי חוב - במקרים של מימון מחדש או ארגון מחדש של חובות שאינם בעייתיים, בוחן הבנק אם תנאי ההלוואה שונו באופן מהותי. בהתאם לכך בוחן הבנק האם הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים בהתאם לתנאים החדשים של ההלוואה שונה לפחות ב- 10% מהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים שנתרו בהתאם לתנאים הנוכחיים (בתוספת עמלת פירעון מוקדם). במקרים כאמור, כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם שנגבו מהלקוח בגין שינוי בתנאי אשראי מוכרות ברווח והפסד. אחרת העמלות הנ"ל נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה כאמור לעיל.
- עמלות פירעון מוקדם - עמלות פירעון מוקדם מוכרות מיידית במסגרת הכנסות הרבית למעט עמלות כאמור אשר נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה והמוכרות כהתאמת תשואה.
- ניירות ערך - ראה סעיף (6) להלן.
- מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף (7) להלן.
- הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

(5) **חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי**

זיהוי וסיווג חובות לא צוברים (חלף חוב פגום)

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות לצורך אבחנה ביו חובות בסיווג בעייתי לרבות חובות לא צוברים לבין חובות תקינים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או לא צובר. חוב מסווג כחוב לא צובר כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי (Expected) שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב.

חובות (לרבות אגרות חוב) נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הרבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. בנוסף, חשבונות חח"ד או עו"ש מדווחים כחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, כאשר החשבון נותר ברציפות בחריגה ממסגרת האשראי המאושרת למשך 30 ימים או יותר או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה של 180 ימים.

לצורך סיווג וטיפול באשראי בעייתי, הבנק מבחין בין:

1. אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית מעל 1 מיליון ש"ח

קבלת החלטה בדבר סיווג החוב וההפרשה הנדרשת מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, הערכת מקור ההחזר הראשוני של החוב, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

בכל מקרה, חוב מסחרי כאמור, מסווג כחוב לא צובר כאשר הקרן או הרבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גבייה. בנוסף, חובות שתנאיהם שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי יסווגו כאשראי לא צובר במועד השינוי. החל ממועד הסיווג כחוב לא צובר, החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות רבית (חוב כאמור ייקרא "חוב לא צובר"). למידע אודות כללי המחיקה החשבונאית בגין חובות אלה ראה סעיף "מחיקה חשבונאית" בהמשך חלק זה.

2. אשראי לאנשים פרטיים, אשראי לדיור ואשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית נמוכה מ-1 מיליון ש"ח קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת על מצב הפיגור של החוב. לצורך כך, הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו.

חובות אלה, אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, מסווגים כחובות בסיווג נחות כאשר הבנק אינו מפסיק את צבירת הכנסות הרבית, זאת למעט הלוואות לדיור אשר יסווגו כחובות לא צוברים הכנסות רבית כאשר הקרן או הרבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר. למידע אודות כללי המחיקה החשבונאית בגין חובות אלה ראה סעיף "מחיקה חשבונאית" בהמשך חלק זה.

מדיניות הסדרי חוב וטיפול בחוב בעייתי בארגון מחדש

במטרה לשפר את ניהול האשראי וגבייתו, וכן במטרה למנוע מצבי כשל או תפיסת הנכסים המשועבדים, הבנק קבע ומיישם מדיניות לביצוע הסדרי חוב בעייתיים וביצוע שינוי תנאי חובות שלא זוהו כבעייתיים. שיטות לשינוי בתנאי החובות עשויות לכלול, בין היתר, דחיית מועדי תשלומים, הפחתת שיעורי רבית או סכומי התשלומים התקופתיים, שינוי תנאי החוב במטרה להתאימם למבנה המימון של הלווה, איחוד חובות הלווה, העברת חובות ללווים אחרים תחת קבוצת לווי בשליטה משותפת, בחינה מחודשת של אמות המידה הפיננסיות המוטלות על הלווה ועוד.

מדיניות הבנק מבוססת על קריטריונים אשר מאפשרים להנהלת הבנק להפעיל שיקול דעת האם הפירעון של החוב צפוי והיא מיושמת רק אם הלווה הוכיח את יכולתו ורצונו לפרוע חוב והוא צפוי לעמוד בתנאים של ההסדר החדש.

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתו הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם:

(1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים, ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- החייב נמצא כיום בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו. בנוסף, תאגיד בנקאי יעריך אם צפוי כי החייב יהיה בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו בעתיד הנראה לעין, ללא ביצוע השינוי. דהיינו, תאגיד בנקאי עשוי להגיע למסקנה כי החייב נמצא בקשיים פיננסיים, גם אם החייב אינו נמצא כיום בכשל תשלום.
- החייב הודיע כי הוא בפשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר או שהוא בתהליך פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר.
- קיים ספק מהותי כי החייב ימשיך להתקיים כעסק חי.
- לחייב יש ניירות ערך שנמחקו מרישום (delisted), בתהליך של מחיקה מרישום שאינה ביוזמת המנפיק או שנמצאים תחת איום של מחיקה מרישום בבורסה לניירות ערך.
- על פי אומדנים ותחזיות הכוללים רק את היכולות הקיימות של החייב, התאגיד הבנקאי צופה כי תזרימי המזומנים הספציפיים לישות של החייב לא יספיקו על מנת לשרת חוב כלשהו מהחובות שלו (קרן ורבית) בהתאם לתנאים החוזיים של ההסכם הקיים, בעתיד הנראה לעין.
- ללא השינוי הקיים, החייב אינו יכול לקבל מזומן ממקורות שאינם המלווים הקיימים בשיעור רבית אפקטיבי השווה לשיעור הרבית הקיים בשוק עבור חוב דומה של חייב שאינו בעייתי.
- בנוסף לכך, הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה ברבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים:
- כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות רבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים);
- שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;
- לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר;
- אם תאגיד בנקאי אינו מבצע הליך חיתום נוסף כאמור כאשר הוא מחדש חוב נחות, או שאין שינוי בתמחור החוב או שהתמחור לא הותאם כך שהוא יהיה מתאים לסיכון לפני החידוש, או שהלווה אינו מספק אמצעים נוספים בכדי לפצות על הגידול בסיכון הנובע מהקשיים הפיננסיים של הלווה, קיימת חזקה שהחידוש הוא ארגון מחדש של חוב בעייתי.

הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם הארגון מחדש מביא לידי עיכוב זניח (insignificant) בתשלום בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החזית לפירעון ובמשך החיים המקורי הצפוי של החוב. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים, לצורך קביעה אם העיכוב בתשלום, הנובע מארגון החוב מחדש, הינו זניח.

ככלל, ארגון מחדש המביא לעיכוב בתשלום של 90 ימים או יותר לעומת החוזה ייחשב ארגון מחדש המביא לעיכוב בתשלום שאינו זניח.

טיפול בחובות בארגון מחדש וארגון מחדש עוקב

חובות שתנאיהם שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, יכולים להיות מסווגים כחוב שצובר או שאינו צובר הכנסות רבית במועד השינוי. בנסיבות מסוימות, כאשר נערך לחוב ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש, התאגיד הבנקאי אינו נדרש להתייחס יותר לחוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

1. החייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים, במועד הארגון מחדש העוקב.
2. בהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב, התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב (לרבות לא העניק ויתור על קרן על בסיס מצטרב ממועד מתן ההלוואה המקורי).

כמו כן, סיווג של חוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אינו גורם אוטומטית לכך שיהיה צורך לסווג את החוב בסיווג בעייתי. עם זאת, במועד שינוי התנאים, הבנק מבצע הערכה מעודכנת של הסיווג הנדרש, תוך הבאה בחשבון של כל הגורמים הרלבנטיים להערכת הסיכון, כולל היקף הקשיים הפיננסיים של החייב.

בנוסף, סיווג של חוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אינו גורם אוטומטית לכך שהחוב ישאר בסיווג בעייתי לכל יתרת תקופת החיים שלו, גם אם החוב סווג בסיווג בעייתי לפני הארגון מחדש או במועד הארגון מחדש. חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג בסיווג שלילי אם החוב, לאחר שינוי התנאים, אינו מוגן באופן מספק על ידי השווי הנוכחי ויכולת ההחזר של החייב או על ידי הביטחון ששועבד, אם קיים. חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג בהשגחה מיוחדת אם לאחר הארגון מחדש עדיין קיימות בחוב חולשות פוטנציאליות.

החזרה של חוב לא צובר למצב של חוב צובר

ככלל, חוב לא צובר חוזר להיות מסווג כחוב צובר בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

1. אין בגיון רכיבי קרן או רבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והרבית בשלמותם, לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונית או הופרשו).
2. כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

כמו כן, לגבי חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש של חוב בעייתי, שסווג כחוב שאינו צובר במועד שינוי התנאים, הבנק רשאי להחזיר את החוב למצב צובר, וזאת בתנאי שבוצע ניתוח אשראי עדכני ומתועד היטב, התומך בחזרה למצב צובר בהתבסס על המצב הכספי של החייב וסיכויי ההחזר בהתאם לתנאים המעודכנים. ההערכה צריכה להיות מבוססת על ביצועי הפירעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה, הנמשכת לפחות שישה חודשים, כאשר הבנק רשאי להביא בחשבון תשלומים שבוצעו במשך תקופה סבירה לפני הארגון מחדש אם התשלומים עקביים לתנאים המעודכנים. אחרת, חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי חייב להמשיך להיות מסווג כחוב לא צובר.

כמו כן, לגבי חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש של חוב בעייתי, שסווג כחוב צובר קודם לארגון מחדש, הבנק רשאי להמשיך לצבור רבית וזאת בתנאי שלאחר הארגון מחדש הגבייה של הקרן והרבית בהתאם לתנאים המעודכנים, מובטחת באופן סביר, בהתבסס על ניתוח אשראי עדכני ומבוסס היטב, בתנאי שיש לחייב היסטוריה ביצועי פירעון נמשכים לתקופה סבירה לפני השינויים וכן שהארגון מחדש שיפר את סיכויי הגבייה של ההלוואה בהתאם ללוח פירעון סביר.

החל מיום 1 בינואר 2022, הוראות אלה לעניין טיפול בחוב בעייתי בארגון מחדש חלות על הלוואות לדיר.

בהתאם להנחיות שנקבעו במסגרת שאלות ותשובות ליישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים, הבנק בחר ליישם את הכללים החדשים לעניין זיהוי ארגון מחדש של חובות בעייתיים, ולמדוד את ההפרשה להפסדי אשראי בשיטה הנדרשת לפי כללים אלה לגבי חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי, בגין שינויים בתנאים שבוצעו בהלוואות לדיר, לפני 1 בינואר 2022.

הפרשה להפסדי אשראי - מדידה

כאמור לעיל, החל מיום 1 בינואר 2022, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הפסדי אשראי הנובעים ממכשירים פיננסיים כמפורט בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) - מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי.

כחלק מיישום התקן, הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים לאיגרות חוב המוחזקות לפדיון ותיק איגרות החוב הזמינות למכירה וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון אומדן של פירעונות מוקדמים. התקופה החוזית בגין הארכות, חידושים ושינויים צפויים אינם מובאים בחשבון, אלא אם מתקיים אחד או יותר מהבאים: (א) במועד הדיווח קיימת לבנק ציפייה סבירה (reasonable expectation) שיבוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי עם הלווה; או (ב) אופציות הארכה או החידוש נכללות בחוזה המקורי או בחוזה המעודכן במועד הדיווח, והן ניתנות לביטול ללא תנאי על ידי הבנק. בעת פיתוח אומדן הפסדי האשראי הצפויים, הבנק הביא בחשבון את ההשפעות של אירועי העבר, תנאים נוכחיים, ותחזיות סבירות וניתנות לביסוס על יכולת הגבייה (collectability) של הנכסים הפיננסיים. ככלל, חישוב ההפרשה להפסדי האשראי הצפויים מוערך על בסיס קבוצתי כאשר הנכסים הינם בעלי מאפייני סיכון דומים. מאפיינים אלה כוללים, בין היתר: (1) ענף הפעילות של הלווה; (2) ציוני או דירוגי אשראי, פנימיים או חיצוניים; (3) דירוג סיכון או סיווג סיכון; (4) סוג הנכס הפיננסי.

לכל קבוצה של נכסים פיננסיים בעלי מאפייני סיכון דומים, הבנק מחשב את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים בהתאם לאחת השיטות למדידת ההפרשה המותרות בתקן, אשר להערכת הבנק צפויה להביא לידי האומדן הטוב ביותר של ההפרשות להפסדי אשראי. על מנת להעריך את האומדן להפסדי אשראי צפויים לאורך התקופה החוזית של הנכסים, הבנק מתבסס על מידע היסטורי תוך בחינת הצורך להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות וניתנות לביסוס יהיו שונים מן התנאים אשר שררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. לצורך קביעה זו, הבנק מביא בחשבון את מאפייני הנכסים הפיננסיים לרבות גורמים רלוונטיים לקביעת יכולת הגבייה הצפויה, כגון: המצב הכספי של הלווה, דירוגי האשראי שלו, איכות הנכס, יכולתו של הלווה לבצע תשלומי קרן או רבית במועד שנקבע, יתרת הזמן לפירעון, היקף והחומרה של נכסים פיננסיים בפיגור, בסיווג או דירוג שלילי, מדיניות ונהלי מתן האשראי של הבנק, לרבות שינויים באסטרטגיית מתן האשראי, תהליכי חיתום ועוד. כאשר התקופה סבירה וניתנת לביסוס שקבע הבנק קצרה מאורך החיים של הנכס הפיננסי, הבנק חוזר להשתמש במידע היסטורי שאינו מותאם בגין תנאים כלכליים קיימים או בגין ציפיות לתנאים כלכליים עתידיים, כגון: שינוי בשיעור האבטלה, ערכי נכסים, ערכי סחורות, פיגורים, ועוד. החזרה למידע על הפסדים היסטוריים יכול להתבצע באחת מהשיטות הבאות: (1) חזרה באופן מדי; (2) חזרה על בסיס קו ישר; (3) שימוש בבסיס הגיוני ושיטתי אחר. למידע אודות השיטות שנבחרו, ראה התייחסות להלן.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי צרכני (לא לדיר)

עבור תיק האשראי הצרכני שכולל אשראי לאנשים פרטיים, למעט הלוואות לדיר, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטת הסתברות לכשל/הפסד בהינתן כשל (PD/LGD), תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים, כגון דירוג פנימי של הלקוח, סוג הנכס הפיננסי ועוד. לצורך התאמת המידע ההיסטורי לתנאים כלכליים נוכחיים ובגין ציפיות לתנאים כלכליים עתידיים, הבנק קבע, כי התקופה הסבירה וניתנת לביסוס הינה שנה. עבור נכסים בעלי אורך חיים חוזי ארוך מתקופה זו, הבנק חוזר להשתמש במידע היסטורי שאינו מותאם לתחזית באופן מיידי.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי לדיר

עבור תיק האשראי לדיר, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטת הסתברות לכשל/הפסד בהינתן כשל (PD/LGD), תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים לפי דירוג פנימי וגיל ההלוואה. לצורך התאמת המידע ההיסטורי לתנאים כלכליים נוכחיים ובגין ציפיות לתנאים כלכליים עתידיים, הבנק קבע, כי התקופה הסבירה וניתנת לביסוס הינה שנה. עבור נכסים בעלי אורך חיים חוזי ארוך מתקופה זו, הבנק חוזר להשתמש במידע היסטורי שאינו מותאם על בסיס הקו הישר על פני תקופה של 4 שנים, שמייצגת כמחצית ממשך החיים הממוצע של התיק.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי מסחרי

עבור מרבית תיק האשראי המסחרי, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטה מבוססת שיעורי הפסד (Loss-Rate) WARM, תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים על בסיס דירוג פנימי של הלווה וענף הפעילות שלו. לצורך ביצוע סגמנטציה על בסיס ענף הפעילות של הלווה הבנק חלק את האשראי המסחרי לשישה ענפי משק מרכזיים: תעשייה, בינוי ונדלן - בינוי, בינוי ונדלן - פעילות בנדלן, מסחר, שירותים פיננסיים ומסחרי אחר. לצורך התאמת המידע ההיסטורי לתנאים כלכליים נוכחיים ובגין ציפיות לתנאים כלכליים עתידיים, הבנק קבע, כי התקופה הסבירה וניתנת לביסוס הינה שנה. עבור נכסים בעלי אורך חיים חוזי ארוך מתקופה זו, הבנק חוזר להשתמש במידע היסטורי שאינו מותאם לתחזית באופן מיידי.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי לממשלות ובנקים

עבור אשראי לממשלות ובנקים, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטת PD/LGD תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים בהתאם לדירוג חיצוני.

בנוסף לכך, הבנק קבע קריטריונים וגורמים שנלקחים בחשבון על מנת לקבוע כי עבור חשיפות מסוימות לממשלות, הפסדי האשראי הצפויים הינם אפסיים.

הפרשה להפסדי אשראי - חשיפות אשראי חוץ מאזניות

חשיפות אשראי חוץ מאזניות כוללות חשיפות אשראי בגין מחויבות למתן אשראי, כתבי אשראי תעודות, ערבויות פיננסיות שאינן מטופלות כביטוח, ומכשירים דומים אחרים.

ההפרשה להפסדי אשראי בגין חשיפות אשראי חוץ מאזניות מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו בנושא 326 בקודיפיקציה ומבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי בעת כשל של סיכון החשיפה החוץ מאזנית. שיעור המימוש הצפוי בעת כשל מחושב על ידי הבנק עבור כל סוג של חשיפה חוץ מאזנית, בהתבסס על ניסיון העבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי בעת כשל.

הפרשה להפסדי אשראי - ניירות ערך בתיק לפדיון

עבור ניירות ערך המוחזקים בתיק לפדיון, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטת PD/LGD תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים בהתאם לדירוג חיצוני.

הבנק אינו מודד הפסדי אשראי צפויים בגין איגרות חוב מממשלתיות מסוימות, מאחר שהמידע על הפסדי אשראי היסטוריים, לאחר התאמתו לתנאים הקיימים ולתחזיות סבירות וניתנות לביסוס, מביא לידי ציפייה שאי-התשלום של בסיס העלות המופחתת הינו אפס.

הפרשה להפסדי אשראי - איגרות חוב זמינות למכירה

הבנק אומד את הפסדי האשראי הצפויים בגין איגרות חוב זמינות למכירה בכל מועד דיווח, כאשר השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת. בכל מועד בו השווי הוגן נמוך מהעלות המופחתת, הבנק בוחן האם הירידה בשווי הוגן נובעת מהפסדי אשראי או גורמים אחרים. ירידת ערך שנובעת בקשר להפסדי אשראי, נרשמת באמצעות הפרשה להפסדי אשראי ואילו ירידת ערך שלא נרשמה באמצעות הפרשה להפסדי אשראי, נרשמת דרך רווח כולל אחר, נטו ממס.

בהתאם להנחיות שנקבעו בנושא 326 בקודיפיקציה, הבנק מחשב את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים עבור ניירות ערך זמינים למכירה באופן פרטני, לפי שיטת תזרים מזומנים מהוון, שבאמצעותה הבנק משווה את ערכם הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, אשר נקבעים על בסיס אירועי עבר, תנאים נוכחיים ועל תחזיות סבירות וניתנות לביסוס (כגון: גורמים ענפיים, גיאוגרפיים, כלכליים ופוליטיים, הרלוונטיים ליכולת הגבייה של אותה איגרת חוב), לבסיס העלות המופחתת של נייר הערך. ההפרשה כאמור נקבעת כנגד רישום של הוצאה בגין הפסד אשראי, כדי לשקף את רכיב הפסד האשראי של הירידה בשווי ההוגן אל מתחת לעלות המופחתת. ההפרשה להפסדי אשראי בגין איגרת חוב זמינה למכירה מוגבלת כך שסכומה לא יעלה על סכום ההפרש שבין העלות המופחתת לבין השווי ההוגן הנמוך ממנה, הנקרא רצפת השווי ההוגן.

אם השווי ההוגן של נייר הערך עולה עם הזמן, כל הפרשה להפסדי אשראי שלא נמחקה חשבונאית מתבטלת באמצעות הקטנת הוצאה בגין הפסדי אשראי.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי המוערך על בסיס פרטני

בהתאם להנחיות שנקבעו בנושא 326 בקודיפיקציה, כאשר הבנק זיהה, כי אין לנכס פיננסי מאפייני סיכון משותפים שדומים למאפייני הסיכון של נכסים פיננסיים אחרים, הבנק מעריך את ההפרשה להפסדי אשראי עבור נכסים אלו על בסיס פרטני. בהתאם לבחינה שבוצעה על ידי הבנק, סוגי האשראי שזוהו כי אינם חולקים מאפייני סיכון דומים של נכסים פיננסיים אחרים הינם חובות לא צוברים עם יתרה חוזית של מעל 1 מיליון ש"ח, אשר בגינם ההפרשה מחושבת על בסיס פרטני, תוך שימוש בשיטת היוון תזרימי מזומנים ו/או על בסיס שווי הביטחון עבור הלוואות שגבייתן מותנה בביטחון.

בחינת הנאותות הכוללת של ההפרשה

בנוסף לכך, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי וחולשות ומגבלות בשיטות ההערכה שמיושמות על ידי הבנק לקביעת ההפרשה.

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו שנחשב כאינו בר גביה (Uncollectible) ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חוב שגבייתו מותנית בביטחון הבנק

מבצע באופן מיידי מחיקה חשבונאית כנגד יתרת הפרשה להפסדי אשראי של החלק של היתרה הרשומה של החוב העודף על השווי ההוגן של הביטחון.

לגבי אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות שלא כרוכות בויתור משפטי, רבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי וביטחונות) נמוכה מ-1 מיליון ש"ח ואשראי לאנשים פרטיים, שאינו לדיור, הבנק מבצע מחיקה חשבונאית כאשר הם הופכים לחובות בפיגור של 150 ימים או יותר. לעניין זה יצוין כי אם החוב מובטח על ידי ביטחון שאינו דירת מגורים, ותפיסת הביטחון החלה והינה מובטחת, הבנק מוחק חשבונאית רק את החלק של יתרת החוב הרשומה העודף על שווי הביטחון (בניכוי עלויות מכירה).
לגבי הלוואות לדיור בביטחון נכס למגורים, הבנק מבצע הערכה עדכנית של שווי הביטחון לא יאוחר מהמועד שבו החוב הופך לחוב בפיגור של 180 יום או יותר ומבצע מחיקה חשבונאית לחלק של יתרת החוב הרשומה העודף על השווי של הביטחון (בניכוי עלויות מכירה).
יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

דרישות הגילוי

הבנק מיישם דרישות הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי כפי שנקבעו במסגרת סעיף 10-310 בקודיפיקציה בדבר "חובות" ובהתאם לדרישות הגילוי בסעיף 20-326 בקודיפיקציה בדבר "מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי - מכשירים הנמדדים בעלות מופחתת", על בסיס מאוחד.

ראה גם באור 13 בדבר "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" וכן באור 29 בדבר "מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי".

הבנק התאים את גילויים אלו למתכונת הגילוי החדשה ולגילוי בדבר חובות לא צוברים חלק חובות פגומים, תוך סיווג מחדש של מספרי השוואה על מנת להתאימם למתכונת הגילוי החדשה, למעט דרישות הגילוי בגין איכות אשראי לפי שנת העמדת האשראי, אשר לא נדרשים לגבי נתונים השוואתיים, לתקופות שלפני היישום לראשונה.

(6) ניירות ערך

- ניירות ערך בהם משקיע הבנק מסווגים לשלושה תיקים כלהלן:
- אגרות חוב מוחזקות לפדיון - אגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון, למעט אגרות חוב אשר ניתנות לפרעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל (substantially all) השקעתו הרשומה. אגרות חוב מוחזקות לפדיון מוצגות במאזן לפי העלות בתוספת רבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער שנצברו, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכוי ובניכוי הפסדים בגין הפרשה להפסדי אשראי והפסדים ממחיקה חשבונאית (עקב ירידת ערך).
- אגרות חוב זמינות למכירה - אגרות חוב אשר לא סווגו כאגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר. אגרות חוב זמינות למכירה מוצגות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר, למעט הפסדים בגין הפרשה להפסדי אשראי והפסדים ממחיקה חשבונאית (עקב ירידת ערך).
- ניירות ערך למסחר - ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למכורם בתקופה הקרובה או ניירות ערך אשר הבנק בחר למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח והפסד לפי חלופת השווי ההוגן, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.
- מניות שאינן למסחר -
- מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.
- מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות במאזן לפי עלות בניכוי ירידת ערך בתוספת או בניכוי שינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשינויים במחירים נצפים כאמור, נזקפים לדוח רווח והפסד.
- הכנסות מדיבידנד, צבירת רבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכוי (לפי שיטת הרבית האפקטיבית) וכן הפרשה להפסדי אשראי והפסדים ממחיקה חשבונאית (עקב ירידת ערך) נזקפים לדוח רווח והפסד.
- השקעותיו של הבנק בקרנות השקעה פרטיות מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך בתוספת או בניכוי שינויים במחירים נצפים. רווח מהשקעות בקרנות השקעה נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה.
- עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".
- לעניין חישוב שווי הוגן - ראה סעיף (8) להלן.
- לעניין טיפול בירידת ערך - ראה סעיף (9) להלן.

(7) מכשירים פיננסיים נגזרים, לרבות חשבונאות גידור

הבנק מחזיק במכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור החשיפה לסיכונים מסוימים (כגון: סיכוני רבית, סיכוני מטבע חוץ) וכן נגזרים שאינם משמשים לצרכי גידור, לרבות נגזרים משובצים שהופרדו. ככלל, נגזרים מוכרים לראשונה בשווי הוגן. לאחר ההכרה לראשונה, נמדדים הנגזרים בשווי הוגן, כשהשינויים בשווי הוגן מטופלים כמתואר להלן:

חשבונאות גידור

הבנק חשוף לסיכוני רבית הנובעים, בין היתר, מהשקעותיו באגרות חוב ברבית קבועה. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים אלה, הבנק מייעד מכשירים פיננסיים מסוימים, כגידורי שווי הוגן.

במועד תחילת יחסי הגידור הבנק מתעד באופן פורמאלי את יחסי הגידור ואת מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה שלו לביצוע הגידור. התייעוד כולל זיהוי של כל אחד מאלה: מכשיר מגדר; הפריט או העסקה המגודרים; מהות הסיכון המגודר; והשיטה אשר תשמש את הבנק להערכת אפקטיביות יחסי הגידור בקיזוז החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של הפריט המגודר (בגידור שווי הוגן) המיוחסים לסיכון המגודר.

גידור שווי הוגן

הבנק מייעד מכשירים נגזרים כמגדרים את החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של נכס או התחייבות, או חלק מזוהה שלהם, שניתן ליחס לסיכון מסוים. כאשר מכשיר נגזר משמש כמכשיר מגדר בגידור שווי הוגן, השינויים בשווי ההוגן שנכללו בהערכת אפקטיביות הגידור, מוכרים באופן שוטף בדוח רווח והפסד ומוצגים באותו סעיף בו מוצגות השפעות הפריט המגודר. הרווח או ההפסד (קרי, השינוי בשווי ההוגן) בגין הפריט המגודר המיוחס לסיכון המגודר, מטופל כהתאמה לערך בספרים של הפריט המגודר ומוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד. ההתאמה לערך בספרים של הפריט המגודר תטופל באופן דומה לרכיבים אחרים של הערך בספרים שלו.

הבנק מפסיק ליישם חשבונאות גידור כאשר: הקריטריונים ליישום חשבונאות גידור אינם מתקיימים עוד; הנגזר פוקע, נמכר, מבטל או ממומש; או כאשר הבנק מבטל את הייעוד של יחסי הגידור.

גידור כלכלי

חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ניהול ALM). השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה מוכרים ברווח והפסד עם היווצרותם ומוצגים בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית.

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים העומדים בפני עצמם

מכשירים נגזרים שאינם משמשים לצרכי גידור והעומדים בפני עצמם נמדדים בשווי הוגן ומוצגים במאזן בסעיף נכסים או התחייבויות בגין מכשירים נגזרים. השינויים בשווי ההוגן מוכרים באופן שוטף בדוח רווח והפסד ומוצגים בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית.

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים המהווים נגזרים משובצים שהופרדו

מכשירים נגזרים משובצים מופרדים מהחזזה המארח ומטופלים בנפרד כמכשירים נגזרים בהתאם להוראות תת נושא 10-815 בקודיפיקציה כאשר:

- (1) המאפיינים הכלכליים והסיכונים של המכשיר הנגזר המשובץ אינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים ולסיכונים של החזזה המארח;
- (2) המכשיר המעורב אינו נמדד מחדש על פי שווי הוגן בהתאם לכללים חשבונאיים מקובלים מתאימים אחרים, תוך דיווח על שינויים בשווי הוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם; וכן (3) מכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר הנגזר המשובץ מקיים את ההגדרה של נגזר.

במקרים מסוימים (כגון מקרים בהם לבנק אין את היכולת להפריד נגזר משובץ מהחזזה המארח), הבנק בוחר למדוד את המכשיר הפיננסי המעורב בשלמותו בשווי הוגן, תוך דיווח על השינויים בשווי ההוגן בדוח רווח והפסד. הבחירה כאמור נעשית במועד רכישת המכשיר המשולב או בקרות אירועים מסוימים בהם המכשיר כפוף למדידה מחדש (remeasurement event), כגון: כתוצאה מצירופי עסקים או משינויים מהותיים של מכשירי החוב. בחירה במדידה לפי שווי הוגן כאמור הינה בלתי חוזרת ונעשית לכל מכשיר בנפרד.

(8) קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן מוגדר כמחיר אשר היה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק. תת-נושא 10-820 בקודיפיקציה מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זחים, אשר לבנק יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.
- נתוני רמה 2: נתונים הנצפים עבור הנכס או ההתחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות.

ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר, אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם בשל גודל הפוזיציה של הבנק יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה).

אם מחיר שוק מצוטט זה אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה), פרט למניות שאינן למסחר שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין הנמדדות כמפורט בסעיף (6) לעיל.

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה). ליתר פירוט ראה בהמשך לגבי מתודולוגיית הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע.

מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: אשראי לציבור ואשראי לממשלה, פקדונות הציבור ופקדונות בבנקים, כתבי התחייבות נדחים וניירות ערך שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה ברביית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות שאינם צוברים הכנסות רבית וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

FAS 157 (ASC 820) דורש לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפקו על ידי הבנק ונמדדים לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד.

להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 32א, "יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים".

(9) ירידת ערך מכשירים פיננסיים

ניירות ערך - אגרות חוב זמינות למכירה או מוחזקות לפדיון

ראה סעיף (5) לעיל.

ניירות ערך - מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין

הבנק מבצע בכל תקופת דיווח הערכה איכותית המביאה בחשבון אינדיקטורים לירידת ערך על מנת להעריך האם חלה ירידת ערך של ההשקעה במניות, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין. אם לפי הערכה זו חלה ירידת ערך של ההשקעה במניות, הבנק מעריך את השווי ההוגן של ההשקעה במניות, לצורך קביעת סכום ההפסד מירידת ערך.

אשראי לציבור ויתרות חוב

ראה סעיף (5) לעיל.

(10) קיצוז נכסים והתחייבויות פיננסיים

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויציג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

א. בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיצוז ההתחייבויות מהנכסים;

ב. קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;

ג. גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (determinable amounts).

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציג במאזן סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות, לקיצוז.

הבנק מקזז פקדונות שפרעונום למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפקדונות אלה, כשאינו לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

(14) העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו במסגרת הוראות תת נושא 10-860 בקודיפיקציה, בדבר העברות ושירות של נכסים פיננסיים, לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.

בהתאם לכללים אלו, העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: העברה של נכס פיננסי שלם, של קבוצת נכסים פיננסיים שלמים, או של זכות משתתפת בנכס פיננסי שלם, שבה הבנק (המעביר) מוותר על השליטה בנכסים פיננסיים אלה, נרשמת כמכירה אם ורק אם מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכסים הפיננסיים שהועברו בודדו מהמעביר והינם מעבר להישג יד של המעביר ונושיו גם במקרה של פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר; (2) לכל מקבל יש זכות לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ואין תנאי שגם מגביל את המקבל מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; ו-(3) המעביר אינו משמר שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים שהועברו.

במידה והבנק מבצע העברה של חלק מנכס פיננסי שלם, הבנק בוחן האם ההעברה כאמור מקיימת את ההגדרה של זכות משתתפת. לזכות משתתפת (participating interest) יש את כל המאפיינים הבאים: (א) מתאריך ההעברה ואילך, היא מייצגת זכות בעלות יחסית (pro rata) בנכס פיננסי שלם; (ב) ממועד העברה ואילך, כל תזרימי המזומנים המתקבלים מהנכס הפיננסי השלם מחולקים באופן יחסי בין מחזיקי הזכויות המשתתפות בסכום השווה לחלקם בבעלות; (ג) לזכויותיהם של כל אחד ממחזיקי הזכויות המשתתפות (לרבות המעביר, בתפקידו כמחזיק זכויות משתתפות) יש קדימות זהה, ולא קיימת זכות של מחזיק זכות משתתפת כלשהו, הנחותה לעומת זכות של מחזיק זכות משתתפת אחרת; ו-(ד) לאף צד אין את הזכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי השלם, אלא אם כל מחזיקי בזכויות המשתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי השלם.

במידה וההעברה מקיימת את התנאים לרישום כמכירה, הבנק גורע את הנכסים הפיננסיים שהועברו, מכיר בנכסים שהתקבלו ובהתחייבויות שנגרמו הנובעים מהמכירה (נכסים שהתקבלו והתחייבויות שהתהוו) בשווי הוגן. הפער בין השווי הוגן של התקבולים נטו שהתקבלו לבין הערך בספרים של הנכסים הפיננסיים שנמכרו מוכר בדוח רווח והפסד.

במידה וההעברה איננה מקיימת את תנאי המכירה כאמור לעיל, או אם העברה של חלק מנכס פיננסי שלם אינה מקיימת את ההגדרה של זכות משתתפת, ההעברה כאמור מטופלת כחוב מובטח (secured borrowing) עם שיעבוד של ביטחון (pledge of collateral). הבנק ממשיך לרשום במאזן את הנכסים הפיננסיים שהועברו, ללא שינוי במדידה שלהם.

בנוסף, בהתאם לעדכון להוראות בנק ישראל בנושא שיפור שימושיות הדוחות הכספיים לשנים 2017 ו-2018, עודכנו דרישות הגילוי בנוגע לעסקאות סינדיקציה. ראה באור 29 בדבר "מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרדה להפסדי אשראי".

סילוק התחייבויות

הבנק גורע התחייבות אם ורק אם היא סולקה. התחייבות סולקה בהתקיים אחד משני התנאים הבאים: (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות; או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה, מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות.

עסקאות השאלת ניירות ערך המנוהלות כעסקאות אשראי

הבנק מיישם הוראות ספציפיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור לטיפול בעסקאות השאלה או שאילה של ניירות ערך שבהן ההשאלה מבוצעת כנגד איכות האשראי הכללית והבטחות הכלליים של השואל, כאשר השואל אינו מעביר אל המשאיל כביטחון מכשירים מזילים המתייחסים ספציפית לעסקת השאלת ניירות הערך, אשר המשאיל רשאי למכור או לשעבד אותם.

טיפול בהשאלה לא מובטחת של ניירות ערך מהתיק הזמין למכירה או מהתיק למסחר

ביום שבו הבנק משאיל ניירות ערך לצורך כיסוי מכירה בחסר של השואל, הבנק גורע את ניירות הערך שהושאלו, ומכיר באשראי בסכום שווי השוק של ניירות הערך ביום ההשאלה. בתקופות עוקבות, הבנק מודד את האשראי שניתן באותו אופן שבו נמדד נייר הערך לפני שהושאל. האשראי נמדד לפי שווי שוק, הכנסות על בסיס צבירה נרשמות כהכנסות רבית מאשראי ושינויים בשווי השוק (מעבר לשינויים בבסיס צבירה) מוכרים במסגרת "הכנסות מימון שאינן מרבית" כאשר מדובר בניירות ערך בתיק למסחר, או ברווח כולל אחר, כאשר מדובר באגרות חוב זמינות למכירה. בסיום ההשאלה, הבנק מכיר מחדש בנייר הערך וגורע את האשראי.

טיפול בשאילה לא מובטחת של ניירות ערך

שאילה לא מובטחת של ניירות ערך על ידי הבנק נרשמת במועד השאילה כפקדון, לפי השווי הוגן של נייר הערך שהתקבל במועד השאילה. נייר הערך שהתקבל מוכר בסעיף ניירות ערך ומסווג בתיק למסחר.

כל עוד הבנק לא מוכר בחסר את נייר הערך ששאל, הבנק רושם בכל מועד דיווח את ההפרש, בין אם הוא חיובי ובין אם הוא שלילי, בין שווי השוק למועד הדיווח של נייר הערך לבין היתרה שכלולה בסעיף פקדונות הציבור (או פקדונות של אחרים, אם השאילה אינה מהציבור). שינויים בתקופת הדיווח בסעיף זה הנובעים משינויים בשווי השוק של הנייר נרשמים כנגד "הכנסות מימון שאינן מרבית" (שינויים אלה מקזזים את הרווחים או ההפסדים שנרשמו בדוח רווח והפסד בגין נייר הערך שעדיין לא נמכר בחסר).

כאשר הבנק מוכר בחסר נייר ערך ששאל, בכל מועד דיווח הבנק בוחן האם ההפרש בין שווי השוק למועד הדיווח של נייר הערך שנמכר בחסר לבין היתרה בגין עסקת השאילה הלא מובטחת שכלולה בסעיף פקדונות הציבור (או פקדונות של אחרים, אם השאילה אינה מהציבור) חיובי. במידה וההפרש כאמור חיובי, הוא מוכר ומדווח כנגד "הכנסות מימון שאינן מרבית" בדוח רווח והפסד.

(12) רכוש קבוע (בנינים וציוד)

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע, לרבות פריטי נדל"ן להשקעה, נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מצטברים מירידת ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד הקשור, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה. רווח או הפסד מגרעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגרעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו, בסעיף "הכנסות אחרות" בדוח רווח והפסד.

פחת

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ששיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. שיפורים במושכר מופחתים לאורך התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה לבין אורך החיים השימושיים. קרקעות בבעלות הבנק אינן מופחתות. נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה. אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופות ההשוואה הינו:

- בנינים ומקרקעין	50 - 25 שנים.
- ריהוט וציוד	17 - 7 שנים.
- כלי רכב	5 שנים.
- שיפורים במושכר	18 - 7 שנים.
- ציוד IT	8 - 3 שנים.

האומדנים בנושא שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש, כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהאומדנים הנוכחיים אינם נאותים עוד ומותאמים בעת הצורך.

ירידת ערך

הבנק בוחן נכסים (או קבוצת נכסים) לא שוטפים לצורך ירידת ערך כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהעלות המופחתת עשויה לא להיות ברת-השבה.

למטרת בחינה ומדידה של ירידת ערך, הבנק מקבץ נכס (או קבוצת נכסים) יחד עם נכסים והתחייבויות אחרות לרמה הנמוכה ביותר אשר מפיקה תזרימי מזומנים אשר אינם תלויים בתזרימי המזומנים של קבוצות אחרות של נכסים והתחייבויות. הפסדים מירידת ערך שיוכרו יזקפו לנכס (או לקבוצת נכסים) שבתחולת נושא 360 בקודפיקציה בלבד.

הפסדים מירידת ערך מוכרים רק אם הערך בספרים של נכס לא שוטף (קבוצת נכסים) אינו בר-השבה ועולה על שווי ההוגן. הערך בספרים אינו בר-השבה אם הוא עולה על סך תזרימי המזומנים הלא מהווים הצפויים לנכס מהשימוש בנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) ומימוש. ההפסדים מירידת הערך הינם בגובה ההפרש שבין הערך בספרים של הנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) לבין שווי ההוגן ונזקפים לדוח רווח והפסד.

כאשר מוכר הפסד מירידת ערך, הערך בספרים המתואם של הנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) מהווה בסיס עלות חדש. הפסדים אלו אינם מבוטלים בתקופות עוקבות גם אם מתרחשת עליית ערך.

(13) חכירה

חוזים המקנים לבנק שליטה בשימוש בנכס במסגרת חכירה במשך תקופת זמן עבור תמורה, מטופלים כחכירות. בעת ההכרה לראשונה מוכרת התחייבות בסכום השווה לערך הנוכחי של דמי החכירה העתידיים במהלך תקופת החכירה (תשלומים אלו אינם כוללים תשלומי חכירה משתנים), ובמקביל מוכר נכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי תמריצי חכירה, ובתוספת עלויות ישירות שהתהוו בחכירה.

תקופת החכירה נקבעת כתקופה שבה החכירה אינה ניתנת לביטול, יחד עם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך או לבטל את החכירה אם ודאי באופן סביר שהחוכר יממש או לא יממש את האופציה, בהתאמה, ויחד עם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך או לא לבטל את החכירה כאשר זכות המימוש נשלטת על ידי המחכיר.

הבנק בחר ליישם את ההקלה הפרקטית לפיה חכירות לטווח קצר של עד שנה מטופלות באופן בו דמי החכירה נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה, ללא הכרה בנכס זכות שימוש ו/או התחייבות בגין חכירה בדוח על המצב הכספי. בחכירה של קרקע ומבנים, מרכיבי הקרקע והמבנים נבחנים בנפרד לצרכי סיווג ומדידה, כאשר שיקול משמעותי בסיווג מרכיבי הקרקע הינו העובדה כי קרקע בדרך כלל בעלת אורך חיים בלתי מוגדר. הבנק בחר ליישם את ההקלה הפרקטית שלא להפריד רכיבים שאינם חכירה, כגון שירותים או תחזוקה, מרכיבי חכירה, אלא לטפל בהם כרכיב חכירה יחיד.

מדידה עוקבת

לאחר ההכרה לראשונה, התחייבות בגין חכירה תפעולית נמדדת בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הרבית האפקטיבית. כמו כן, הבנק בוחן נכס זכות שימוש (בגין חכירה תפעולית ומימונית) לצורך ירידת ערך בהתאם להוראות תת נושא 35-10-360 בקודיפיקציה בדבר ירידות ערך בגין רכוש קבוע.

תשלומי חכירה תפעולית

תשלומי החכירה, למעט דמי חכירה משתנים, נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תשלומי חכירה משתנים תלויים בממד או ברבית מוכרים ברווח והפסד בתקופת השינוי. תשלומי חכירה משתנים שאינם תלויים בממד או ברבית מוכרים ברווח והפסד בתקופה בה צפוי כי תושג המטרה הספציפית המביאה להשתנות תשלומי החכירה, ויבוטלו בתקופה בה כבר לא צפוי, כי המטרה הספציפית תושג. בכל מועד דיווח עוקב, נכס זכות השימוש מוכר בגובה העלות המופחתת של ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי יתרת תמריצי החכירה, בתוספת עלויות ישירות שטרם הופחתו ובניכוי הפסדים מירידות ערך שנצברו בגין הנכס זכות שימוש.

(14) נכסים בלתי מוחשיים

עלויות תוכנה לשימוש עצמי

תוכנה אשר נרכשה על ידי הקבוצה נמדדת לפי עלות, הכוללת בדרך כלל עלויות עסקה, בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו. הבנק מהווה עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה לשימוש עצמי רק כאשר: (1) השלב הראשוני בפרויקט הושלם; ו- (2) ההנהלה, בעלת הסמכות המתאימה, אישרה והתחייבה לממן, באופן ישיר או עקיף, פרויקט לפיתוח תוכנה וכן, צפוי כי הפיתוח יושלם. בעת פיתוח או השגת תוכנה לשימוש עצמי, הבנק מהווה את העלויות הבאות: עלויות ישירות של חומרים ושירותים שנצרכו, עלויות שכר עבודה של עובדים הקשורים באופן ישיר לפעילות פיתוח או השגת התוכנה. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח ועלויות בשלב הראשוני של הפרויקט נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

עלויות עוקבות

עלויות שדרוגים ושיפורים של תוכנה לשימוש עצמי מהווים רק אם צפוי שההוצאות שהתהוו יובילו לפונקציונליות נוספת. עלויות עוקבות אחרות מוכרות כהוצאה בעת התהוותן.

הפחתות

נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרו מפרויקט תוכנה מופחתים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אורך החיים השימושי של התוכנה, החל מהמועד שבו התוכנה מוכנה לשימוש המיועד. בהקשר זה, התוכנה מוכנה לשימושה המיועד כאשר כל הבדיקות המהותיות הושלמו.

אומדן אורך החיים השימושיים של עלויות תוכנה לתקופה השוטפת ולתקופות השוואה הינו 5 שנים. האומדנים בדבר אורך החיים השימושיים של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים מוגדר נבחנים מחדש מידי תקופה בכדי לקבוע אם אירועים ונסיבות מצדיקים שינוי ביתרת התקופה להפחתה ומותאמים במידת הצורך.

ירידת ערך

הבנק בוחן נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים מוגדר לצורך ירידת ערך כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהעלות המופחתת עשויה לא להיות ברת-השבה. הפסדים מירידת ערך מוכרים רק אם הערך בספרים של הנכס הבלתי מוחשי אינו בר-השבה ועולה על שווי ההוגן. הערך בספרים אינו בר-השבה אם הוא עולה על סך תזרימי המזומנים בערכים לא מהווים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס וממימושו הסופי.

ההפסדים מירידת הערך הינם בגובה ההפרש שבין הערך בספרים של הנכס הבלתי מוחשי לבין שווי ההוגן ונזקפים לרווח והפסד. כאשר מוכר הפסד מירידת ערך, הערך בספרים המתואם של הנכס הבלתי מוחשי הינו בסיס עלות חדש. הפסדים אלו אינם מבוטלים בתקופות עוקבות גם אם מתרחשת עליית ערך.

דוגמאות לאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על ירידת ערך של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב:

- (1) לא צפוי כי התוכנה תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים;
 - (2) חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה;
 - (3) בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה;
 - (4) העלויות לפיתוח או הסבת התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהסכומים שנצפו מראש.
- כאשר לא צפוי יותר שפיתוח התוכנה יושלם הבנק מעדכן את הערך בספרים של התוכנה כך שגובהו יהיה לפי הנמוך מבין ערכו בספרים לשוויון ההוגן בניכוי עלויות מכירה. בהקשר זה, קיימת הנחה ניתנת לסתירה, כי שוויה ההוגן של התוכנה במקרה זה הינו אפס.

(15) זכויות עובדים

הטבות לאחר פרישה - פנסיה, פיצויים והטבות אחרות (להלן - "פיצויים") - תכניות להטבה מוגדרת

הטבת פיצויים הינה חלק מהתגמול המשולם לעובד תמורת שירותיו. בתכנית פיצויים להטבה מוגדרת, הבנק מבטיח לספק, בנוסף לשכר השוטף, תשלומי פיצויים בעת הפרישה או סיום השירות. ברמה הכללית, סכום ההטבה שישולם תלוי באירועים עתידיים מסוימים הכלולים בנוסחת ההטבה של התכנית, אשר לעתים קרובות כוללת את מספר שנות השירות שסיפק העובד ואת התגמול של העובד בשנים מיד לפני הפרישה או הסיום. עלות פיצויים נטו לתקופה הינה הסכום המוכר בדוחות הכספיים של הבנק כעלות של תכנית פיצויים לתקופה מסוימת. המרכיבים של עלות פיצויים לתקופה נטו הם עלות שירות, עלות רבית, תשואה בפועל על נכסי התכנית, רווח או הפסד, הפחתה של עלות או זיכוי בגין שירות קודם, והפחתה של נכס או מחויבות בגין המעבר, הקיימים במועד היישום לראשונה, בהתאם להוראות הדיווח לציבור. המונח עלות פיצויים נטו לתקופה משמש במקום הוצאת פיצויים נטו לתקופה, מכיוון שחלק מן העלות המוכרת בתקופה עשוי להיות מהוון יחד עם עלויות נוספות כחלק מנכס, כדוגמת תוכנה לשימוש עצמי.

לעניין זה, רווח או הפסד הינו הסכום של (1) ההפרש בין התשואה בפועל על נכסי תכנית לבין התשואה החזויה על נכסי תכנית ושל (2) ההפחתה של הרווח או ההפסד נטו שהוכרו ברווח כולל אחר מצטבר.

הטבות פיצויים מיוחסות בדרך כלל לתקופות שירות של עובד בהתבסס על נוסחת ההטבה של התכנית במידה והנוסחה מציגת ייחוס או משתמע ממנה ייחוס.

הבנק מחשב את שיעור התשואה החזוי לטווח ארוך על נכסי התכנית תוך שימוש בשיעורי התשואה ההיסטוריים לאורך תקופת זמן ארוכה בתיק עם הרכב נכסים דומה. לצורך זה, הבנק נעזר בנתונים זמינים בשוק על כל אחת מהקטגוריות המשמעותיות של הנכסים בתיק, ומשקלל אותם לפי ההרכב של נכסי התכנית.

המחויבות בגין הטבה חזויה משקפת את הערך הנוכחי האקטוארי של כל ההטבות המיוחסות לשירות של העובד שסופק לפני מועד המאזן. מדידת מחויבות זו תתבסס על הנחות אקטואריות המתאימות למועד המאזן של הבנק (לדוגמה: תחלופה, תמותה, שיעורי היוון וכן הלאה).

אם המחויבות בגין הטבה חזויה עולה על השווי ההוגן של נכסי התכנית, הבנק מכיר במאזן בהתחייבות השווה להתחייבות הלא ממומנת בגין הטבה חזויה. אם השווי ההוגן של נכסי התכנית עולה על המחויבות בגין הטבה חזויה, הבנק מכיר במאזן בנכס השווה להתחייבות הממומנת ביתר בגין הטבה חזויה.

הבנק מקבץ את המצב של כל התכניות במימון יתר ומכיר בסכום זה כנכס במאזן. כמו כן, הבנק מקבץ את המצב של כל התכניות במימון חסר ומכיר בסכום זה כהתחייבות במאזן.

הבנק בוחן את הנחותיו על בסיס רבעוני ומעדכן הנחות אלה בהתאם.

שינוי בערך של מחויבות בגין הטבה חזויה או של נכסי תכנית, הנובע מכך שהניסיון בפועל שונה מהמשוער, או הנובע משינוי בהנחה אקטוארית, הינו "רווח או הפסד" (להלן - "רווח או הפסד אקטוארי"). רווחים או הפסדים אקטואריים אינם מוכרים בעלות פיצויים נטו לתקופה במועד היווצרותם אלא מוכרים ברווח כולל אחר. בתקופות עוקבות, רווחים או הפסדים אלה מוכרים לאחר מכן בדוח רווח והפסד כרכיב של עלות פיצויים נטו לתקופה לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.

הבנק מכיר בהפסדים בגין סילוקים בתכניותיו להטבה מוגדרת כאשר התשלומים החד-פעמיים הצפויים המתייחסים לתכנית יהיו גבוהים מסך עלות השירות ועלות הרבית.

גובה ההפסד מחושב בהתאם לשיעור שבו קטנה המחויבות האקטוארית כתוצאה מהסילוק, מוכפל ביתרת הרווחים וההפסדים האקטואריים הצבורים ברווח כולל אחר.

שיעור ההיוון להטבות לעובדים מחושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע של אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, המרווח נקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פרעון, על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות פרעון, על אגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכל במועד הדיווח.

הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים.

הטבות לאחר פרישה - תכניות להפקדה מוגדרת

תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית המספקת הטבות לאחר פרישה בתמורה לשירותים שסופקו, מספקת חשבון אישי לכל משתתף בתכנית, ומגדירה כיצד ייקבעו ההפקדות לחשבוננו של העובד במקום לקבוע את סכום ההטבות שהעובד יקבל. בתכנית להפקדה מוגדרת אחרי פרישה, ההטבות שמשתתף בתכנית יקבל תלויות אך ורק בסכום המופקד לחשבון המשתתף בתכנית, בתשואות שנצברו על ההשקעות של הפקדות אלה, ובחילוטם של הטבות של משתתפים אחרים בתכנית שעשויים להיות מוקצים לחשבוננו של אותו משתתף. במידה ונדרש, כי ההפקדות המוגדרות של תכנית לחשבוננו של אדם יעשו לתקופות בהן אותו אדם מספק שירותים, עלות הפיצויים נטו או עלות ההטבה האחרת לאחר פרישה נטו לתקופה תהיה ההפקדה הנדרשת לאותה תקופה. התחייבויות הבנק לתשלום פיצויים בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין מטופלות כתכנית להפקדה מוגדרת.

הטבות אחרות לאחר פרישה

הבנק מכיר בסכום הלא מהוון של ההטבה השוטפת במועד מתן השירות. בנוסף, הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים של הטבות אחרות לאחר הפרישה.

היעדרויות בתשלום

הבנק צובר התחייבות עבור תגמול לעובדים בגין היעדרויות עתידיות אם כל התנאים הבאים מתקיימים: (א) מחויבות הבנק בקשר לזכויות העובדים לקבל תגמול בגין היעדרויות עתידיות מיוחסות לשירותים שהעובדים כבר סיפקו; (ב) המחויבות קשורה לזכויות שמבטלות או נצברות; (ג) תשלום התגמול הוא צפוי; (ד) הסכום ניתן לאומדן באופן סביר. חופשה - הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה. לצורך חישוב ההתחייבות, לא מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה נזקפים מידית לדוח רווח והפסד. מחלה - הבנק לא צובר התחייבות בגין ימי מחלה.

מענק בגין אי ניצול ימי מחלה במועד סיום העסקה

הבנק צובר את ההתחייבות כהיעדרויות המזכות בפיצוי לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה. לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידית לדוח רווח והפסד. לצורך קביעת רבית ההיוון ואופן ההקצאה לתקופות של עלות השירות הבנק מיישם את העקרונות של תכניות פיצויים להטבה מוגדרת בהתאמות הנדרשות.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים - מענקי ותק

ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה. לצורך חישוב ההתחייבות בגין הטבות אלה מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

(16) התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים. מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי (Reasonably Possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים אלא רק ניתן גילוי כאמור להלן.
3. סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מתחת ל- 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים אלא רק ניתן גילוי כאמור להלן.

תביעה שלגביה קיימת קביעה של המפקח על הבנקים, כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

במקרים נדירים הנהלת הבנק קבעה, בהסתמך על יועציה המשפטיים, כי לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית ולכן לא בוצעה הפרשה.

בבאור 25 בנושא התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות נכלל גילוי כמותי לסך החשיפות אשר סבירות התממשותן אינה קלושה שלא בוצעה בגין הפרשה. כמו כן, ניתן גילוי לכל תביעה שסכומה מעל 1% מהון הבנק. לגבי תביעות שלא ניתן בשלב זה להעריך את תוצאותיהן, ניתן גילוי לגבי כל תביעה שסכומה מעל 0.5% מהון הבנק.

(17) ערבויות

ערבויות הינן חוזים אשר דורשים באופן מותנה מהערב לבצע תשלומים לנערב בעת התרחשות התנאים המחייבים במימוש הערבות. התחייבות בגין ערבות מוכרת בספרים בסכום שווה ההון גם אם לא צפוי שהתשלומים יבוצעו בעתיד. במקרים בהם במועד ההכרה לראשונה הבנק נדרש להכיר בהפרשה להפסד תלוי בגין הערבות בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה, ההתחייבות בגין הערבות נמדדת במועד ההכרה לראשונה לפי הגבוה מבין השווי ההון וסכום ההפרשה בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה.

ההתחייבות נגרעת מהספרים במועד בו הבנק משוחרר מהסיכון. מועד השחרור מהסיכון בגין הערבות תלוי במהות הערבות. בדרך כלל, הבנק גורע את ההתחייבות במועד סילוק ההתחייבות. כאשר הערבות נמדדת במועד ההכרה לראשונה בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה, המדידה העוקבת מתבצעת גם כן בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה.

הוראות ההכרה והמדידה במועד ההכרה לראשונה אינן חלות על ערבויות אשר ניתנו בין חברה אם לחברה בת, בין שתי חברות אחיות או בין בעל החברה לחברה.

(18) הוצאות מסים על ההכנסה

הדוחות הכספיים של הבנק כוללים מסים שוטפים ומסים נדחים. ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

הבנק מקצה את הוצאות המס או הטבות המס על ההכנסה בין פעילויות נמשכות, פעילויות שהופסקו, רווח כולל אחר ופריטים הנזקפים ישירות להון.

מסים שוטפים

מסים שוטפים הינם סכום המסים על ההכנסה ששולמו או שעתידים להיות משולמים (או מוחזרים) עבור התקופה השוטפת, כפי שנקבע על ידי יישום הוראות דיני המס שנחקקו על הכנסה חייבת במס. הוצאות המסים השוטפים כוללים גם את השינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

מסים נדחים

התחייבויות מסים נדחים ונכסי מסים נדחים מייצגים את ההשפעות העתידיות על מסים על הכנסה הנובעות מהפרשים זמניים והפסדים מועברים הקיימים בסוף תקופה.

הבנק מכיר בהתחייבויות מסים נדחים בגין כל ההפרשים הזמניים החייבים במס, למעט ההפרשים הזמניים הבאים: רווחים לא מחולקים של חברה בת מקומית שהן למשך זמן תמידי במהותן והפרשים הנובעים מעסקאות בינחברתיות.

הבנק מכיר בנכסי מסים נדחים בגין כל ההפרשים הזמניים הניתנים לניכוי והפסדים מועברים ובמקביל מכיר בהפרשה נפרדת (valuation allowance) עבור אותו סכום הכלול בנכס אשר יותר סביר מאשר לא שלא ימומש. הבנק מפחית את נכסי המסים הנדחים בסכומן של הטבות מס כלשהן שאינן צפויות להתממש בהתבסס על הראיות הזמינות - הן הראיות החיוביות התומכות בהכרה בנכס מס נדחה והן הראיות השליליות התומכות ביצירת הפרשה בגין נכס מס נדחה, כדי לבחון האם ניתן להכיר בנכס מס נדחה נטו.

התחייבות מסים נדחים או נכס מסים נדחים נמדדים באמצעות שיעורי המס החוקיים שנחקקו הצפויים לחול על הכנסה מספקת חייבת במס בתקופות שבהן צפוי כי התחייבות המס הנדחה תסולק או נכס המס הנדחה ימומש.

הבנק מסווג הכנסות והוצאות רבית בגין מסים על הכנסה וקנסות לרשויות המס בסעיף "מסים על הכנסה".

קיזוז נכסי והתחייבויות מסים נדחים

הבנק יקזז כל התחייבויות ונכסי המסים הנדחים, כמו גם כל ה- valuation allowance (הפרשה לנכס מס נדחה) הקשורות, עבור רכיב משלם מס מסוים ובגבולותיו של תחום שיפוט מיסוי מסוים.

פוזיציות מס לא וודאיות

הבנק מיישם את כללי ההכרה המדידה והגילוי שנקבעו במסגרת FIN 48 בהתאם להוראות אלה, הבנק מכיר בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

(19) רווח למניה

הקבוצה מציגה נתוני רווח למניה בסיסי לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הקבוצה במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה.

(20) דיווח על מגזרי פעילות

(א) מגזרי פעילות פיקוחיים

מגזר פעילות פיקוחי הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות מסוימות או אשר מאגד לקוחות בסיווגים מסוימים, שהוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. מגזר פעילות פיקוחי מוגדר בעיקר בהתבסס על סיווג הלקוחות. לקוחות פרטיים מסווגים בהתאם להיקף הנכסים הפיננסיים למגזר משקי הבית ומגזר הבנקאות הפרטית. לקוחות שאינם אנשים פרטיים מסווגים בעיקר על פי מחזור הפעילות שלהם למגזרים עסקיים (תוך הפרדה בין עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים ועסקים גדולים) גופים מוסדיים ומגזר ניהול פיננסי. בנוסף, הבנק נדרש ליישם את דרישות הגילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה כאשר מגזרי הפעילות לפי גישה זו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים.

(ב) מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

בנוסף לדיווח האחיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים, נקבע כי יינתן גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב-ASC 280) (ראה באור 28א). מגזר פעילות המוגדר לפי גישת ההנהלה הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. חלוקת המגזרים בבנק מבוססת על איפיון של מגזרי לקוחות. מגזרים אלו כוללים גם מוצרים בנקאיים.

(21) עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה. נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה, נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקפת הקבוצה את ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי

ביום 31 במרס 2022, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי בנושא הפרשות להפסדי אשראי (להלן - "העדכון"). העדכון מבטל את ההוראות העוסקות בארגון מחדש של חובות בעייתיים על ידי מלווים, תוך שיפור דרישות הגילוי בנוגע ללווים הנמצאים בקשיים כלכליים. כמו כן, העדכון מוסיף דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת אשראי. ההוראות של העדכון יחולו על ישויות אשר אימצו את עדכון התקינה 2016-13 החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2022. ישויות אחרות יישמו את ההוראות של העדכון במועד היישום לראשונה של עדכון התקינה 2016-13. בשלב זה טרם נקבע מועד לתחילת היישום בבנקים בישראל. הבנק לומד את דרישות התקן ובוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

באור 2 - הכנסות והוצאות רבית

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020	2021	2022	2020	2021	2022	
						א. הכנסות (הוצאות) רבית⁽¹⁾
2,473	2,764	4,052	2,702	2,995	4,350	מאשראי לציבור
-	-	-	(4)	13	30	מאשראי לממשלה
3	5	42	5	-	24	מפקדונות בבנקים
48	46	531	49	47	542	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
-	1	5	-	1	5	מניירות ערך שנשאלו
123	91	203	126	94	210	מאגרות חוב
2,647	2,907	4,833	2,878	3,150	5,161	סך כל הכנסות הרבית
						ב. הוצאות רבית
190	261	1,169	202	237	1,112	על פקדונות הציבור
3	2	2	3	2	2	על פקדונות הממשלה
16	21	48	1	1	10	על פקדונות מבנקים
1	2	3	1	2	3	על פקדונות מבנק ישראל
42	71	115	33	113	229	על אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1	1	2	1	1	2	על התחייבויות אחרות
253	358	1,339	241	356	1,358	סך כל הוצאות הרבית
2,394	2,549	3,494	2,637	2,794	3,803	סך כל הכנסות הרבית, נטו
						ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות רבית
(35)	(47)	(6)	(36)	(48)	(6)	הוצאות רבית ⁽²⁾
						ד. פירוט הכנסות רבית על בסיס צבירה מאגרות חוב
31	39	58	31	39	58	מוחזקות לפדיון
92	51	143	95	54	150	זמינות למכירה
-	1	2	-	1	2	למסחר
123	91	203	126	94	210	סך הכל כלול בהכנסות רבית

(1) כולל השפעת יחסי גידור.

(2) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים לסעיף משנה א'.

באור 3 - הכנסות מימון שאינן מרבית (במיליוני ש"ח)

המאוחד			הבנק		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2021	2020	2022	2021	2020
א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר					
1. מפעילות במכשירים נגזרים					
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
1,516	(485)	(694)	1,513	(485)	(694)
2. מהשקעה באגרות חוב					
רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ⁽²⁾					
הפסדים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ⁽²⁾					
הפרשה לירידת ערך בגין אגרות חוב זמינות למכירה ⁽²⁾					
סך הכל מהשקעה באגרות חוב					
7	24	39	6	21	39
(12)	(1)	(12)	(12)	(1)	(12)
(29)	-	(3)	(29)	-	(3)
(34)	23	24	(35)	20	24
(1,408)	489	794	(1,406)	490	794
3. הפרשי שער, נטו					
4. מהשקעה במניות					
רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר					
הפסדים ממכירת מניות שאינן למסחר					
דיבידנד ממניות שאינן למסחר					
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ⁽³⁾					
סך הכל מהשקעה במניות					
סך הכל הכנסות מימון שאינן מרבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר					
12	258	125	10	256	125

- (1) למעט השפעת יחסי גידור.
(2) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.
(3) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, וכן, התאמות של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

המאוחד			הבנק		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2021	2020	2022	2021	2020
ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרות מסחר⁽³⁾					
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים					
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו ⁽¹⁾					
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽²⁾					
סך הכל הכנסות מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרות מסחר ⁽⁴⁾					
סך הכל הכנסות מימון שאינן מרבית					
100	45	22	100	45	22
3	(2)	4	3	(2)	4
(2)	2	(3)	(2)	2	(3)
101	45	23	101	45	23
113	303	148	111	301	148
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרות מסחר לפי חשיפת סיכון					
חשיפת רבית					
חשיפת מטבע חוץ					
חשיפה למניות					
סך הכל					
20	17	7	20	17	7
75	20	12	75	20	12
6	8	4	6	8	4
101	45	23	101	45	23

- (1) מזה: אין רווחים/הפסדים הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן (בשנת 2021 - אין רווחים/הפסדים, בשנת 2020 - רווחים בסך של 1 מיליון ש"ח).
(2) אין רווחים/הפסדים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן.
(3) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.
(4) להכנסות רבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה באור 2.

באור 4א - עמלות

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020	2021	2022	2020	2021	2022	
186	184	192	208	206	214	ניהול חשבון
90	106	114	101	119	128	כרטיסי אשראי
488	513	494	505	531	509	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים
105	124	126	110	131	132	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾
33	26	27	93	98	103	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
14	16	17	15	18	19	טיפול באשראי
169	164	190	173	168	195	הפרשי המרה
41	41	42	41	42	43	פעילות סחר חוץ
75	79	96	79	82	98	עמלות מעסקי מימון
33	32	33	46	49	48	עמלות אחרות
1,234	1,285	1,331	1,371	1,444	1,489	סך הכל עמלות

(1) דמי הפצת קרנות נאמנות ומוצרים פנסיוניים.

באור 34 - הכנסות מחוזים עם לקוחות

(במיליוני ש"ח)

להלן פיצול ההכנסות מעמלות למגדרי פעילות לפי גישת ההנהלה:

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022						המאוחד
סך הכל	התאמות	חברות בנות	חטיבת נכסי לקוחות	חטיבה עסקית	חטיבה בנקאית	
214	(20)	22	7	33	172	ניהול חשבון
128	(4)	14	2	5	111	כרטיסי אשראי
509	(477)	21	494	148	323	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים
132	(129)	7	126	4	124	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾
103	-	-	103	-	-	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
19	(13)	14	-	14	4	טיפול באשראי
195	(177)	5	190	82	95	הפרשי המרה
43	(11)	1	2	27	24	פעילות סחר חוץ
98	(13)	3	2	83	23	עמלות מעסקי מימון
48	(3)	7	1	7	36	עמלות אחרות
1,489	(847)	94	927	403	912	סך כל ההכנסות מחוזים עם לקוחות

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021						המאוחד
סך הכל	התאמות	חברות בנות	חטיבת נכסי לקוחות	חטיבה עסקית	חטיבה בנקאית	
206	(18)	22	5	31	166	ניהול חשבון
119	(4)	14	2	4	103	כרטיסי אשראי
531	(484)	23	513	114	365	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים
131	(126)	6	124	4	123	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾
98	-	-	98	-	-	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
18	(13)	14	-	13	4	טיפול באשראי
168	(151)	4	164	64	87	הפרשי המרה
42	(11)	1	1	27	24	פעילות סחר חוץ
82	(12)	3	2	66	23	עמלות מעסקי מימון
49	(2)	7	1	6	37	עמלות אחרות
1,444	(821)	94	910	329	932	סך כל ההכנסות מחוזים עם לקוחות

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2020						המאוחד
סך הכל	התאמות	חברות בנות	חטיבת נכסי לקוחות	חטיבה עסקית	חטיבה בנקאית	
208	(19)	22	6	32	167	ניהול חשבון
101	(3)	10	1	4	89	כרטיסי אשראי
505	(462)	21	488	113	345	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים
110	(107)	5	105	3	104	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾
93	-	-	93	-	-	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
15	(9)	11	-	11	2	טיפול באשראי
173	(146)	4	170	68	77	הפרשי המרה
41	(12)	1	1	27	24	פעילות סחר חוץ
79	(11)	3	1	63	23	עמלות מעסקי מימון
46	(4)	6	1	6	37	עמלות אחרות
1,371	(773)	83	866	327	868	סך כל ההכנסות מחוזים עם לקוחות

(1) דמי הפצת קרנות נאמנות ומוצרים פנסיוניים.

באור 5 - הכנסות אחרות

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020	2021	2022	2020	2021	2022	
-	2	8	-	7	8	רווח הון ממכירת בניינים וציוד
45	47	58	4	2	1	אחרות
45	49	66	4	9	9	סך הכל הכנסות אחרות

באור 6 - משכורות והוצאות נלוות

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020	2021	2022	2020	2021	2022	
956	1,034	1,101	1,027	1,110	1,180	משכורות
122	114	107	127	118	111	הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות, חופשה ומחלה
1	(6)	(4)	1	(6)	(4)	הטבות לזמן ארוך
256	256	262	274	276	283	ביטוח לאומי ומס שכר
						הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים) ⁽¹⁾ :
15	13	17	18	17	23	הטבה מוגדרת - עלות שירות
67	66	67	71	70	71	הפקדה מוגדרת
12	14	14	14	16	16	הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פנסיה ⁽¹⁾⁽²⁾
1,429	1,491	1,564	1,532	1,601	1,680	סך כל המשכורות וההוצאות נלוות

(1) ראה באור 23 בדבר "זכויות עובדים".

(2) מזה: עלות השירות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פנסיה הינה בסך של 5 מיליון ש"ח ו-4 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק, בהתאמה (בשנים 2021 ו-2020 - 5 מיליון ש"ח ו-4 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק).

באור 7 - הוצאות אחרות
(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020	2021	2022	2020	2021	2022	
24	28	34	24	28	35	הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים), הטבה מוגדרת (ללא עלות שירות)
24	36	3	26	36	3	סילוקים ⁽¹⁾
41	43	48	47	50	56	שווק ופרסום
61	56	58	63	58	60	תקשורת
124	127	136	127	130	139	מחשב
9	7	6	10	8	7	משרדיות
7	12	16	8	13	18	ביטוח
39	40	40	49	54	53	משפטיות, ביקורת וייעוץ מקצועי
4	4	6	5	6	8	שכר חברי דירקטוריון
2	3	3	2	3	3	הדרכה והשתלמות מקצועית
162	161	163	155	150	152	עמלות
73	67	91	81	70	96	אחרות
570	584	604	597	606	630	סך הכל הוצאות אחרות

(1) ראה באור 23 בדבר "זכויות עובדים".

באור 8 - הפרשה למסים על הרווח

(במיליוני ש"ח)

א. הרכב:

המאוחד			הבנק		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2021	2020	2022	2021	2020
948	674	552	861	604	497
(4)	(9)	(40)	(4)	(9)	(38)
944	665	512	857	595	459
(58)	64	(144)	(54)	62	(144)
(2)	(1)	-	(2)	(1)	-
(60)	63	(144)	(56)	61	(144)
884	728	368	801	656	315
מסים שוטפים בגין שנת החשבון					
מסים שוטפים בגין שנים קודמות					
סך כל המסים השוטפים					
בתוספת (בניכוי):					
מסים נדחים בגין שנת החשבון					
מסים נדחים בגין שנים קודמות					
סך כל המסים הנדחים(*)					
סך כל ההפרשה למסים					
(*) מסים נדחים					
הוצאות (הכנסות) מסים נדחים לפני השפעת הפריטים					
המפורטים להלן:					
קישון מהפסדים מועברים לצורך מס					
סך הכל מסים נדחים					
(60)	63	(145)	(56)	61	(145)
-	-	1	-	-	1
(60)	63	(144)	(56)	61	(144)

ב. התאמת סכום המס התיאורטי לסכום ההפרשה למסים

להלן ההתאמות בין סכום המס התאורטי שהיה חל אילו הרווח היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל, לבין ההפרשה המותאמת למסים על הרווח כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

המאוחד			הבנק		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2021	2020	2022	2021	2020
2,536	2,114	1,127	2,299	1,906	969
34.2%	34.2%	34.2%	34.2%	34.2%	34.2%
867	723	385	786	651	331
15	10	12	12	8	10
-	-	-	1	1	1
11	7	9	11	7	9
-	(1)	-	-	(1)	-
(1)	-	1	(1)	1	1
(6)	(10)	(40)	(6)	(10)	(38)
(2)	(1)	1	(2)	(1)	1
884	728	368	801	656	315
רווח לפני מסים					
שיעור המס החל על הבנק					
סכום המס לפי שיעור המס שבתוקף					
תוספת (חסכון) במס בגין:					
הוצאות לא מוכרות					
התאמת שיעור המס הסטטוטורי לשיעורי המס החלים על הכנסות					
חברות מאוחדות					
סכומים נוספים לשלם על חובות בעייתיים					
הכנסות פטורות					
הפרשי פחת, תיאום פחת ורווח הון					
מסים בגין שנים קודמות					
אחרים					
הפרשה למסים על הרווח					

ג. שומות מס ונושאים נוספים הקשורים בהפרשה למסים

- (1) בחודש מרס 2020 הוצאו לבנק שומות מס הכנסה סופיות לשנים 2014-2017.
- (2) לחברות המוחזקות שומות מס הנחשבות כסופיות עד וכולל שנת המס 2017.

באור 8 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ד. התנועה במסים נדחים - המאוחד

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022					
שיעור מס ממוצע 2022	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	שינויים שנזקפו להון	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
34.2%	410	25	-	50	335
34.2%	111	-	-	(19)	130
34.2%	205	-	(76)	35	246
	726	25	(76)	66	711
	-	-	-	-	-
	726	25	(76)	66	711
	(96)				
	630				
34.2%	73	-	-	2	71
11.2%	67	-	-	-	67
	140	-	-	2	138
	(96)				
	44				
	586				573

נכסי מסים נדחים

מהפרשה להפסדי אשראי
מהפרשה לחופשה ולהטבות אחרות לעובדים
מעודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית
יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו
הפרשה לנכס מסים נדחים
יתרת נכסי מסים נדחים בניכוי הפרשה למסים נדחים
יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה

התחייבויות מסים נדחים

התאמת נכסים לא כספיים בני פחת
בגין השקעות בחברות מוחזקות
יתרת התחייבות מסים נדחים ברוטו
יתרות הניתנות לקיזוז התחייבויות מס נדחה

יתרת נכסי מסים נדחים, נטו

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					
שיעור מס ממוצע 2021	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	
34.2%	335	-	(70)	405	
34.2%	130	-	(2)	132	
34.2%	246	8	18	220	
23.0%	-	-	(1)	1	
34.2%	-	-	(1)	1	
	711	8	(56)	759	
	-	-	1	(1)	
	711	8	(55)	758	
	(94)				
	617				
34.2%	71	-	3	68	
11.2%	67	-	14	53	
	138	-	17	121	
	(94)				
	44				
	573	8	(72)	637	

נכסי מסים נדחים

מהפרשה להפסדי אשראי
מהפרשה לחופשה ולהטבות אחרות לעובדים
מעודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית
מהפסדים מועברים לצורך מס
אחר
יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו
הפרשה לנכס מסים נדחים
יתרת נכסי מסים נדחים בניכוי הפרשה למסים נדחים
יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה

התחייבויות מסים נדחים

התאמת נכסים לא כספיים בני פחת
בגין השקעות בחברות מוחזקות
יתרת התחייבות מסים נדחים ברוטו
יתרות הניתנות לקיזוז התחייבויות מס נדחה

יתרת נכסי מסים נדחים, נטו

באור 8 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ד. התנועה במסים נדחים - הבנק

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022					
שיעור מס ממוצע 2022	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	שינויים שנזקפו להון	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
34.2%	381	21	-	46	314
34.2%	109	-	-	(19)	128
34.2%	195	-	(73)	35	233
	685	21	(73)	62	675
	-	-	-	-	-
	685	21	(73)	62	675
	(96)				
	589				
34.2%	73	-	-	2	71
11.2%	67	-	-	-	67
	140	-	-	2	138
	(96)				
	44				
	545				537

נכסי מסים נדחים

מהפרשה להפסדי אשראי

מהפרשה לחופשה ולהטבות אחרות לעובדים

מעודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית

יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו

הפרשה לנכס מסים נדחים

יתרת נכסי מסים נדחים בניכוי הפרשה למסים נדחים

יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה

התחייבויות מסים נדחים

התאמת נכסים לא כספיים בני פחת

בגין השקעות בחברות מוחזקות

יתרת התחייבות מסים נדחים ברוטו

יתרות הניתנות לקיזוז התחייבויות מס נדחה

יתרת נכסי מסים נדחים, נטו

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021				
שיעור מס ממוצע 2021	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	שינויים שנזקפו לרווח	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
34.2%	314	-	(69)	383
34.2%	128	-	(1)	129
34.2%	233	7	17	209
23.0%	-	-	(1)	1
	675	7	(54)	722
	-	-	1	(1)
	675	7	(53)	721
	(94)			
	581			
34.2%	71	-	3	68
11.2%	67	-	14	53
	138	-	17	121
	(94)			
	44			
	537	7	(70)	600

נכסי מסים נדחים

מהפרשה להפסדי אשראי

מהפרשה לחופשה ולהטבות אחרות לעובדים

מעודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית

מהפסדים מועברים לצורך מס

יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו

הפרשה לנכס מסים נדחים

יתרת נכסי מסים נדחים בניכוי הפרשה למסים נדחים

יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה

התחייבויות מסים נדחים

התאמת נכסים לא כספיים בני פחת

בגין השקעות בחברות מוחזקות

יתרת התחייבות מסים נדחים ברוטו

יתרות הניתנות לקיזוז התחייבויות מס נדחה

יתרת נכסי מסים נדחים, נטו

ה. ראה באור 10 ב. לגבי מסים על ההכנסה שהוכרו מחוץ לרווח והפסד.

באור 9 - רווח למניה

להלן מספר המניות לצורך חישוב הרווח הבסיסי למניה

מספר מניות לשנים 2020-ו-2021, 2022	
100,330,040	מניות בנות 0.05 ש"ח

באור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (במיליוני ש"ח)

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות הבנק	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן ⁽¹⁾		
			התאמות בגין הטבות לעובדים	סך הכל	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן ⁽¹⁾
יתרה ליום 1 בינואר 2020	53	(199)	(146)	(15)	(131)
שינויים נטו במהלך השנה	(3)	(49)	(52)	-	(52)
יתרה ליום 1 בינואר 2021	50	(248)	(198)	(15)	(183)
שינויים נטו במהלך השנה	18	(16)	2	-	2
יתרה ליום 1 בינואר 2022	68	(264)	(196)	(15)	(181)
שינויים נטו במהלך השנה	(290)	155	(135)	(13)	(122)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	(222)	(109)	(331)	(28)	(303)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:								
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן								
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן								
(767)	262	(505)	(81)	28	(53)	122	(42)	80
הפסדים (רווחים) בגין אגרות חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾								
326	(111)	215	108	(37)	71	(126)	43	(83)
(441)	151	(290)	27	(9)	18	(4)	1	(3)
הטבות לעובדים								
רווח (הפסד) אקטוארי נטו								
216	(73)	143	(82)	28	(54)	(118)	41	(77)
19	(7)	12	58	(20)	38	44	(16)	28
235	(80)	155	(24)	8	(16)	(74)	25	(49)
השינויים במרכיבי הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
(20)	7	(13)	-	-	-	-	-	-
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר המיוחס לבעלי זכויות הבנק								
(186)	64	(122)	3	(1)	2	(78)	26	(52)

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית. לפירוט נוסף ראה באור 3.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין זכויות עובדים, ראה באור 23.

באור 11 - מזומנים ופקדונות בבנקים
(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק		המאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2021	2022	2021	2022	
53,605	53,180	54,760	54,320	מזומנים ופקדונות בבנקים מרכזיים
2,996	3,223	2,610	2,810	פקדונות בבנקים מסחריים
56,601	56,403	57,370	57,130	סך הכל ⁽¹⁾
54,815	54,269	55,992	55,423	(1) כולל מזומנים ופקדונות בבנקים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים

באור 12 - ניירות ערך

(במיליוני ש"ח)

המאוחד					
31 בדצמבר 2022					
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון	הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן
של ממשלת ישראל	2,941	2,941	-	-	179
של מוסדות פיננסיים בישראל	89	89	-	-	4
של אחרים בישראל	108 ⁽⁵⁾	108	-	5	-
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון	3,138	3,138	-	5	183
שווי הוגן ⁽¹⁾					
					2,762
					85
					113
					2,960

רווח כולל אחר מצטבר					
ב. אגרות חוב זמינות למכירה	הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים	הפסדים
של ממשלת ישראל	8,041	8,303	-	47	309
של ממשלות זרות	3,683	3,722	-	-	39
של מוסדות פיננסיים בישראל	228	247	-	-	19
של מוסדות פיננסיים זרים	360 ⁽⁶⁾	372	-	1	13
של אחרים בישראל	61	65	-	-	4
של אחרים זרים	28	28	-	-	-
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה	12,401	12,737	-	48 ⁽²⁾	384 ⁽²⁾
שווי הוגן ⁽¹⁾					
					8,041
					3,683
					228
					360
					61
					28
					12,401

ג. השקעה במניות שאינן למסחר	הערך במאזן	עלות	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
מניות שאינן למסחר	444	389	-	65 ⁽³⁾	10 ⁽³⁾
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	204	198	-	6 ⁽³⁾	- ⁽³⁾
שווי הוגן ⁽¹⁾⁽⁴⁾					
					444
					204

סך כל ניירות הערך שאינם למסחר	15,983	16,264	-	118	577
שווי הוגן ⁽¹⁾					
					15,805

ד. ניירות ערך למסחר	הערך במאזן	עלות (במניות מופחתת עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
אגרות חוב של ממשלת ישראל	26	26	-	-	-
מניות	1	1	-	-	-
סך כל ניירות הערך למסחר	27	27	-	-	-
סך כל ניירות הערך	16,040	16,291	-	118	577
שווי הוגן ⁽¹⁾					
					26
					1
					27
					15,832

הערות: פירוט תוצאות הפעילות מהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3. באשר לשעבוד ניירות ערך - ראה באור 26.

(1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

(5) כולל אגרות חוב בעייתיות שצוברות הכנסות רבית בסך של 6 מיליון ש"ח.

(6) כולל ניירות ערך הכוללים נגזר משובץ בשווי של 18 מיליון ש"ח הנמדדים לפי שווי הוגן תוך זקיפת השינויים בשווי לרווח והפסד.

באור 12 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

המאחד					
31 בדצמבר 2021					
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון
2,277	2,277	81	4	2,354	של ממשלת ישראל
54	54	1	-	55	של מוסדות פיננסיים בישראל
157 ⁽⁵⁾	157	20	-	177	של אחרים בישראל
2,488	2,488	102	4	2,586	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

רווח כולל אחר מצטבר					
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	ב. אגרות חוב זמינות למכירה
9,691	9,589	102	-	9,691	של ממשלת ישראל
1,342	1,345	-	3	1,342	של ממשלות זרות
84	84	-	-	84	של מוסדות פיננסיים בישראל
244 ⁽⁶⁾	244	1	1	244	של מוסדות פיננסיים זרים
206	200	6	-	206	של אחרים בישראל
72	72	-	-	72	של אחרים זרים
11,639	11,534	109 ⁽²⁾	4 ⁽²⁾	11,639	סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה

השקעה במניות שאין למסחר					
הערך במאזן	עלות	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾⁽⁴⁾	ג. השקעה במניות שאין למסחר
731	537	195 ⁽³⁾	1 ⁽³⁾	731	מניות שאין למסחר
166	149	17 ⁽³⁾	- ⁽³⁾	166	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין
14,858	14,559	406	9	14,956	סך כל ניירות הערך שאינם למסחר

ניירות ערך למסחר					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	ד. ניירות ערך למסחר
232	230	2	-	232	אגרות חוב של ממשלת ישראל
1	1	-	-	1	מניות
233	231	2 ⁽³⁾	- ⁽³⁾	233	סך כל ניירות הערך למסחר
15,091	14,790	408	9	15,189	סך כל ניירות הערך

- הערות: פירוט תוצאות הפעילות מהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3. באשר לשעבוד ניירות ערך - ראה באור 26.
- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".
- (3) נדקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (5) כולל אגרות חוב בעייתיות שצוברות הכנסות רבית בסך של 3 מיליון ש"ח.
- (6) כולל ניירות ערך הכוללים גזר משובץ בשווי של 17 מיליון ש"ח הנמדדים לפי שווי הוגן תוך זקיפת השינויים בשווי לרווח והפסד.

באור 12 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

הבנק					
31 בדצמבר 2022					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
2,804	2,804	-	-	166	2,638
89	89	-	-	4	85
107 ⁽⁵⁾	107	-	5	-	112
3,000	3,000	-	5	170	2,835

א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון
של ממשלת ישראל
של מוסדות פיננסיים בישראל
של אחרים בישראל
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

רווח כולל אחר מצטבר					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
7,437	7,659	-	46	268	7,437
3,683	3,722	-	-	39	3,683
175	190	-	-	15	175
360 ⁽⁶⁾	372	-	1	13	360
61	65	-	-	4	61
28	28	-	-	-	28
11,744	12,036	-	47 ⁽²⁾	339 ⁽²⁾	11,744

ב. אגרות חוב זמינות למכירה
של ממשלת ישראל
של ממשלות זרות
של מוסדות פיננסיים בישראל
של מוסדות פיננסיים זרים
של אחרים בישראל
של אחרים זרים
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה

הערך במאזן	עלות	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾⁽⁴⁾
444	389	-	65 ⁽³⁾	10 ⁽³⁾	444
204	198	-	6 ⁽³⁾	- ⁽³⁾	204

ג. השקעה במניות שאינן למסחר
מניות שאינן למסחר
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין

15,188	15,425	-	117	519	15,023
--------	--------	---	-----	-----	--------

סך כל ניירות הערך שאינם למסחר

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
26	26	-	-	-	26
1	1	-	-	-	1
27	27	-	-	-	27
15,215	15,452	-	117	519	15,050

ד. ניירות ערך למסחר
אגרות חוב של ממשלת ישראל
מניות
סך כל ניירות הערך למסחר
סך כל ניירות הערך

הערות: פירוט תוצאות הפעילות מהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3. באשר לשעבוד ניירות ערך - ראה באור 26.

(1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

(5) כולל אגרות חוב בעייתיות שצוברות הכנסות רבית בסך של 6 מיליון ש"ח.

(6) כולל ניירות ערך הכוללים גזר משופץ בשווי של 18 מיליון ש"ח הנמדדים לפי שווי הוגן תוך דקיפת השינויים בשווי לרווח והפסד.

באור 12 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

הבנק					
31 בדצמבר 2021					
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון
2,133	2,133	80	4	2,209	של ממשלת ישראל
54	54	1	-	55	של מוסדות פיננסיים בישראל
154 ⁽⁵⁾	154	20	-	174	של אחרים בישראל
2,341	2,341	101	4	2,438	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

רווח כולל אחר מצטבר					
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	ב. אגרות חוב זמינות למכירה
9,130	9,033	97	-	9,130	של ממשלת ישראל
1,342	1,345	-	3	1,342	של ממשלות זרות
49	49	-	-	49	של מוסדות פיננסיים בישראל
244 ⁽⁶⁾	244	1	1	244	של מוסדות פיננסיים זרים
206	200	6	-	206	של אחרים בישראל
72	72	-	-	72	של אחרים זרים
11,043	10,943	104 ⁽²⁾	4 ⁽²⁾	11,043	סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה

השקעה במניות שאין למסחר					
הערך במאזן	עלות	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾⁽⁴⁾	ג. השקעה במניות שאין למסחר
731	537	195 ⁽³⁾	1 ⁽³⁾	731	מניות שאין למסחר
166	149	17 ⁽³⁾	- ⁽³⁾	166	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין
14,115	13,821	400	9	14,212	סך כל ניירות הערך שאינם למסחר

ניירות ערך למסחר					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	ד. ניירות ערך למסחר
232	230	2	-	232	אגרות חוב של ממשלת ישראל
1	1	-	-	1	מניות
233	231	2 ⁽³⁾	- ⁽³⁾	233	סך כל ניירות הערך למסחר
14,348	14,052	402	9	14,445	סך כל ניירות הערך

- הערות: פירוט תוצאות הפעילות מהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3. באשר לשעבוד ניירות ערך - ראה באור 26.
- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".
- (3) נדקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (5) כולל אגרות חוב בעייתיות שצוברות הכנסות רבית בסך של 3 מיליון ש"ח.
- (6) כולל ניירות ערך הכוללים נגזר משוּבץ הנמדדים לפי שווי הוגן תוך זקיפת השינויים בשווי לרווח והפסד בסך של 17 מיליון ש"ח.

באור 12 - ניירות ערך (המשך) (במיליוני ש"ח)

ה. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של אגרות חוב זמינות למכירה ואגרות חוב המוחזקות לפדיון הנמצאות בפוזיצית הפסד שטרם מומש

31 בדצמבר 2022								המאוחד
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾				
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	0-20% ⁽³⁾	20-40% ⁽⁴⁾	סך הכל	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	0-20% ⁽³⁾	20-40% ⁽⁴⁾
296	21	19	40	139	-	139	2,466	אגרות חוב המוחזקות לפדיון ⁽⁵⁾
-	-	-	-	4	-	4	62	של ממשלת ישראל
296	21	19	40	143	-	143	2,528	של מוסדות פיננסיים בישראל
								סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון
1,631	134	-	134	175	-	175	4,288	אגרות חוב זמינות למכירה
619	2	-	2	37	-	37	3,064	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	19	-	19	228	של ממשלות זרות
115	9	-	9	4	-	4	137	של מוסדות פיננסיים בישראל
6	1	-	1	3	-	3	48	של מוסדות פיננסיים זרים
2,371	146	-	146	238	-	238	7,765	של אחרים בישראל
								סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה

31 בדצמבר 2021								המאוחד
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾				
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	0-20% ⁽³⁾	20-40% ⁽⁴⁾	סך הכל	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	0-20% ⁽³⁾	20-40% ⁽⁴⁾
-	-	-	-	4	-	4	184	אגרות חוב המוחזקות לפדיון של ממשלת ישראל ⁽⁵⁾
-	-	-	-	3	-	3	1,342	אגרות חוב זמינות למכירה
-	-	-	-	1	-	1	136	של ממשלות זרות
-	-	-	-	4	-	4	1,478	של מוסדות פיננסיים זרים
								סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה

- (1) השקעות שהיו בפוזיצית הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
- (2) השקעות שהיו בפוזיצית הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
- (3) השקעות שהפסד שטרם מומש בגין מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
- (4) השקעות שהפסד שטרם מומש בגין מהווה מ-20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
- (5) יתרות העלות המופחתת של אגרות החוב המוחזקות לפדיון מסתכמות ב-3,007 מיליון ש"ח (31.12.2021 - 188 מיליון ש"ח).

מידע נוסף לגבי ניירות ערך בפוזיצית הפסד

הפסדים שטרם מומשו למועד הדיווח באגרות החוב מוסברים, רובם ככולם, משינוי סביבת הרבית ומעליות תשואות אגרות החוב הממשלתיות בארץ ובעולם. סיכון האשראי בתיק, שברובו מורכב מאגרות חוב ממשלתיות, לא השתנה בתקופת הדיווח.

באור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח)

1. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2022						המאוחזר
אשראי לציבור						
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל	
יתרת חוב רשומה:						
51,216	-	389	51,605	19,217	70,822	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
6,933	35,474	23,144	65,551	-	65,551	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
58,149	35,474	23,533	117,156	19,217	136,373	סך הכל
מזה:						
303	145	96	544	-	544	חובות לא צוברים
8	-	13	21	-	21	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
567	75	137	779	-	779	חובות בעייתיים אחרים
878	220	246	1,344	-	1,344	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי:						
645	-	10	655	2	657	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
72	145	323	540	-	540	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
717	145	333	1,195	2	1,197	סך הכל
79	6	28	113	-	113	מזה: בגין חובות לא צוברים
96	3	31	130	-	130	מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים

31 בדצמבר 2021*						המאוחזר
אשראי לציבור						
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל	
יתרת חוב רשומה:						
41,141	-	380	41,521	17,548	59,069	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
6,206	32,260	22,253	60,719	-	60,719	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
47,347	32,260	22,633	102,240	17,548	119,788	סך הכל
מזה:						
338	-	103	441	-	441	חובות לא צוברים
8	167	22	197	-	197	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
825	108	144	1,077	-	1,077	חובות בעייתיים אחרים
1,171	275	269	1,715	-	1,715	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי:						
530	-	5	535	-	535	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
72	159	310	541	-	541	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
602	159	315	1,076	-	1,076	סך הכל
129	-	33	162	-	162	מזה: בגין חובות לא צוברים
150	34	23	207	-	207	מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים

* הוצג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלק גילוי על חובות פגומים.
(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

1. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2022						הבנק
אשראי לציבור					בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל			
50,194	-	389	50,583	18,127	68,710	
6,853	35,474	18,109	60,436	-	60,436	
57,047	35,474	18,498	111,019	18,127	129,146	
282	145	73	500	-	500	
8	-	12	20	-	20	
555	75	113	743	-	743	
845	220	198	1,263	-	1,263	
630	-	10	640	2	642	
71	145	259	475	-	475	
701	145	269	1,115	2	1,117	
78	6	22	106	-	106	
94	3	26	123	-	123	

יתרת חוב רשומה:	
חובות שנבדקו על בסיס פרטני	
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי	
סך הכל	
מזה:	
חובות לא צוברים	
חובות בפיגור 90 ימים או יותר	
חובות בעייתיים אחרים	
סך הכל חובות בעייתיים	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי:	
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני	
בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי	
סך הכל	
מזה: בגין חובות לא צוברים	
מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים	

הבנק					
31 בדצמבר 2021*					
אשראי לציבור					
בנקים וממשלות ואגרות חוב		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי
סך הכל					
57,033	16,428	40,605	380	-	40,225
55,994	-	55,994	17,607	32,260	6,127
113,027	16,428	96,599	17,987	32,260	46,352
393	-	393	77	-	316
187	-	187	12	167	8
1,044	-	1,044	124	108	812
1,624	-	1,624	213	275	1,136
523	-	523	5	-	518
487	-	487	257	159	71
1,010	-	1,010	262	159	589
153	-	153	27	-	126
198	-	198	19	34	145

יתרת חוב רשומה:	
חובות שנבדקו על בסיס פרטי	
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי	
סך הכל	
מזה:	
חובות לא צוברים	
חובות בפיגור 90 ימים או יותר	
חובות בעייתיים אחרים	
סך הכל חובות בעייתיים	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי:	
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי	
בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי	
סך הכל	
מזה: בגין חובות לא צוברים	
מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים	

* הוצג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלק הגילוי על חובות פגומים.
(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

המאוחד		אשראי לציבור				בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל
		מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל		
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי							
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2019		591	121	275	987	-	987
הוצאות בגין הפסדי אשראי		346	41	77	464	-	464
- מחיקות חשבונאיות		(143)	-	(122)	(265)	-	(265)
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות		87	2	88	177	-	177
מחיקות חשבונאיות, נטו		(56)	2	(34)	(88)	-	(88)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2020		881	164	318	1,363	-	1,363
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי		(212)	(6)	2	(216)	-	(216)
- מחיקות חשבונאיות		(94)	-	(84)	(178)	-	(178)
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות		95	1	90	186	-	186
מחיקות חשבונאיות, נטו		1	1	6	8	-	8
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021		670	159	326	1,155	-	1,155
התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה*		93	(34)	4	63	2	65
הוצאות בגין הפסדי אשראי		81	25	17	123	-	123
- מחיקות חשבונאיות		(119)	(2)	(89)	(210)	-	(210)
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות		92	3	86	181	-	181
מחיקות חשבונאיות, נטו		(27)	1	(3)	(29)	-	(29)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2022		817	151	344	1,312	2	1,314
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים							
יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2020		72	-	14	86	-	86
יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2021		68	-	11	79	-	79
יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2022		100	6	11	117	-	117

* השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. לפירוט נוסף ראה באור ג.1 לעיל.

באור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

הבנק		אשראי לציבור				בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל		
				מסחרי	דיור			פרטי אחר	סך הכל
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי									
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2019				578	121	227	926	-	926
הוצאות בגין הפסדי אשראי				341	41	61	443	-	443
- מחיקות חשבונאיות				(140)	-	(107)	(247)	-	(247)
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות				85	2	78	165	-	165
מחיקות חשבונאיות, נטו				(55)	2	(29)	(82)	-	(82)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2020				864	164	259	1,287	-	1,287
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי				(211)	(6)	4	(213)	-	(213)
- מחיקות חשבונאיות				(88)	-	(73)	(161)	-	(161)
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות				92	1	80	173	-	173
מחיקות חשבונאיות, נטו				4	1	7	12	-	12
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021				657	159	270	1,086	-	1,086
התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה*				91	(34)	(7)	50	2	52
הוצאות בגין הפסדי אשראי				79	25	14	118	-	118
- מחיקות חשבונאיות				(119)	(2)	(75)	(196)	-	(196)
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות				90	3	76	169	-	169
מחיקות חשבונאיות, נטו				(29)	1	1	(27)	-	(27)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2022				798	151	278	1,227	2	1,229
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים									
יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2020				73	-	10	83	-	83
יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2021				68	-	8	76	-	76
יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2022				97	6	9	112	-	112

* השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. לפירוט נוסף ראה באור ג.1 לעיל.

באור 14 - אשראי לממשלה
(במיליוני ש"ח)

הרכב:				המאוחד		הבנק	
				31 בדצמבר		31 בדצמבר	
				2021	2022	2021	2022
אשראי לממשלה אחר				811	866	48	158

באור 15 - השקעות בחברות מוחזקות (במיליוני ש"ח)

א. הרכב:

המאוחד			הבנק					
ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2021			ליום 31 בדצמבר 2021		
כלולה	חברה	ליום 31 בדצמבר 2022	כלולה	חברה	ליום 31 בדצמבר 2021	כלולה	חברה	ליום 31 בדצמבר 2021
סך הכל	מאוחדות	סך הכל	סך הכל	מאוחדות	סך הכל	סך הכל	מאוחדות	סך הכל
687	713	687	687	711	1,398	713	633	1,346
-	-	-	-	5	5	-	5	5
687	713	687	687	716	1,403	713	638	1,351
405	449	405	405	1,156	1,561	449	1,065	1,514
-	-	-	-	(15)	(15)	-	1	1
(3)	(12)	(3)	(3)	(2)	(5)	(12)	(5)	(17)
-	-	-	-	(4)	(4)	-	-	-

ב. חלק הבנק ברווח של חברות מוחזקות:

המאוחד			הבנק					
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2021	2020	2022	2021	2020	2022	2021	2020
83	78	33	178	164	100	83	78	33
(13)	-	-	(13)	-	-	(13)	-	-
4	(9)	(4)	4	(9)	(4)	4	(9)	(4)
74	69	29	169	155	96	74	69	29

חלקו של הבנק ברווח של חברות מוחזקות
מסים שוטפים
מסים נדחים

חלקו של הבנק ברווח של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס

באור 15 - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ג. פרטים על חברות מוחזקות עיקריות

שם החברה	תחום פעילות עיקרי	חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		חלק בזכויות ההצבעה		השקעה במניות לפי שווי מאזני ⁽³⁾ 31 בדצמבר	
		31 בדצמבר		31 בדצמבר		31 בדצמבר	
		2021	2022	2021	2022	2021	2022
		%	%	%	%	במיליוני ש"ח	
חברות מאוחדות רשומות בישראל							
בנק מסד בע"מ	בנק מסחרי	51.0	51.0	51.0	51.0	452	496
יבנק חברה לנאמנות בע"מ	שירותי נאמנות	100.0	100.0	100.0	100.0	88	116
חברה כלולה							
חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ	כרטיסי אשראי	28.2	28.2	21.0	21.0	713	687

- (1) ברשימה הנ"ל לא נכללו חברות מאוחדות בבעלות ובשליטה מלאה, שהן חברות נכסים או מספקות שירותים לבנק, אשר נכסיהן ותוצאות פעילותן נכללים בדוחות הכספיים של הבנק.
- (2) מניותיהן של כל החברות ברשימה הנ"ל אינן רשומות למסחר בבורסה.
- (3) לרבות יתרות עודפי עלות המיוחסים לקשרי לקוחות.
- (4) כולל השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי (ASC-326). לפירוט ראה באור 1.ג.

שנצברו אחרים		דיבידנד שנרשם		תרומה לרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		השקעות הוניות אחרות		31 בדצמבר	
2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
-	(17) ⁽⁴⁾	(10)	-	52	61	5	-	-	-
-	-	-	-	26	28	-	-	-	-
(1)	9	-	(118)	78	83	-	-	-	-

באור 15 - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ד. מידע תמציתי בנושא חברה כלולה, ללא התאמה לשיעורי הבעלות המוחזקים בידי הקבוצה

1. להלן מידע תמציתי על המצב הכספי

שיעור בעלות	סך נכסים	סך התחייבויות	הון שמיחוס לבעלים של החברה
%	במיליוני ש"ח		
			חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ
28.2	18,616	16,496	31 בדצמבר 2022
28.2	16,076	13,860	31 בדצמבר 2021
			2,120
			2,216

2. להלן מידע תמציתי על תוצאות הפעילות

שיעור בעלות	רווח נקי לשנה
%	במיליוני ש"ח
	חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ
28.2	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022
28.2	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021
28.2	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2020
	309
	271
	115

ה. בין הבנק לבין בעלי המניות בבנק מסד בע"מ ובין הבנק לבין בעלי המניות בחברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ קיימים הסכמים, המסדירים את זכויותיהם וחובותיהם זה כלפי זה כבעלי מניות בבנק מסד בע"מ ובחברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ.

באור 16 - בנינים וציוד

(במיליוני ש"ח)

א. הרכב:

המאוחד			הבנק		
בנינים ומקרקעין (1)	ציוד, ריהוט וכלי רכב	סך הכל	בנינים ומקרקעין (1)	ציוד, ריהוט וכלי רכב	סך הכל
עלות נכסים					
ליום 31 בדצמבר 2020	1,438	580	2,018	1,370	576
תוספות	18	21	39	16	20
גרועות	(43)	(1)	(44)	(22)	-
ליום 31 בדצמבר 2021	1,413	600	2,013	1,364	596
תוספות	17	24	41	16	24
גרועות	(22)	-	(22)	(22)	-
ליום 31 בדצמבר 2022	1,408	624	2,032	1,358	620
פחת שנצבר (2)					
ליום 31 בדצמבר 2020	571	482	1,053	531	479
פחת	37	29	66	34	29
גרועות	(36)	(1)	(37)	(19)	-
ליום 31 בדצמבר 2021	572	510	1,082	546	508
פחת	36	29	65	33	29
גרועות	(17)	-	(17)	(17)	-
ליום 31 בדצמבר 2022	591	539	1,130	562	537
יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2020	867	98	965	839	97
יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2021	841	90	931	818	88
יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2022	817	85	902	796	83
שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-2022	4.0%	15.8%	3.9%	15.9%	
שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-2021	3.7%	15.6%	3.5%	15.7%	

(1) לרבות התקנות ושיפורים במושכר.

(2) פחת שנצבר כולל הפסדים שנצברו מירידת ערך.

ב. הבנק וחברות מאוחדות שלו הינם בעלי זכויות בדרך של שכירות או חכירה בבנינים בסך של 357 מיליון ש"ח (31.12.21 - 369 מיליון ש"ח), מתוכם סך של 285 מיליון ש"ח בדרך של שכירות או חכירה לתקופה שאינה עולה על 49 שנה מתאריך המאזן (31.12.21 - 294 מיליון ש"ח). הבנק וחברות מאוחדות שלו הינם בעלי זכויות של נכסים בדרך של חכירה מהוונת בסך של 304 מיליון ש"ח (31.12.21 - 315 מיליון ש"ח).

ג. זכויות במקרקעין בסך של 295 מיליון ש"ח (31.12.21 - 304 מיליון ש"ח) טרם נרשמו על שם הבנק או חברות מוחזקות שלו בלשכות רישום המקרקעין.

ד. היתרה המאזנית של בנינים וציוד שאינם בשימוש הבנק או הקבוצה ואשר מסווגים כנדל"ן להשקעה הסתכמה בסך של 10 מיליון ש"ח (31.12.21 - 13 מיליון ש"ח).

ה. בקבוצה קיימים נכסים שהופחתו במלואם ועדיין מופעלים. עלותם המקורית של נכסים כאמור ליום 31 בדצמבר 2022 הינה בסך של 636 מיליון ש"ח (31.12.21 - 603 מיליון ש"ח).

באור 16 - בנינים וציווד (המשך) (במיליוני ש"ח)

1. מידע בגין חכירות

החל מיום 1 בינואר 2020, הבנק מיישם את נושא 842 בקודיפיקציה לעניין חכירות. במסגרת הסדרי החכירה, הבנק חוכר נדל"ן (בעיקר שטחי משרדים וסניפים) וכלי רכב, המשמשים בעיקר לצורך הפעילות העסקית של הבנק. הסדרי החכירה של הבנק מסווגים כחכירות תפעוליות. במרבית חוזי חכירות הנדל"ן ובכל חוזי חכירות כלי הרכב בהם מתקשר הבנק, תשלומי החכירה צמודים למדד המחירים לצרכן הידוע במועד ההתקשרות בחכירה. תקופת החכירה נקבעת כתקופה שבה החכירה אינה ניתנת לביטול, יחד עם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך את החכירה אם ודאי באופן סביר שהבנק יממש את האופציה. בגין חלק מנכסי הנדל"ן שהבנק חוכר, קיימת לבנק אופציה לביטול החכירה לאחר 3-5 שנים, בהתאם לשיקול דעתו הבלעדי של הבנק ובכפוף למתן הודעה מראש למחכיר של לפחות 12-3 חודשים. אופציית הביטול לא נלקחה בחשבון בחישוב ההתחייבות בגין חכירה. מכיוון ששיעור הרבית הגלום בחכירה לא ניתן לקביעה בנקל, נעשה שימוש בשיעור הרבית התוספתי של הבנק, שהינו שיעור הרבית שהבנק היה נדרש לשלם כדי ללוות סכום השווה לתשלומי החכירה למשך תקופה דומה כאשר הנכס המוחכר היה משמש בטוחה כלכלית ובסביבה דומה. לבנק לא קיימים הסדרי חכירה המסווגים כחכירות מימוניות.

1.1. הוצאות בגין חכירות

מאוחד			הבנק		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2021	2020	2022	2021	2020
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
74	77	73	68	71	67
2	-	-	2	-	-
76	77	73	70	71	67

הוצאות בגין חכירות תפעוליות

הוצאות חכירה משתנות

סך הכל הוצאות בגין חכירות

2. מידע נוסף על חכירות

מאוחד			הבנק		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2021	2020	2022	2021	2020
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
76	76	72	70	70	66
20	37	42	19	28	39
4.0	4.4	4.2	4.0	4.4	4.2
1.59	0.92	0.85	1.66	0.93	0.86

מזומנים ששולמו בגין יתרות שנכללו במדידה של התחייבויות בגין חכירות:

תזרים מזומנים בגין פעילות שוטפת בגין חכירות תפעוליות

נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות

יתרת תקופה משוקללת ממוצעת (בשנים) בגין חכירות

תפעוליות

רביית היוון משוקללת ממוצעת (באחוזים) בגין חכירות תפעוליות

3. תזרימי מזומנים לא מהווים והתחייבויות בגין חכירות תפעוליות לפי תקופת פירעון

מאוחד				הבנק			
31 בדצמבר 2022				31 בדצמבר 2022			
תזרימי מזומנים לא מהווים בגין חכירה				תזרימי מזומנים לא מהווים בגין חכירה			
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח			
68	65	63	63	62	59	58	58
60	52	52	55	53	47	47	47
54	44	43	49	46	39	39	39
47	40	39	42	40	35	34	34
40	35	34	36	32	31	30	30
142	131	118	129	108	113	100	100
411	367	349	374	341	324	308	308

באור 17 - נכסים בלתי מוחשיים (במיליוני ש"ח)

הבנק	המאוחד			עלות
	תוכנות	סך הכל	קשרי לקוחות	
1,285	1,824	1,286	538	ליום 31 בדצמבר 2020
133	133	133	-	תוספות
-	-	-	-	גריעות
1,418	1,957	1,419	538	ליום 31 בדצמבר 2021
128	130	128	2	תוספות
-	-	-	-	גריעות
1,546	2,087	1,547	540	ליום 31 בדצמבר 2022
הפחתות				
1,021	1,552	1,022	530	ליום 31 בדצמבר 2020
103	105	103	2	הפחתה לשנה
-	-	-	-	גריעות
1,124	1,657	1,125	532	ליום 31 בדצמבר 2021
111	113	111	2	הפחתה לשנה
-	-	-	-	גריעות
1,235	1,770	1,236	534	ליום 31 בדצמבר 2022
הערך בספרים				
264	272	264	8	ליום 31 בדצמבר 2020
294	300	294	6	ליום 31 בדצמבר 2021
311	317	311	6	ליום 31 בדצמבר 2022

באור 18 - נכסים אחרים (במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק		המאוחד		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2021	2022	2021	2022	
581	589	617	630	מסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 8)
3	12	3	18	מקדמות למס הכנסה, בניכוי הפרשות ומוסדות אחרים
333	26	333	26	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
306	338	346	375	נכסי זכות שימוש בגין חכירה תפעולית
237	201	237	196	חייבים אחרים ויתרות חובה
1,460	1,166	1,536	1,245	סך הכל נכסים אחרים

באור 19 - פקדונות הציבור

(במיליוני ש"ח)

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד בישראל

הבנק		המאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2021	2022	2021	2022	
63,665	51,060	68,605	55,668	לפי דרישה
31,353	25,870	31,353	25,869	- אינם נושאים רבית
95,018	76,930	99,958	81,537	- נושאים רבית
51,994	84,610	53,489	86,732	סך הכל לפי דרישה
147,012	161,540	153,447	168,269	לזמן קצוב
				סך הכל פקדונות בישראל*

ב. פקדונות הציבור לפי גודל (המאוחד)

31 בדצמבר		תקרת הפקדון
2021	2022	
55,956	57,871	עד 1
36,190	39,447	מעל 1 עד 10
18,209	20,632	מעל 10 עד 100
11,644	10,857	מעל 100 עד 500
31,448	39,462	מעל 500
153,447	168,269	סך הכל

באור 20 - פקדונות מבנקים

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק		המאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2021	2022	2021	2022	
				בישראל
				בנקים מסחריים:
953	576	874	558	פקדונות לפי דרישה
2,363	2,393	8	9	פקדונות לזמן קצוב
68	57	68	57	קיבולים
				בנקים מרכזיים:
4,194	4,197	4,194	4,197	פקדונות לזמן קצוב
7,578	7,223	5,144	4,821	סך הכל פקדונות מבנקים

באור 21 - אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים (במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק		המאוחד		שיעור תשואה פנימי ⁽¹⁾	משך חיים ממוצע ⁽¹⁾	
31 בדצמבר		31 בדצמבר				
2021	2022	2021	2022	%	שנים	
						אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
6	4	6	4	6.90	0.49	- במטבעי ישראלי - לא צמוד
956	2,361	3,350	4,745	1.59	5.67	- במטבעי ישראלי - צמוד למדד
962	2,365	3,356	4,749			סך הכל אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים ⁽²⁾
77	47	962	2,365			מזה: כתבי התחייבויות נדחים

(1) שיעור תשואה פנימי, הינו, שיעור רבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

משך חיים ממוצע, הינו, ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהווה לפי שיעור תשואה פנימי.

נתוני שיעור התשואה הפנימי ומשך החיים הממוצע הם ליום 31 בדצמבר 2022 ומתייחסים למאוחד.

(2) מזה: רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב, אגרות חוב בסך של 2,384 מיליון ש"ח וכתבי התחייבויות נדחים בסך של 2,318 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2021 - אגרות חוב בסך של 2,393 מיליון ש"ח וכתבי התחייבויות נדחים בסך של 886 מיליון ש"ח).

באור 22 - התחייבויות אחרות (במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק		המאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2021	2022	2021	2022	
44	44	44	44	עתודה למסיים נדחים, נטו (ראה באור 8)
190	261	196	267	עודף הפרשות שוטפות למס על מקדמות ששולמו
679	567	690	575	עודף ההתחייבות בגין פנסיה ופיצויי פרישה על נכסי התכנית (ראה באור 23)
81	77	84	80	הכנסות מראש
1,807	1,843	2,160	2,218	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
333	26	333	26	התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
560	551	610	599	זכאים בגין משכורות והוצאות נלוות (ראה גם באור 23)
308	-	308	-	מכירת ניירות ערך בחסר
308	341	349	378	התחייבויות בגין חכירות תפעוליות
291	310	314	335	זכאים אחרים ויתרות זכות
4,601	4,020	5,088	4,522	סך הכל התחייבויות אחרות

באור 23 - זכויות עובדים

א. תאור ההטבות העיקריות הניתנות לעובדי הקבוצה

1. פנסיה ופיצויי פרישה

חלק מהתחייבויות הקבוצה לתשלום פנסיה ופיצויי פרישה מכוסה על ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים בקופות גמל ופנסיה או על ידי רכישת פוליסות ביטוח. ההתחייבות לפיצויי פרישה ופנסיה הכלולה במאזן מייצגת את יתרת ההתחייבות שאינה מכוסה על ידי הפקדות ו/או פוליסות ביטוח כאמור לעיל. התחייבות זו, נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, שיעור עליית השכר, פיצויים מוגדלים, שיעורי תמורה ופרישה.

2. מענקים בגין ותק

חלק מעובדי הקבוצה זכאים למענק ותק מיוחד, עם השלימם תקופת עבודה מוגדרת. התחייבות זו נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, שיעור עליית השכר, שיעורי תמורה ופרישה.

3. הטבה בגין ימי מחלה שלא נוצלו

חלק מעובדי הבנק זכאים להטבה בגין אי ניצול ימי מחלה שנצברו. הטבה זו תומר לימי חופשה לניצול בפועל, לקראת הפרישה לגמלאות, בהתאם לנוסחת המרה שנקבעה. התחייבות זו, נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, שיעור עליית השכר, שיעורי תמורה ופרישה.

4. הטבות אחרות לאחר העסקה

עובדים בכירים מסויימים זכאים בעת פרישתם לתשלום מענק אי תחרות.

5. הטבות אחרות לאחר פרישה

עובדי הקבוצה זכאים להטבות מסוימות לאחר פרישתם. הטבות אלו כוללות: שי לחג, עיתון, נופש וכו'. עובדי חברה מאוחדת זכאים למענק בהגיעם לגיל פרישה בגין ימי מחלה שלא נוצלו. התחייבויות אלו, נמדדות על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, שיעורי תמורה ופרישה.

6. חופשה

עובדי הקבוצה זכאים על פי חוק והסכמי עבודה לימי חופשה שנתיים. ההפרשה לחופשה מחושבת על בסיס שכרם האחרון של העובדים וימי החופשה שנצברו לזכותם בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות.

ב. ראה באור 1.33. באשר להסכמי העסקה של מנכ"ל הבנק ויו"ר הדירקטוריון.

באור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ג. הרכב ההטבות

הבנק		מאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2021	2022	2021	2022
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
877	734	987	833
(198)	(167)	(297)	(258)
679	567	690	575
679	567	690	575
16	14	17	15
30	27	30	27
9	9	9	9
213	178	236	198
73	69	78	74
219	254	240	276
1,239	1,118	1,300	1,174

ד. תכניות להטבה מוגדרת - מאוחד

(1) מחויבויות ומצב המימון

הטבות אחרות לאחר פרישה		תכניות פיצויים ופנסיה	
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2021	2022	2021	2022
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
219	236	960	987
5	5	20	26
6	8	18	30
10	(47)	107	(171)
(4)	(4)	(118)	(39)
236	198	987	833
233	195	808	702
-	-	343	297
-	-	44	(7)
-	-	9	9
-	-	(99)	(41)
-	-	297	258
236	198	690	575

* נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

בשנת 2022 הרווח האקטוארי נובע בעיקר מעלייה בשיעור רבית ההיוון.

בשנת 2021 ההפסד האקטוארי נובע בעיקר מסקר עזיבות שנערך ברבעון הרביעי של שנת 2021, שהביא לגידול בהתחייבות בגין פנסיה ופיצויי פרישה כנגד גידול בהפסד כולל אחר בסך של 143 מיליון ש"ח. ההפסד קוזז בחלקו על ידי רווח אקטוארי שנבע מעליה באינפלציה החזויה.

באור 23 - זכויות עובדים (המשך)

הטבות אחרות לאחר פרישה		תכניות פיצויים ופנסיה			
31 בדצמבר		31 בדצמבר			
2021	2022	2021	2022		
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
236	198	690	575	ג. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד	
236	198	690	575	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות	
				התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה	
				ד. סכומים שהוכרו בהפסד כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס	
83	33	289	117	הפסד אקטוארי נטו	
83	33	289	117	יתרת סגירה בהפסד כולל אחר מצטבר	
				ה. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התכנית	
236	198	987	833	מחויבות בגין הטבה חזויה	
233	195	808	702	מחויבות בגין הטבה מצטברת	
-	-	297	258	שווי הוגן של נכסי התכנית	

(2) הוצאה לתקופה

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה				
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2020	2021	2022	2020	2021	2022		
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח				
5	5	5	21	20	26	א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד	
5	6	8	19	18	30	עלות שירות	
-	-	-	(9)	(7)	(8)	עלות רבית	
						תשואה חזויה על נכסי תכנית	
4	5	3	14	17	13	הפחתה של סכומים שלא הוכרו:	
-	-	-	26	36	3	הפסד אקטוארי נטו	
-	-	-	(3)	(3)	(3)	סילוק	
-	-	-				היוון עלות תוכנה	
14	16	16	68	81	61	סך עלות ההטבה, נטו	
						ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו כהפסד (רווח) כולל אחר לפני השפעת מס	
7	10	(47)	108	70	(156)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה	
(4)	(5)	(3)	(14)	(17)	(13)	הפחתה של הפסד אקטוארי	
-	-	-	(26)	(36)	(3)	סילוק	
3	5	(50)	68	17	(172)	סך הכל הוכר בהפסד (רווח) כולל אחר	
14	16	16	68	81	61	סך עלות ההטבה נטו	
						סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה	
17	21	(34)	136	98	(111)	ובהפסד (רווח) כולל אחר	

באור 23 - זכויות עובדים (המשך)

(3) הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידית עלות ההטבה נטו

הטבות אחרות לאחר פרישה		תכניות פיצויים ופנסיה		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2021	2022	2021	2022	
באחוזים		באחוזים		
0.4		(0.3)		1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה שיעור היוון ריאלי*
	4.5		4.4	שיעור היוון נומינלי*
2.5	2.7	2.5	2.6	שיעור עליית המדד החזוי
0.1-8.6	0.1-8.6	0.1-8.6	0.1-8.6	שיעור עזיבה
0.0-3.0	0.0-3.2	1.1-5.2	1.1-5.2	שיעור גידול בתגמול נומינלי

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020	2021	2022	2020	2021	2022	
באחוזים			באחוזים			
						2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה שיעור היוון ריאלי*
1.0-2.3	0.6-0.8		0.4-2.0	0.0-0.3		שיעור היוון נומינלי*
		3.0-4.7			2.2-4.4	תשואה חזויה נומינלית לטווח ארוך על נכסי התכנית
			1.6-2.8	1.5-2.0	2.0-2.8	שיעור גידול בתגמול נומינלי
0.0-3.0	0.0-3.0	0.0-3.2	1.1-5.2	1.1-5.2	1.1-5.2	

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת המס

הטבות אחרות לאחר פרישה				תכניות פיצויים ופנסיה				
קישון בנקודת אחוז אחת		גידול בנקודת אחוז אחת		קישון בנקודת אחוז אחת		גידול בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
55	42	(41)	(32)	90	60	(74)	(49)	שיעור היוון
2	2	(1)	(4)	(102)	(92)	121	112	שיעור עזיבה
(1)	(1)	2	1	(72)	(51)	87	62	שיעור גידול בתגמול

* החל משנת 2022, המחויבות בגין הטבות לזמן ארוך מחושבת באמצעות מודל אקטוארי נומינלי בעוד שבתקופות קודמות חושבו הטבות אלו באמצעות מודל אקטוארי ריאלי.

באור 23 - זכויות עובדים (המשך)

(4) נכסי תכנית

א. הרכב השווי ההוגן של נכסי התוכנית

תכנית פיצויים ופנסיה							
31 בדצמבר 2021				31 בדצמבר 2022			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח			
16	-	6	10	22	-	3	19
58	-	-	58	35	-	-	35
108	-	12	96	99	-	12	87
76	-	10	66	68	-	15	53
184	-	22	162	167	-	27	140
39	14	22	3	34	15	17	2
297	14	50	233	258	15	47	196

מזומנים ופקדונות בבנקים

מניות

אגרות חוב:

ממשלתיות

קונצרניות

סך הכל

אחר

סך הכל

ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2023

תכנית פיצויים ופנסיה		
% מנכסי התכנית		יעד
31 בדצמבר		הקצאה
2021	2022	2023
באחוזים		
5.4	8.5	3.3
19.5	13.6	13.4
36.4	38.4	37.9
25.6	26.4	37.2
62.0	64.8	75.1
13.1	13.1	8.2
100.0	100.0	100.0

מזומנים ופקדונות בבנקים

מניות

אגרות חוב:

ממשלתיות

קונצרניות

סך הכל

אחר

סך הכל

(5) תזרימי מזומנים

א. הפקדות

תכניות פיצויים ופנסיה		
הפקדות בפועל		תחזית
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	*2023
במיליוני ש"ח		
9	9	9

הפקדות

הפקדות

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתכנית פיצויים להטבה מוגדרת במהלך שנת 2023.

באור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ב. הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד**

תכניות פיצויים ופנסיה		הטבות אחרות לאחר פרישה
שנה	במיליוני ש"ח	
2023	63	8
2024	58	9
2025	44	9
2026	58	10
2027	55	10
2028-2032	344	57
2033 ואילך	678	445
סך הכל	1,300	548

** בערכים לא מהווים. לא כולל עלות שירות עתידית.

א. הון המניות - הרכב:

ההון המונפק והנפרע	ההון הרשום	
31 בדצמבר 2022 2021-ו	31 בדצמבר 2022 2021-ו	
5	18	מניות רגילות בנות 0.05 ש"ח

כל המניות הרגילות הינן רשומות על שם.

המניות הרגילות בנות 0.05 ש"ח רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. כל מניה מקנה זכות לקול אחד באסיפה הכללית של הבנק. כל מניה מקנה זכות השתתפות בחלוקת רווחים וזכות השתתפות ביתרת נכסי הבנק במקרה של פירוק באופן יחסי לערכה הנקוב.

ב. מדיניות חלוקת דיבידנד

בהתאם למדיניות חלוקת רווחים שאימץ הדירקטוריון, יחלק הבנק כדיבידנד בכל שנה עד 50% מהרווח הנקי השנתי של השנה השוטפת הראוי לחלוקה, בכפוף לכך שיחסי ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחתו מהיעדים הרגולטוריים ומהיעדים שנקבעו ושיקבעו על ידי דירקטוריון הבנק, מעת לעת. רווחים מעודפי עבר יחולקו לפי החלטות אד הוק. חלוקות כאמור תבוצענה בכפוף להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין, וככל שלא יתרחשו שינויים לרעה ברווחי הבנק ו/או במצבו העסקי ו/או הכספי ו/או במצב המשק הכללי ו/או בסביבה החוקית. אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכות הדירקטוריון לבחון מעת לעת את המדיניות, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת, או להחליט שלא לחלק דיבידנד כלל. מובהר בזאת, כי כל חלוקה של דיבידנד (לרבות לפי ההחלטות האמורות) תהיה טעונה אישור נפרד של הדירקטוריון, וכפופה לכל המגבלות החלות על הבנק בעניין חלוקת דיבידנד, ותפורסם בהתאם להוראות הדין, בצירוף כל הפרטים הנדרשים על פי דין.

יצוין כי חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה, בנוסף להוראות חוק החברות, למגבלות הנוספות הבאות:

- הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 על פיה תאגיד בנקאי לא יחלק דיבידנד בכל אחד מן המקרים הבאים (אלא אם קיבל אישור לכך מן המפקח על הבנקים): (1) כשיתרת העודפים המצטברת בניכוי הפרשים בחובה שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר, לפי הדוחות הכספיים אינה חיובית או שהחלוקה תגרום לכך שלא תהיה חיובית; (2) כשאחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; (3) כשהתוצאה המצטברת בשלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים שלגביה פורסם הדוח הכספי האחרון, מראה על הפסד או על הפסד כולל; (4) אם בדוח הכספי של הבנק הנכסים הלא כספיים עולים על ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק, או שהחלוקה תגרום לכך. בכל מקרה מותנית החלוקה בעריכת תחזית בכתב לגבי השנה הסמוכה לאחר ביצוע החלוקה, ובתנאי שלפיה, יחס ההון של התאגיד הבנקאי לנכסי הסיכון שלו לא יפחת מן הנדרש לגביו.
- הוראות ניהול בנקאי תקין הקובעות הוראות הכוללות את אופן חישוב דרישות ההון ויעדי ההון המזעריים. בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201 נקבע כי בהתאם להיקף הנכסים של הבנק, החל מיום 1 בינואר 2015, יחס הון עצמי רובד 1 מזערי לנכסי סיכון משוקללים יעמוד על 9% ויחס ההון הכולל על 12.5%. להקלות שנקבעו בהוראת שעה עקב משבר הקורונה בקשר ליחס ההון המזערי, ראו באור 24ב' בעניין "יעדי הלימות הון".
- "מגבלות למתן הלוואות לדיר" - כתוצאה מיישום התיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 329 יש להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיר. להקלות והבהרות בעניין זה ראו באור 24ב' בעניין "יעדי הלימות הון".
- בהתאם למכתבי הפיקוח על הבנקים לבנק, על חלוקת דיבידנד בשיעור העולה על 50% מהרווח הנקי של השנה השוטפת, יש להודיע למפקח מראש.
- היתר נגיד בנק ישראל לבעלי השליטה בבנק, משנת 2003, שבו נקבע כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד ליום 31 במרס 2003 (שהסתכמו ב-2,391 מיליון ש"ח) וכי אם נצברו הפסדים לאחר מועד זה, לא יחולק דיבידנד אלא לאחר כיסוי הפסדים אלה.

באור 24א - הון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

להלן פרטים בדבר הדיבידנד שחולק על ידי הבנק משנת 2020:

יום ההכרזה	יום התשלום	סך הדיבידנד ששולם במיליוני ש"ח	דיבידנד למניה בש"ח
15 במרס 2020	31 במרס 2020	125	1.25
17 באוגוסט 2021	1 בספטמבר 2021	225	2.24
23 בנובמבר 2021	13 בדצמבר 2021	320	3.19
6 בינואר 2022	24 בינואר 2022	215	2.14
7 במרס 2022	24 במרס 2022	165	1.65
24 במאי 2022	12 ביוני 2022	160	1.59
24 באוגוסט 2022	1 בספטמבר 2022	170	1.70
22 בנובמבר 2022	8 בדצמבר 2022	235	2.34

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020	2021	2022	
125	545	945	דיבידנד שהוכרז ושולם על ידי הבנק

הבנק פנה וקיבל, בחודש מרס 2022, את עמדת בנק ישראל, לפיה אין מניעה כי הבנק ישקול חלוקת דיבידנד חד פעמי הכולל כ-150 מיליון ש"ח (השלמה ל-50% מרווחי שנת 2020 בהתאם למדיניות הדיבידנד) וסכום נוסף של דיבידנד חד פעמי בסך של עד כ-350 מיליון ש"ח. עם זאת, בהתחשב, בין היתר, בצמיחה המתמשכת של הבנק, החליט הדירקטוריון ביום 21 במרס 2023, כי הבנק אינו שוקל חלוקת דיבידנד חד פעמי כאמור לעיל. ביום 21 במרס 2023, החליט דירקטוריון הבנק, בהתאם למדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק, לאשר חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 268 מיליון ש"ח (ברוטו), המהווים כ-50% מהרווח הנקי על פי הדוחות הכספיים של הבנק לרבעון הרביעי של שנת 2022. המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד יחול ביום 28 במרס 2023 ויום התשלום יהיה 4 באפריל 2023. סכום הדיבידנד הינו לפני כל מס, לרבות מס במקור שעל הבנק לנכות על פי כל דין.

באור 24 - הלימות הון, מינוף ונזילות

א. הוראות באזל 3

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות. הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. לאור זאת, בשנת 2021, תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עמדה על 10% והחל מיום 1 בינואר 2022, הוראות המעבר הסתיימו ולא ניתן להכיר במכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי.

(1) יעדי הלימות הון

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% ויחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. כמו כן, על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" נדרש הבנק להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 באחוז אחד מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדוח, למעט הלוואות לדיור שניתנו בתקופת הוראת השעה, כאמור להלן. לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים, את הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בה נכללה, בין היתר, הוראת שעה הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון המזעריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת וכן עדכון להוראה 329, אשר מבטל את דרישות ההון של נקודת אחוז נוספת על הלוואות לדיור לרכישת דירת מגורים, שהועמדו בתקופה החל מיום 19 במרס 2020 ועד ליום 30 בספטמבר 2021, ועל הלוואות לדיור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין ובמשכון דירה (להלן - "הלוואה לכל מטרה") שהועמדו החל מיום 19 במרס 2020. לאורך תקופת המשבר, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכונים להארכת תוקף הוראת השעה. ביום 27 בדצמבר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לפיו, החל מיום 1 בינואר 2022, פג תוקף הוראת השעה. כמו כן, בוצע עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות על ההלוואות לדיור, לפיו דרישת ההון הנוספת בשיעור 1 נקודת אחוז תחול בגין הלוואות למטרת דיור בלבד ולא תחול בגין הלוואות לכל מטרה. לאור האמור לעיל ובהתחשב בדרישת ההון הנוספת מיתרת ההלוואות לדיור, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי שנדרש הבנק לעמוד בו לתאריך הדיווח הינו 9.24% ויחס ההון הכולל המזערי שהנדרש הבנק לעמוד בו לתאריך הדיווח הינו 12.50%.

ליתרת ההלוואות לדיור ראה באור 3.29.

לקבוצה יעדי הון שאושרו על ידי הדירקטוריון ומשקפים את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתיאבון הסיכון. יעדי ההון הפנימיים שנקבעו על ידי הדירקטוריון הינם:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-9.25% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.50%.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.50% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

באור 224 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

(2) להלן נתונים בדבר נכסי הסיכון, ההון הרגולטורי ויחסי ההון המחוברים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211.

31 בדצמבר		בנתוני המאוחד	
2021	2022		
(במיליוני ש"ח)			
		א. הון לצורך חישוב יחס ההון	
		הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	
		הון רובד 2, לאחר ניכויים	
		סך הכל הון כולל	
		ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון	
		סיכון אשראי	
		סיכוי שוק	
		סיכון תפעולי	
		סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	
		ג. יחס ההון לרכיבי סיכון	
		יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	
		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	
		יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	
		יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	
		חברה בת משמעותית	
		בנק מסד בע"מ	
		יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	
		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	
		יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	
		יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	
		באחוזים	
10,199	10,802		
1,891	3,448		
12,090	14,250		
81,660 ⁽²⁾	94,786 ⁽²⁾		
683	789		
6,645	8,061		
88,988	103,636		
11.46%	10.42%		
13.59%	13.75%		
8.25% ⁽¹⁾	9.24% ⁽¹⁾		
11.50% ⁽¹⁾	12.50% ⁽¹⁾		
14.71%	15.12%		
15.72%	16.25%		
8.00%	9.00%		
11.50%	12.50%		

(1) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים הינם 9.0% ו-12.5%, בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש נוספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. עם זאת, בהתאם להוראות שעה בדבר התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה, החל מחודש מרס 2020 ועד 31 בדצמבר 2021, יחס הון מזערי רובד 1 ויחס ההון הכולל הנדרשים היו 8% ו-11.5%, בהתאמה. כמו כן, לא חלה דרישת הון נוספת בשיעור של 1% על הלוואות לדיור למטרת מגורים שהועמדו החל מתחילת תוקפה של הוראת השעה (19 במרס 2020) ועד 30 בספטמבר 2021 על הלוואות לדיור לכל מטרה שהועמדו החל מתחילת תוקפה של הוראת השעה (19 במרס 2020).

(2) מסך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 69 מיליון ש"ח בשל התאמות בגין מהלכי ההתייעלות (31.12.21 - 100 מיליון ש"ח).

באור 24 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

(3) רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)

31 בדצמבר		
2021	2022	
במיליוני ש"ח		
10,003	10,559	א. הון עצמי רובד 1 הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
220	265	הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1 זכויות שאינן מקנות שליטה
10,223	10,824	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
(96)	(96)	התאמות פיקוחיות וניכויים: נכסים בלתי מוחשיים
(3)	(5)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(99)	(101)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים לפני התאמות בגין מהלכי ההתייעלות ובגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1
75	51	סך התאמות בגין מהלכי ההתייעלות - הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
-	28	סך התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1 ⁽²⁾
10,199	10,802	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
907	2,296	ב. הון רובד 2 הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
984	1,152	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
1,891	3,448	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
-	-	ניכויים: סך הכל ניכויים - הון רובד 2
1,891	3,448	סך הכל הון רובד 2

(4) השפעת התאמות בגין תכנית התייעלות, הפסדי אשראי צפויים והלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע, על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר		
2021	2022	
באחוזים		
11.37%	10.28%	יחס ההון לרכיבי סיכון יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת ההתאמות
0.09%	0.05%	השפעת ההתאמות בגין מהלכי ההתייעלות ⁽¹⁾
-	0.03%	השפעת ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים ⁽²⁾
-	0.06%	השפעת ההתאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע ⁽³⁾
11.46%	10.42%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

(1) התאמות בגין תכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיף 5 להלן) נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן.

(2) התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיף 6 להלן) פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024.

(3) התאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע (ראה סעיף 7 להלן) פוחתות בהדרגה עד ליום 30 ביוני 2023.

באור 224 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

(5) מהלכי התייעלות

ביום 12 בינואר 2016, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". בהתאם למכתב, על דירקטוריון הבנק להתוות תכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו במכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת עלויות התכנית לעניין חשוב הלימות ההון על פני חמש שנים בקו ישר. ביום 16 בדצמבר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב אשר מאריך את תוקף הנחיות אלו עד ליום 31 בדצמבר 2021.

(א) ברבעון השלישי של שנת 2018 התקבלה החלטה על מיזוג אוצר החייל וב-1 בינואר 2019 מוזג אוצר החייל עם ולתוך הבנק. בגין מהלכים אלה ביצעה הקבוצה הפרשה לפיצויים מוגדלים בסך של 82 מיליון ש"ח (53 מיליון ש"ח נטו לאחר השפעת המס). השפעת מהלכים אלו על יחס ההון העצמי לרכיבי סיכון נזקפת, כאמור, לשיעורין על פני 5 שנים ומוערכת ליום 31 בדצמבר 2022 בקיטון של כ-0.01%.

(ב) ביום 28 ביולי 2020 וביום 3 בנובמבר 2020, אישר דירקטוריון הבנק תכנית התייעלות, על פיה יתאפשר לכ-60 עובדים קבועים בבנק, המשתייכים לאוכלוסיית היעד שהוגדרה, לפרוש בפרישה מוקדמת ובתנאים מועדפים. התוכנית הגדילה את ההפסד הכולל האחר (ברוטו) בסך של 48 מיליון ש"ח בגין התחייבות לפיצויים ולהטבות לאחר פרישה. כמו כן, ברבעון הרביעי של שנת 2020 בוצעה הפרשה נוספת לפיצויים מוגדלים בסך של כ-50 מיליון ש"ח בגין פרישה מוקדמת נוספת הצפויה בשנים הקרובות. סך ההשפעה נטו, לאחר השפעת המס בגין מהלכים אלה הסתכמה ב-65 מיליון ש"ח. ההשפעה על יחס ההון העצמי לרכיבי סיכון נזקפת, כאמור לשיעורין על פני 5 שנים. ללא ההקלה, כאמור, נכון ליום 31 בדצמבר 2022, היישום היה מביא לקיטון של 0.04%.

(6) יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים

החל מיום 1 בינואר 2022, הבנק מיישם את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים", אשר כלל, בין היתר, עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 299 לפיו, נקבע כי במידה שכתוצאה מהיישום לראשונה של כללים אלה, חל קיטון בהון העצמי רובד 1 של תאגיד בנקאי, הוא רשאי לפרוס את הקיטון האמור, על פני שלוש שנים (להלן: "תקופת המעבר"). ללא ההקלה, כאמור, נכון ליום 31 בדצמבר 2022, היישום היה מביא לקיטון נוסף של 0.03% ביחסי הלימות ההון. לפירוט בדבר השפעת היישום לראשונה ראה באור 1.1 לעיל.

(7) הקצאת הון נוספת בגין מימון קרקעות במינוף גבוה

ביום 22 במאי 2022, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 203 (מדידה והלימות ההון), שמטרתו טיפול בחשיפות לענף הבינוי והנדל"ן. בהתאם לחוזר נקבע, כי לרשימת החובות המשוקללים לסיכון ב-150% נוספו הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי יעוד (planning consent) והלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי של לווה שאינו מסווג בענף המשק בינוי ונדל"ן. השפעת החוזר על מלאי ההלוואות של הבנק ליום 30 ביוני 2022, נפרסת בשיעורים רבעוניים שווים, החל מיום 30 בספטמבר 2022 ועד ליום 30 ביוני 2023. השפעת החוזר ליום 31 בדצמבר 2022, ללא יישום הוראות המעבר, מביאה לירידה ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל בשיעור של כ-0.06% ו-0.08%, בהתאמה.

באור 24 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

(8) הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

בחודש מרס 2014, פרסמה ועדת באזל לפיקוח הבנקים עדכונים להוראות באזל 3 וביניהם, הוראה חדשה בדבר "הגישה הסטנדרטית לחישוב חשיפה לסיכון אשראי צד נגדי (SA-CCR). ביום 1 בדצמבר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראות ניהול בנקאי תקין הכולל, בין היתר, הוספת הוראת ניהול בנקאי תקין A203 בנושא טיפול בסיכון אשראי צד נגדי בהתאם ל-SA-CCR שמחליפה את הגישות הקיימות כיום במסגרת הוראה 203 לחישוב חשיפה לצד נגדי במקרה כשל. הבנק מיישם את ההוראה החל מיום 1 ביולי 2022. בנוסף לכך, ביום 1 באוגוסט 2022, פורסם חוזר בנושא עדכון הוראה 203 אשר במסגרתו עודכנו משקלות הסיכון בחישוב הקצאת ההון בגין סיכון CVA לחשיפות של התאגידים הבנקאיים לחברות ביטוח, קופות גמל וקרנות נאמנות. בהתאם לחוזר, בשל הסיכון הנמוך, החליט הפיקוח על הבנקים להפחית את משקל הסיכון המיוחס לחברות ביטוח, קופות גמל וקרנות נאמנות ולהשוותו למשקל הסיכון המיוחס לתאגידים בנקאיים. יישום הכללים החדשים הביא להגדלה בדרישות ההון בגין מכשירים נגזרים, לקיטון ביחס המינוף וכן משפיע על חישוב מגבלות לווה בודד. השפעת יישום הדרישות החדשות, הביאה לירידה ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל בשיעור של כ-0.05% וכ-0.07% בהתאמה, וזאת כתוצאה מעלייה בסך נכסי הסיכון בגין חשיפה לסיכון אשראי צד נגדי בסך של כ-520 מיליון ש"ח. בנוסף, בהתאם לחוזר מדצמבר 2021, נוספה הוראה A208 בנושא גישות חדשות להקצאת הון בגין סיכון CVA. ההוראה מציגה מספר גישות אפשריות לחישוב הקצאת הון בגין סיכון CVA. הבנק נדרש ליישם את ההוראה החל מיום 1 בינואר 2025.

(9) גורמים שיכולים להשפיע באופן מהותי על הלימות ההון של הבנק ושל חברה בת משמעותית

(9א) רכיבי הון הנתונים לתנדטיות

- הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:
- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הרבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמורת ופרישה.
 - השפעות השינויים ברבית ובמרווחים על ההתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב זמינות למכירה.
 - השפעות שינויים במדד ובשערי החליפין על יתרות הנכסים.

להלן ניתוח השפעות השינויים על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2022:

השפעת השינוי ב-100 מיליון ש"ח בהון עצמי רובד 1 באחוזים	השפעת השינוי ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון	
0.10	0.10	בנק (בנתוני המאוחד)
1.56	2.04	בנק מסד בע"מ

באור 224 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ב. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון לבין מדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים כאשר לצורך כך לא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה, הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (וכולל את הבנק).

יחד עם זאת, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בדבר התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה, אשר כוללת, בין היתר, את הוראת השעה שפורסמה ביום 15 בנובמבר 2020, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%), וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מהיקף הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. בהתאם לחוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 מיום 15 במאי 2022, ההקלה תחול עד ליום 30 ביוני 2024 ובלבד שיחס המינוף של התאגיד הבנקאי לא יפחת מיחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2023 או יחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2022	
במיליוני ש"ח		
10,199	10,802	1. בנתוני המאוחד
191,042	207,943	הון רובד 1*
		סך החשיפות
5.34%	5.19%	יחס המינוף
		2. חברה בת משמעותית
7.68%	8.15%	בנק מסד בע"מ
		יחס המינוף
4.50%	4.50%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* להשפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות, יישום לראשונה של כללי החשבונאות להפסדי אשראי צפויים והלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע, ראה סעיף א.4) לעיל.

באור 224 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ג. יחס כיסוי הנזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי הנזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות נמדד על פי תרחיש קיצון אחיד המפורט בהוראה ולאופק של 30 ימים. היחס נועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה, כהגדרתם בהוראה, שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד, אשר נמדדים בהתאם לתזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון.

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	
באחוזים		
128%	127%	1. בנתוני המאוחד* יחס כיסוי הנזילות
128%	127%	2. בנתוני הבנק* יחס כיסוי הנזילות
248%	261%	3. חברה בת משמעותית* בנק מסד בע"מ יחס כיסוי הנזילות
100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות.

ד. יחס מימון יציב נטו לפי הוראות המפקח על הבנקים

החל מיום 31 בדצמבר 2021, מיישם הבנק את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מהתאגידים הבנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופרטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון וההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש של תאגיד מסוים הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי אותו תאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ מאזניות. בהתאם להוראה, יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש עומד על 100%.

ליום 31 בדצמבר		
2022	2022	
באחוזים		
*139%	133%	1. בנתוני המאוחד יחס מימון יציב נטו
151%	150%	2. חברה בת משמעותית בנק מסד בע"מ יחס מימון יציב נטו
100%	100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* הוצג מחדש.

באור 25 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (במיליוני ש"ח)

א. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה ⁽¹⁾ לסוף השנה

המאוחד והבנק		
31 בדצמבר		
2021	2022	
14	11	יתרת אשראי מפקדונות לפי מידת גביה ⁽²⁾
257	237	מטבע ישראלי לא צמוד
271	248	מטבע ישראלי צמוד למדד
		סך הכל

- (1) אשראים מפקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית אשראים, עם מרווח או עם עמלת גביה (במקום מרווח).
(2) הלוואות עומדות ופקדונות ממשלה שניתנו בגינם בסך 83 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק (31 בדצמבר 2021 - 63 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק), לא נכללו בלוח זה.

תזרימים בגין עמלת גביה ומרווחי רבית בגין הפעילות על פי מידת הגביה ⁽¹⁾

המאוחד והבנק		
31 בדצמבר		
2021	2022	
סך הכל	סך הכל	מעל שנה ועד שלוש שנים
סך הכל	סך הכל	מעל שנה ועד שלוש שנים
סך הכל	סך הכל	מעל שנה ועד שלוש שנים
7	6	1
6	5	-
6	5	-
		תזרימים חוזיים עתידיים
		תזרימים עתידיים צפויים לאחר הערכת הנהלה לפרעונות מוקדמים
		תזרימים צפויים מהוונים לאחר הערכת הנהלה לפרעונות מוקדמים ⁽²⁾

- (1) יתרת הפקדונות לפי מידת הגביה במגזר השקלי הלא צמוד איננה עולה על 10% מסך כל הפקדונות לפי מידת הגביה, לפיכך מוצגים הנתונים בגין סך כל הפעילות.
(2) ההיוון בוצע לפי שיעור של 1.1% (2021 - שיעור שלילי של 1.9%).

מידע על העמדת הלוואות לדיור במהלך השנה

31 בדצמבר		
2021	2022	
26	17	הלוואות מפקדונות לפי מידת הגביה
13	13	הלוואות עומדות

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

הבנק		המאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2021	2022	2021	2022	
12	13	13	13	שיפורים במבנים, רכישת והקמת מבנים, ציוד ותכנה
83	151	83	151	התחייבות להשקעה בקרנות השקעה פרטיות

באור 25 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך) (במיליוני ש"ח)

ג. 1. ביום 29 ביוני 2004, החליטה האסיפה הכללית של הבנק (לאחר אישור ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק) לאשר מתן פטור מאחריות בשל הפרת חובת זהירות כלפי הבנק, וכן מתן התחייבות מראש לשיפוי, לדירקטורים ונושאי משרה אחרים המכהנים ושיכיהנו מעת לעת בבנק, לרבות לדירקטורים מבעלי השליטה בבנק (מר צדיק בינו ומר גיל בינו) (להלן - "נושאי משרה"). האסיפה הכללית האמורה גם הסמיכה את דירקטוריון הבנק לאשר מתן פטור והתחייבות שיפוי גם לנושאי משרה לשעבר בבנק, כלפיהם התחייב הבנק, כי יהיו זכאים להסדרי שיפוי כפי שיהיו מפעם לפעם לנושאי המשרה בבנק. כן אישר דירקטוריון הבנק מתן פטור והתחייבות שיפוי כאמור גם לדירקטורים הממונים מטעם הבנק בתאגידים אחרים. כל ההתחייבויות כאמור אושרו בהתאם לחוק החברות, במגבלות הקבועות בו, ובכפוף לתנאים הקבועים בכתב התחייבות השיפוי.

התחייבות השיפוי תחול על פעולות הקשורות במישרין או בעקיפין לאחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות לשיפוי.

גובה התחייבות השיפוי לפי החלטה זו, לכל נושאי המשרה בבנק ובחברות בת במצטבר, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות, לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק, על פי הדוחות הכספיים האחרונים של הבנק שפורסמו סמוך לפני מתן השיפוי בפועל.

בהתאם להחלטות, נתנו כתבי פטור והתחייבות שיפוי כאמור, לנושאי משרה בבנק.

ביום 29 בנובמבר 2011, אישרה האסיפה הכללית, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק, להרחיב את החבויות ו/או ההוצאות אשר בגין יהיה רשאי הבנק להעניק שיפוי וזאת בהתאם לחוק החברות (תיקון מס' 3) התשס"ה-2005, חוק ייעול האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010, חוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 וחוק החברות (תיקון מס' 16), התשע"א-2011, וכן בגין כל הליך מנהלי נוסף אשר על פי דין ניתן להעניק שיפוי בגין תשלומים הקשורים אליו או הוצאות המוצאות בקשר אליו, ולהעניק התחייבויות שיפוי מתוקנות בהתאם לכך לדירקטורים ונושאי משרה שכיהנו באותו מועד ואשר יכיהנו מעת לעת בבנק ובחברות בהחזקת הבנק, לרבות לדירקטורים מבעלי השליטה (מר צדיק בינו ומר גיל בינו) ולרבות לנושאי משרה לשעבר (בהתאם להחלטת האסיפה הכללית מיום 29 ביוני 2004) וליתר נושאי המשרה בבנק שאינם דירקטורים.

בשנים 2014, 2017 ולאחרונה ביום 15 ביולי 2020 אישרה האסיפה הכללית, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת התגמול והדירקטוריון, להעניק מחדש כתב שיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהענקת כתבי שיפוי להם, באותם תנאים ובאותו נוסח של כתב השיפוי הניתן ליתר הדירקטורים ונושאי המשרה בבנק ושניתן גם להם עובר לאישור החדש, לתקופה של 3 שנים נוספות, ממועד אישור האסיפה הכללית הרלוונטית.

ביום 29 בנובמבר 2016, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת הביקורת וועדת התגמול, מתן כתב פטור והתחייבות שיפוי גם למי שמכהן מעת לעת כמנכ"ל מתף מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ, חברה בבעלות ובשליטה מלאים של הבנק. התחייבות השיפוי וכתב הפטור הינם על פי העקרונות, ההיקף והמדיניות שאושרה בבנק, כאמור לעיל, לגבי נושאי משרה בבנק. ביום 1 בינואר 2022 מונה מנכ"ל מת"ף המכהן כחבר הנהלת הבנק והינו גם נושא משרה בבנק.

ביום 23 בפברואר 2017, ולאחר מכן ביום 26 בפברואר 2020, אושרה באסיפה הכללית מדיניות תגמול שבה נקבע, כי מתן פטור לנושאי משרה לא יחול ביחס למעשה או מחדל של נושא משרה בנוגע להחלטה או עסקה שלבעל השליטה או לנושא משרה כלשהו יש בה עניין אישי. הסייג האמור לא חל על נושאי משרה שמונו לראשונה קודם לאישור מדיניות תגמול באסיפה הכללית, שנערכה ביום 23 בפברואר 2017 ושהינם זכאים לפטור לפי החלטות שהתקבלו בעבר בבנק. ביום 30 באוקטובר 2017, אישרה האסיפה הכללית, לאחר שהתקבלו אישור ועדת התגמול והדירקטוריון, מתן פטור מאחריות לנושאי משרה, אשר מונו או ימונו לראשונה לאחר יום 23 בפברואר 2017, הכולל לגביהם סייג לפיו הפטור לא יחול ביחס למעשה או מחדל של נושא משרה בנוגע להחלטה או עסקה שלבעל השליטה או לנושא משרה כלשהו יש בה עניין אישי, והכל בהתאם למדיניות התגמול של הבנק כאמור לעיל. יצוין, כי הבנק לא הביא מחדש לאישור האסיפה הכללית הענקת כתבי פטור לדירקטורים מבעלי השליטה, שהוענקו בשנת 2004.

כמו כן, ניתנו התחייבויות שיפוי ופטור על פי העקרונות שאושרו בהחלטת האסיפה הכללית מיוני 2004, גם למפורטים להלן:

- לדירקטורים מטעם הבנק בחברה המאוחדת פיבי שוויץ. יצוין, כי בחודש יוני 2017 מכרה החברה את פעילותה ובמהלך אותה שנה סיימה את פעילותה הבנקאית ובחודש מאי 2020 הושלם פירוקה מרצון.

- לדירקטורים שכיהנו מטעם הבנק בבינלאומי חיתום בתקופה שהיתה לה פעילות חיתום. יצוין, כי בדצמבר 2010 עברה החברה למעמד "חתם לא פעיל" ובדצמבר 2015 היא חוסלה בפירוק מרצון.

גובה התחייבות השיפוי הינו בהתאם למדיניות הבנק בעניין זה.

יצוין כי בעבר ניתנו התחייבויות נוספות לדירקטורים שכיהנו בחברות בשליטת הבנק, שפורקו מרצון או נמכרו לפני למעלה מ-7 שנים.

2. בהתאם להחלטות שהתקבלו ביובנק בע"מ (להלן - "יובנק"), ניתן פטור לדירקטורים ביובנק ולנושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי, חשבונאי ראשי ומזכיר יובנק), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי יובנק וכן ניתנו התחייבויות לשיפוי לדירקטורים ונושאי המשרה הנ"ל (וכן דירקטורים שמונו על ידי יובנק ביובנק פיננסיים (2005) בע"מ, ושאינם נושאי משרה ביובנק) בגין חבות או הוצאה שיוטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל ביובנק, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה ובהתאם לעקרונות שאושרו לנושאי המשרה בבנק הבינלאומי.
- עם מיזוג יובנק לתוך הבנק, בשנת 2015, הועברו גם כל התחייבויות וזכויות יובנק המפורטות בסעיף זה לבנק.
3. אוצר החייל התחייב לשפות נושאי משרה כמשמעותו בחוק החברות התשנ"ט-1999. סכום השיפוי מכוח ההתחייבות כאמור, לכל נושאי המשרה בו, במצטבר, בגין אחד או יותר מאירועי השיפוי, לא עלה על 33% מההון העצמי של אוצר החייל לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שפורסמו בסמוך לפני מועד השיפוי בפועל. עם השלמת מיזוגו של אוצר החייל עם ולתוך הבנק ביום 1 בינואר 2019, התחייבותו של אוצר החייל כלפי נושאי המשרה, לרבות בגין אירוע בקשר למיזוג, הועברה לבנק.
4. בהתאם להחלטות שהתקבלו בבנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן - "פאג"), ניתן פטור לדירקטורים בפאג" לנושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי ומזכיר הבנק), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי פאג" וכן ניתנו התחייבויות לשיפוי לנושאי המשרה האמורים בגין חבות או הוצאה שיוטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל בפאג", הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה ובהתאם לעקרונות שאושרו לנושאי המשרה בבנק הבינלאומי.
- עם מיזוג פאג" לתוך הבנק, בשנת 2015, הועברו גם כל התחייבויות וזכויות פאג" המפורטות בסעיף זה לבנק.
5. בהתאם להחלטות שהתקבלו ביום 17 באוגוסט 2020 על ידי האסיפה הכללית בבנק מסד בע"מ (להלן - "מסד") (לאחר אישור ועדת הביקורת ודירקטוריון מסד) ניתן פטור לדירקטורים במסד ולנושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי ומזכיר הבנק), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי מסד וכן ניתנו התחייבויות לשיפוי לנושאי המשרה האמורים בגין חבות או הוצאה שיוטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל במסד, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה ובהתאם לעקרונות שאושרו לנושאי המשרה בבנק הבינלאומי. ההחלטה האמורה באה במקום החלטה קודמת משנת 2013 לפיה התחייב מסד לשפות נושאי משרה כשסכום השיפוי שנקבע מכוח ההתחייבות כאמור, לכל נושאי המשרה בו, במצטבר, בגין אחד או יותר מאירועי השיפוי שנקבעו, לא עלה על 33% מההון העצמי של מסד לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שפורסמו בסמוך לפני מועד השיפוי בפועל. לגבי נושאי משרה מכהנים ההסדר החדש יחול רק בגין מעשה או מחדל שאירעו לאחר מועד ההחלטה.
- ד. מסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ (להלן - "מסלקת הבורסה") הקימה קרן סיכונים שמטרתה הבטחת התחייבויות חברי המסלקה בגין פעילות כל חבר מסלקה. סכום הקרן מתעדכן אחת לרבעון. חלקו של כל חבר מסלקה בקרן הסיכונים, לרבות הבנק, נגזר מהיקף הפעילות של החבר במסלקה עבור לקוחותיו (ועבור עצמו במידה שהיתה כזאת). חלקו של הבנק מסתכם ב-162 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2021 - 227 מיליון ש"ח).
- על פי החלטת דירקטוריון הבורסה וחוקי העזר של מסלקת הבורסה נדרש הבנק להפקיד בטוחות נזילות בלבד (אגרות חוב של מדינת ישראל או מזומנים) בהתאם לנדרש בחוקי העזר וכן לחתום על הסכם שעבוד להבטחת התחייבותו כלפי מסלקת הבורסה בגין פעילותו כחבר מסלקה. בהתאם להחלטות דלעיל, מסלקת הבורסה פתחה על שמה חשבון במסלקה עבור הבנק, ובו הפקיד הבנק, ניירות ערך כבטוחות לטובת מסלקת הבורסה.
- מסלקת הבורסה פתחה בנוסף חשבון כספי בבנק ישראל שבו ניתן להפקיד את הבטחונות הכספיים שחברי המסלקה מעמידים לטובתה, בין להבטחת פעילותם של חברי המסלקה ובין להבטחת התחייבויותיהם לקרן הסיכונים של המסלקה.
- כערוכה לקיום כל התחייבויות הבנק כלפי מסלקת הבורסה כאמור לעיל, ללא הגבלה בסכומן הכולל, יצר הבנק, ביום 17 באפריל 2005, לטובת מסלקת הבורסה, שעבוד קבוע ראשון בדרגה והמחאה על דרך השעבוד לטובת מסלקת הבורסה, על חשבון המסלקה במסלקה ועל חשבון המסלקה בבנק אחר (אשר נסגר במהלך שנת 2020).
- באפריל 2017 נרשם שעבוד קבוע ראשון בדרגה והמחאה על דרך השעבוד לטובת מסלקת הבורסה על כל זכויותיו של הבנק בחשבון המסלקה בבנק ישראל.
- יובהר, כי החל משנת 2010 נותן הבנק שירותים כחבר במסלקת הבורסה בקשר עם פעילות בנכסים הנסלקים במסלקת הבורסה, לרבות בקשר עם בטוחות הנדרשות לפעילות במערכת זה"ב (RTGS) גם למסד, שהינו חבר בורסה שאינו חבר מסלקה. לפיכך, התחייבויות הבנק, כחבר מסלקת הבורסה, כלפי המסלקה, כוללות אף התחייבויות בגין פעילותו של מסד ולקוחותיו. בגין התחייבויות אלו של הבנק כלפי מסלקת הבורסה, קיבל הבנק ממסד ערבות בלתי מוגבלת בסכום, לתשלום כל סכום הנובע מחובות או התחייבויות הבנק כלפי מסלקת הבורסה בגין פעילותו ופעילות לקוחותיו. החל משנת 2023, הבנק נותן שירותים כאמור גם לחבר בורסה נוסף ביחס ללקוחותיו הקמעונאיים. לפיכך, התחייבויות הבנק, כחבר מסלקת הבורסה, כלפי המסלקה, כוללות אף התחייבויות בגין פעילות זו. במסגרת ההסכם עם חבר הבורסה הנוסף, התחייב חבר הבורסה לשפות

את הבנק, בגין כל סכום אותו יידרש הבנק לשלם, הנובע מחובות או התחייבויות הבנק כלפי מסלקת הבורסה, בגין פעילות לקוחותיו של חבר הבורסה.

לעניין השעבודים למסלקת הבורסה - ראה באור 26ג. להלן.

ה. מסלקת המעו"ף הקימה קרן סיכונים, המשמשת ככרית ביטחון נוספת, במקרה בו הבטוחות שהפקיד חבר מסלקת המעו"ף אינם מספיקים לכיסוי כל התחייבויותיו. סכום הקרן מתעדכן אחת לרבעון. חלקו של כל חבר מסלקה בקרן הסיכונים, לרבות הבנק, נגזר מהיקף פעילותו במסלקה עבור לקוחותיו (ועבור עצמו במידה שהייתה כזאת).

דרישת הבטוחות מהבנק בגין קרן הסיכונים הינה 58 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, בהשוואה ל-107 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2021. כל אחד מהבנקים החברים במסלקת המעו"ף התחייב כלפי המסלקה, לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאות עבור לקוחותיו. הסכום ליום המאזן הנובע מעסקאות עבור לקוחות הבנק בגין אופציות מעו"ף מוצג במאזן בסעיפים נכסים בגין מכשירים נגזרים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים בסכום זה על פי השווי ההוגן. יתרת ההתחייבות של הבנק למסלקת המעו"ף מעבר לסכום הרשום במאזן המבוססת על תרחישים של הבורסה הינה 218 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2021 - 360 מיליון ש"ח).

הבנק יצר לטובת מסלקת המעו"ף שעבוד קבוע והמחאה על דרך השעבוד, ללא הגבלה בסכום, על הזכויות בחשבון של בטוחות מעו"ף המתנהל ע"ש מסלקת המעו"ף במסלקת הבורסה (להלן - "החשבון הראשי"). בנוסף, יצר הבנק לטובת מסלקת המעו"ף שעבוד צף והמחאה על דרך השעבוד ללא הגבלה בסכום על כל ניירות הערך המופקדים ו/או שיופקדו לזכות הבנק במסלקת הבורסה, לרבות ניירות הערך המופקדים ו/או שיופקדו לזכות החשבון הראשי ולזכות חשבון נוסף המתנהל במסלקת הבורסה, ופירותיהם וכל זכות הנובעת מהם. כאמור בס"ק ד' לעיל, מסלקת המעו"ף פתחה אף היא חשבון כספי בבנק ישראל, שבו ניתן להפקיד את הבטוחות הכספיים שחבריה מעמידים לטובתה. באפריל 2017, נרשם שעבוד קבוע ראשון בדרגה והמחאה על דרך השעבוד לטובת מסלקת המעו"ף על כל זכויותיו של הבנק בחשבון מסלקת המעו"ף בבנק ישראל. יובהר כי החל משנת 2010, נותן הבנק שירותים במסלקת המעו"ף גם למסד, שהינו חבר בורסה שאינו חבר מסלקת המעו"ף. לפיכך, התחייבויות הבנק, כחבר מסלקת המעו"ף, כלפי המסלקה, כוללות אף התחייבויות בגין פעילותו של מסד ולקוחותיו. בגין התחייבויות אלו של הבנק כלפי מסלקת המעו"ף, קיבל הבנק ממסד ערבות בלתי מוגבלת בסכום, לתשלום כל סכום הנובע מחובות או התחייבויות הבנק כלפי מסלקת המעו"ף בגין פעילותו ופעילות לקוחותיו. החל משנת 2023, הבנק נותן שירותים כאמור גם לחבר בורסה נוסף ביחס ללקוחותיו הקמעונאיים. לפיכך, התחייבויות הבנק, כחבר מסלקת המעו"ף, כלפי המסלקה, כוללות אף התחייבויות בגין פעילות זו. במסגרת ההסכם עם חבר הבורסה הנוסף, התחייב חבר הבורסה לשפות את הבנק בגין כל סכום אותו יידרש הבנק לשלם, הנובע מחובות או התחייבויות הבנק כלפי מסלקת המעו"ף, בגין פעילות לקוחותיו של חבר הבורסה.

לעניין השעבודים למסלקת המעו"ף - ראה באור 26א. להלן.

1. CLS Bank International הוא מסלקה בין בנקאית בבעלות הבנקים הגדולים בעולם המטפלת בהעברת תשלומים הנובעים מעסקאות חליפין במטבע, ואופן פעולתה מונע את סיכון המסירה (delivery risk) בעסקאות אלו.

הבנק הינו אחד מ-3 בנקים ישראלים המשמשים כספק נדילות במטבע ישראלי במקרה של כשל סליקה. סכום המחויבות המקסימלי של הבנק במסגרת זאת עומד על 1 מיליארד ש"ח, וזאת לאחר קבלת מחויבות של בנק ישראל לקו אשראי מקביל בסכום זה כנגד שיעבוד צף על זכויות הבנק לקבלת סכומים וחייבים כספיים בש"ח המגיעים ו/או שיגיעו מאת לקוחותיו שהינם תאגידים ישראלים.

2. קבוצת הבנק (הבנק וחברות בנות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות הבנות, המתבססות על חוות דעת משפטיות, באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות הייצוגיות כמפורט בסעיף זה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור. להלן פירוט של תובענות נגד הבנק שהסכום הנטען בהן הוא מהותי, או שבמהותן הינן בעלות מאפיינים דומים לתביעות נוספות שסכומן המצרפי משקף סכום מהותי:

1. ביום 8 במאי 2018, התקבלו בבנק כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום של כ-146 מיליון ש"ח (להלן שניהם ביחד - "הבקשה").

לטענת התובעים הבנק הסתיר ולא גילה ללקוחותיו העסקיים, כי קיימת אפשרות לפיה יסווגו כעסק קטן ואת המשמעות המעשית של סיווג חשבון כחשבון עסק קטן לעניין התעריפון הקמעונאי, סיווג כברירת מחדל את לקוחותיו העסקיים כעסקים גדולים, ללא סיבה סבירה (ובכך החיל עליהם תעריפון עסק גדול שהוא תעריפון העמלות המקסימאלי), הטעה את לקוחותיו ופעל כדי לטשטש הן את דבר סיווגם כעסק גדול והן את זכאותם לחסות תחת הגדרת עסק קטן בכדי שלקוחותיו, שזכאים לחסות תחת הגדרת עסק קטן, ימשיכו לשלם עמלות שהם אינם צריכים לשלם או ישלמו עמלות בסכומים ובשיעורים גבוהים מאלו שעליהם לשלם.

הקבוצה אותה מבוקש לייצג היא "כל לקוחות הבנק בעבר ובהווה שהיו או שהינם זכאים לחסות תחת הגדרת 'עסק קטן' בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008 ואשר שילמו עמלות שלא לפי התעריפון שחל על עסק קטן, החל מיום כניסתם לתוקף של כללי העמלות ועד היום".

2. ביום 7 במאי 2020, התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק בקשר עם גביית עמלת סוכן בגין פעילות בניירות ערך. לטענת התובעת, בכל פעולה של רכישה / מכירה של ניירות ערך, הבנק גובה עמלה המכונה על ידו "עמלת סוכן", למרות שעמלה זו אינה מופיעה בתעריפון הבנק ולכן נגבית שלא כדין. עוד טוענת התובעת כי ככל שמדובר בהוצאה של צד ג' (אותה רשאי הבנק לגבות בהתאם לתעריפון), על הבנק לפרט את שיעור העמלה ודרך חישובה, אך הבנק לא עושה כן. התובעת מציינת, כי היא לא יכולה לאמוד את סכום התובענה הכולל אולם לטענתה, הנזק האישי שנגרם לה עבור כל פעולה עומד על כ-2 ש"ח. לפיכך, כך לשיטתה, הנזק שנגרם לכל הקבוצה, במהלך 7 השנים הקודמות להגשת התובענה, עומד על עשרות מיליוני ש"ח, אם לא למעלה מכך. לפי הנטען בתובענה, תביעות דומות הוגשו גם נגד בנקים אחרים. ביום 4 בספטמבר 2022, ניתן פסק דין הדוחה את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 9 בנובמבר 2022, הוגש ערעור על פסק הדין.

סכום החשיפה הנוספת של הבנק ושל החברות הבנות של הבנק ליום 31 בדצמבר 2022, בגין תביעות תלויות שלהערכת הנהלת הבנק אפשרות התממשותן כולן, או חלקן, אינה קלושה ושלא בוצעה בגין הפרשה, מסתכם בכ-42 מיליון ש"ח.

ח. 1. להלן פירוט של תובענות והליכים ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות כנגד חברה כלולה, כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל"), שהסכום הנטען בהן הוא מהותי. לדעת הנהלת כאל, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות נכללו בדוחות הכספיים שלה הפרשות נאותות, אם נדרשו.

א) ביום 8 ביוני 2016, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בקשה מתוקנת לאישור תביעה כתובענה ייצוגית נגד שלוש חברות כרטיסי האשראי, ביניהן כאל (להלן - "הבקשה המתוקנת"). הבקשה המתוקנת החליפה בקשה קודמת שהוגשה ביום 28 באפריל 2014. עניינה של הבקשה הינו שני הסדרים כובלים בתחום כרטיסי החיוב המידי ("דביט") ובתחום כרטיסי תשלום נטענים מראש ("pre paid"). ההסדר הכובל הראשון, לטענת המבקשים, הינו ההסדר לגביית עמלה צולבת בגין עסקאות המבוצעות בכרטיסי דביט "pre paid". ההסדר הכובל השני, לטענת המבקשים, הינו עיכוב, שלא כדין, של כספים המגיעים לבתי עסק לתקופה של כ-20 יום, לאחר שהכסף התקבל על ידי חברות כרטיסי האשראי.

עיון בחוות הדעת הכלכלית אליה מפנה הבקשה המתוקנת, מעלה, כי סכום התביעה מורכב מראשי הנזק הבאים: סך של כ-13.5 מיליון ש"ח לשנה, עבור השנים 2007-2015, בגין הנזק הנובע מקיומו של הסדר כובל נטען בדבר גובה העמלה הצולבת המשולמת בעסקאות בכרטיסי חיוב מידי; סך של כ-5.3 מיליון ש"ח לשנה, עבור השנים 2007-2015, בגין הנזק הנובע מקיומו של הסדר כובל נטען בדבר מועד העברת הכספים לבתי העסק בגין עסקאות בכרטיסי חיוב מידי; סך הנע בין 418 מיליון ש"ח לכ-683 מיליון ש"ח לשנה, עבור השנים 2007-2015, בגין הנזק הנובע מתן שימוש בכרטיסי חיוב מידי בשל שני ההסדרים הכובלים הנטענים כאמור לעיל. ביום 12 במרץ 2017, נערך דיון קדם משפט בבקשה. בית המשפט קבע בהחלטה, כי עניין העמלה הצולבת בקשר לכרטיסי הדביט וה-"pre paid" כלול לכאורה בפסק דין שנתן בית הדין לתחרות (בשמו הקודם: בית הדין להגבלים עסקיים), ולכן כל טענה המועלת נגד קביעת העמלה הצולבת, יש להעלות בהליכים מתאימים בנוגע לפסק דין האמור. לאור זאת, ניתנה דחייה בקיום הליך התביעה הייצוגית, עד למיציא ההליכים בפני בית הדין לתחרות.

ביום 16 באוקטובר 2017, הוגשה לבית הדין לתחרות תובענה למתן סעד הצהרתי, במסגרתה התבקש בית הדין לקבוע, כי בעת מתן פסק הדין במסגרתו אושר הסדר העמלה הצולבת, לא נכללו בהסדר כרטיסי חיוב מידי וכרטיסים נטענים. חברות כרטיסי האשראי, ובכלל זה כאל, הגישו בקשה לסילוק על הסף של התובענה וביום 16 באוקטובר 2018 קבע בית המשפט, כי דין הבקשות לסילוק על הסף, של התובענה למתן סעד הצהרתי, להתקבל.

ביום 29 בנובמבר 2018, הוגש לבית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית הדין לתחרות. ביום 23 בדצמבר 2018, הגישו המבקשים לבית המשפט העליון, בשבתו כבית דין גבוה לצדק, עתירה נגד הממונה על התחרות (בשמה הקודם: ממונה על הגבלים עסקיים). בעתירה מבוקש, כי בית המשפט יורה לממונה על התחרות לפעול לשם הבהרה או ביטול או שינוי של פסק דינו של בית הדין לתחרות. המדינה הגישה תגובתה ביום 22 במאי 2019. ביום 16 ביולי 2020, התקיים דיון בעתירה ובמסגרתו נשמעו טענות הצדדים באריכות. באותו היום, הורה בית המשפט על דחיית העתירה ללא צו להוצאות. כן נאמר בפסק הדין, כי בית המשפט לא מביע כל עמדה בשאלה שעומדת בלב הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בהתאם לכך, ימשך הליך התובענה הייצוגית בבית המשפט המחוזי. ביום 12 באפריל 2021, התקיים דיון קדם משפט ובו נשמעו טענות הצדדים. בסיום הדיון הציע בית המשפט לצדדים לפנות לגישור ביחס לשאלת מועד ההתחשבנות. ביום 6 ביולי 2021, הגישו הצדדים לבית המשפט הודעה משותפת בה הודיעו כי הם מקבלים את הצעת בית המשפט לקיים הליך גישור בנושא זה והחלו בהליך הגישור. ביום 7 בספטמבר 2022, התקיימה ישיבת הגישור האחרונה ובה הודיעה המגשרת, כי היא אינה רואה טעם בהמשך הגישור והצדדים הופנו לבית המשפט. קדם משפט התקיים ביום 20 בנובמבר 2022 ובסיומו נקבעו דיוני הוכחות, לחודש יולי 2023.

- כמו כן, בהמלצת בית המשפט, ממשיכים להתקיים מגעים בין הצדדים, בנסיון להביא את התיק לסיום מוסכם.
- (ב) ביום 2 במאי 2018, התקבלה בכאל תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב. על פי הנתען בתביעה, העלתה כאל את תעריפי עמלת הסליקה לבתי עסק שלא כדון. בקשת האישור נסמכת, בין היתר, על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בגדרה אושרה בקשה לאישור תובענה כייצוגית נגד חברה אחרת, בסוגיה דומה.
- המבקשים מעריכים את נזקם האישי בסך של 4,036 ש"ח. המבקשים לא נקבו בסכום הנזק הקבוצתי וזה הוערך על ידם ב"עשרות מיליוני ש"ח". כאל השיבה לבקשת האישור והמבקשים השיבו לתשובת כאל. קדם משפט התקיים ביום 15 בינואר 2020. בתוך כך, קיבלו הצדדים את המלצת בית המשפט לקיים ביניהם הליך גישור. ביום 28 באוקטובר 2020, הודיעו המבקשים לבית המשפט, כי הליך הגישור לא צלח ובהתאם הם מבקשים להמשיך את ההליכים בבקשה בבית משפט. ביום 17 בדצמבר 2020, התקיים קדם משפט. דיון מקדמי נוסף התקיים ביום 13 ביולי 2021. ביום 27 ביולי 2021, ניתנה החלטה אשר קיבלה באופן חלקי את בקשת המבקשים לגילוי מסמכים, וקבעה מועדים להגשת סיכומי טענות מטעם הצדדים. במסגרת הליך גישור שמתנהל בין הצדדים הגיעו הצדדים להסכמות עקרוניות בדבר הסדר פשרה והצדדים עמלים בימים אלה על ניסוח הסדר הפשרה.
- (ג) ביום 22 ביולי 2018, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה אליה צורפה בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, כנגד כאל וכנגד שתי חברות כרטיסי אשראי נוספות. עניינה של התביעה בעסקאות באמצעות כרטיסי אשראי שביצעו חברי הקבוצה כעסקאות במסמך חסר (בעיקר עסקאות טלפוניות) בבתי עסק העוסקים בתחום ה"שיווק הישיר". בבקשת האישור נטען, כי בתי העסק הללו ניצלו את חולשתה של אוכלוסיית הקשישים וחיבו את כרטיסי האשראי שלהם בגין עסקאות רבות שלא כדון, וכן חיבו אותם בחיובים נוספים שלא אושרו על ידם. לטענת המבקש, חברות כרטיסי האשראי התקשרו בהסכם סליקה עם חברות ה"שיווק הישיר" ובדרך זו אפשרו את פעילותן. המבקש טוען, כי סכום הנזק לכל חברי הקבוצה, הינו כ-900 מיליון ש"ח. ביום 24 במרס 2019, הגישו הנתבעות את תשובותיהן לבקשת האישור. קדם משפט התקיים ביום 7 בינואר 2020, אשר בסיומו הורה בית המשפט לבא כוח התובעים לערוך, תוך קיצור, את רשימת המסמכים המבוקשים לגילוי ועיון. ביום 26 בינואר 2020, הגישה התובעת את הרשימה המקוצרת, וביום 8 במרס 2020 הגישה כאל תשובה לרשימה המקוצרת. התובעת הגישה תגובה לתשובה לבקשת הגילוי המתוקנת, ביום 6 באוקטובר 2020. ביום 3 במרס 2021, התקבלה החלטת בית המשפט הדוחה את בקשת הגילוי. דיון קדם משפט נוסף התקיים ביום 2 ביוני 2021. דיון נוסף נקבע ליום 21 באוקטובר 2021. ביום 11 ביוני 2021, ניתנה החלטת בית המשפט, במסגרתה הורה בית המשפט להעביר את כתבי הטענות ליועץ המשפטי לממשלה על מנת שישקול האם להתייצב בהליך. ביום 27 בדצמבר 2021, הודיע היועץ המשפטי לממשלה על התייצבותו להליך והגיש עמדה מטעמו. ביום 6 בינואר 2022, נערך דיון נוסף, במסגרתו השמיעו הצדדים את טענותיהם ביחס לעמדת היועץ המשפטי לממשלה. ביום 29 ביוני 2022, הגישה כאל את סיכומיה בבקשה וביום 14 ביולי 2022, הגישו המבקשים סיכומי תשובה. ביום 21 באוגוסט 2022, ניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי הדוחה את בקשת האישור. ביום 13 בנובמבר 2022, הגישו המבקשים הודעת ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. דיון בערעור נקבע ליום 27 בספטמבר 2023.
- (ד) ביום 14 במאי 2020, הוגשה בבית המשפט המחוזי מרכז תביעה אליה צורפה בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית כנגד כאל. על פי הנתען בתביעה, בהודעה שנשלחה לתובעת אודות חיובה העתידי בדמי כרטיס נפלו פגמים, המחייבים לקבוע, כי אין בהודעה כדי למלא אחר חובת היידוע הקבועה בדון. המבקשת מעמידה את נזקה הממוני האישי על סך של 13.5 ש"ח ואת הנזק הלא ממוני בסך של 100 ש"ח, אך אינה נוקבת בסכום הנזק הקבוצתי. דיון מקדמי בתיק התקיים ביום 7 באפריל 2021. בית המשפט המליץ לצדדים לנהל דין ודברים במטרה להגיע להסדר מוסכם. משהמשא ומתן בין הצדדים לא הבשיל לכדי פשרה, ביום 6 ביוני 2021, הגישו הצדדים בקשה משותפת לקביעת התיק לשמיעת הוכחות. ביום 7 באפריל 2022, התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת ובסיומה המליץ בית המשפט לצדדים לחדש את ההידברות ביניהם במישור או באמצעות מגשר, ולאחריה הודיעו הצדדים, כי לא עלה בידיהם להגיע להבנות. המבקשת ביקשה להגיש לעיון בית המשפט את עמדת הפיקוח על הבנקים שהוגשה בהליך נגד חברה אחרת. לאחר העיון בעמדת הפיקוח על הבנקים, המליץ בית המשפט לצדדים לשוב ולנסות להגיע להסדר תוך שהוא מציע אף לקיים הליך גישור משותף לשני ההליכים. על כאל להודיע את עמדתה להצעה זו עד ליום 22 במרס 2023.
- (ה) ביום 8 בדצמבר 2020, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה כנגד ישראל כרטיס בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, פרימיום אקספרס בע"מ, כאל ודיינרס קלוב בע"מ, אליה צורפה בקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית ("בקשת האישור"). לטענת המבקש, המשיבות עושות שימוש פסול ואסור במאגרי המידע שברשותן (הן מתוקף היותן מנפיקות כרטיסי אשראי והן מתוקף תפקידן כסולקות), וזאת ללא קבלת הסכמה מדעת מטעם לקוחותיהן. בתוך כך, נטען, כי המשיבות חושפות נתונים אישיים של הלקוחות לצדדים שלישיים; מבצעות "טירגוט" פרסומי על בסיס האפיון כאמור לצרכי קידום מכירות של צדדים שלישיים; מבצעות מעקב אחר לקוחותיהן; ועושות שימוש בנתוני לקוחותיהן לשם מכירת נתונים סטטיסטיים. להערכת המבקש, סכום הסעד הקיבוצי הינו 150 מיליון ש"ח. ביום 27 ביוני 2021, הגישו כאל ודיינרס את תשובתן לבקשה לאשר את התובענה כייצוגית וביום 29 בספטמבר 2021, הוגשה תגובת המבקשים לתשובות המשיבות. ביום 6 בספטמבר 2022, התקיימה ישיבת קדם משפט ראשונה ובה הצדדים חזרו על טענותיהם. ביום 25 בנובמבר 2022, הודיעו הצדדים לבית המשפט על הסכמתם להפנות את המחלוקת להליך גישור.

2. סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו כנגד כאל, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably Possible) מסתכם בכ-236 מיליון ש"ח.

3. ביום 14 בדצמבר 2016, הוציא מנהל מס ערך מוסף (להלן - "המנהל") שומות לתקופות חיוב מינואר 2012 ועד אוגוסט 2016. סכום החיוב בשומות, כולל רבית והצמדה, עומד על 48 מיליון ש"ח. כאל חולקת על עמדת המנהל, וסבורה כי יש לה טענות טובות לתמיכת עמדתה. בהתאם, הגישה כאל השגה ביום 9 במרס 2017. למיטב ידיעת כאל, שומות בעניין זה התקבלו גם בקרב מתחרותיה.

ביום 8 במרס 2018, נתקבלה בכאל החלטת מנהל מע"מ. בהחלטה נדחתה ההשגה, וכן הוגדל סכום החיוב בשומה לכדי 75 מיליון ש"ח (כולל רבית והצמדה). ככל שעמדת כאל לא תתקבל על ידי בית המשפט, עלולה כאל להתחייב בגין הסוגיות שבשומה גם בתקופות המאוחרות ממועד השומה. ביום 31 בינואר 2019, הגישה כאל ערעור על ההחלטה האמורה לבית המשפט המחוזי בלוד. ביום 3 בנובמבר 2019, אישר בית המשפט העליון בקשה מוסכמת לאיחוד הדיונים בערעור עם ערעוריהן של מתחרותיה של כאל. קדם משפט התקיים ביום 5 במרס 2020.

דיוני הוכחות התקיימו בחודשים יוני-יולי 2022. בתקופת הדוח, ניהלו הצדדים משא ומתן לפשרה, ביחס לשומות האמורות. נכון למועד פרסום הדוחות הצדדים לא הגיעו להסכמות, ובהתאם על כאל להגיש סיכומים בתיק, עד ליום 15 במרס 2023. ביום 12 בפברואר 2023, התקבלו בכאל שומות מס ערך מוסף לשנים 2018-2022, בסך כולל של 192 מיליון ש"ח, כולל רבית והצמדה. הסוגיות בשומות האמורות דומות בעיקרן לשומות שיצאו בגין תקופות החיוב הקודמות. כאל מעריכה את סכום החשיפה הכולל אשר בגינו לא נכללה הפרשה בדוחותיה, בסכום של כ-191 מיליון ש"ח.

ט. מאז חודש יולי 2006, מפרסם החשב הכללי הודעה על מינוי גופים מסוימים, ביניהם גם הבנק, כעושי שוק ראשיים לאגרות חוב ממשלתיות על פי סעיף 6 א' לחוק מלווה מדינה, התשל"ט-1979, וזאת במסגרת רפורמה שיזם משרד האוצר, בהליך הנפקת אגרות חוב ממשלתיות ובפעילות בשוק ההון המשני בתחום אגרות החוב, על מנת לעודד כניסה של גורמים נוספים לשוק ההון לשם הגדלת הניזילות והשקיפות במסחר ולשם הוזלת עלויות גיוס כספים לקופת המדינה. הבנק התחיל לפעול כעושה שוק ביום 4 בספטמבר 2006.

במסגרת פעילות עשיית השוק העמיד האוצר לבנק קו לשאליות של אגרות חוב ממשלתיות עד לשווי של 1 מיליארד ש"ח וזאת על מנת לכסות עסקאות של מכירה בחסר של אגרות חוב ממשלתיות במסגרת עשיית השוק. כנגד ניצול שאליות במסגרת זו, מפקיד הבנק כספים באוצר בגובה הניצול המשמשים כבטוחה עבור השאליות. ראה גם באור 26.ט.

י. הבנק נוהג לתת מעת לעת, בתנאים ובנסיבות המקובלים בעסקי הבנקאות, כתבי שיפוי מוגבלים בסכום ובתקופה ושאינם מוגבלים, והכל במהלך העסקים הרגיל של הבנק. בין היתר ניתנים כתבי שיפוי כאלה במסגרת דיני המסלוקה בגין אבדן שיקים, לכונסי נכסים, מפרקים, מנהלים מיוחדים, בתי משפט או לשכוחות הצאות לפועל, לנותני שירותים שונים או כחלק מהתחייבות הסכמית ולחברות כרטיסי האשראי. כמו כן הבנק והבינלאומי הנפקות נותנים מעת לעת שיפוי לנאמנים של תעודות התחייבות המונפקות על ידם, בכפוף לשטרי הנאמנות הרלוונטיים.

יא. במסגרת ההליך לפירוקה מרצון של פיבי שוויץ בע"מ, אשר הושלם ביום 25 במאי 2020, מונו Deloitte AG (להלן - "דלויט") כמפרקים של השלוחה, בחודש אוגוסט 2018. במסגרת מינויים כמפרקים, ניתנו לדלויט שיפויים שונים על ידי פיבי שוויץ והבנק, בקשר עם הפירוק.

יב. הבנק מנפיק כרטיסי חיוב עם שלוש חברות כרטיסי האשראי, בהתאם להסכמים המתוארים להלן.

במהלך שנת 2020, חתם הבנק על הארכה ועדכון של שני הסכמי הנפקה משותפת של כרטיסי חיוב עם חברות כרטיסי אשראי, כמפורט להלן.

- בחודש יולי, נחתם הסכם הנפקה משותפת עם חברת ישראלכרט בע"מ ו/או יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ. על פי ההסכם, ימשיכו הצדדים את ההנפקה המשותפת של כרטיסי חיוב ללקוחות הבנק. ההסכם עדכן את התנאים המסחריים והתפעוליים, שנקבעו בין הצדדים בהסכמים קודמים.

- בחודש דצמבר, נחתם הסכם הנפקה משותפת עם כאל ועם חברת דיינרס קלוב בע"מ, חברה שבבעלות מלאה של כאל. על פי ההסכם, ימשיכו הצדדים את ההנפקה המשותפת של כרטיסי אשראי ללקוחות הבנק. ההסכם עדכן את התנאים המסחריים והתפעוליים שנקבעו בין הצדדים בהסכמים קודמים.

במהלך שנת 2019, חתם הבנק על הסכם הנפקה משותפת של כרטיסי חיוב עם חברת מקס איט פיננסים בע"מ (לשעבר: לאומי קארד בע"מ) (להלן - "מקס"). על פי ההסכם, מנפיקים הצדדים כרטיסי אשראי ללקוחות הבנק, שתפעולם מבוצע על ידי מקס. בהסכם האמור, נקבעה חלוקת זכויותיהם וחובותיהם של הצדדים והסדרים נוספים ביחס לפעילות המתוארת.

באור 26 - שעבודים, תנאים מגבילים ובטחונות

א. להבטחת התחייבויות כלפי מסלקת המעו"ף עבור לקוחותיו ועבור עצמו כאמור בבאור 25, שעבד הבנק ניירות ערך ומזומנים לטובת מסלקת מעו"ף.

להלן יתרת הבטחונות שהועמדו למסלקת המעו"ף (במיליוני ש"ח):

יתרה גבוהה לשנת 2022		יתרה ממוצעת לשנת 2022		ליום 31 בדצמבר 2022		
בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	
362	83	196	57	113	30	ניירות ערך
58	40	27	30	58	28	מזומנים המופקדים כביטחון

יתרה גבוהה לשנת 2021		יתרה ממוצעת לשנת 2021		ליום 31 בדצמבר 2021		
בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	
473	93	433	85	397	81	ניירות ערך
-	29	-	27	-	26	מזומנים המופקדים כביטחון

ב. הבנק חבר במסלקת Euroclear שהינה מערכת סליקה לניירות ערך הנסחרים בשווקים הבינלאומיים. לצורך פעילות בניירות ערך באמצעות המסלקה הנ"ל וכבטוחה לקו אשראי בסך של 40 מיליון דולר (או בסכום גבוה יותר שהוסכם/יוסכם מעת לעת עם הבנק במקרים חריגים, שלא יעלה על 200 מיליון דולר) שהעמיד/יעמיד מפעיל המסלקה לטובת הבנק, יצר הבנק שעבוד ללא הגבלה בסכום של מזומנים וניירות ערך המופקדים ב-Euroclear להבטחת מסגרת הפעילות.

ג. להבטחת התחייבות הבנק כלפי מסלקת הבורסה כאמור בבאור 25, שעבד הבנק ניירות ערך ומזומנים לטובת מסלקת הבורסה.

להלן יתרת הבטחונות שהועמדו למסלקת הבורסה (במיליוני ש"ח):

יתרה גבוהה		יתרה ממוצעת		ליום 31 בדצמבר		
לשנת 2021	לשנת 2022	לשנת 2021	לשנת 2022	2021	2022	
172	160	165	113	172	84	ניירות ערך
55	78	52	62	55	78	מזומנים המופקדים כביטחון

ד. להבטחת אשראי מבנק ישראל:

(1) הבנק וחברה מאוחדת שלו שיעבדו לטובת בנק ישראל, בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, את כל הנכסים והזכויות אשר הפקידו ו/או רשמו לזכות ו/או יפקידו ו/או ירשמו לזכות חשבונות הבטחונות המתנהלים על שם בנק ישראל במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ וכן במסלקת Euroclear, לרבות כל הכספים וכל ניירות הערך המופקדים או הרשומים בחשבונות הנ"ל. ניירות הערך אשר הופקדו ו/או נרשמו לזכות ו/או יופקדו ו/או ירשמו לזכות חשבון הבטחונות במסלקת Euroclear משועבדים גם בשעבוד צף. להלן יתרת הבטחונות ששועבדו לבנק ישראל (במיליוני ש"ח):

יתרה גבוהה		יתרה ממוצעת		ליום 31 בדצמבר		
לשנת 2021	לשנת 2022	לשנת 2021	לשנת 2022	2021	2022	
4,352	4,357	3,774	4,354	4,352	4,357	ניירות ערך

(2) בנוסף, הבנק וחברה מאוחדת שלו שיעבדו לטובת בנק ישראל בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה והמחאה על דרך השעבוד, ללא הגבלה בסכום, את כל הנכסים והזכויות שלהם בהווה ובעתיד בחשבונות הנוסטרו ובחשבונות הפקדון המתנהלים בבנק ישראל (בין במטבע ישראלי ובין במטבע חוץ), לרבות כל הכספים העומדים מפעם לפעם בחשבונות אלו ולרבות הפירות שיופקדו בהם מניירות ערך שלהם וכל זכות הנובעת מניירות ערך אלה.

כמו כן, על פי תנאי אגרות החוב, לבנק ישראל זכות עכבון וקיזוז על כל הנכסים של הבנק והחברה המאוחדת שלו, שימצאו בחזקתו או בשליטתו של בנק ישראל, לרבות נכסים שנמסרו לבנק ישראל לביטחון, למשמרת או באופן אחר על פי כל דין. ראה באור 11 באשר ליתרות המזומנים ופקדונות בבנק ישראל.

באור 26 - שעבודים, תנאים מגבילים ובטחונות (המשך)

(3) ראה באור 1.25. באשר לשעבוד צף שיצר הבנק לטובת בנק ישראל, על זכויות הבנק לקבלת סכומים וחובות כספיים בש"ח, המגיעים ו/או שיגיעו מאת לקוחותיו שהינם תאגידים ישראלים, במסגרת פעילות הבנק כספק במסלוקת ה-CLS.

ה. הבנק מתקשר מעת לעת עם צדדים נגדיים, בעיקר בנקים ישראלים וזרים וכן עם לקוחות בנספחים להסכמי ISDA עם CSA (credit support annex) שנועדו למזער את סיכוני האשראי ההדדיים הנוצרים בין הצדדים במסחר בנגזרים. על פי נספחי ה-CSA, מבוצעת מדידה תקופתית של שווי מלאי העסקאות בנגזרים שבוצעו בין הצדדים, ואם החשיפה נטו של אחד הצדדים עוברת סף שנקבע מראש אזי אותו צד מקבל מהצד השני פקדונות כספיים לכיסוי חלקי של החשיפה.

ליום 31 בדצמבר 2022, העביר הבנק לטובת צדדים נגדיים ולקוחות כאמור פקדונות בסך כולל של 268 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2021 - 150 מיליון ש"ח). ליום 31 בדצמבר 2022, קיבל הבנק מצדדים נגדיים ולקוחות כאמור פקדונות בסך 347 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2021 - 135 מיליון ש"ח). בנוסף, להבטחת קיום התחייבויות הבנק ו/או החשיפה האשראית כאמור, הפקיד הבנק פקדונות במזומן אצל צדדים נגדיים, כבטחונות ראשוניים (Initial margin), שנכון ליום 31 בדצמבר 2022, מסתכמים בסך של 85 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2021 - 76 מיליון ש"ח).

ו. לצורך מתן שירותים ללקוחות הבנק ופעילות נוסטרו של הבנק בכל הנוגע לפעילויות מסוימות בניירות ערך זרים, לרבות בחוזים עתידיים גלובליים, באופציות, בהשאלות ובמכירות בחסר, התקשר הבנק עם בנקים ו/או גופים זרים אחרים (להלן - "הברוקרים הזרים") לצורך קבלת שירותי משמורת ניירות ערך (global custody), סליקה, ברוקראז', שירותים לפעילות Margin ושירותים גלובליים נוספים. על פי ההסכמים עם הברוקרים הזרים, ניירות ערך מסוימים של הבנק (נוסטרו) ומזומנים המופקדים אצל איזה מהברוקרים הזרים משמשים (בין בדרך של שיעבוד, עכבון או העברת בעלות) כבטוחה לטובת הברוקר הזר להבטחת קיום התחייבויות הבנק ו/או כיסוי חשיפתו האשראית של הברוקר הזר בקשר עם פעילות לקוחות הבנק ו/או פעילות הנוסטרו של הבנק; כמו כן, לכל אחד מהברוקרים הזרים זכות עיכוב וקיזוז כלפי יתרות מזומן העומדות לזכות הבנק אצלו, לרבות פקדונות במזומן שהופקדו אצל הברוקר הזר כבטוחה, בקשר עם קיום התחייבויות הבנק ו/או החשיפה האשראית כאמור. קיימים הסדרים שונים בין הבנק לבין כל אחד מהברוקרים הזרים בקשר לשווי הבטוחות ו/או סכומי המזומן אשר צריכים להיות מופקדים אצל הברוקר הזר. נכון ליום 31 בדצמבר 2022 מופקדים אצל כלל הברוקרים הזרים כבטוחה ניירות ערך של הבנק (נוסטרו) בשווי מצטבר של כ-88 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2021 - 79 מיליון ש"ח), וכמו כן עומדים לזכות הבנק אצל כלל הברוקרים הזרים יתרות מזומן (לרבות פקדונות במזומן כאמור) בשווי מצטבר של כ-1,413 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2021 - 1,208 מיליון ש"ח).

ז. הבנק מקבל מבנק זר בחו"ל שירותי סליקה במט"ח במסלוקת CLS. להבטחת חשיפת אשראי של הבנק הזר כלפי הבנק בקשר עם סליקת עסקאות המט"ח ב-CLS, הפקיד הבנק אצל הבנק הזר פקדון כספי בסך של 50 מיליון דולר. הפקדון משמש כבטוחה וכפוף לזכויות עכבון וקיזוז של הבנק הזר בקשר עם פעילות הסליקה במסלוקת CLS.

ח. להלן פירוט ניירות ערך אשר שועבדו למלווים על ידי קבוצת הבנק, כאמור בסעיפים א', ג', ד' ו-ו' לעיל, כאשר המלווים אינם רשאים למכרם או לשעבדם (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר		
2021	2022	
1,730	1,583	ניירות ערך מוחזקים לפדיון
3,351	3,089	אגרות חוב זמינות למכירה
5,081	4,672	סך הכל

ט. להלן המקורות של ניירות ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר		
2021	2022	
845	12	ניירות ערך שהתקבלו בעסקות שאילת ניירות ערך כנגד מזומן
129	127	ניירות ערך שהתקבלו בעסקת שאילה לא מובטחת
974	139	סך הכל

באור 27 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (במיליוני ש"ח)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2021			31 בדצמבר 2022			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
חוזי רבית						
2,211	1,550	661	3,915	3,135	780	חוזי FORWARD-I FUTURES
40	40	-	258	258	-	אופציות שנכתבו
40	40	-	258	258	-	אופציות שנקנו
15,924	11,841	4,083	17,310	13,774	3,536	SWAPS ⁽¹⁾
18,215	13,471	4,744	21,741	17,425	4,316	סך הכל ⁽²⁾
3,245	-	3,245	3,522	-	3,522	מזה: נגזרים מגדירים ⁽³⁾
חוזי מטבע חוץ						
45,325	22,824	22,501	52,623	34,259	18,364	חוזי FORWARD-I FUTURES ⁽⁴⁾
14,084	14,084	-	6,985	6,985	-	אופציות שנכתבו
13,866	13,866	-	7,250	7,250	-	אופציות שנקנו
51	-	51	40	-	40	SWAPS
73,326	50,774	22,552	66,898	48,494	18,404	סך הכל
חוזים בגין מניות						
34,290	34,252	38	30,887	30,803	84	חוזי FORWARD-I FUTURES
19,211	19,211	-	12,127	12,127	-	אופציות שנכתבו
19,210	19,209	1	12,128	12,127	1	אופציות שנקנו ⁽⁵⁾
72,711	72,672	39	55,142	55,057	85	סך הכל
חוזי סחורות ואחרים						
279	279	-	132	132	-	חוזי FORWARD-I FUTURES
419	419	-	-	-	-	אופציות שנכתבו
419	419	-	-	-	-	אופציות שנקנו
1,117	1,117	-	132	132	-	סך הכל
165,369	138,034	27,335	143,913	121,108	22,805	סך הכל סכום נקוב

(1) מזה: SWAPS שהבנק משלם בשיעור רבית קבוע בסך 10,764 מיליון ש"ח (31.12.21 - 9,495 מיליון ש"ח).

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 782 מיליון ש"ח (31.12.21 - 668 מיליון ש"ח).

(3) הבנק מבצע עסקאות הגנה באמצעות נגזרי החלפת רבית (IRS) לצורך גידור שווי הוגן חשבונאי של אגרות חוב. עסקאות אלה מגדרות את סיכון הרבית הגלום באגרות חוב במט"ח ברבית קבועה בעלות מח"מ ארוך.

(4) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 1,741 מיליון ש"ח (31.12.21 - 1,336 מיליון ש"ח).

(5) מזה: נסחרים בבורסה בסך 12,127 מיליון ש"ח (31.12.21 - 19,208 מיליון ש"ח).

באור 27 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2022						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
301	284	17	519	299	220	חוזי רבית
-	-	-	217	-	217	מזה: נגזרים מגדרים
719	684	35	1,003	877	126	חוזי מטבע חוץ
1,300	1,300	-	1,301	1,300	1	חוזים בגין מניות
2	2	-	2	2	-	חוזי סחורות ואחרים
2,322	2,270	52	2,825	2,478	347	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
2,322	2,270	52	2,825	2,478	347	יתרה מאזנית
-	-	-	-	-	-	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

31 בדצמבר 2021						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
256	130	126	157	142	15	חוזי רבית
110	-	110	14	-	14	מזה: נגזרים מגדרים
785	726	59	555	515	40	חוזי מטבע חוץ
951	951	-	951	951	-	חוזים בגין מניות
46	46	-	46	46	-	חוזי סחורות ואחרים
2,038	1,853	185	1,709	1,654	55	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
2,038	1,853	185	1,709	1,654	55	יתרה מאזנית
-	-	-	-	-	-	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: ב-31.12.21 שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משוברים בסך 1 מיליון ש"ח.

באור 27 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. גידור חשבונאי

כללי

הבנק חשוף לסיכונים שוק, לרבות סיכונים בסיסי וסיכונים רבית. סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולחוב הקבוצה שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן או בשערי החליפין של מטבעות חוץ עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות. סיכון הרבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הרבית. שינויים ברבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, כיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (או אף התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הרבית. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים בסיסי וסיכונים רבית, משתמש הבנק במכשירים נגזרים מסוג עסקאות פורוורד על מטבע חוץ ומדד המחירים לצרכן, אופציות על מטבע חוץ ועסקאות החלפת רבית קבועה ברבית משתנה. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידור שווי הוגן.

אם נגזר אינו מיועד לייחס גידור כשיר, הנגזר נרשם לפי שווי הוגן ושינויים בשווי הוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.

גידור שווי הוגן

הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידור שווי הוגן. שינוי בשווי הוגן של נגזרים, המגדירים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי הוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר.

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			
הכנסות (הוצאות) רבית		הכנסות (הוצאות) רבית			
1. השפעת חשבונאות של גידור שווי הוגן על הרווח (הפסד)					
רווח מגידור שווי הוגן					
חוזי רבית					
- פריטים מגודרים					
- נגזרים מגדרים					
(130)		(299)			
82		293			

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית.

באור 27 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד⁽¹⁾

31 בדצמבר 2022							
סך הכל	אחרים	גופים מוסדיים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
2,825	279	948	-	329	595	674	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(585)	(63)	(66)	-	(65)	(391)	-	סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן:
(724)	(1)	(410)	-	(211)	(102)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
							הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
1,516	215	472	-	53	102	674	סך הכל יתרה מאזנית נטו של נכסים בגין נגזרים שמשקפת פרופורמה לז' התאגיד היה מבצע קיזוז נכסים והתחייבויות במאזן
(769)	(1)	-	-	(50)	(44)	(674)	התאמת יתרה מאזנית נטו לסיכון אשראי מאזני
747	214	472	-	3	58	-	סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים
2,467	453	1,712	23	33	246	-	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
3,214	667	2,184	23	36	304	-	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
2,322	237	728	103	163	1,007	84	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(585)	(63)	(66)	-	(65)	(391)	-	סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן:
(240)	-	(13)	(94)	(11)	(122)	-	מכשירים פיננסיים
1,497	174	649	9	87	494	84	ביטחון במזומן ששועבד
							סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2021							
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות		
1,709	628	-	357	427	297		יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(537)	(294)	-	(38)	(205)	-		סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן:
(243)	(189)	-	(5)	(49)	-		הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים ⁽¹⁾
929	145	-	314	173	297		הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
2,177	1,828	-	64	285	-		סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(1,546)	(1,382)	-	(28)	(136)	-		סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
631	446	-	36	149	-		הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
1,560	591	-	350	322	297		סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
2,038	1,209	-	315	341	173		סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
(414)	(171)	-	(38)	(205)	-		יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(50)	-	-	(5)	(45)	-		סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן:
1,574	1,038	-	272	91	173		מכשירים פיננסיים
							ביטחון במזומן ששועבד
							סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) 31.12.21 - שווי הוגן של מכשירים נגזרים הכפופים להסכמי קיזוז בסך של 414 מיליון ש"ח, אגרות חוב ממשלתיות שהתקבלו כבטחון בסך של 95 מיליון ש"ח, מניות שהתקבלו כבטחון בסך של 26 מיליון ש"ח ואגרות חוב קונצרניות שהתקבלו כבטחון בסך 2 מיליון ש"ח.

(2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

באור 27 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ד. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד

31 בדצמבר 2022					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל 5 שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
781	-	250	429	102	חוזי רבית
20,960	3,405	7,658	6,208	3,689	- שקל - מדד
66,898	-	337	15,341	51,220	- אחר
55,142	-	583	1,846	52,713	חוזי מטבע חוץ
132	-	-	-	132	חוזים בגין מניות
143,913	3,405	8,828	23,824	107,856	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל

31 בדצמבר 2021					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל 5 שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
165,369	3,305	12,291	17,592	132,181	סך הכל

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, כמפורט להלן:

- **מגזר בנקאות פרטית** - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליון ש"ח.
- **מגזר משקי בית** - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- **מגזר עסקים זעירים** - עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-10 מיליון ש"ח.
- **מגזר עסקים קטנים** - עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-10 מיליון ש"ח וקטן מ-50 מיליון ש"ח.
- **מגזר עסקים בינוניים** - עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליון ש"ח וקטן מ-250 מיליון ש"ח.
- **מגזר עסקים גדולים** - עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-250 מיליון ש"ח.

בנוסף, כאשר מחזור ההכנסות של לקוח עסקי אינו מייצג את היקף הפעילות שלו, פעילות הלקוח העסקי סווגה לפי האמור להלן: כאשר סך החבות של הלקוח העסקי שווה או גדולה מ-100 מיליון ש"ח, סווג הלקוח למגזר עסקים גדולים. בנוסף, לקוח עסקי הפועל בשוק ההון או הנדל"ן ואשר סך החבות שלו קטנה מ-100 מיליון ש"ח, הסיווג למגזרי הלקוחות נעשה בהתאם לשווי הנכסים במאזן.

- **מגזר גופים מוסדיים** - כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות ולרבות קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.
- **מגזר ניהול פיננסי** - כולל פעילות למסחר ופעילות ניהול נכסים והתחייבויות כהגדרתן בהוראות המפקח על הבנקים. כמו כן, כולל המגזר את חלק הבנק ברווחי כאל.

העקרונות בחלוקת תוצאות הפעילות בין מגזרי הפעילות השונים:

- הכנסות רבית נטו, הכוללות:
 - המרווח הפיננסי, הן בצד האשראי והן בצד הפקדונות, המחושב כפער בין הרבית המתקבלת או המשולמת לבין ממוצע מחירי הכסף של הבנק, הנגזרים ממשיך החיים התואם את תנאי האשראי או הפקדון במגזרי ההצמדה הרלוונטיים.
 - רבית על ההון המשוקלל המיוחס למגזר (על בסיס נכסי הסיכון המשוייכים לכל מגזר).
 - מגזרי הלקוחות מחויבים בעלויות המימון העודפות (מעבר לעלות גיוס המקורות) של שטרי ההון המיוחסים למגזר.
 - הוצאות בגין הפסדי אשראי - לכל מגזר פעילות מיוחסות ההוצאות בגין הפסדי אשראי שנרשמו בגין לקוחותיו.
 - הכנסות שאינן מרבית - לכל מגזר פעילות נזקפות ההכנסות מעמלות, הכנסות מימון שאינן מרבית וההכנסות האחרות, הנובעות מפעילות לקוחותיו.
- הוצאות תפעוליות - לכל לקוח במגזר פעילות מיוחסות ההוצאות של כלל יחידות הבנק, הנובעות ממתן שירותים, לפי מתודולוגיית העמסה כדלקמן:
 - הוצאות ישירות, הכוללות:
 - הוצאות שכר וארגוניות בסניפים - מועמסות לפי התפלגות תקן "מדד פעולה", המתרגם את הפעילות של הלקוח לתשומות עבודה.
 - הוצאות מחשב בסניפים - מועמסות בהתאם לכמות פעולות המבוצעות על ידי הלקוחות.
 - הוצאות שכר, ארגוניות ומחשב של יחידות המטה העסקיות - מועמסות על פי מפתחות העמסה, בהתאם לאופי הפעילות של הלקוח (כגון: התפלגות יתרות אשראי, כמות ונפח פעולות).
 - הוצאות עקיפות, הכוללות את הוצאות יחידות המטה והוצאות המחשב של החטיבות/המערכים העורפיים, ואת הוצאות המחשב הכלליות שאינן משוייכות - הוצאות אלו מועמסות בהתאם לאופי ההוצאה. מרבית ההוצאות העקיפות מועמסות לפי התפלגות ההוצאות הישירות והיתר לפי התפלגות ההכנסות.
- מסים על ההכנסה - ההפרשה למס על הרווח של כל מגזר, חושבה על פי שיעור המס הסטטוטורי, תוך ביצוע התאמות מסוימות הנובעות מהוצאות לא מוכרות וכיו"ב.
- רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה - זקיפת החלק ברווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה במגזרי הפעילות השונים, הוקצה על פי יחס הרווח הנקי של החברה הבת בה יש זכויות שאינן מקנות שליטה, כפי שרואה זה שיוך למגזרי הפעילות השונים.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022								המאחד
פעילות ישראל								
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל	
במיליוני ש"ח								
2,408	2	919	290	702	13	827	5,161	הכנסות רבית מחיצוניים
479	70	151	41	360	267	(10)	1,358	הוצאות רבית מחיצוניים
1,929	(68)	768	249	342	(254)	837	3,803	הכנסות רבית, נטו
(209)	138	77	(12)	71	375	(440)	-	- מחיצוניים
1,720	70	845	237	413	121	397	3,803	- בינמגזרי
610	88	382	75	156	197	103	1,611	סך הכנסות רבית, נטו
2,330	158	1,227	312	569	318	500	5,414	הכנסות שאינן מרבית
41	1	24	42	13	2	-	123	סך הכנסות
1,440	76	674	113	201	177	74	2,755	הוצאות בגין הפסדי אשראי
849	81	529	157	355	139	426	2,536	הוצאות תפעוליות ואחרות
296	28	184	55	124	48	149	884	רווח לפני מסים
553	53	345	102	231	91	277	1,652	הפרשה למסים על הרווח
-	-	-	-	-	-	74	74	רווח לאחר מסים
553	53	345	102	231	91	351	1,726	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
(43)	(1)	(6)	(3)	(1)	-	(5)	(59)	רווח נקי:
510	52	339	99	230	91	346	1,667	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
56,656	111	21,502	7,291	23,381	1,572	76,588	187,101	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	698	698	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
56,656	111	21,502	7,291	23,381	1,572	-	110,513	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
59,045	97	20,468	8,215	27,389	2,010	-	117,224	מזה: יתרה בחברה כלולה ⁽¹⁾
241	-	234	35	34	-	-	544	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
13	-	8	-	-	-	-	21	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
66,970	9,787	27,225	6,980	18,090	32,022	15,537	176,611	יתרת חובות לא צוברים
66,606	9,781	26,987	6,864	17,339	31,997	-	159,574	יתרת חובות מעל 90 יום
68,122	10,430	27,325	6,834	17,753	37,805	-	168,269	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
37,489	346	20,384	8,494	23,360	1,538	6,350	97,961	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
38,197	320	19,574	9,053	26,551	1,210	8,731	103,636	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
38,395	25,265	20,356	4,117	16,056	310,106	-	414,295	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
1,144	1	601	177	332	11	-	2,266	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
545	69	226	52	59	109	-	1,060	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
31	-	18	8	22	1	397	477	פיצול הכנסות רבית נטו
1,720	70	845	237	413	121	397	3,803	- מרווח מפעילות מתן אשראי
								- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
								- אחר
								סך הכל הכנסות רבית, נטו

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון.

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(4) כולל הלוואות לדירוי ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים בסך של 1,414 מיליון ש"ח.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

המאחד							
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021							
פעילות ישראל							
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
במיליוני ש"ח							
1,823	15	715	150	291	(1)	157	3,150
139	20	41	8	94	36	18	356
1,684	(5)	674	142	197	(37)	139	2,794
(473)	21	(65)	8	94	70	345	-
1,211	16	609	150	291	33	484	2,794
635	92	358	64	109	201	297	1,756
1,846	108	967	214	400	234	781	4,550
(5)	1	(115)	(21)	(73)	(3)	-	(216)
1,384	72	640	100	174	176	106	2,652
467	35	442	135	299	61	675	2,114
161	12	152	47	103	21	232	728
306	23	290	88	196	40	443	1,386
-	-	-	-	-	-	69	69
306	23	290	88	196	40	512	1,455
(32)	(1)	(5)	(3)	-	-	(9)	(50)
274	22	285	85	196	40	503	1,405
51,325	68	19,325	5,623	16,978	1,139	77,915	172,373
-	-	-	-	-	-	674	674
51,325	68	19,325	5,623	16,978	1,139	-	94,458
54,882 ⁽⁴⁾	95	21,044	6,101	18,571	1,547	-	102,240
103	-	200	69	69	-	-	441
189	-	6	1	1	-	-	197
64,312	9,074	24,809	5,949	13,519	30,555	13,905	162,123
63,497	9,033	24,374	5,813	12,830	30,401	-	145,948
63,792	9,253	25,949	7,028	15,553	31,872	-	153,447
34,201	234	18,470	6,268	18,058	1,601	7,329	86,161
35,600	244	19,122	6,800	19,627	1,515	6,080	88,988
37,986	22,320	19,213	3,554	17,467	330,622	-	431,162
1,103	1	583	145	284	11	-	2,127
116	15	30	6	12	22	-	201
(8)	-	(4)	(1)	(5)	-	484	466
1,211	16	609	150	291	33	484	2,794

* הוצג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלף הגילוי על חובות פגומים.

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון.
- (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
- (4) כולל הלוואות לדיור ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים בסך של 1,338 מיליון ש"ח.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2020								המאוחד
פעילות ישראל								
משיק בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל	
במיליוני ש"ח								
1,646	7	671	158	232	(8)	172	2,878	הכנסות רבית מחיצוניים
105	29	46	10	37	14	-	241	הוצאות רבית מחיצוניים
1,541	(22)	625	148	195	(22)	172	2,637	הכנסות רבית, נטו
(323)	46	(2)	7	109	61	102	-	- מחיצוניים
1,218	24	623	155	304	39	274	2,637	- בינמגזרי
586	77	344	71	100	212	133	1,523	סך הכנסות רבית, נטו
1,804	101	967	226	404	251	407	4,160	הכנסות שאינן מרבית
117	1	162	84	98	2	-	464	סך הכנסות
1,395	67	621	100	152	174	60	2,569	הוצאות בגין הפסדי אשראי
292	33	184	42	154	75	347	1,127	הוצאות תפעוליות ואחרות
105	11	58	11	44	26	113	368	רווח לפני מסים
187	22	126	31	110	49	234	759	הפרשה למסים על הרווח
-	-	-	-	-	-	29	29	רווח לאחר מסים
								חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
								רווח נקי:
187	22	126	31	110	49	263	788	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(26)	-	(4)	(2)	(1)	-	(5)	(38)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
161	22	122	29	109	49	258	750	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
47,443	50	17,827	5,592	17,425	1,405	62,438	152,180	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	617	617	מזה: השקעה בחברה כלולה ⁽¹⁾
47,443	50	17,827	5,592	17,425	1,405	-	89,742	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
49,687 ⁽⁴⁾	70	18,876	5,385	16,724	1,505	-	92,247	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
190	-	231	78	78	-	-	577	יתרת חובות פגומים
174	-	36	-	7	-	-	217	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
60,059	8,698	22,255	5,589	13,162	22,665	10,630	143,058	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
59,151	8,666	21,759	5,413	12,317	22,553	-	129,859	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
63,338	9,097	24,358	5,707	12,867	26,310	-	141,677	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
32,393	207	17,441	6,564	17,761	1,606	7,321	83,293	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
32,960	214	17,720	5,982	17,624	1,718	7,597	83,815	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
32,799	17,287	15,775	3,497	12,373	248,302	-	330,033	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
1,073	-	582	148	296	14	-	2,113	פיצול הכנסות רבית נטו
156	24	47	9	14	26	-	276	- מרווח מפעילות מתן אשראי
(11)	-	(6)	(2)	(6)	(1)	274	248	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
1,218	24	623	155	304	39	274	2,637	- אחר
								סך הכל הכנסות רבית, נטו

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון.

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(4) כולל הלוואות לדירוי ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים בסך של 1,253 מיליון ש"ח.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022								המאחד
מגזר משקי בית				מגזר בנקאות פרטית				
לדיוור	כרטיסי אשראי	אחר	סך הכל	כרטיסי אשראי	אחר	סך הכל	סך הכל	
במיליוני ש"ח								
1,421	20	967	2,408	-	2	2,410		הכנסות רבית מחיצוניים
-	-	479	479	-	70	549		הוצאות רבית מחיצוניים
1,421	20	488	1,929	-	(68)	1,861		הכנסות רבית, נטו
(939)	(8)	738	(209)	-	138	(71)		- מחיצוניים
482	12	1,226	1,720	-	70	1,790		- בינגזרי
13	102	495	610	1	87	698		סך הכנסות רבית, נטו
495	114	1,721	2,330	1	157	2,488		הכנסות שאינן מרבית
25	-	16	41	-	1	42		סך הכנסות
190	31	1,219	1,440	-	76	1,516		הוצאות בגין הפסדי אשראי
280	83	486	849	1	80	930		הוצאות תפעוליות ואחרות
98	29	169	296	-	28	324		רווח לפני מסים
								הפרשה למסים על הרווח
								רווח נקי:
182	54	317	553	1	52	606		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	(3)	(40)	(43)	-	(1)	(44)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
182	51	277	510	1	51	562		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
34,470	3,077	19,109	56,656	33	78	56,767		יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
34,470	3,077	19,109	56,656	33	78	56,767		מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
35,474 ⁽⁴⁾	4,062	19,509	59,045	46	51	59,142		יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
145	-	96	241	-	-	241		יתרת חובות לא צוברים
-	-	13	13	-	-	13		יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
311	47	66,612	66,970	1	9,786	76,757		יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
-	-	66,606	66,606	-	9,781	76,387		מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
-	-	68,122	68,122	-	10,430	78,552		יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
18,080	3,460	15,949	37,489	41	305	37,835		יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
18,480	3,905	15,812	38,197	53	267	38,517		יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
-	-	38,395	38,395	-	25,265	63,660		יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
465	12	667	1,144	-	1	1,145		פיצול הכנסות רבית נטו
-	-	545	545	-	69	614		- מרווח מפעילות מתן אשראי
17	-	14	31	-	-	31		- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
482	12	1,226	1,720	-	70	1,790		- אחר
								סך הכל הכנסות רבית, נטו

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון.

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(4) כולל הלוואות לדיוור ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים בסך של 1,414 מיליון ש"ח.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל (המשך)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021								המאוחד
מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
סך הכל	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	
במיליוני ש"ח								
1,838	15	15	-	1,823	864	17	942	הכנסות רבית מחיצוניים
159	20	20	-	139	139	-	-	הוצאות רבית מחיצוניים
								הכנסות רבית, נטו
1,679	(5)	(5)	-	1,684	725	17	942	- מחיצוניים
(452)	21	21	-	(473)	51	(9)	(515)	- בינגזרי
1,227	16	16	-	1,211	776	8	427	סך הכנסות רבית, נטו
727	92	91	1	635	523	96	16	הכנסות שאינן מרבית
1,954	108	107	1	1,846	1,299	104	443	סך הכנסות
(4)	1	1	-	(5)	1	-	(6)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,456	72	72	-	1,384	1,151	41	192	הוצאות תפעוליות ואחרות
502	35	34	1	467	147	63	257	רווח לפני מסים
173	12	12	-	161	50	22	89	הפרשה למסים על הרווח
								רווח נקי:
329	23	22	1	306	97	41	168	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(33)	(1)	(1)	-	(32)	(29)	(3)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
296	22	21	1	274	68	38	168	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
51,393	68	40	28	51,325	18,165	2,807	30,353	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
51,393	68	40	28	51,325	18,165	2,807	30,353	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
54,977	95	52	43	54,882	18,754	3,868	32,260 ⁽⁴⁾	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
103	-	-	-	103	103	-	-	יתרת חובות לא צוברים*
189	-	-	-	189	22	-	167	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום*
73,386	9,074	9,073	1	64,312	63,968	50	294	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
72,530	9,033	9,033	-	63,497	63,497	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
73,045	9,253	9,253	-	63,792	63,792	-	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
34,435	234	198	36	34,201	14,917	3,193	16,091	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
35,844	244	197	47	35,600	14,846	3,697	17,057	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
60,306	22,320	22,320	-	37,986	37,986	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
								פיצול הכנסות רבית נטו
1,104	1	1	-	1,103	664	8	431	- מרווח מפעילות מתן אשראי
131	15	15	-	116	116	-	-	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(8)	-	-	-	(8)	(4)	-	(4)	- אחר
1,227	16	16	-	1,211	776	8	427	סך הכל הכנסות רבית, נטו

* הוצג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלף הגילוי על חובות פגומים.

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון.

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(4) כולל הלוואות לדיור ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים וזעירים בסך של 1,338 מיליון ש"ח.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל (המשך)

המאוחד							
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020							
מגזר משקי בית				מגזר בנקאות פרטית			
לדיוור	כרטיסי אשראי	אחר	סך הכל	כרטיסי אשראי	אחר	סך הכל	סך הכל
במיליוני ש"ח							
633	14	999	1,646	-	7	1,653	הכנסות רבית מחיצוניים
-	-	105	105	-	29	134	הוצאות רבית מחיצוניים
633	14	894	1,541	-	(22)	1,519	הכנסות רבית, נטו
(265)	(2)	(56)	(323)	-	46	(277)	- מחיצוניים
368	12	838	1,218	-	24	1,242	- בינמגזרי
13	82	491	586	1	76	663	סך הכנסות רבית, נטו
381	94	1,329	1,804	1	100	1,905	הכנסות שאינן מרבית
41	-	76	117	-	1	118	סך הכנסות
172	48	1,175	1,395	-	67	1,462	הוצאות בגין הפסדי אשראי
168	46	78	292	1	32	325	הוצאות תפעוליות ואחרות
60	16	29	105	-	11	116	רווח לפני מסים
108	30	49	187	1	21	209	הפרשה למסים על הרווח
-	(2)	(24)	(26)	-	-	(26)	רווח נקי:
108	28	25	161	1	21	183	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
26,964	2,626	17,853	47,443	21	29	47,493	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
26,964	2,626	17,853	47,443	21	29	47,493	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
28,336	3,462	17,889	49,687	31	39	49,757	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
36	-	154	190	-	-	190	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
156	-	18	174	-	-	174	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
365	67	59,627	60,059	1	8,697	68,757	יתרת חובות פגומים
-	-	59,151	59,151	-	8,666	67,817	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
-	-	63,338	63,338	-	9,097	72,435	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
14,517	3,085	14,791	32,393	29	178	32,600	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
15,187	3,729	14,044	32,960	37	177	33,174	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
-	-	32,799	32,799	-	17,287	50,086	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
374	12	687	1,073	-	-	1,073	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
-	-	156	156	-	24	180	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
(6)	-	(5)	(11)	-	-	(11)	פיצול הכנסות רבית נטו
368	12	838	1,218	-	24	1,242	- מרווח מפעילות מתן אשראי
							- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
							- אחר
							סך הכל הכנסות רבית, נטו

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון.

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(4) כולל הלוואות לדיוור ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים בסך של 1,253 מיליון ש"ח.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

המאחד	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022								
	מגזר עסקים קטנים וזעירים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים גדולים		
	בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל
	במיליוני ש"ח								
הכנסות רבית מחיצוניים	220	699	919	59	231	290	131	571	702
הוצאות רבית מחיצוניים	-	151	151	-	41	41	-	360	360
הכנסות רבית, נטו	220	548	768	59	190	249	131	211	342
- מחיצוניים	7	70	77	3	(15)	(12)	8	63	71
- בינמגרי	227	618	845	62	175	237	139	274	413
סך הכנסות רבית, נטו	39	343	382	18	57	75	41	115	156
הכנסות שאינן מרבית	-	22	22	-	2	2	-	1	1
מזה: הכנסות מכרטיסי אשראי	266	961	1,227	80	232	312	180	389	569
סך הכנסות	22	2	24	25	17	42	9	4	13
הוצאות בגין הפסדי אשראי	115	559	674	25	88	113	48	153	201
הוצאות תפעוליות ואחרות	129	400	529	30	127	157	123	232	355
רווח לפני מסים	45	139	184	10	45	55	43	81	124
הפרשה למסים על הרווח	84	261	345	20	82	102	80	151	231
רווח נקי:	-	(6)	(6)	(4)	(2)	(3)	-	(4)	(1)
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	84	255	339	19	80	99	80	150	230
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	7,043	14,459	21,502	1,900	5,391	7,291	6,093	17,288	23,381
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	7,043	14,459	21,502	1,900	5,391	7,291	6,093	17,288	23,381
יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	7,240	13,228	20,468	2,121	6,094	8,215	7,283	20,106	27,389
מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾	79	155	234	10	25	35	11	23	34
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	-	8	8	-	-	-	-	-	-
יתרת חובות לא צוברים	4,191	23,034	27,225	1,128	5,852	6,980	2,177	15,913	18,090
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	4,067	22,920	26,987	1,083	5,781	6,864	2,031	15,308	17,339
יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾	4,076	23,249	27,325	1,020	5,814	6,834	2,197	15,556	17,753
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾	8,041	12,343	20,384	2,860	5,634	8,494	8,809	14,551	23,360
יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	8,066	11,508	19,574	2,993	6,060	9,053	10,491	16,060	26,551
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾	2,721	17,635	20,356	271	3,846	4,117	1,338	14,718	16,056
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾	189	412	601	52	125	177	124	208	332
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾	31	195	226	7	45	52	7	52	59
פיצול הכנסות רבית, נטו	7	11	18	3	5	8	8	14	22
- מרווח מפעילות מתן אשראי	227	618	845	62	175	237	139	274	413
- מרווח מפעילות קבלת פקדונות									
- אחר									
סך הכל הכנסות רבית, נטו									

(1) יתרת ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון.

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל (המשך)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021										המאוחד
מגזר עסקים קטנים וזעירים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים גדולים				
בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל		
במיליוני ש"ח										
193	522	715	31	119	150	100	191	291	1,156	הכנסות רבית מחיצוניים
-	41	41	-	8	8	-	94	94	143	הוצאות רבית מחיצוניים
193	481	674	31	111	142	100	97	197	1,013	הכנסות רבית, נטו
(2)	(63)	(65)	-	8	8	(2)	96	94	37	- מחיצוניים
191	418	609	31	119	150	98	193	291	1,050	- בינמגזרי
39	319	358	12	52	64	32	77	109	531	סך הכנסות רבית, נטו
-	20	20	-	1	1	-	1	1	22	הכנסות שאינן מרבית
230	737	967	43	171	214	130	270	400	1,581	מזה: הכנסות מכרטיסי אשראי
(2)	(113)	(115)	(2)	(19)	(21)	(16)	(57)	(73)	(209)	סך הכנסות
111	529	640	17	83	100	42	132	174	914	הכנסות בגין הפסדי אשראי
121	321	442	28	107	135	104	195	299	876	הוצאות תפעוליות ואחרות
42	110	152	9	38	47	36	67	103	302	רווח לפני מסים
										הפרשה למסים על הרווח
										רווח נקי :
79	211	290	19	69	88	68	128	196	574	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	(4)	(5)	-	(3)	(3)	-	-	-	(8)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
78	207	285	19	66	85	68	128	196	566	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
6,580	12,745	19,325	958	4,665	5,623	3,923	13,055	16,978	41,926	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
6,580	12,745	19,325	958	4,665	5,623	3,923	13,055	16,978	41,926	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
7,163	13,881	21,044	1,251	4,850	6,101	4,850	13,721	18,571	45,716	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
74	126	200	-	69	69	11	58	69	338	יתרת חובות לא צוברים*
3	3	6	-	1	1	-	1	1	8	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום*
3,827	20,982	24,809	986	4,963	5,949	1,927	11,592	13,519	44,277	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
3,706	20,668	24,374	961	4,852	5,813	1,817	11,013	12,830	43,017	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
4,000	21,949	25,949	1,185	5,843	7,028	2,446	13,107	15,553	48,530	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
7,441	11,029	18,470	1,478	4,790	6,268	6,290	11,768	18,058	42,796	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
7,904	11,218	19,122	1,849	4,951	6,800	7,138	12,489	19,627	45,549	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
2,090	17,123	19,213	193	3,361	3,554	1,439	16,028	17,467	40,234	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
										פיצול הכנסות רבית נטו
189	394	583	30	115	145	99	185	284	1,012	- מרווח מפעילות מתן אשראי
4	26	30	1	5	6	1	11	12	48	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(2)	(2)	(4)	-	(1)	(1)	(2)	(3)	(5)	(10)	- אחר
191	418	609	31	119	150	98	193	291	1,050	סך הכל הכנסות רבית, נטו

* הוצג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלק גילוי על חובות פגומים.

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון.
- (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל (המשך)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2020										המאוחד
מגזר עסקים קטנים וזעירים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים גדולים				
בינוי ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוי ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוי ונדל"ן	אחר	סך הכל		
במיליוני ש"ח										
193	478	671	33	125	158	95	137	232	1,061	הכנסות רבית מחיצוניים
-	46	46	-	10	10	-	37	37	93	הוצאות רבית מחיצוניים
193	432	625	33	115	148	95	100	195	968	הכנסות רבית, נטו
(3)	1	(2)	(1)	8	7	(2)	111	109	114	- מחיצוניים
190	433	623	32	123	155	93	211	304	1,082	- בינגגרי
40	304	344	14	57	71	29	71	100	515	סך הכנסות רבית, נטו
-	16	16	-	1	1	-	1	1	18	הכנסות שאינן מרבית
230	737	967	46	180	226	122	282	404	1,597	מזה: הכנסות מכרטיסי אשראי
14	148	162	(1)	85	84	13	85	98	344	סך הכנסות
104	517	621	16	84	100	36	116	152	873	הוצאות תפעוליות ואחרות
112	72	184	31	11	42	73	81	154	380	רווח לפני מסים
35	23	58	8	3	11	21	23	44	113	הפרשה למסים על הרווח
77	49	126	23	8	31	52	58	110	267	רווח נקי:
(2)	(2)	(4)	(1)	(1)	(2)	-	(1)	(1)	(7)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
75	47	122	22	7	29	52	57	109	260	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
6,339	11,488	17,827	964	4,628	5,592	3,484	13,941	17,425	40,844	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
6,339	11,488	17,827	964	4,628	5,592	3,484	13,941	17,425	40,844	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
6,436	12,440	18,876	863	4,522	5,385	3,973	12,751	16,724	40,985	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
60	171	231	-	78	78	11	67	78	387	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
20	16	36	-	-	-	7	-	7	43	יתרת חובות פגומים
3,496	18,759	22,255	994	4,595	5,589	2,699	10,463	13,162	41,006	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
3,334	18,425	21,759	960	4,453	5,413	2,573	9,744	12,317	39,489	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
3,594	20,764	24,358	1,012	4,695	5,707	2,470	10,397	12,867	42,932	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
7,249	10,192	17,441	1,512	5,052	6,564	5,260	12,501	17,761	41,766	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
7,113	10,607	17,720	1,302	4,680	5,982	5,831	11,793	17,624	41,326	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
1,300	14,475	15,775	158	3,339	3,497	1,193	11,180	12,373	31,645	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
186	396	582	31	117	148	93	203	296	1,026	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
7	40	47	2	7	9	2	12	14	70	פיצול הכנסות רבית נטו
(3)	(3)	(6)	(1)	(1)	(2)	(2)	(4)	(6)	(14)	- מרווח מפעילות מתן אשראי
190	433	623	32	123	155	93	211	304	1,082	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
										- אחר
										סך הכל הכנסות רבית, נטו

(1) יתרת ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון.

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

מגזר ניהול פיננסי - פעילות בישראל

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022					המאחד
פעילות למסחר	פעילות נכסים והתחייבויות	פעילות השקעה ריאלית	אחר	סך הכל	
במיליוני ש"ח					
2	825	-	-	827	הכנסות רבית מחיצוניים
2	(12)	-	-	(10)	הוצאות רבית מחיצוניים
-	837	-	-	837	הכנסות רבית, נטו
-	(440)	-	-	(440)	- מחיצוניים
-	397	-	-	397	- בינמגזרי
-	65	(62)	8	103	סך הכנסות רבית, נטו
92	462	(62)	8	500	הכנסות (הוצאות) שאינן מרבית
-	74	-	-	74	סך הכנסות (הוצאות)
92	388	(62)	8	426	הוצאות תפעוליות ואחרות
32	135	(24)	3	149	רווח (הפסד) לפני מסים
60	253	(41)	5	277	הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (הפסד)
-	-	74	-	74	רווח (הפסד) לאחר מסים
					חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
					רווח נקי:
60	253	33	5	351	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	(5)	-	-	(5)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
60	248	33	5	346	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
158	75,070	1,360	-	76,588	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	698	-	698	מזה: השקעה בחברה כלולה ⁽¹⁾
125	15,412	-	-	15,537	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
702	3,377	2,271	-	6,350	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
789	5,909	2,033	-	8,731	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
					מרכיבי הכנסות רבית נטו והכנסות מימון שאינן מרבית:
43	(9)				הפרשי שער, נטו ⁽³⁾
1	236				הפרשי מדד, נטו ⁽³⁾
62	274				חשיפות רבית, נטו ⁽³⁾
(2)	-				חשיפות למניות, נטו ⁽³⁾
104	501				סך הכל הכנסות רבית נטו והכנסות שאינן מרבית, לפי בסיס צבירה
-	(34)				רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת ערך שאינה זמנית של אגרות חוב
-	(5)				שינוי בפער בין שווי הוגן לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים שנרשם ברווח והפסד
(12)	-				הוצאות אחרות שאינן מרבית
92	462				סך הכל הכנסות רבית, נטו והכנסות מימון שאינן מרבית

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון.

(3) לרבות בגין ניירות ערך ומכשירים נגזרים.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

מגזר ניהול פיננסי - פעילות בישראל (המשך)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					המאחד
פעילות למסחר במיליוני ש"ח	פעילות נכסים והתחייבויות	פעילות ניהול נכסים	פעילות השקעה ריאלית	אחר	סך הכל
1	156	-	-	-	157
1	17	-	-	-	18
-	139	-	-	-	139
-	345	-	-	-	345
-	484	-	-	-	484
37	22	231	7	297	297
37	506	231	7	781	781
-	106	-	-	-	106
37	400	231	7	675	675
13	138	79	2	232	232
24	262	152	5	443	443
-	-	69	-	69	69
24	262	221	5	512	512
-	(9)	-	-	(9)	(9)
24	253	221	5	503	503
302	76,403	1,210	-	77,915	77,915
-	-	674	-	674	674
112	13,793	-	-	13,905	13,905
821	4,563	1,945	-	7,329	7,329
683	3,199	2,198	-	6,080	6,080
18	(10)				
-	98				
20	396				
2	-				
40	484				
-	23				
-	(1)				
(3)	-				
37	506				

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון.

(3) לרבות בגין ניירות ערך ומכשירים נגזרים.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

מגזר ניהול פיננסי - פעילות בישראל (המשך)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					המאחד
פעילות למסחר	פעילות נכסים והתחייבויות	פעילות השקעה ריאלית	אחר	סך הכל	
במיליוני ש"ח					
-	172	-	-	172	הכנסות רבית מחיצוניים
1	(1)	-	-	-	הוצאות רבית מחיצוניים
(1)	173	-	-	172	הכנסות רבית, נטו
-	102	-	-	102	- מחיצוניים
(1)	275	-	-	274	- בינמגזרי
14	118	1	-	133	סך הכנסות (הוצאות) רבית, נטו
13	393	1	-	407	הכנסות שאינן מרבית
-	60	-	-	60	סך הכנסות
13	333	1	-	347	הוצאות תפעוליות ואחרות
4	109	-	-	113	רווח לפני מסים
9	224	1	-	234	הפרשה למסים על הרווח
-	-	29	-	29	רווח לאחר מסים
					חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
					רווח נקי :
9	224	30	-	263	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	(5)	-	-	(5)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
9	219	30	-	258	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
228	61,304	906	-	62,438	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	617	-	617	מזה: השקעה בחברה כלולה ⁽¹⁾
31	10,599	-	-	10,630	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
886	4,870	1,565	-	7,321	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
883	5,076	1,638	-	7,597	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
					מרכיבי הכנסות רבית נטו והכנסות מימון שאינן מרבית:
(21)	67				הפרשי שער, נטו ⁽³⁾
-	(17)				הפרשי מדד, נטו ⁽³⁾
42	322				חשיפות רבית, נטו ⁽³⁾
(3)	-				חשיפות למניות, נטו ⁽³⁾
18	372				סך הכל הכנסות רבית נטו והכנסות שאינן מרבית, לפי בסיס צבירה
-	24				רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת ערך שאינה זמנית של אגרות חוב
-	(3)				שינוי בפער בין שווי הוגן לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים שנרשם ברווח והפסד
(5)	-				הוצאות אחרות שאינן מרבית
13	393				סך הכל הכנסות רבית, נטו והכנסות מימון שאינן מרבית

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון.

(3) לרבות בגין ניירות ערך ומכשירים נגזרים.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

מידע על אזורים גיאוגרפיים⁽¹⁾

(במיליוני ש"ח)

סך נכסים		רווח נקי			הכנסות ⁽²⁾			המאוחד
ליום 31 בדצמבר		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	
180,470	195,955	750	1,405	1,667	4,160	4,550	5,414	ישראל
180,470	195,955	750	1,405	1,667	4,160	4,550	5,414	סך הכל מאוחד

(1) החלוקה לאיזורים גיאוגרפיים בוצעה לפי מיקום הנכסים.

(2) הכנסות מרבית נטו והכנסות שאינן מרבית.

באור 28א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

כללי

1. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, תאגיד בנקאי שבהתאם לגישת ההנהלה שלו מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, ייתן בנוסף גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה ("מגזרי פעילות ניהוליים"), בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (ASC 280-10).
 2. החלוקה למגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה מבוצעת בהתאם לקריטריונים המנויים בסעיף 3 להלן. חלוקה זו משמשת את מקבל ההחלטות התפעולי הראשי בבנק לצורך קביעת תכניות העבודה, קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. מקבל ההחלטות התפעולי הראשי בבנק נקבע כהנהלת הבנק והדירקטוריון.
 3. הבנק זיהה את מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה כדלקמן:
 - **חטיבה בנקאית - משכנתאות** - המגזר אחראי על מתן שירותי אשראי לדיור ללקוחות המגזר.
 - **חטיבה בנקאית - משקי בית** - המגזר כולל את מכלול הפעילויות של לקוחות משקי הבית.
 - **חטיבה בנקאית - בנקאות פרטית** - המגזר כולל את מכלול הפעילויות של לקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי בינוני-גבוה, להם הבנק מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים, לרבות שירותי ייעוץ השקעות.
 - **חטיבה בנקאית - אחר** - המגזר כולל את מכלול הפעילויות של לקוחות עסקיים קטנים ולקוחות מסחריים בסניפי החטיבה הבנקאית.
 - **חטיבה עסקית - לקוחות עסקיים** - המחלקה העסקית של החטיבה מרכזת את מכלול הפעילות של לקוחות עסקיים גדולים ובינלאומיים, בעלי מסגרות אשראי של 40 מיליון ש"ח ומעלה, או מחזור הכנסות של 200 מיליון ש"ח ומעלה, וכן את פעילותם של אובליגנטים בתחומי אשראי מורכבים, כגון: תקשורת, ליווי פרויקטים, פקטורינג וכדומה.
 - **חטיבה עסקית - לקוחות מסחריים** - המחלקה המסחרית מטפלת בלקוחות הבנק, רובם בעלי מסגרות אשראי של 5 מיליון ש"ח עד 40 מיליון ש"ח ומחזור הכנסות של 25 מיליון ש"ח עד 200 מיליון ש"ח ובלקוחות סניפי החטיבה העסקית שאינם בסמכות מנהלי הסניפים.
 - **חטיבה עסקית - אחר** - לקוחות עסקיים קטנים בסניפי החטיבה העסקית.
 - **חטיבת נכסי לקוחות** - החטיבה אחראית על פעילות הבנק בתחום שוק ההון, המט"ח ופקדונות הציבור מול כלל הלקוחות של הבנק וכן אחראית על מכלול הפעילות של לקוחות מוסדיים.
 - **ניהול פיננסי** - המגזר כולל את תוצאות הפעילות מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק - לרבות ניהול סיכוני השוק והנזילות בכללותם, את התוצאות מניהול תיק הנוסטרו לרבות פעילות מול בנקים ובנק ישראל. כמו כן כולל המגזר את חלק הבנק ברווחי כאל.
 - **חברות בנות** - המגזר כולל את תוצאות הפעילות של החברה הבת מסד.
 - **התאמות** - חלק מתוצאות הפעילות של לקוחות הבנק נרשמות ביותר ממגזר פעילות אחד כמפורט להלן:
 - תוצאות הפעילות במוצרי שוק ההון, הכוללת פעילות בניירות ערך של לקוחות, הפצת מוצרים פיננסיים, פקדונות הציבור, ומוצרי המט"ח נכללות הן במגזר חטיבת נכסי לקוחות והן במגזרי החטיבה הבנקאית (למעט המשכנתאות) ובמגזרי החטיבה העסקית.
 - תוצאות הפעילות של לקוחות מסחריים מסוימים באחריות החטיבה העסקית נכללות הן במגזר החטיבה העסקית-לקוחות מסחריים והן במגזר החטיבה הבנקאית-אחר.
 - תוצאות הפעילות של עסקים קטנים מסוימים באחריות החטיבה הבנקאית נכללות הן במגזר החטיבה הבנקאית-אחר והן במגזר החטיבה העסקית-אחר.
 - תוצאות הפעילות של לקוחות מסוימים באחריות חטיבת נכסי לקוחות נכללות הן במסגרת מגזר חטיבת נכסי לקוחות והן במגזרי החטיבה הבנקאית (למעט המשכנתאות) ובמגזרי החטיבה העסקית.
 - הכפילויות ברישום תוצאות הפעילות כמתואר לעיל, מבוטלות במסגרת טור ההתאמות.
 - כמו כן, טור ההתאמות כולל קיזוז יתרות בינחברתיות.
- לפירוט בדבר העקרונות בחלוקת תוצאות הפעילות בין מגזרי הפעילות השונים, ראה באור 28.

באור 28א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022								המאוחד
חטיבה עסקית				חטיבה בנקאית				
אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	בנקאות פרטית	משקי בית	משכנתאות		
135	340	622	595	391	760	488	הכנסות רבית, נטו	
38	88	289	232	453	224	12	הכנסות שאינן מרבית	
173	428	911	827	844	984	500	סך כל ההכנסות	
2	45	10	48	6	11	38	הוצאות בגין הפסדי אשראי	
44	182	366	461	521	717	198	הוצאות תפעוליות ואחרות	
127	201	535	318	317	256	264	רווח לפני מסים	
44	70	186	111	110	89	92	הפרשה למסים על הרווח	
83	131	349	207	207	167	172	רווח לאחר מסים	
-	-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס	
83	131	349	207	207	167	172	רווח נקי	
-	-	-	-	-	-	-	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
83	131	349	207	207	167	172	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
1,253	11,290	32,347	11,166	4,532	15,452	34,210	המיוחס לבעלי מניות הבנק	
1,404	11,657	36,115	12,546	4,773	15,992	35,229	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	
30,006	9,687	32,813	23,970	41,815	32,580	-	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	
							פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021								המאוחד
חטיבה עסקית				חטיבה בנקאית				
אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	בנקאות פרטית	משקי בית	משכנתאות		
42	262	440	401	144	524	431	הכנסות רבית, נטו	
37	82	220	217	477	228	16	הכנסות שאינן מרבית	
79	344	660	618	621	752	447	סך כל ההכנסות	
(2)	(47)	(94)	(61)	2	(12)	(8)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	
28	174	295	441	531	691	199	הוצאות תפעוליות ואחרות	
53	217	459	238	88	73	256	רווח לפני מסים	
18	75	158	82	30	25	88	הפרשה למסים על הרווח	
35	142	301	156	58	48	168	רווח לאחר מסים	
-	-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס	
35	142	301	156	58	48	168	רווח נקי	
-	-	-	-	-	-	-	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
35	142	301	156	58	48	168	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
1,058	9,687	23,851	10,409	4,201	14,857	30,108	המיוחס לבעלי מניות הבנק	
1,073	10,562	26,900	11,992	4,634	15,660	32,012	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	
28,439	8,657	26,424	21,641	39,353	30,432	-	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	
							פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
3,803	(1,033)	(1,239)	307	371	1,033
1,611	(758)	(865)	95	100	945
5,414	(1,791)	(2,104)	402	471	1,978
123	(9)	(51)	5	-	9
2,755	(697)	(887)	211	72	870
2,536	(1,085)	(1,166)	186	399	1,099
884	(377)	(406)	66	139	383
1,652	(708)	(760)	120	260	716
74	-	-	-	74	-
1,726	(708)	(760)	120	334	716
(59)	-	-	(59)	-	-
1,667	(708)	(760)	61	334	716
187,101	(10,361)	(16,698)	9,099	74,089	10,361
117,156	(11,653)	(18,350)	6,137	-	11,653
168,269	(161,954)	(173,903)	9,347	-	161,954

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
2,794	(222)	(378)	245	462	221
1,756	(734)	(836)	101	289	925
4,550	(956)	(1,214)	346	751	1,146
(216)	2	11	(3)	-	(2)
2,652	(658)	(797)	192	94	804
2,114	(300)	(428)	157	657	344
728	(103)	(147)	55	226	118
1,386	(197)	(281)	102	431	226
69	-	-	-	69	-
1,455	(197)	(281)	102	500	226
(50)	-	-	(50)	-	-
1,405	(197)	(281)	52	500	226
172,373	(6,474)	(12,415)	8,667	75,476	6,474
102,240	(9,328)	(15,562)	5,641	-	9,328
153,447	(147,340)	(157,864)	9,025	-	147,340

באור 28א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2020							המאוחד
	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית				
	אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	בנקאות פרטית	משקי בית	משכנתאות	
	40	260	458	416	181	551	376	הכנסות רבית, נטו
	20	80	241	211	441	209	13	הכנסות שאינן מרבית
	60	340	699	627	622	760	389	סך כל ההכנסות
	8	92	131	133	22	77	40	הוצאות בגין הפסדי אשראי
	27	170	311	442	541	683	178	הוצאות תפעוליות ואחרות
	25	78	257	52	59	-	171	רווח לפני מסים
	6	22	88	12	16	-	53	הפרשה למסים על הרווח
	19	56	169	40	43	-	118	רווח לאחר מסים
	-	-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
								רווח נקי
	19	56	169	40	43	-	118	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	-	-	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	19	56	169	40	43	-	118	המיוחס לבעלי מניות הבנק
	1,024	9,242	24,233	9,851	3,939	14,661	26,758	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
	620	9,284	24,431	10,946	4,190	14,882	28,121	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
	15,147	6,935	31,191	19,784	41,178	28,228	-	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) יתרה ממוצעת מחושבת על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת
	במוצרי שוק ההון				נכסי לקוחות
2,637	(293)	(452)	241	273	293
1,523	(711)	(789)	84	130	883
4,160	(1,004)	(1,241)	325	403	1,176
464	(9)	(70)	22	-	9
2,569	(690)	(845)	182	59	821
1,127	(305)	(326)	121	344	346
368	(87)	(93)	44	118	102
759	(218)	(233)	77	226	244
29	-	-	-	29	-
788	(218)	(233)	77	255	244
(38)	-	-	(38)	-	-
750	(218)	(233)	39	255	244
152,180	(5,326)	(10,889)	7,995	60,040	5,326
92,247	(5,423)	(10,888)	5,238	-	5,423
141,677	(135,831)	(145,229)	8,612	-	135,831

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח)

א. חובות*, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

המאוחד					
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022					
סך הכל	בנקים וממשלות ואגרות חוב	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי
1,155	-	1,155	326	159	670
65	2	63	4	(34)	93
123	-	123	17	25	81
(210)	-	(210)	(89)	(2)	(119)
181	-	181	86	3	92
(29)	-	(29)	(3)	1	(27)
1,314	2	1,312	344	151	817
79	-	79	11	-	68
117	-	117	11	6	100

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה⁽¹⁾
התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה**
הוצאות בגין הפסדי אשראי
- מחיקות חשבונאיות
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה⁽²⁾

מזה: (1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

המאוחד					
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					
סך הכל	בנקים וממשלות ואגרות חוב	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי
1,363	-	1,363	318	164	881
(216)	-	(216)	2	(6)	(212)
(178)	-	(178)	(84)	-	(94)
186	-	186	90	1	95
8	-	8	6	1	1
1,155	-	1,155	326	159	670
86	-	86	14	-	72
79	-	79	11	-	68

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה⁽¹⁾
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
- מחיקות חשבונאיות
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה⁽²⁾

מזה: (1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

המאוחד					
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					
סך הכל	בנקים וממשלות ואגרות חוב	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי
987	-	987	275	121	591
464	-	464	77	41	346
(265)	-	(265)	(122)	-	(143)
177	-	177	88	2	87
(88)	-	(88)	(34)	2	(56)
1,363	-	1,363	318	164	881
57	-	57	11	-	46
86	-	86	14	-	72

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה⁽¹⁾
הוצאות בגין הפסדי אשראי
- מחיקות חשבונאיות
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה⁽²⁾

מזה: (1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

** השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. לפירוט נוסף ראה באור ג.1 לעיל.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. חובות*, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה

31 בדצמבר 2022						המאחד
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי	
יתרת חוב רשומה של חובות:						
70,822	19,217	51,605	389	-	51,216	שנבדקו על בסיס פרטי
65,551	-	65,551	23,144	35,474	6,933	שנבדקו על בסיס קבוצתי
136,373	19,217	117,156	23,533	35,474	58,149	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:						
657	2	655	10	-	645	שנבדקו על בסיס פרטי
540	-	540	323	145	72	שנבדקו על בסיס קבוצתי
1,197	2	1,195	333	145	717	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2021						המאחד
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי	
יתרת חוב רשומה של חובות:						
59,069	17,548	41,521	380	-	41,141	שנבדקו על בסיס פרטי
60,719	-	60,719	22,253	32,260	6,206	שנבדקו על בסיס קבוצתי
119,788	17,548	102,240	22,633	32,260	47,347	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:						
535	-	535	5	-	530	שנבדקו על בסיס פרטי
541	-	541	310	159	72	שנבדקו על בסיס קבוצתי
1,076	-	1,076	315	159	602	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. חובות*, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

הבנק	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				
	אשראי לציבור				בנקים ממשלות ואגרות חוב
	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל	סך הכל
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה ⁽¹⁾	657	159	270	1,086	-
התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה**	91	(34)	(7)	50	2
הוצאות בגין הפסדי אשראי	79	25	14	118	-
- מחיקות חשבונאיות	(119)	(2)	(75)	(196)	-
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	90	3	76	169	-
מחיקות חשבונאיות, נטו	(29)	1	1	(27)	-
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה ⁽²⁾	798	151	278	1,227	2
מזה: (1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	68	-	8	76	-
(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	97	6	9	112	-

הבנק	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021				
	אשראי לציבור				בנקים ממשלות ואגרות חוב
	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל	סך הכל
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה ⁽¹⁾	864	164	259	1,287	-
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(211)	(6)	4	(213)	-
- מחיקות חשבונאיות	(88)	-	(73)	(161)	-
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	92	1	80	173	-
מחיקות חשבונאיות, נטו	4	1	7	12	-
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה ⁽²⁾	657	159	270	1,086	-
מזה: (1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	73	-	10	83	-
(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	68	-	8	76	-

הבנק	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2020				
	אשראי לציבור				בנקים ממשלות ואגרות חוב
	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל	סך הכל
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה ⁽¹⁾	578	121	227	926	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי	341	41	61	443	-
- מחיקות חשבונאיות	(140)	-	(107)	(247)	-
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	85	2	78	165	-
מחיקות חשבונאיות, נטו	(55)	2	(29)	(82)	-
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה ⁽²⁾	864	164	259	1,287	-
מזה: (1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	47	-	8	55	-
(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	73	-	10	83	-

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

** השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. לפירוט נוסף ראה באור ג.1 לעיל.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. חובות*, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה

31 בדצמבר 2022						הבנק
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי	
יתרת חוב רשומה של חובות:						
68,710	18,127	50,583	389	-	50,194	שנבדקו על בסיס פרטי
60,436	-	60,436	18,109	35,474	6,853	שנבדקו על בסיס קבוצתי
129,146	18,127	111,019	18,498	35,474	57,047	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:						
642	2	640	10	-	630	שנבדקו על בסיס פרטי
475	-	475	259	145	71	שנבדקו על בסיס קבוצתי
1,117	2	1,115	269	145	701	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2021						הבנק
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי	
יתרת חוב רשומה של חובות:						
57,033	16,428	40,605	380	-	40,225	שנבדקו על בסיס פרטי
55,994	-	55,994	17,607	32,260	6,127	שנבדקו על בסיס קבוצתי
113,027	16,428	96,599	17,987	32,260	46,352	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:						
523	-	523	5	-	518	שנבדקו על בסיס פרטי
487	-	487	257	159	71	שנבדקו על בסיס קבוצתי
1,010	-	1,010	262	159	589	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(במיליוני ש"ח)

1. איכות אשראי ופיגורים

פעילות לווים בישראל

מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי

בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן

שירותים פיננסיים

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל פעילות בישראל

מסחר

בינוי ונדל"ן

מסחרי אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל פעילות בחו"ל

סך הכל אשראי לציבור

- (1) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות רבית.
- (3) צוברים הכנסות רבית. חובות בפיקוד של 30 ועד 89 ימים בסך של 81 מיליון ש"ח (31.12.21 - 85 מיליון ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2021*						המאוחד
חובות צוברים ⁽²⁾ - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		תקינים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר		לא צוברים	צוברים ⁽²⁾		
5	3	7,317	47	51	7,219	פעילות לווים בישראל
2	-	6,012	38	12	5,962	מסחרי
10	-	9,234	5	5	9,224	בינוי ונדל"ן - בינוי
14	5	24,203	248	763	23,192	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
31	8	46,766	338	831	45,597	שרותים פיננסיים
159	167	32,260	-	275	31,985	מסחרי - אחר
44	22	22,633	103	166	22,364	סך הכל מסחרי
234	197	101,659	441	1,272	99,946	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
						אנשים פרטיים - אחר
						סך הכל פעילות בישראל
						פעילות לווים בחו"ל
						מסחרי
-	-	19	-	-	19	בינוי ונדל"ן
3	2	562	-	2	560	מסחרי אחר
3	2	581	-	2	579	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
3	2	581	-	2	579	סך הכל פעילות בחו"ל
237	199	102,240	441	1,274	100,525	סך הכל אשראי לציבור

* הוצג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלק גילוי על חובות פגומים.

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי, ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל. חובות המוערכים על בסיס פרטני, מועברים לטיפול כחובות לא צוברים לאחר 90 ימי פיגור. בנוסף, חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי, מסווגים כחובות לא צוברים, למעט חובות בארגון חוב של אנשים פרטיים, המסווגים כחובות לא צוברים שנבדקו על בסיס קבוצתי. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חובות שאינם הלוואות לדיוור, עד לגובה הביטחון. לגבי הלוואות לדיוור, הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של החוב לאחר 180 ימי פיגור, לחלק של יתרת החוב הרשומה, העודף על השווי ההוגן של הבטחון.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי

		31 בדצמבר 2022						המאוחד
		יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב*						
סך הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות	קודם	2018	2019	2020	2021	2022	
פעילות לווים בישראל								
ציבור - מסחרי								
בינוי ונדל"ן								
16,835	2,068	1,118	425	575	1,263	2,602	8,784	אשראי בדירוג ביצוע
16,433	1,965	1,083	416	557	1,237	2,528	8,647	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
263	41	14	4	7	13	59	125	אשראי בעייתי צובר
39	9	6	2	2	7	7	6	אשראי שאינו צובר
100	53	15	3	9	6	8	6	
40,869	11,375	1,975	870	1,726	3,003	3,697	18,223	מסחרי - אחר
38,983	10,642	1,879	803	1,594	2,705	3,479	17,881	אשראי בדירוג ביצוע
1,147	436	42	31	81	159	106	292	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
536	240	16	20	38	100	84	38	אשראי בעייתי צובר
203	57	38	16	13	39	28	12	אשראי שאינו צובר
35,474	-	11,363	2,649	3,360	5,189	7,359	5,554	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
24,276	-	8,402	1,918	2,342	3,404	4,719	3,491	LTV עד 60%
10,462	-	2,407	700	983	1,729	2,595	2,048	LTV מעל 60% ועד 75%
736	-	554	31	35	56	45	15	LTV מעל 75%
34,982	-	11,073	2,605	3,330	5,126	7,311	5,537	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
155	-	82	14	13	19	19	8	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
212	-	107	20	13	37	26	9	בפיגור 30-89 יום
125	-	101	10	4	7	3	-	בפיגור מעל 90 יום
145	-	118	11	5	8	3	-	אשראי שאינו צובר
23,533	1,977	4,143	1,828	1,699	2,342	3,299	8,245	אנשים פרטיים - אחר
22,600	1,845	3,870	1,718	1,625	2,248	3,179	8,115	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
815	113	240	94	64	84	103	117	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
80	7	30	11	6	7	10	9	בפיגור 30-89 יום
38	12	3	5	4	3	7	4	בפיגור מעל 90 יום
96	3	38	14	9	9	12	11	אשראי שאינו צובר
116,711	15,420	18,599	5,772	7,360	11,797	16,957	40,806	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
445	159	-	9	1	1	-	275	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
445	159	-	9	1	1	-	275	אשראי לא בעייתי
-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי בעייתי צובר
-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי שאינו צובר
117,156	15,579	18,599	5,781	7,361	11,798	16,957	41,081	סך הכל אשראי לציבור

* לרבות יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. א. מידע נוסף על חובות לא צוברים

31 בדצמבר 2022						המאוחד
הכנסות רבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרת קרן חובות לא צוברים	סך הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	
						פעילות לווים בישראל
						מסחרי
-	2,139	100	20	21	80	בינוי ונדל"ן
-	3,740	203	52	58	151	מסחרי - אחר
-	5,879	303	72	79	231	סך הכל מסחרי
-	173	145	2	6	143	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
-	342	96	14	28	82	אנשים פרטיים - אחר
-	6,394	544	88	113	456	סך הכל פעילות בישראל
						פעילות לווים בחו"ל
-	31	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
-	6,425	544	88	113	456	סך הכל (*)
						(*) מזה:
						נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
						נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
						נמדד על בסיס קבוצתי
		292	61	79	231	
		12	12	-	-	
		240	15	34	225	

31 בדצמבר 2021*						המאוחד
הכנסות רבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרת קרן חובות לא צוברים	סך הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	
						פעילות לווים בישראל
						מסחרי
-	1,814	85	20	11	65	בינוי ונדל"ן
-	3,395	253	32	118	221	מסחרי - אחר
-	5,209	338	52	129	286	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
-	458	103	11	33	92	אנשים פרטיים - אחר
-	5,667	441	63	162	378	סך הכל פעילות בישראל
						פעילות לווים בחו"ל
-	14	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
-	5,681	441	63	162	378	סך הכל (*)
						(*) מזה:
						נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
						נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
						נמדד על בסיס קבוצתי
		313	27	129	286	
		17	17	-	-	
		111	19	33	92	

* הוצג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלף הגילוי על חובות פגומים.

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הרבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים רבית לפני התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות רבית בסך 39 מיליון ש"ח (2021 - 28 מיליון ש"ח).

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים הינה 538 מיליון ש"ח (31.12.21 - 478 מיליון ש"ח).

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. ב. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי

31 בדצמבר 2022					המאוחד
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות רבית	
					פעילות לווים בישראל
					מסחרי
16	2	-	-	14	בינוי ונדל"ן
60	8	-	-	52	מסחרי - אחר
76	10	-	-	66	סך הכל מסחרי
14	1	-	-	13	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
76	13	-	-	63	אנשים פרטיים - אחר
166	24	-	-	142	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
166	24	-	-	142	סך הכל

31 בדצמבר 2021*					המאוחד
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות רבית	
					פעילות לווים בישראל
					מסחרי
14	5	-	-	9	בינוי ונדל"ן
77	19	-	-	58	מסחרי - אחר
91	24	-	-	67	סך הכל מסחרי
102	33	-	-	69	אנשים פרטיים - אחר
193	57	-	-	136	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
193	57	-	-	136	סך הכל

* הוצג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלף הגילוי על חובות פגומים.

(1) צובר הכנסות רבית.

(2) ליום 31 בדצמבר 2022 חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך של 166 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים (31.12.21 - 193 מיליון ש"ח).

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

המאחד								
ארגונים מחדש שבוצעו								
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר								
2020			2021			2022		
יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים
פעילות לווים בישראל								
מסחרי								
21	22	50	5	5	37	12	12	28
75	75	330	38	38	225	37	37	218
96	97	380	43	43	262	49	49	246
-	-	-	-	-	-	3	3	4
60	62	1,406	44	46	1,025	50	53	1,231
156	159	1,786	87	89	1,287	102	105	1,481
סך הכל פעילות בישראל								

המאחד					
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽¹⁾					
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר					
2020		2021		2022	
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים
פעילות לווים בישראל					
מסחרי					
3	19	2	21	1	18
12	167	6	144	14	111
15	186	8	165	15	129
-	-	-	-	1	4
15	623	10	517	13	522
30	809	18	682	29	655
סך הכל פעילות בישראל					

(1) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. ג. מידע נוסף על אשראי לא צובר בפיגור

31 בדצמבר 2022								המאוחד
סך הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 ימים עד 180	אינו בפיגור של 90 יום או יותר	
303	-	3	9	33	27	25	206	מסחרי
145 ⁽¹⁾	2	6	3	27	32	56	19	הלוואות לדיוור
96	-	-	-	2	2	2	90	אנשים פרטיים - אחר
544	2	9	12	62	61	83	315	סך הכל

31 בדצמבר 2021								המאוחד
סך הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 ימים עד 180	אינו בפיגור של 90 יום או יותר	
338	-	-	7	45	20	15	251	מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	הלוואות לדיוור
103	-	-	-	3	1	2	97	אנשים פרטיים - אחר
441	-	-	7	48	21	17	348	סך הכל

(1) בהתאם להוראות בנק ישראל, החל מיום 1 בינואר 2022, הלוואות לדיוור בפיגור של 90 ימים או יותר מסווגות כחובות לא צוברים.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג החזר וסוג הרבית

31 בדצמבר 2022				המאוחד
יתרת הלוואות לדיור				
סך הכל	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל	
1,313	14,122	207	23,831	שיעבוד ראשון: שיעור המימון - עד 60%
922	6,789	64	11,198	מעל 60%
-	388	39	445	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
2,235	21,299	310	35,474	סך הכל

31 בדצמבר 2021				המאוחד
יתרת הלוואות לדיור				
סך הכל	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל	
2,053	12,965	227	22,020	שיעבוד ראשון: שיעור המימון - עד 60%
1,525	5,903	73	9,770	מעל 60%
-	398	76	470	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
3,578	19,266	376	32,260	סך הכל

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. רכישה של אשראי לציבור

סיכון אשראי לציבור שנרכש ⁽¹⁾								המאוחד
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021				לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				
יתרה לסוף השנה	מזה: אשראי בעייתי	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾ שנרכש השנה	אשראי לציבור שנרכש השנה	יתרה לסוף השנה	מזה: אשראי בעייתי	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾ שנרכש השנה	אשראי לציבור שנרכש השנה	
1,228	2	-	4,094	1,798	2	-	6,285	סך הכל מסחרי
1,228	2	-	4,094	1,798	2	-	6,285	סך הכל

(1) אשראי לציבור מסחרי שנרכש במסגרת עסקאות פקטורינג.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

5. סינדיקציות והשתתפות בסינדיקציות של הלוואות

31 בדצמבר 2022						המאוחד
עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם ⁽¹⁾			עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם ⁽¹⁾			
עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים			עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים			
יתרה לסוף השנה			יתרה לסוף השנה			
חלקו של הבנק			חלקו של הבנק			
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	אשראי לציבור	
1,707	3,307	-	127	-	127	סך הכל מסחרי
1,707	3,307	-	127	-	127	סך הכל

31 בדצמבר 2021						המאוחד
עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם ⁽¹⁾			עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם ⁽¹⁾			
עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים			עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים			
יתרה לסוף השנה			יתרה לסוף השנה			
חלקו של הבנק			חלקו של הבנק			
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	אשראי לציבור	
1,259	2,105	-	167	-	167	סך הכל מסחרי
1,259	2,105	-	167	-	167	סך הכל

(1) לרבות אם הבנק נתן שירות מהותי בעסקת הסינדיקציה.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. אשראי לציבור⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני⁽³⁾ לפי גודל האשראי של הלווה

ליום 31 בדצמבר						המאוחד		
2021			2022					
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾⁽³⁾	אשראי ⁽¹⁾⁽²⁾	מספר לווים ⁽⁴⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾⁽³⁾	אשראי ⁽¹⁾⁽²⁾	מספר לווים ⁽⁴⁾	תקרת האשראי ללווה		
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		באלפי ש"ח		
644	307	209,995	695	331	214,304	עד 10		
859	431	80,815	872	442	82,064	עד 20	מ- 10	
1,995	1,214	104,123	2,024	1,210	104,990	עד 40	מ- 20	
3,336	3,043	107,248	3,480	3,006	109,252	עד 80	מ- 40	
3,305	6,022	82,908	3,465	5,953	83,834	עד 150	מ- 80	
2,563	8,714	53,841	2,643	8,890	55,059	עד 300	מ- 150	
1,839	11,106	29,913	1,843	11,433	30,809	עד 600	מ- 300	
2,928	19,316	26,297	2,349	20,448	26,859	עד 1,200	מ- 600	
1,985	8,736	7,241	1,552	10,248	7,962	עד 2,000	מ- 1,200	
1,447	4,886	2,369	1,427	5,629	2,653	עד 4,000	מ- 2,000	
1,304	3,911	937	1,474	4,145	996	עד 8,000	מ- 4,000	
2,556	6,649	736	2,642	6,517	727	עד 20,000	מ- 8,000	
2,139	5,639	280	2,089	6,348	299	עד 40,000	מ- 20,000	
6,189	13,890	248	6,924	17,612	294	עד 200,000	מ- 40,000	
2,952	5,670	33	3,249	8,014	42	עד 400,000	מ- 200,000	
1,400	2,450	7	3,046	3,936	13	עד 800,000	מ- 400,000	
2,117	819	3	1,633	3,902	6	עד 1,200,000	מ- 800,000	
334	1,177	1	-	-	-	עד 1,600,000	מ- 1,200,000	
39,892	103,980	706,995	41,407	118,064	720,163	סך הכל		

- (1) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה.
- (2) אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך של 117,156 מיליון ש"ח, 219 מיליון ש"ח ו-689 מיליון ש"ח, בהתאמה (31.12.21 - 102,240 מיליון ש"ח, 458 מיליון ש"ח ו-1,282 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של לווה.
- (4) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ד. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

הבנק				המאוחד			
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי		יתרת החוזים ⁽¹⁾		יתרת ההפרשה להפסדי אשראי		יתרת החוזים ⁽¹⁾	
		31 בדצמבר				31 בדצמבר	
2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
-	1	179	571	-	1	179	572
11	10	739	1,007	12	10	949	1,174
5	8	3,227	4,265	5	9	3,282	4,325
-	-	-	1	-	-	-	-
22	44	4,493	5,031	24	46	4,581	5,141
-	-	2,714	3,302	-	-	2,715	3,303
20	21	10,862	10,759	20	22	11,738	11,672
9	18	7,253	6,017	9	18	7,267	6,042
5	8	7,705	8,341	5	9	8,650	9,396
-	-	548	595	-	-	548	595
-	-	334	220	-	-	334	220
4	2	1,556	1,358	4	2	1,565	1,387

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

אשראי תעודות
ערבויות להבטחת אשראי
ערבויות לרכשי דירות
ערבויות וכתבי שיפוי לחברות מאוחדות להבטחת
אשראי שהן העניקו
ערבויות והתחייבויות אחרות
מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות
לפי דרישה שלא נוצלו
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
מסגרות להשאלות ניירות ערך
ערבויות בגין קרן סיכונים של מסלקת הבורסה
והמעו"ף (ראה באור 25(ד', ה'))
התחייבויות להוצאת ערבויות

(1) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

(2) בנוסף, המציא הבנק לבתי המשפט כתבי התחייבות עצמית ללא הגבלת סכום, הניתנים במסגרת הליך משפטי, על מנת להבטיח את נזקי הנתבעים במידה שנדחתה התביעה נגדם או שבוטל ההליך המשפטי מסיבה אחרת.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך) (במיליוני ש"ח)

ה. ערבויות

1. כללי

הבנק מספק מגוון רחב של ערבויות ושיפויים עבור לקוחותיו על מנת לשפר את יכולת האשראי שלהם ולאפשר להם להשלים מגוון רחב של עסקאות. בעבור חוזים מסוימים, אשר עונים להגדרת ערבות, הבנק מכיר במועד ההכרה לראשונה, בהתחייבות בגובה השווי ההוגן של המחויבות בגין הערבות בעת הנפקת הערבות. הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים נקבע בהתאם לסכום הנקוב של הערבויות, מבלי לקחת בחשבון החזרים אפשריים או בטוחות מוחזקות או משועבדות.

ליום 31 בדצמבר 2022, סך העלות המופחתת של ההתחייבויות הקשורות לערבויות כמפורט בטבלאות מטה, הינה בסך של 43 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2021 - סך של 39 מיליון ש"ח). העלות המופחתת של הערבויות הפיננסיות והביצוע כלולה בסעיף "התחייבויות אחרות".

2. תשלומים עתידיים פוטנציאליים

הסכום המקסימלי של תשלומים עתידיים פוטנציאליים									
ליום 31 בדצמבר 2021					ליום 31 בדצמבר 2022				
יתרה בספרים	סך הכל	פקיעה מעל שלוש חמשים שנים	פקיעה בין שנה ועד שלוש שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	יתרה בספרים	סך הכל	פקיעה מעל שלוש חמשים שנים	פקיעה בין שנה ועד שלוש שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות
במיליוני ש"ח					במיליוני ש"ח				
6	949	17	282	650	6	1,174	18	249	907
13	3,282	133	1,569	1,580	17	4,325	118	851	3,356
20	5,094	423	903	3,768	20	5,933	741	880	4,312
-	1,565	255	572	738	-	1,387	376	727	284
39	10,890	828	3,326	6,736	43	12,819	1,253	2,707	8,859

3. הערכת סיכון הערבות

הסכום המקסימלי של תשלומים עתידיים פוטנציאליים									
ליום 31 בדצמבר 2021					ליום 31 בדצמבר 2022				
סך הכל	לא מדורגות	לא מדורגות	מדורגות בדירוג השקעה	מדורגות בדירוג לא	סך הכל	לא מדורגות	לא מדורגות	מדורגות בדירוג השקעה	מדורגות בדירוג לא
במיליוני ש"ח					במיליוני ש"ח				
949	7	23	919	1,174	9	27	1,138	4,312	4,312
3,282	-	13	3,269	4,325	-	13	4,312	5,632	5,632
5,094	94	114	4,886	5,933	63	238	5,632	1,151	1,151
1,565	46	-	1,519	1,387	-	236	1,151	12,233	12,233
10,890	147	150	10,593	12,819	72	514	12,233		

באור 30 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
(במיליוני ש"ח)

המאוחד						
31 בדצמבר 2022						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
57,130	-	471	488	2,178	-	53,993
16,010	445	-	1,388	6,178	1,193	6,806
12	-	-	-	-	-	12
115,961	720	89	1,298	3,955	14,095	95,804
866	-	-	-	95	707	64
687	687	-	-	-	-	-
902	902	-	-	-	-	-
317	317	-	-	-	-	-
2,825	1,303	53	246	954	13	256
1,245	380	-	1	23	14	827
195,955	4,754	613	3,421	13,383	16,022	157,762
168,269	720	1,627	3,680	26,095	5,990	130,157
4,821	-	13	6	140	-	4,662
237	-	1	2	28	-	206
4,749	-	-	-	-	4,745	4
2,322	1,302	46	87	597	26	264
4,522	49	1	5	50	73	4,344
184,920	2,071	1,688	3,780	26,910	10,834	139,637
11,035	2,683	(1,075)	(359)	(13,527)	5,188	18,125
-	-	1,080	335	13,107	(189)	(14,333)
-	-	-	8	187	-	(195)
-	-	(2)	3	164	-	(165)
11,035	2,683	3	(13)	(69)	4,999	3,432
-	-	-	26	178	-	(204)
-	-	(37)	(27)	616	-	(552)

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
ניירות ערך שנשאלו
אשראי לציבור, נטו⁽³⁾
אשראי לממשלה
השקעה בחברה כלולה
בנינים וציוד
נכסים בלתי מוחשיים
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

סך הכל כללי

אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמוד מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 30 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

המאוחד						
31 בדצמבר 2021						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
57,370	-	104	266	3,504	-	53,496
15,091	732	-	1,405	4,390	241	8,323
845	-	-	-	-	-	845
101,164	698	95	844	2,880	12,634	84,013
811	-	-	-	-	763	48
713	713	-	-	-	-	-
931	931	-	-	-	-	-
300	300	-	-	-	-	-
1,709	997	18	8	149	11	526
1,536	662	-	2	24	5	843
180,470	5,033	217	2,525	10,947	13,654	148,094
153,447	698	1,080	3,158	21,870	6,298	120,343
5,144	-	27	36	330	-	4,751
960	-	1	1	101	-	857
3,356	-	-	-	-	3,350	6
2,038	997	6	42	182	18	793
5,088	358	2	5	42	121	4,560
170,033	2,053	1,116	3,242	22,525	9,787	131,310
10,437	2,980	(899)	(717)	(11,578)	3,867	16,784
-	-	895	586	10,070	(213)	(11,338)
-	-	2	145	957	-	(1,104)
-	-	-	(11)	447	-	(436)
10,437	2,980	(2)	3	(104)	3,654	3,906
-	-	1	247	1,453	-	(1,701)
-	-	2	64	1,909	-	(1,975)

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים

ניירות ערך

ניירות ערך שנשאלו

אשראי לציבור, נטו⁽³⁾

אשראי לממשלה

השקעה בחברה כלולה

בנינים וציוד

נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בגין מכשירים נגזרים

נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

סך הכל כללי

אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

באור 30 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

הבנק						
31 בדצמבר 2022						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
56,403	-	470	486	2,176	421	52,850
15,215	445	-	1,280	6,155	1,179	6,156
12	-	-	-	-	-	12
109,904	720	89	1,289	3,949	13,817	90,040
158	-	-	-	94	-	64
1,403	1,403	-	-	-	-	-
879	879	-	-	-	-	-
311	311	-	-	-	-	-
2,825	1,303	53	246	954	13	256
1,166	344	-	-	23	12	787
188,276	5,405	612	3,301	13,351	15,442	150,165
161,540	720	1,613	3,505	25,800	7,776	122,126
7,223	-	29	36	404	312	6,442
237	-	1	2	28	-	206
2,365	-	-	-	-	2,361	4
2,332	1,302	46	94	600	26	264
4,020	49	1	6	49	69	3,846
177,717	2,071	1,690	3,643	26,881	10,544	132,888
10,559	3,334	(1,078)	(342)	(13,530)	4,898	17,277
-	-	1,080	319	13,106	(189)	(14,316)
-	-	-	8	187	-	(195)
-	-	(2)	3	164	-	(165)
10,559	3,334	-	(12)	(73)	4,709	2,601
-	-	-	26	178	-	(204)
-	-	(37)	(27)	616	-	(552)

נכסים	
מזומנים ופקדונות בבנקים	
ניירות ערך	
ניירות ערך שנשאלו	
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	
אשראי לממשלה	
השקעות בחברות מוחזקות	
בנינים וציוד	
נכסים בלתי מוחשיים	
נכסים בגין מכשירים נגזרים	
נכסים אחרים	
סך כל הנכסים	
התחייבויות	
פקדונות הציבור	
פקדונות מבנקים	
פקדונות הממשלה	
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
התחייבויות אחרות	
סך כל ההתחייבויות	
הפרש	
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים	
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	
סך הכל כללי	
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	

- (1) כולל צמוד מטבע חוץ.
(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 30 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

הבנק						
31 בדצמבר 2021						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
56,601	-	104	263	3,503	403	52,328
14,348	732	-	1,313	4,361	238	7,704
845	-	-	-	-	-	845
95,589	698	95	836	2,876	12,452	78,632
48	-	-	-	-	-	48
1,351	1,351	-	-	-	-	-
906	906	-	-	-	-	-
294	294	-	-	-	-	-
1,712	997	18	10	150	11	526
1,460	620	-	1	24	3	812
173,154	5,598	217	2,423	10,914	13,107	140,895
147,012	698	1,066	2,987	21,500	8,124	112,637
7,578	-	42	109	669	297	6,461
960	-	1	1	101	-	857
962	-	-	-	-	956	6
2,038	997	6	42	182	18	793
4,601	357	2	5	41	119	4,077
163,151	2,052	1,117	3,144	22,493	9,514	124,831
10,003	3,546	(900)	(721)	(11,579)	3,593	16,064
-	-	895	586	10,070	(213)	(11,338)
-	-	2	145	957	-	(1,104)
-	-	-	(11)	447	-	(436)
10,003	3,546	(3)	(1)	(105)	3,380	3,186
-	-	1	247	1,453	-	(1,701)
-	-	2	64	1,909	-	(1,975)

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים

ניירות ערך

ניירות ערך שנשאלו

אשראי לציבור, נטו⁽³⁾

אשראי לממשלה

השקעות בחברות מוחזקות

בנינים וציוד

נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בגין מכשירים נגזרים

נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

סך הכל כללי

אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

באור 31 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופת פרעון (במיליוני ש"ח)

המאוחד	תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים				
	31 בדצמבר 2022				
	עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שנתיים ועד שלוש שנים
	במיליוני ש"ח				
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)					
נכסים	75,498	6,730	19,150	17,514	12,860
התחייבויות	104,502	24,951	9,115	4,231	3,402
הפרש	(29,004)	(18,221)	10,035	13,283	9,458
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(8,317)	(6,581)	616	(271)	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	(95)	(160)	(116)	-	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(37,416)	(24,962)	10,535	13,012	9,458
מטבע חוץ					
נכסים	5,161	2,873	3,806	2,892	663
התחייבויות	24,433	5,924	2,138	105	82
הפרש	(19,272)	(3,051)	1,668	2,787	581
מזה: הפרש בדולר	(15,305)	(3,252)	1,475	1,620	386
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	8,317	6,581	(616)	271	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	95	160	116	-	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(10,860)	3,690	1,168	3,058	581
סך הכל					
נכסים*	80,659	9,603	22,956	20,406	13,523
התחייבויות**	128,935	30,875	11,253	4,336	3,484
הפרש	(48,276)	(21,272)	11,703	16,070	10,039
	21,890	8,507	19,494	17,083	10,538
	126,182	29,794	7,907	1,941	769

המאוחד	31 בדצמבר 2021				
	עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שנתיים ועד שלוש שנים
	במיליוני ש"ח				
נכסים*	77,073	6,503	19,273	13,962	11,595
התחייבויות**	134,119	14,534	6,944	2,880	3,441
הפרש	(57,046)	(8,031)	12,329	11,082	8,154
	18,099	6,149	17,179	12,167	9,206
	130,082	13,582	5,753	793	960

- בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות (כולל החוץ מאזניים) לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופה הנותרת למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. נקבעו כללים לגבי תזרימי המזומנים הנובעים מנכסים והתחייבויות ברבית משתנה שמועד ההשתנות שלהם קודם למועד הפרעון של הקרן ו/או הרבית שלהם. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.
- כולל נכסים בסך 231 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר (31.12.21 - 337 מיליון ש"ח).
- כפי שנכללה בבאור 30 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.
- שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בבאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.
- אשראי בתנאי חח"ד סווג בהתאם לתקופת מסגרת האשראי במסגרת בסך של 4,401 מיליון ש"ח (31.12.21 - 3,736 מיליון ש"ח). אשראי בחריגה מהמסגרת בסך של 190 מיליון ש"ח, סווג ללא מועד פרעון (31.12.21 - 228 מיליון ש"ח).

יתרה מאזנית ⁽³⁾								
שיעור תשואה חוזי ⁽⁴⁾	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾⁽⁵⁾		סך הכל תזרימי מזומנים ⁽⁵⁾	מעל עשרים שנה	מעל עשרים שנה	מעל חמש ועד עשר שנים	מעל ארבע ועד חמש שנים	מעל שלוש ועד ארבע שנים
	סך הכל	במיליוני ש"ח						
באחוזים								במיליוני ש"ח
4.35	173,867	171	198,294	6,227	19,407	22,509	7,225	11,174
1.40	150,519	15	151,627	103	2,203	1,327	703	1,090
	23,348	156	46,667	6,124	17,204	21,182	6,522	10,084
	(14,522)	-	(14,553)	-	-	-	-	-
	(360)	-	(371)	-	-	-	-	-
	8,466	156	31,743	6,124	17,204	21,182	6,522	10,084
4.43	17,334	62	18,736	-	177	1,569	627	968
4.09	32,330	-	32,954	-	-	148	54	70
	(14,996)	62	(14,218)	-	177	1,421	573	898
	(13,559)	35	(13,001)	-	-	1,101	173	801
	14,522	-	14,553	-	-	-	-	-
	360	-	371	-	-	-	-	-
	(114)	62	706	-	177	1,421	573	898
4.35	191,201	233	217,030	6,227	19,584	24,078	7,852	12,142
1.51	182,849	15	184,581	103	2,203	1,475	757	1,160
	8,352	218	32,449	6,124	17,381	22,603	7,095	10,982
4.48	115,241	220	138,756	5,847	19,395	21,320	6,591	8,091
1.17	167,549	-	167,954	-	102	155	377	727

שיעור תשואה חוזי ⁽⁴⁾	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾⁽⁵⁾		סך הכל תזרימי מזומנים ⁽⁵⁾	מעל עשרים שנה	מעל עשרים שנה	מעל חמש ועד עשר שנים	מעל ארבע ועד חמש שנים	מעל שלוש ועד ארבע שנים
	סך הכל	במיליוני ש"ח						
באחוזים								במיליוני ש"ח
2.23	175,437	352	187,327	4,115	14,972	20,633	9,380	9,821
0.54	167,980	10	168,542	132	453	2,039	982	3,018
	7,457	342	18,785	3,983	14,519	18,594	8,398	6,803
2.44	100,466	337	111,624	3,746	14,814	17,302	5,757	7,205
0.36	152,749	-	152,856	-	90	390	657	549

באור 31 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופת פרעון⁽¹⁾ (המשך)
(במיליוני ש"ח)

הבנק	תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים				
	31 בדצמבר 2022				
	עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שנתיים ועד שלוש שנים
	במיליוני ש"ח				
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)					
נכסים	73,531	6,284	17,676	16,268	11,766
התחייבויות	97,033	24,050	9,664	4,684	3,728
הפרש	(23,502)	(17,766)	8,012	11,584	8,038
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(8,300)	(6,581)	616	(271)	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	(95)	(160)	(116)	-	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(31,897)	(24,507)	8,512	11,313	8,038
מטבע חוץ					
נכסים	5,149	2,872	3,807	2,819	668
התחייבויות	24,074	5,996	2,260	108	85
הפרש	(18,925)	(3,124)	1,547	2,711	583
מזה: הפרש בדולר	(15,113)	(3,323)	1,378	1,619	385
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	8,300	6,581	(616)	271	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	95	160	116	-	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(10,530)	3,617	1,047	2,982	583
סך הכל					
נכסים*	78,680	9,156	21,483	19,087	12,434
התחייבויות**	121,107	30,046	11,924	4,792	3,813
הפרש	(42,427)	(20,890)	9,559	14,295	8,621
	21,115	8,060	17,989	15,847	9,588
	118,432	28,872	7,772	1,988	2,531

31 בדצמבר 2021				
עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שנתיים ועד שלוש שנים
במיליוני ש"ח				
75,131	6,146	17,882	12,943	10,707
125,918	14,234	7,568	3,727	3,656
(50,787)	(8,088)	10,314	9,216	7,051
17,381	5,790	15,795	11,146	8,387
121,865	13,238	5,721	896	1,065

- (1) בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות (כולל החוץ מאזניים) לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופה הנותרת למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. נקבעו כללים לגבי תזרימי המזומנים הנובעים מנכסים והתחייבויות ברבית משתנה שמועד ההשתנות שלהם קודם למועד הפרעון של הקרן ו/או הרבית שלהם. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.
- (2) כולל נכסים בסך 220 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר (31.12.21 - 328 מיליון ש"ח).
- (3) כפי שנכללה בבאור 30 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.
- (4) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בבאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.
- (5) אשראי בתנאי חח"ד סווג בהתאם לתקופת מסגרת האשראי במסגרת בסך של 4,002 מיליון ש"ח (31.12.21 - 3,378 מיליון ש"ח). אשראי בחריגה מהמסגרת בסך של 179 מיליון ש"ח, סווג ללא מועד פרעון (31.12.21 - 218 מיליון ש"ח).

יתרה מאזנית ⁽³⁾								
שיעור תשואה חוזי ⁽⁴⁾	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾⁽⁵⁾	סך הכל	סך הכל תזרימי מזומנים ⁽⁵⁾	מעל עשרים שנה	מעל עשרים שנה	מעל חמש ועד עשר שנים	מעל ארבע ועד חמש שנים	מעל שלוש ועד ארבע שנים
באחוזים	במיליוני ש"ח							
4.31	165,689	160	189,038	6,227	19,343	21,460	6,687	9,796
1.46	143,482	15	144,608	103	2,173	1,281	680	1,212
	22,207	145	44,430	6,124	17,170	20,179	6,007	8,584
	(14,505)	-	(14,536)	-	-	-	-	-
	(360)	-	(371)	-	-	-	-	-
	7,342	145	29,523	6,124	17,170	20,179	6,007	8,584
4.48	17,182	62	18,590	-	177	1,551	588	959
4.10	32,164	-	32,802	-	-	151	58	70
	(14,982)	62	(14,212)	-	177	1,400	530	889
	(13,560)	34	(13,009)	-	-	1,080	172	793
	14,505	-	14,536	-	-	-	-	-
	360	-	371	-	-	-	-	-
	(117)	62	695	-	177	1,400	530	889
4.31	182,871	222	207,628	6,227	19,520	23,011	7,275	10,755
1.57	175,646	15	177,410	103	2,173	1,432	738	1,282
	7,225	207	30,218	6,124	17,347	21,579	6,537	9,473
4.38	109,184	220	131,695	5,847	19,331	20,423	6,099	7,396
1.19	160,820	-	161,189	-	74	120	522	878

שיעור תשואה חוזי ⁽⁴⁾	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾⁽⁵⁾	סך הכל	סך הכל תזרימי מזומנים ⁽⁵⁾	מעל עשרים שנה	מעל עשרים שנה	מעל חמש ועד עשר שנים	מעל ארבע ועד חמש שנים	מעל שלוש ועד ארבע שנים
באחוזים	במיליוני ש"ח							
2.21	167,555	342	178,866	4,115	14,942	19,573	8,353	9,074
0.57	161,099	10	161,665	132	425	1,992	969	3,044
	6,456	332	17,201	3,983	14,517	17,581	7,384	6,030
2.38	94,890	328	105,506	3,746	14,784	16,570	5,321	6,586
0.37	146,314	-	146,400	-	65	514	803	2,233

באור 32א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (במיליוני ש"ח)

המאחד					
31 בדצמבר 2022					
שווי הוגן ⁽¹⁾					
יתרה במאזן	רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל	
נכסים פיננסיים					
57,130	654	56,473	-	57,127	מזומנים ופקדונות בבנקים
16,010	7,984	7,705	143	15,832	ניירות ערך ⁽²⁾
12	-	12	-	12	ניירות ערך שנשאלו
115,961	8,388	-	104,731	113,119	אשראי לציבור, נטו
866	-	157	683	840	אשראי לממשלה
2,825	1,358	825	642	2,825	נכסים בגין מכשירים נגזרים
216	26	-	189	215	נכסים פיננסיים אחרים
193,020 ⁽³⁾	18,410	65,172	106,388	189,970	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
168,269	6,484	117,313	41,047	164,844	פקדונות הציבור
4,821	-	622	4,007	4,629	פקדונות מבנקים
237	-	206	32	238	פקדונות הממשלה
4,749	4,514	-	3	4,517	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
2,322	1,359	937	26	2,322	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
2,949	26	-	2,901	2,927	התחייבויות פיננסיות אחרות
183,347 ⁽³⁾	12,383	119,078	48,016	179,477	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
43	-	-	43	43	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
833	-	-	833	833	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ⁽⁴⁾

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 12, "ניירות ערך".

(3) מזה: נכסים בסך 23,907 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 8,832 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על

מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 32א.ב-32א.ד.

(4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, ואינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 32א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

המאוזד					
31 בדצמבר 2021					
שווי הוגן ⁽¹⁾					
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן	
57,370	-	56,705	665	57,370	נכסים פיננסיים
15,189	78	5,999	9,112	15,091	מזומנים ופקדונות בבנקים
845	-	845	-	845	ניירות ערך ⁽²⁾
101,387	95,569	1	5,817	101,164	ניירות ערך שנשאלו
816	768	48	-	811	אשראי לציבור, נטו
1,709	249	319	1,141	1,709	אשראי לממשלה
546	213	-	333	546	נכסים בגין מכשירים נגזרים
177,862	96,877	63,917	17,068	177,536 ⁽³⁾	נכסים פיננסיים אחרים
					סך כל הנכסים הפיננסיים
152,887	34,439	113,439	5,009	153,447	התחייבויות פיננסיות
5,114	4,175	939	-	5,144	פקדונות הציבור
964	34	393	537	960	פקדונות מבנקים
3,521	84	-	3,437	3,356	פקדונות הממשלה
2,038	18	844	1,176	2,038	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,450	2,809	-	641	3,451	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
167,974	41,559	115,615	10,800	168,396 ⁽³⁾	התחייבויות פיננסיות אחרות
					סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
39	39	-	-	39	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
987	987	-	-	987	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
					בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים⁽⁴⁾

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 12, "ניירות ערך".
 (3) מזה: נכסים בסך 20,296 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 8,225 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 32א.ב-32א.ד.
 (4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, ואינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 32א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה ברבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור רבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הרבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הרבית. תחת הנחת שיעורי רבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים ברבית קבועה לרבות אלו שאינם נושאים רבית.

בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן לא ניתן ביטוי להשפעת המס הנובעת מהפער בין ערכי השווי הוגן לערכים המופיעים במאזן. יש לציין, כי הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים לישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואת ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

ניירות ערך סחירים - השווי הוגן נאמד לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי הוגן נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן ורבות). תקבולים אלו הונו בשיעור רבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור רבית זה נקבע לפי שיעור רבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. השווי הוגן של חובות בעייתיים לא צוברים חושב תוך שימוש בשיעורי רבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוהה הגלום בהם. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות בעייתיים לא צוברים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני, לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפרעון בסוף התקופה.

תזרימי המזומנים בגין המשכנתאות הוערכו על פי תחזית לפירעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי.

פקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות - השווי הוגן נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור רבית בו התאגיד מגייס פקדונות דומים, או בהנפקת כתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על ידי הקבוצה, ביום הדיווח. לגבי אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי הוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

תזרימי המזומנים בגין פקדונות עם דרישה (עו"ש) נפרסו בהתבסס על מודל סטטיסטי לחיזוי יתרות יציבות.

תזרימי המזומנים בגין פקדונות הציבור הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם המבוסס על מודל סטטיסטי.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הקבוצה בפעילותה השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכו"ב).

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בעסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי הוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאילו האשראי של הצד הנגדי.

באור 332 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (במיליוני ש"ח)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2022				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	סך הכל שווי הוגן
4,864	7,537	-	-	12,401
240	-	-	-	240
27	-	-	-	27
1,358	825	642	-	2,825
8,414	-	-	-	8,414
14,903	8,362	642	-	23,907
נכסים				
אגרות חוב זמינות למכירה				
מניות שאינן למסחר				
ניירות ערך למסחר				
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
אחר				
סך כל הנכסים				
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
אחר				
סך כל ההתחייבויות				

31 בדצמבר 2021				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	סך הכל שווי הוגן
5,888	5,751	-	-	11,639
565	-	-	-	565
233	-	-	-	233
1,141	319	249	-	1,709
6,150	-	-	-	6,150
13,977	6,070	249	-	20,296
נכסים				
אגרות חוב זמינות למכירה				
מניות שאינן למסחר				
ניירות ערך למסחר				
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
אחר				
סך כל הנכסים				
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
אחר				
סך כל ההתחייבויות				

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2022					השקעה במניות אשראי בעייתי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון
הפסדים בגין השינויים בשווי לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
(9)	62	-	62	-	
-	12	12	-	-	

31 בדצמבר 2021					השקעה במניות אשראי בעייתי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון
רווחים בגין השינויים בשווי לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
10	87	-	87	-	
1	17	16	1	-	

באור 32 - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022							
נכסים	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות ברוטו מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022
נכסים בגין מכשירים נגזרים	249	3,890	81	(3,578)	-	-	642
התחייבויות	18	(7)	-	1	-	-	26
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים							(11)
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021							
נכסים	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2020	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות ברוטו מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021
נכסים בגין מכשירים נגזרים	376	1,102	49	(1,278)	-	-	249
התחייבויות	13	(9)	-	(4)	-	-	18
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים							(7)

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית.

באור 32 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

ליום 31 בדצמבר 2022					
טווח	ממוצע משוקלל באחוזים	שווי הוגן במיליוני ש"ח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי	
					א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
					- חוזי רבית שקל-מדד
					- חוזי רבית אחר
					- חוזי מטבע חוץ
					התחייבויות
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
					- חוזי רבית שקל מדד
					- חוזי מטבע חוץ
					ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה
					אשראי בעייתי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון
					שווי הוגן של בטחונות
					12
ליום 31 בדצמבר 2021					
טווח	ממוצע משוקלל באחוזים	שווי הוגן במיליוני ש"ח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי	
					א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
					- חוזי רבית שקל-מדד
					- חוזי רבית אחר
					- חוזי מטבע חוץ
					התחייבויות
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
					- חוזי רבית שקל מדד
					- חוזי מטבע חוץ
					ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה
					אשראי בעייתי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון
					שווי הוגן של בטחונות
					16

מידע איכותי בדבר פריטים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3:

- רבית צמודה למדד - שינוי בשיעור האינפלציה החזוי ישפיע על השווי ההוגן של עסקאות מדד, כך שעלייה (ירידה) בתחזית האינפלציה תביא לעליית (קטנת) השווי ההוגן בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק.
- סיכון אשראי צד נגדי - שינוי בסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ישפיע על השווי ההוגן של עסקאות, כך שככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי של העסקה יהיה גבוה/נמוך.

באור 33 - בעלי עניין וצדדים קשורים (במיליוני ש"ח)

א. יתרות

31 בדצמבר 2022					
בעלי עניין ⁽¹⁾					
מחזיקי מניות					
בעלי שליטה ⁽²⁾					
אחרים ⁽³⁾					
היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן		
-	-	-	-		אשראי לציבור
-	-	-	-		השקעה בחברה כלולה ⁽⁹⁾
-	-	-	-		נכסים אחרים
-	-	4	2		פקדונות הציבור
-	-	-	-		התחייבויות אחרות
-	-	5,104	5,104		מניות (כלול בהון) ⁽¹⁰⁾
-	-	-	-		סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ⁽⁹⁾⁽¹¹⁾

31 בדצמבר 2021					
בעלי עניין ⁽¹⁾					
מחזיקי מניות					
בעלי שליטה ⁽²⁾					
אחרים ⁽³⁾					
היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן		
-	-	-	-		אשראי לציבור
-	-	-	-		השקעה בחברה כלולה ⁽⁹⁾
-	-	-	-		נכסים אחרים
165	165	12	3		פקדונות הציבור
-	-	-	-		התחייבויות אחרות
-	-	4,835	4,835		מניות (כלול בהון) ⁽¹⁰⁾
1	1	-	-		סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ⁽⁹⁾⁽¹¹⁾

הערות לטבלה ראה עמוד 226.

ב. תמצית תוצאות עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

בעלי עניין ⁽¹⁾										
מחזיקי מניות										
בעלי שליטה ⁽²⁾										
אחרים ⁽³⁾										
נושאי משרה ⁽⁴⁾										
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	הסעיף ברווח והפסד	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	הכנסות (הוצאות) רבית, נטו*	
-	-	-	-	-	-	-	1	-	הכנסות (הוצאות) שאינן מרבית	
29	35	36	-	-	-	-	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות**	
(29)	(35)	(36)	-	-	-	-	1	-	סך הכל	

* פירוט בסעיף קטן ד. להלן.

** פירוט בסעיף קטן ג. להלן.

בעלי עניין ⁽¹⁾						צדדים קשורים ⁽¹⁾			
נושאי משרה ⁽⁴⁾		אחרים ⁽⁶⁾		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		המוחזקים על ידי הבנק חברה כלולה ⁽⁷⁾		אחרים ⁽⁸⁾	
יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾
12	13	32	44	141	1,968	631	632	11	12
-	-	-	-	-	-	687	687	-	-
-	-	-	-	20	22	-	-	-	-
10	17	1,122	1,606			8	54	67	104
30	30	-	-			3	15	-	-
-	-	-	-			-	-	-	-
3	4	50	50	25	57	205	760	1	1

בעלי עניין ⁽¹⁾						צדדים קשורים ⁽¹⁾			
נושאי משרה ⁽⁴⁾		אחרים ⁽⁶⁾		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		המוחזקים על ידי הבנק חברה כלולה ⁽⁷⁾		אחרים ⁽⁸⁾	
יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾
10	11	1,423	1,460	3	3	80	582	12	13
-	-	-	-	-	-	713	713	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
11	19	2,272	3,485			14	14	86	138
31	31	1	2			1	2	-	-
-	-	-	-			-	1	-	-
3	5	78	81	-	-	426	426	1	1

בעלי עניין						צדדים קשורים ⁽¹⁾		
אחרים ⁽⁶⁾			המוחזקים על ידי הבנק חברה כלולה ⁽⁷⁾			אחרים ⁽⁸⁾		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר
2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
(16)	(9)	-	12	2	3	-	-	-
(26)	37	-	(15)	(2)	(2)	-	-	-
9	6	6	-	-	-	-	-	-
(54)	22	(6)	(3)	-	1	-	-	-

באור 33 - בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין (מהתאגיד הבנקאי ומחברות מוחזקות)

שכר ומשכורות לבעלי עניין מהבנק ומחברות מוחזקות שלו*					
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2020		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	
נושאי משרה (4)		נושאי משרה (4)		נושאי משרה (4)	
מספר מקבלי ההטבות	סך ההטבות	מספר מקבלי ההטבות	סך ההטבות	מספר מקבלי ההטבות	סך ההטבות
16	**25	15	**31	16	**30
12	4	10	4	9	6

בעלי עניין המועסקים בבנק

דירקטורים שאינם מועסקים בבנק

* לא כולל מס שכר.

** מזה: הטבות עובד לזמן קצר - 28 מיליון ש"ח (2021 - 29 מיליון ש"ח, 2020 - 24 מיליון ש"ח), הטבות אחרות לאחר סיום העסקה - 2 מיליון ש"ח (2021 - 2 מיליון ש"ח, 2020 - 1 מיליון ש"ח).

הערות:

- בעל עניין, צד קשור, איש קשור - כהגדרתו בסעיף ד.80 בהוראות הדיווח לציבור.
- מחזיקי מניות בעלי שליטה וקרוב שלהם - בהתאם לסעיף ד.80(1) בהוראות הדיווח לציבור.
- מחזיקים אחרים - לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בתאגיד הבנקאי, ומי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד הבנקאי או את מנהלו הכללי - בהתאם לסעיף ד.80(2) בהוראות הדיווח לציבור.
- נושאי משרה - בהתאם לסעיף ד.80(3) בהוראות הדיווח לציבור.
- על בסיס היתרות בסופי החודשים.
- בהתאם לסעיף ד.80(4) בהוראות הדיווח לציבור, תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין לפי חוק ניירות ערך, מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים.
- חברה כלולה - בהתאם לסעיף ד.80(7) בהוראות הדיווח לציבור.
- בהתאם לסעיף ד.80(8) בהוראות הדיווח לציבור.
- פירוט של סעיף זה כלול גם בבאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות.
- אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון התאגיד הבנקאי.
- סיכוני אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה.

ד. הכנסות רבית, נטו בעסקאות של התאגיד הבנקאי וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים*

מזה: חברה כלולה			המאוחד		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2021	2022	2020	2021	2022
3	2	12	3	3	13
-	-	-	-	(10)	(17)
3	2	12	3	(7)	(4)

בגין נכסים

מאשראי לציבור

בגין התחייבויות

על פקדונות הציבור

סך כל ההכנסות (הוצאות) רבית, נטו

* למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה באור 33 להלן.

הערות לטבלה ראה עמוד 226.

ה. רכישת השליטה בבנק

ביום 19 בספטמבר 2003, הועברה השליטה בחברת פיבי אחזקות בע"מ (להלן - "פיבי"), החברה האם של הבנק, אל בינוהן בע"מ (להלן - "בינוהן") וקבוצת ליברמן האוסטרלית (המורכבת ממשפחת מיכאל והלן אבלס וממשפחת ליברמן, (ה"ה ברי ליברמן, קסי ליברמן-הריס, לי ליברמן וג'ושוע ליברמן) באמצעות אינסטנט הולדינגס בע"מ ודולפין אנרגיות בע"מ, בחלקים שווים ביניהן). בין הרוכשים קיים הסכם הצבעה ושיתוף פעולה. העברת השליטה בבנק נעשתה בהתאם להיתר נגיד בנק ישראל, מיום 27 באוגוסט 2003, לרכישת שליטה ואמצעי שליטה בחברת פי.ב.י. אחזקות בע"מ ובבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, שניתן לפי חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981. בהיתר נקבעו תנאים שונים והתחייבויות שונות לגבי אופן החזקת אמצעי השליטה, העברתם והיחסים בין מקבלי ההיתר לבין פיבי ולבין הבנק. ההיתר קובע כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד יום 31 במרס 2003 וכי אם ייצברו הפסדים לאחר מועד זה - לא יחולק דיבידנד אלא לאחר כיסוי הפסדים אלה. יתרת העודפים שהיו ניתנים לחלוקה נכון ליום 31 במרס 2003 הסתכמה בסך 2,391 מיליון ש"ח. בהתאם לתיקונים בהיתר מעת לעת, ובהתאם לדיווח פיבי:

מאז 2015 מר צדיק בינו וילדיו, ה"ה גיל בינו, הדר בינו שמואלי ודפנה בינו אור, מחזיקים בחלקים שווים באמצעי השליטה בבינוהן (כל אחד מהם מחזיק 25%).

ביום 24 במרס 2013, העבירה אינסטנט הולדינגס לאינסטנט מספר 2 בע"מ (הנשלטת גם היא באופן מלא, באמצעות גופים אוסטרליים, על ידי ה"ה הלן ומיכאל (מייקל) אבלס, להלן - "אינסטנט 2"), את מלוא החזקותיה של אינסטנט הולדינגס בפיבי. עם העברת המניות אינסטנט 2 הצטרפה כצד להסכם בעלי המניות בין אינסטנט הולדינגס, בינוהן ודולפין אנרגיות, כפי שתוקן מעת לעת, ואינסטנט הולדינגס ממשיכה להיות צד להסכם בעלי המניות והינה ערבה להתחייבויות אינסטנט 2. בהתאם לדיווחי פיבי, נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים: החזקות בעלי השליטה בפיבי (בהון ובהצבעה) הן כלדהלן: בינוהן בע"מ - 28.54%, אינסטנט 2 בע"מ - 11.68% ודולפין אנרגיות בע"מ - 11.68% (החזקות כל בעלי השליטה בפיבי מהוות את גרעין השליטה בה, בהתאם להיתר השליטה מבנק ישראל). פיבי מחזיקה ב- 48.34% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק ומזכויות ההצבעה בו (שיעור המהווה את גרעין השליטה, בהתאם להיתר בנק ישראל).

- 1) הסכם ההעסקה של מנכ"ל הבנק, גב' סמדר ברבר-צדיק, היה לתקופה של חמש שנים החל מיום 19 במרס 2007 כאשר נקבע כי בתום תקופת ההסכם המקורי, יימשך ההסכם לתקופה בלתי קצובה, וכל צד יהיה רשאי להביאו לסיומו בהודעה כתובה של שלושה חודשים מראש. בעקבות פרסום חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו-2016 (להלן - "חוק התגמול"), ביום 20 בנובמבר 2016, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק, את תנאי ההעסקה של מנכ"ל הבנק, גב' סמדר ברבר צדיק, החל מיום 12 באוקטובר 2016 (להלן - "יום התחילה"), בשים לב להוראות חוק התגמול (להלן - "תנאי ההעסקה"), כאשר אין בתנאי ההעסקה כדי לפגוע בזכויות שנצברו למנכ"ל עד ליום התחילה. בהתאם לתנאי ההעסקה, תקרת התגמול הקבוע השנתי של מנכ"ל הבנק תעמוד על התקרה הקבועה בסעיף 2(א) לחוק התגמול (לא כולל תשלומים והפרשות בגין פיצויי פיטורים ותשלום פנסיוני על פי דין, כמפורט בתנאי ההעסקה). ככל שהתקרה המותרת לפי חוק התגמול (לרבות לפי סעיף 2(ב) לחוק) תאפשר זאת, יגדל רכיב התגמול הקבוע של המנכ"ל ברכיב קבוע נוסף, שלא יעלה על 2.5 משכורות חודשיות לשנה. בגין רכיב התגמול הקבוע הנוסף יבוצעו על ידי הבנק תשלומים והפרשות לפיצויי פיטורים ותשלום פנסיוני על פי דין. בהתאם לכך, התגמול הקבוע השנתי של המנכ"ל בגין שנת 2022 לא עולה על התקרה לפי סעיף 2(ב) לחוק התגמול ביחס לשנת 2022. משכורתה של המנכ"ל צמודה למדד המחירים לצרכן בהתאם לחוק התגמול ובכפוף לתקרות על פיו. במקרה של ירידת מדד, השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד. המנכ"ל זכאית להפרשות סוציאליות לביטוח מנהלים או לקופת גמל, לקרן השתלמות, לדמי הבראה ולהחזר הוצאות הקשורות במילוי תפקידה, וחופשה שנתית וחופשת מחלה בהתאם לתנאי העסקתה. המנכ"ל זכאית לרכב של הבנק ולהוצאות החזקתו. למנכ"ל הזכות לבקש לערוך שינויים במשכורתה החודשית ו/או בתנאים הנלווים, בכפוף לשינויים והתאמות מקבילים, ובכפוף לכל דין ולתקרת התגמול הקבוע (כהגדרתה בתנאי ההעסקה). בהתאם לתנאי ההעסקה, הבנק או המנכ"ל יהיו רשאים להודיע, בכל עת במהלך תקופת ההעסקה, לצד האחר על סיום ההעסקה, במועד שיחול לפחות 3 חודשים מראש. בתקופת ההודעה המוקדמת, ככל שהמנכ"ל עבדה במהלכה, תהיה המנכ"ל זכאית למשכורת החודשית ולתנאים הנלווים. עלות המשכורת החודשית והתנאים הנלווים בתקופת ההודעה המוקדמת הופרשה במלואה בדוחות הכספיים של הבנק קודם ליום התחילה ותשלום למנכ"ל, על פי ההפרשה האמורה, ככל שהבנק יחליט שלא להעסיק את המנכ"ל בתקופת ההודעה המוקדמת.

בתנאי ההעסקה הוגדרה תקופת הגבלת תחרות של 3 חודשים במשכורת מלאה, אשר עלותה כחלק מתנאי ההעסקה הקודמים של המנכ"ל הופרשה בדוחות הכספיים של הבנק עובר ליום התחילה, ותשולם למנכ"ל, על פי ההפרשה האמורה, במקרה של סיום יחסי עובד - מעביד בהתאם לתנאי ההעסקה.

ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים להעניק למנכ"ל מענק שנתי בסך כספי שלא יעלה על סך של 2 משכורות חודשיות, אם מצאו כי קיימים טעמים מצדיקים זאת, בכפוף לתקרה המותרת לפי סעיף 2(ב) לחוק התגמול.

עבור תקופת העסקתו, החל מיום התחילה, תהיה המנכ"ל זכאית לפיצויי פיטורים על פי חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963 ותקנותיו, על בסיס המשכורת החודשית, כפי שתהיה במועד סיום יחסי עובד - מעביד או לכספים והזכויות שיצטברו לזכותה בהסדר הפנסיוני בגין ההפרשות לפיצויי פיטורים במהלך התקופה לאחר יום התחילה, לפי הגבוה מבין השניים. המנכ"ל זכאית לפיצויי פיטורים לפי דין ופיצויי פיטורים מוגדלים עבור תקופת העסקתה עד ליום התחילה, שהופרשו בדוחות הכספיים של הבנק באופן שוטף עד ליום התחילה, הופקדו בקופות עבודה וישוחררו לידיה במועד סיום יחסי העבודה.

ככל שהוצאה בשל עלות השכר שהבנק יישא בגין שנת המס בקשר עם המנכ"ל תעלה על "התקרה לתשלום" כהגדרתה בסעיף 4 לחוק התגמול, חלק מן התגמול שישולם לא יוכר לבנק כהוצאה לצרכי מס, בהתאם להוראות סעיף 4 לחוק התגמול.

(2) תנאי העסקת יו"ר הבנק:

מר רון לבקוביץ מונה כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון הבנק החל מיום 15 בספטמבר 2020. מינויו כדירקטור אושר גם באסיפה הכללית מיום 5 בנובמבר 2020, ונקבע לתקופה של עד שלוש שנים ממועד אישור האסיפה. תנאי ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון הם לתקופה בלתי קצובה, וכל צד להסכם יהיה רשאי להביא לסיומו בהודעה כתובה של שלושה חודשים. תקרת התגמול הקבוע של יו"ר הדירקטוריון היא 2,834 אלפי ש"ח לשנה (כולל תשלומים והפרשות בגין פיצויי פיטורים ותשלום פנסיוני על פי דין והפרשה בגין תקופת אי תחרות, כמפורט בתנאי ההעסקה). תקרת התגמול הקבוע צמודה למדד המחירים לצרכן. יו"ר הדירקטוריון זכאי להפרשות סוציאליות לביטוח מנהלים או לקופת גמל, לקרן השתלמות, לדמי הבראה ולהחזר הוצאות הקשורות במילוי תפקידו, חופשה שנתית וחופשת מחלה בהתאם לתנאי ההעסקה. יו"ר הדירקטוריון זכאי לרכב של הבנק ולהוצאות החזקתו. ליו"ר הדירקטוריון הזכות לבקש לערוך שינויים במשכורתו החודשית ו/או בתנאים הנלווים, בכפוף לשינויים והתאמות מקבילים, ובכפוף לכל דין ולתקרת התגמול הקבוע (כהגדרתה בתנאי ההעסקה).

בתנאי ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון הוגדרה תקופת הגבלת תחרות מדורגת במשכורת מלאה (ללא תנאים נלווים למעט הרכב והוצאות החזקתו) שתעמוד על חודש במקרה שסיום ההעסקה יהיה במהלך השנה הראשונה להעסקתו, על חודשיים במקרה שסיום ההעסקה יהיה במהלך השנה השנייה להעסקתו, ושלושה חודשים במקרה שסיום ההעסקה יהיה במהלך השנה השלישית ואילך. לדירקטוריון הבנק שמורה הזכות לוותר על תקופת הגבלת התחרות או חלקה ובמקרה כזה לא יהיה זכאי יו"ר הדירקטוריון לתשלום כאמור.

ככל שהוצאה בשל עלות השכר שהבנק יישא בגין שנת המס בקשר עם יו"ר הדירקטוריון תעלה על "התקרה לתשלום" כהגדרתה בסעיף 4 לחוק התגמול. חלק מן התגמול שישולם לא יוכר לבנק כהוצאה לצרכי מס, בהתאם להוראות סעיף 4 לחוק התגמול.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי

231	ממשל תאגידי
231	חברי הדירקטוריון
232	דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית
234	חברי הנהלת הבנק ותחומי אחריותם
235	הביקורת הפנימית בקבוצה
237	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
239	שכר רואי החשבון המבקרים
240	שכר נושאי משרה בכירה
243	עסקאות עם בעלי עניין
246	פרטים על בעלי השליטה בבנק
247	מעורבות ותרומה לקהילה
248	פרטים נוספים
248	תרשים מבנה החזקות עיקריות של הבנק
249	רכוש קבוע
250	הון האנושי
253	מערכת יחסי העבודה
254	מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי
255	הסכמים מהותיים
256	חקיקה ויוזמות רגולטוריות
259	הליכים משפטיים
259	דירוג הבנק על ידי חברות דירוג
260	מגזרי הפעילות הפיקוחיים - פרטים נוספים
262	שיפורים טכנולוגיים וחדשנות
264	נספחים
264	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד
268	נספח 2 - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי
269	נספח 3 - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב רבעוני
270	נספח 4 - מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי
271	נספח 5 - מאזן מאוחד - מידע רב רבעוני

רשימת לוחות

236	פירוט היקף התשלומים למבקרת הפנימית הראשית ורכיביהם	1
239	שכר רואי החשבון המבקרים	2
240	שכר נושאי משרה בכירה	3
245	ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק	4
248	תרשים מבנה החזקות עיקריות של הבנק	5
249	רכוש קבוע	6
250	המבנה הארגוני של הבנק	7
250	נתונים אודות מצבת כח האדם בקבוצת הבנק במונחי משרות	8
251	נתונים לגבי ממוצע שנתי של מצבת כח האדם בקבוצה לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	9
251	נתונים אודות עלות ושכר למשרת עובד בבנק	10
264	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית	11
268	נספח 2 - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי	12
269	נספח 3 - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב רבעוני	13
270	נספח 4 - מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי	14
271	נספח 5 - מאזן מאוחד - מידע רב רבעוני	15

ממשל תאגידי

חברי הדירקטוריון

מר רון לבקוביץ, יו"ר הדירקטוריון

מר צדיק בינו

גב' פנינה ביטרמן כהן

מר גיל בינו

מר דב גולדפריינד

ד"ר רונן הראל

מר צבי לברון

מר יעקב סיט

מר אילן (אילון) עייש

גב' ארנה דב

פרטים נוספים על חברי דירקטוריון הבנק, ניתן למצוא בתקנה 26 "דירקטוריון הבנק" בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2022 המתפרסם באתר מגנא של רשות ניירות ערך.

דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית

בהתאם לחוק החברות התשנ"ט-1999, לפחות אחד מהדירקטורים החיצוניים יהיה בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, והיתר יהיו בעלי כשירות מקצועית או בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית (כהגדרת מונחים אלה בחוק). כמו כן, בהתאם להוראת בנק ישראל לפחות חמישית מכלל חברי הדירקטוריון ולפחות שניים מחברי ועדת הביקורת יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

בפועל, כל הדירקטורים המכהנים בדירקטוריון כיום, (ובכללם שני דח"צים) הם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

להלן פרטים אודות דירקטורים המכהנים בדירקטוריון הבנק, שהם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, תוך ציון חברותם בוועדת הביקורת ותאור הרקע המקצועי ו/או ההשכלה, לפיהם יש לראותם כדירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית:

- מר רון לבקוביץ, יו"ר הדירקטוריון.** בוגר כלכלה מורחב באוניברסיטת תל אביב ותכנית ניהול מתקדם בבית הספר למנהל עסקים אוניברסיטת הרווארד. בעלים ומנהל בחברות השקעות משפחתיות. כיהן כדירקטור בחברת נימביו בע"מ וכחבר הוועדה המדעית המייעצת של ב"ח "רמב"ם מדטק". ייסד את החברה אפסילון בית השקעות וכיהן בה כמנכ"ל משותף.
- מר צדיק בינו,** כיהן כיו"ר דירקטוריון וכמנכ"ל הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וכמנכ"ל בנק לאומי לישראל בע"מ. כיהן כיו"ר דירקטוריון פיבי אחזקות בע"מ, החברה האם של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. מכהן כדירקטור בחברות: בינו אחזקות בע"מ; ג.ה.ד. השקעות (2006) בע"מ; BIGRO COMMODITIES LIMITED; בינוהן בע"מ; דאדא ניהול בע"מ.
- גב' פנינה ביטרמן כהן,** (דירקטורית חיצונית (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 ודירקטורית חיצונית לפי הוראות ניהול בנקאי תקן 301 של הפיקוח על הבנקים, יו"ר ועדת הביקורת). עורכת דין, בוגרת משפטים באוניברסיטת תל אביב. השתתפה בהשתלמויות עומק בקורסים משפטיים באוניברסיטת תל אביב ובאוניברסיטת בר אילן, לרבות בנושא ניתוח דוחות כספיים וניהול סיכונים. כיהנה כדח"צ בבנק במשך 9 שנים. כיהנה כיועצת משפטית של קבוצת פולאר ובכלל זה ליווי כל הפעילות העסקית של הקבוצה, ניהול משאים ומתנים עם המערכת הבנקאית וליווי משאים ומתנים מורכבים ברכישה ומכירה של חברות, גיוסים בארץ ובעולם והגשת מכרזים לפרויקטים בתחום התקשורת. כיהנה במשך כ-30 שנה בדירקטוריונים של חברות ציבוריות ופרטיות בתחומי התעשייה, נדל"ן, תקשורת, תשתיות ותחום פיננסיים, סחר ושירותים.
- מר גיל בינו,** עורך דין, בוגר משפטים ומנהל עסקים ומוסמך במנהל עסקים (EMBA). מכהן כיו"ר פיבי אחזקות בע"מ, החברה האם של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ; מנכ"ל בינו אחזקות בע"מ, מנכ"ל ג.ה.ד. השקעות (2006) בע"מ; דירקטור בחברה: Alden Hotel AG.
- מר דב גולדפריינד,** (דירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקן 301 של הפיקוח על הבנקים, חבר בוועדת ביקורת), רואה חשבון, בוגר חשבונאות וכלכלה ומוסמך במינהל עסקים מאוניברסיטת תל אביב. מכהן כמנכ"ל בחברה: א.ת.ר. ניהול וייעוץ בע"מ. כיהן כדירקטור בחברה הממשלתית להגנות מצוקי חוף הים התיכון בע"מ וכיו"ר ועדת ביקורת של עמותת עמנואל אפוטרופוסות ללוקים באוטיזם מיסודה של אל"ט. כיהן כדח"צ בחברות: החברה הכלכלית ראשון לציון בע"מ; יזום ראשון בע"מ; לאומי קארד בע"מ; סקורפיו נדל"ן בע"מ. כיהן כמנכ"ל בבנק פועלי אגודת ישראל בע"מ. כיהן כמנכ"ל, חבר הנהלה וראש חטיבת החשבונאי הראשי בבנק וכדירקטור בחברות בנות בקבוצת הבנק.
- גב' ארנה דב,** (דירקטורית חיצונית לפי הוראות ניהול בנקאי תקן 301 של הפיקוח על הבנקים), בוגרת חשבונאות וכלכלה ומוסמכת במערכות מידע מאוניברסיטת תל אביב. מכהנת כיו"ר הדירקטוריון בויקריס בע"מ. חברה בוועדות ייעוץ לדירקטוריון בחברות סייבו וול בע"מ וביגבי אי. כיהנה כדח"צ ברדיו תוכנה בע"מ. שימשה כיועצת לחברות מטריקס בע"מ ואופן לגסי בע"מ. ייסדה וכיהנה כמנכ"ל אינטלינקס בע"מ. כיהנה כ-GM, CFRM בחברת Bottomline technologies (EPAY).
- ד"ר רונן הראל,** (דירקטור חיצוני (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 ודירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקן 301 של הפיקוח על הבנקים, חבר בוועדת ביקורת); בעל תואר ראשון בכלכלה, תואר שני (MBA) במנהל עסקים התמחות במימון מאוניברסיטת תל אביב. בעל תואר שלישי (PhD) במדעי הניהול התמחות יזמות וחדשנות מאוניברסיטת בן גוריון בנגב. בוגר תכנית ניהול בינלאומית של ביה"ס למנהל עסקים באוניברסיטת NYU. מרצה בכיר למנהל עסקים בתחומי חדשנות, יזמות, אסטרטגיה, פיתוח עסקי ומימון: המרכז האקדמי פרס (2018-היום), אוניברסיטת תל אביב (2019-2022), המכללה האקדמית תל אביב יפו (2012-2018), אוניברסיטת בן גוריון בנגב (2016-2018). מכהן כדירקטור חיצוני בחברות: ח. מר תעשיות בע"מ (יו"ר ועדת ביקורת, מאזן ותגמול); קרור אחזקות בע"מ (יו"ר ועדת ביקורת, מאזן ותגמול); וואן טכנולוגיות תוכנה בע"מ (יו"ר ועדת ביקורת, מאזן ותגמול). כיהן כדירקטור בחברות: תיקון עולם - קנביט פארמסוטיקלס בע"מ, אטראו שוקי הון בע"מ (יו"ר ועדת מאזן), פי. סי. בי. טכנולוגיות בע"מ, יובנק בע"מ, אי. ג'י. אר. אי, וכיו"ר דירקטוריון טרנס-כלל סחר בע"מ.
- מר צבי לברון,** (חבר בוועדת ביקורת), עו"ד, בוגר משפטים באוניברסיטת תל אביב, LL.M במשפט עסקי בינלאומי באוניברסיטת לונדון, קולג' קווין מרי (התמקדות במיסוי עסקי פרטי ובינלאומי, מסחר בינלאומי ומימון בינלאומי). מכהן כדירקטור בחברה צבי לברון ושות'. כיהן כדירקטור בחברה גיא ירדן בע"מ. בעל ניסיון בליווי משפטי של עסקאות מסחריות, מימון פרייקטים ומימון תאגידים.
- מר יעקב סייט,** עורך דין, בוגר (LLB) במשפטים, בעל תואר ראשון (BA) בכלכלה באוניברסיטת תל אביב ותואר שני במנהל עסקים (מוסמך במימון) (MBA) במרכז הבינתחומי הרצליה. מכהן כמנכ"ל פיבי אחזקות בע"מ וכדירקטור בחברות. כיהן כמנכ"ל דירקטור בפיבי בית השקעות בע"מ, כיהן כמנכ"ל משותף בלאומי ושות' חתמים בע"מ וכמנהל השקעות וסמנכ"ל פיתוח עסקי בברבינו בע"מ.

10. **מר אילן (אילון) עייש**, (דירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים, חבר בוועדת ביקורת), רואה חשבון; בוגר כלכלה וחשבונאות באוניברסיטת תל אביב. מכהן כדירקטור ומנכ"ל משותף בחברה: יבול שוקי הון בע"מ. כיהן כדירקטור חיצוני באיסתא בע"מ עד ליום 2 במרס 2022. כיהן כדירקטור חיצוני (לפי הוראות נוהל בנקאי תקין) בבנק דיסקונט לישראל בע"מ וכיו"ר הועדה לניהול סיכונים, יו"ר ועדת הביקורת ויו"ר ועדת ממשל תאגידי של הבנק. היה שותף יועץ במשרד רואי החשבון גולדשטיין סבו טבת ושותף במשרד רואי החשבון וולקן, וינברג, עייש ושות' ויגאל בריטמן ושות'.

דירקטוריון הבנק קיים בשנת 2022, 31 ישיבות מליאה ו-55 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

חברי הנהלת הבנק ותחומי אחריותם

מנהל כללי	גב' סמדר ברבר-צדיק
סמנכ"ל, ראש החטיבה לניהול נכסי לקוחות	מר יורם סירקיס
סמנכ"ל, ראש חטיבת החשבונאי הראשי	מר נחמן ניצן
סמנכ"ל, ראש החטיבה העסקית	מר בנצי אדירי
סמנכ"ל, מבקרת פנימית ראשית	גב' יעל רונן
סמנכ"ל, ראש חטיבת משאבים וניהול פיננסי	גב' אלה גולן
סמנכ"ל, מנהל סיכונים ראשי (CRO) וראש החטיבה לניהול סיכונים	מר אלי כהן
סמנכ"ל, ראש החטיבה הבנקאית	מר רון גריסרו
סמנכ"ל, ראש מערך פאג"י	מר ינון שויקה
סמנכ"ל, ראש מערך הייעוץ המשפטי	גב' חביבה דהן
מנכ"ל החברה הבת מתף מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ	מר אופיר קדוש

מזכיר כללי	מר אביעד בילר, עו"ד
רואי החשבון המבקרים של הבנק	KPMG סומך חייקין, רו"ח (החלו בכהונתם בשנת 1972)

פרטים נוספים על חברי ההנהלה הבכירה, ניתן למצוא בתקנה 26א' "נושאי משרה בכירה בבנק" בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2022 המתפרסם באתר מגנא של רשות ניירות ערך.

הביקורת הפנימית בקבוצה

פרטי המבקר הפנימית

גב' יעל רונן, רו"ח, חברת הנהלה, מכהנת כמבקר הפנימית הראשית של הבנק החל מחודש מאי 2011, ומשמשת כמבקר פנימית בכל החברות הבנקאיות בקבוצת הבנק. בחברות הבנות הלא בנקאיות מונו מנהלים ממערך הביקורת הפנימית כמבקרים ראשיים. המבקר הפנימית הינה בעלת תואר ראשון בכלכלה ופסיכולוגיה ומסלול בחשבונאות לבעלי תואר מטעם אוניברסיטת תל אביב ובעלת תואר שני במשפטים במסלול האקדמי של המכללה למנהל. בתפקידה הקודמים עסקה בניהול מחלקת SOX של חברת כלל ביטוח בע"מ והיתה מנהלת במחלקת ניהול סיכונים מערכות מידע במשרד רואי החשבון KPMG סומך חייקין, עם דגש על פעילויות ביקורת וייעוץ בתחום הבנקאי. המבקר הפנימית הראשית הינה עובדת הבנק ועומדת בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית. המבקר הפנימית ועובדיה משמשים בתפקידי ביקורת בלבד, ללא ניגוד עניינים, ופועלים בהתאם להוראות המבקר הפנימי כאמור בסעיף 146(ב) לחוק החברות, הוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית (התשנ"ב - 1992) (להלן "חוק הביקורת הפנימית") והוראות ניהול בנקאי 307.

דרך המינוי וכפיפות אירגונית

מינוי המבקר הפנימית אושר בוועדת הביקורת ביום 15 במרס 2011 ובדירקטוריון הבנק ביום 22 במרס 2011. הממונה בארגון על המבקר הפנימי הינו יו"ר הדירקטוריון.

תכנית העבודה של הביקורת הפנימית

הביקורת הפנימית פועלת על פי תכנית עבודה רב שנתית לתקופה של ארבע עד חמש שנים ותכנית עבודה שנתית הנגזרת ממנה, הכוללת את כל הפעילויות והישויות של הבנק, לרבות החברות הבנות בישראל. תכנית העבודה מבוססת על מתודולוגיה שיטתית של הערכת סיכונים ומביאה בחשבון, בין היתר, את הערכת הסיכונים כפי שבאה לידי ביטוי במסמך ה-ICAAP והערכות של הביקורת הפנימית בנוגע למוקדי הסיכון בפעילות הבנק, לרבות מוקדי סיכון של סיכונים תפעוליים, מעילות והונאות, ולממצאים שהועלו בביקורות קודמות שבוצעו על ידה ועל ידי גורמים חיצוניים. תכנית העבודה כוללת את הקצאת התשומות ואת התדירות לביצוע הביקורת בהתאמה לרמת הסיכון של הישויות/הפעילות המבוקרת. תכנית העבודה מובאת לדיון בוועדת הביקורת אשר ממליצה בפני הדירקטוריון על אישורה ומאושרת על ידי הדירקטוריון. תכנית העבודה מותירה בידי המבקר הפנימית הראשית את שיקול הדעת לסטות ממנה וכן לבצע ביקורות בלתי מתוכננות. שינויים מהותיים מתכנית העבודה שאושרה, מובאים לדיון בפני ועדת הביקורת.

היקף משרות

כאמור, המבקר הפנימית הינה עובדת הבנק ומועסקת במשרה מלאה. מספר העובדים העוסקים בביקורת הפנימית של הבנק והחברות הבנות שלו עמד במהלך שנת 2022 על כ-41 משרות בממוצע. היקף משרות זה, נגזר מתכנית העבודה הרב שנתית, וכולל מיקור חוץ.

עריכת הביקורת

עובדת הביקורת הפנימית מבוצעת על פי דרישות החוק השונות, לרבות חוק הביקורת הפנימית, פקודת הבנקאות, כללי הבנקאות, הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו לרבות הוראת ניהול בנקאי תקן 307, והנחיות של גופים רגולטוריים אחרים. הוראת ניהול בנקאי תקן 307 מסדירה את נושא פונקציית הביקורת הפנימית בתאגידים הבנקאיים בהתאמה למסגרת העבודה של באזל, תוך חתירה לחיזוק עקרונות הממשל התאגידי. ההוראה מסדירה, בין היתר, את תפקידי הפונקציה, היקף פעילותה, שיטות עבודתה והדיווחים שעליה להעביר. הביקורת הפנימית מבצעת את עבודתה בהתאם לתקנים מקצועיים מקובלים שנקבעו על ידי הלשכה העולמית למבקרים פנימיים.

גישה למידע

למבקר הפנימית ניתנת גישה מלאה לכל המידע הנדרש על ידה, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית לכל מערכות המידע של הבנק. יודגש, כי גם בביצוע ביקורת בחברות הבנות ניתנה גישה מלאה כאמור.

דין וחשבון המבקר הפנימית הראשית

דוחות הביקורת הפנימית, לרבות דיווחים תקופתיים, מוגשים בכתב. דוחות הביקורת הפנימית מוגשים לחברי ההנהלה הממונים על היחידות/הנושאים המבוקרים, ועל פי קריטריונים שנקבעו בנהלי הדירקטוריון, למנכ"ל הבנק וליו"ר הדירקטוריון. דוחות ביקורת משמעותיים, לפי העניין, נדונים בישיבות אצל מנכ"ל הבנק. יו"ר ועדת הביקורת, קובע בהתייעצות עם המבקר הפנימית הראשית, אלו דוחות ביקורת יוצגו בשלמותם לדיון בוועדת הביקורת. בנוסף, מוגש למנכ"ל, לחברי הנהלת הבנק, לחברי ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון, הדיווח החודשי של הביקורת הפנימית, הכולל תקצירים של כל דוחות הביקורת שהופצו בחודש שחלף, והם רשאים לעיין בכל דוח ביקורת שהם מוצאים לנכון ולבקש מהיו"ר להציגו לדיון בשלמותו בוועדת הביקורת. כמו כן, ועדת

הביקורת תשקול את הצורך להביא לדיון במליאת הדירקטוריון או בוועדה מוועדותיו, דוחות ביקורת מהותיים שנדונו בפניה וזאת בהתייעצות עם יו"ר הדירקטוריון או יו"ר הוועדה, לפי העניין.

הדיווחים התקופתיים של הביקורת הפנימית כוללים דיווח חודשי, דיווח חצי שנתי ודיווח שנתי.

הדיווח החצי שנתי והדיווח השנתי של הביקורת הפנימית כוללים דיווח בדבר ביצוע תכנית העבודה למול התכנון, רשימה של כל דוחות הביקורת שהופצו בתקופה המדווחת, דיווח בדבר ממצאי המעקב אחר תיקון הליקויים העולים מדוחות הביקורת ותמצית מהממצאים המהותיים שהועלו בדוחות הביקורת ובדיווח השנתי הערכה של אפקטיביות הבקרה הפנימית. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2021 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 28 באפריל 2022. הדיווח של הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2022 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 20 בספטמבר 2022. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2022 ידון במהלך חודש מרס 2023.

לחברי הדירקטוריון נמסרים עותקי פרוטוקולים של ועדות הביקורת, על מנת להביא את תוכן הדיונים לידיעת חברי הדירקטוריון, שאינם חברים בוועדת הביקורת.

במקרים של ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דווח מידי למנכ"ל, ליו"ר ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, היקף, אופי ורציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקרת הפנימית וביצועה בפועל הינם סבירים בנסיבות העניין, עומדים בדרישות האמורות ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בבנק.

תגמול

להלן פירוט היקף התשלומים למבקרת הפנימית הראשית ורכיביהם (באלפי ש"ח) - לפי הפירוט הנדרש בטבלת מקבלי השכר הגבוה בבנק:

שנת		
2021	2022	
1,420	1,472	משכורת ומענקים
403	379	פיצויים, תגמולים, קרן השתלמות, חופשות, בטוח לאומי והטבות נוספות
70	72	שווי הטבות
1,893	1,923	סך הכל שכר והוצאות נלוות

תגמול המבקרת הולם את משרתה. להערכת הדירקטוריון אין בתגמול המבקרת הפנימית כדי לגרום להטייה בשיקול דעתה המקצועי.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק הינם מנכ"ל הבנק, גב' סמדר ברבר-צדיק והחשבונאי הראשי, רו"ח נחמן ניצן. בהתאם להוראות SOX 302, מידי רבעון מתכנסת ועדת גילוי, בראשות המנכ"ל ובהשתתפות ראש חטיבת החשבונאי הראשי, ראשי חטיבות והמערכים הכפופים למנכ"ל ו/או לדיקטוריון, מתאם הגילוי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק. ועדת הגילוי דנה בנושאים מהותיים שעשויה להיות להם השלכה על נתוני הדוחות הכספיים, וכן בליקויים שנתגלו במערך הבקרה על דיווח כספי ומעקב אחר תיקון אותם ליקויים. בטרם מובאים הדוחות הכספיים לדיון במליאה, נערכים דיונים מקדימים בעניינם בהנהלת הבנק ובוועדת הגילוי בהשתתפות המנכ"ל, ראש חטיבת החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק, במסגרתם מתקיים דיון בסוגיות מהותיות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים ובמדיניות החשבונאית שיש ליישם.

הדיקטוריון הסמיך את ועדת הביקורת לשמש כועדה לבחינת הדוחות הכספיים, בהתאם לתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים) התש"ע-2010. בראש ועדת הביקורת מכהן דירקטור חיצוני, רוב חבריה בכשירות של דירקטורים בלתי תלויים וכל חברה בעלי היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים.

בהתאם להחלטת הדיקטוריון, נדרש כי יכהנו בדיקטוריון ובוועדת הביקורת לפחות שני דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. כיום כל חברי הדיקטוריון וכל חברי ועדת הביקורת הינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. בוועדת הביקורת מכהנים חמישה דירקטורים כמפורט להלן:

- גב' פנינה ביטרמן כהן**, יו"ר ועדת הביקורת. מכהנת כדיקטורית חיצונית (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (וכדיקטורית חיצונית לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים) ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנה בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעלת יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתמה כדין על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: כיהנה במשך למעלה מ-30 שנה כנושאת משרה בכירה בחברה ציבורית שניות הערך שלה נסחרו בבורסה לני"ע בת"א, כיהנה במשך למעלה מ-30 שנה כדיקטורית בחברות הפעילות בתחומים מגוונים, השתתפה בקורסים בנושאים של ניתוח דוחות כספיים וניהול סיכונים.
- מר דב גולדפרינד**, חבר ועדת הביקורת. מכהן כדיקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדין על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: רואה חשבון, בעל תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות ותואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב. כיהן כמנכ"ל בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ; כסמנכ"ל, חבר הנהלה והחשבונאי הראשי בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וכדיקטור בחברות.
- ד"ר רונן הראל**, חבר ועדת הביקורת. מכהן כדיקטור חיצוני (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (וכדיקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים), ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדין על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: בעל תואר ראשון בכלכלה, תואר שני (MBA) במנהל עסקים התמחות מימון מאוניברסיטת תל אביב, ותואר שלישי (PhD) במדעי הניהול התמחות יזמות וחדשנות מאוניברסיטת בן גוריון בנגב. כיהן כדיקטור חיצוני ביובנק בע"מ. מכהן כדיקטור חיצוני בחברות: ח. מר תעשיות בע"מ; קרור אחזקות בע"מ; וואן טכנולוגיות תוכנה בע"מ.
- מר אילן (אילון) עייש**, חבר ועדת הביקורת. מכהן כדיקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: רואה חשבון, בעל תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות מאוניברסיטת תל-אביב. כיהן כדיקטור חיצוני באיסתא בע"מ. כיהן כדיקטור חיצוני (לפי הוראות נוהל בנקאי תקין) בבנק דיסקונט לישראל בע"מ. מכהן כדיקטור ומנכ"ל משותף בחברת יבול שוקי הון בע"מ.
- מר צבי לברון**, חבר ועדת הביקורת. אינו מכהן כדיקטור חיצוני ולא סווג כדיקטור בלתי תלוי. הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. מכהן כדיקטור בעל כשירות מקצועית ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: מכהן כדיקטור בחברות.

כמדי רבעון, קיימה ועדת הביקורת של הדיקטוריון, בישיבתה מיום 28 בפברואר 2023, דיון בהפרשות להפסדי אשראי, לצורך אישור הפרשות להפסדי אשראי וההפרשות בגין ירידת ערך בתיק הנוסטרו בטרם יובאו הדוחות הכספיים לאישור הדיקטוריון. הדיון התקיים בהשתתפות חברי ועדת הביקורת ובהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק.

כמו כן, בישיבתה מיום 14 במרס 2023, דנה ועדת הביקורת בממצאי ועדת הגילוי לפי הוראות SOX בהשתתפות חברי ועדת הביקורת ובהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק.

בנוסף, ועדת הביקורת של הדיקטוריון קיימה דיון מקדמי מפורט בטיטות הדוחות הכספיים. הדיון נערך ביום 14 במרס 2023, בהשתתפות חברי ועדת הביקורת, המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק. בדיון נדונו גם סוגיות עיקריות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים והמדיניות החשבונאית שיושמה. בעקבות ישיבת ועדת הביקורת נשלחו לחברי הדיקטוריון הדוחות הכספיים, בהם הוכנסו התיקונים שהתבקשו על ידי ועדת הביקורת, ובהתאם לכך, המליצה ועדת הביקורת לחברי הדיקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים לאחר שגיבשה המלצות לדיקטוריון בכל הנושאים הנדרשים בתקנות ניירות ערך ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.

ועדת הביקורת מעבירה לדירקטוריון את המלצותיה לעניין אישור הדוחות הכספיים זמן סביר לפני הדיון בדירקטוריון ומדווחת לו על כל ליקוי או בעיה אם וככל שהתגלו במהלך הבחינה הנעשית על ידה.

במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון, מועברות טיוטות של הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון לעיונם ולהערותיהם של הדירקטורים, מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לדיון בדוחות הכספיים.

הדירקטוריון הוא הארגון המופקד על בקרת העל בבנק.

הדירקטוריון, בישיבתו ביום 21 במרס 2023, דן באישור הדוחות הכספיים של הבנק, בהשתתפות חברי הנהלת הבנק, לרבות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר. המלצות ועדת הביקורת כאמור לעיל הועברו לחברי הדירקטוריון ביום 14 במרס 2023, זמן סביר לפני הדיון במליאה. במסגרת הדיון במליאה, הציגה המנכ"ל את התוצאות הכספיות של הבנק והשוואה לתקופות קודמות. במעמד זה התקיים דיון במהלכו השיבו נושאי המשרה בבנק לשאלות הדירקטורים בנושאים הקשורים לתוצאות הפעילות ולדוחות הכספיים. בתום הדיון קיבל הדירקטוריון את המלצות ועדת הביקורת כאמור לעיל, והתקבלה החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק, והסמכת יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאי הראשי לחתום על הדוחות הכספיים.

שכר רואי החשבון המבקרים (ג) (2) (3)
(באלפי ש"ח)

הבנק		המאוחד		
שנת 2021	שנת 2022	שנת 2021	שנת 2022	
6,203	6,268	7,493	7,558	עבור פעולות הביקורת (4)
-	-	-	-	רואי החשבון המבקרים
6,203	6,268	7,493	7,558	רואה חשבון מבקר אחר
				סך הכל
-	-	-	-	עבור שירותים הקשורים לביקורת
				רואי החשבון המבקרים
872	898	872	938	עבור שירותי המס
				רואי החשבון המבקרים
3,077	2,565	3,431	2,783	שירותים אחרים
3,949	3,463	4,303	3,721	רואי החשבון המבקרים
				סך הכל
10,152	9,731	11,796	11,279	סך הכל שכר של רואי חשבון מבקרים

- (1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקרים בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.
- (2) שכר רואי החשבון המבקרים כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידים בשליטתם וכן כולל תשלומים על פי חוק מע"מ.
- (3) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
- (4) ביקורת דוחות כספיים שנתיים, סקירת דוחות ביניים, ביקורת הבקרה הפנימית על הדוח הכספי.

רואי החשבון סומך חייקין (KPMG) מכהנים כרואי החשבון של הבנק משנת 1972.

שכר נושאי משרה בכירה

(באלפי ש"ח)

שנת 2022						
שם	תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון הבנק	שכר	מענק	הטבה ⁽²⁾
רון לבקוביץ	יו"ר הדירקטוריון	100%	0.02%	2,278	-	108
סמדר ברבר-צדיק	מנהל כללי	100%	-	2,998	-	110
בנצי אדירי	סמנכ"ל, ראש החטיבה העסקית	100%	-	1,358	480	76
רון גריסרו	סמנכ"ל, ראש החטיבה הבנקאית	100%	-	1,358	446	78
יורם סירקיס	סמנכ"ל, ראש החטיבה לניהול נכסי לקוחות	100%	-	1,478	482	74
אלה גולן	סמנכ"ל, ראש חטיבת משאבים וניהול פיננסי	100%	-	1,412	459	75

שנת 2021						
שם	תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון הבנק	שכר	מענק	הטבה ⁽²⁾
רון לבקוביץ	יו"ר הדירקטוריון	100%	0.02%	2,193	-	104
סמדר ברבר-צדיק	מנהל כללי	100%	-	2,822	-	105
יורם סירקיס	סמנכ"ל, ראש החטיבה לניהול נכסי לקוחות	100%	-	1,422	457	73
אלה גולן	סמנכ"ל, ראש חטיבת משאבים וניהול פיננסי	100%	-	1,357	417	74
רון גריסרו	סמנכ"ל, ראש החטיבה הבנקאית	100%	-	1,306	430	72
בנצי אדירי	סמנכ"ל, ראש החטיבה העסקית	100%	-	1,245	405	73

(1) לא כולל מס שכר.

(2) שווי הטבות שונות (כולל שווי רכב, שווי טלפון נייד, שווי ביטוחי בריאות ועוד).

(3) כולל הפסד (רווח) בשל חישובים אקטואריים מעודכנים בגין התחייבות הבנק, לפיצויים והטבות לאחר פרישה.

(4) לא כולל הפקדות והפרשות לפיצויי פיטורין ותגמולים (לרבות אובדן כושר עבודה) על פי דין, אשר לא נכללות בהגדרות "תגמול" לצורך חישוב סכום ההתקשרות בסעיף 2(א).

לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו-2016.

(5) כולל הלוואות ומשכנתאות שניתנו לנושאי המשרה הבכירה בתנאים שתאמו להלוואות שניתנו לכלל העובדים וסכומיהן נקבעו על פי קריטריונים אחידים.

(6) הפסד (רווח) אקטוארי בגין שינוי ברבית היוון של התחייבויות הבנק לפיצויים והטבות לאחר פרישה.

תגמולים, פיצויים, פנסיה הסתגלות, קרן השתלמות, חופשה, ביטוח לאומי והטבות נוספות	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	רווח אקטוארי בגין שינוי ברבית ההיוון ⁽⁶⁾	סך הכל שכר והוצאות נלוות ⁽¹⁾⁽³⁾	סך הכל שכר והוצאות נלוות לפי חוק התגמול ⁽¹⁾⁽⁴⁾	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים ⁽⁵⁾
494	-	-	2,880	2,542	-
526	-	(14)	3,620	3,146	-
361	18	-	2,293	2,096	2,468
337	-	-	2,219	2,010	1,197
694	-	(638)	2,090	2,264	-
615	-	(573)	1,988	2,077	-

שנת 2021	תגמולים, פיצויים, פנסיה הסתגלות, קרן השתלמות, חופשה, ביטוח לאומי והטבות נוספות	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	הפסד אקטוארי בגין שינוי ברבית ההיוון ⁽⁶⁾	סך הכל שכר והוצאות נלוות ⁽¹⁾⁽³⁾	סך הכל שכר והוצאות נלוות לפי חוק התגמול ⁽¹⁾⁽⁴⁾	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים ⁽⁵⁾
560	2	-	-	2,859	2,531	-
498	-	5	5	3,430	2,983	-
318	136	186	186	2,592	2,149	-
416	103	212	212	2,579	2,093	74
384	22	-	-	2,214	2,018	746
355	15	3	3	2,096	1,909	2,527

הערות:

- א. התנאים לניהול החשבונות בבנק לנושאי המשרה הבכירה, לרבות כל הפעילות במסגרתם, דומים לתנאים ללקוחות אחרים בעלי מאפיינים דומים.
- ב. לפרטים בדבר מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק כפי שאושרה באסיפה הכללית של הבנק מיום 26 בפברואר 2020 וחלחל ביחס למענק השנתי בגין שנת 2022, ראו דיווח מיידי של הבנק מיום 21 בינואר 2020 (מספר אסמכתא 2020-02-008841). לפרטים בדבר מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק, כפי שאושרה באסיפה הכללית של הבנק מיום 1 במרס 2023 ותחול ביחס לשנות המענק 2023-2025, ראו דיווח מיידי של הבנק מיום 24 בינואר 2023 (מספר אסמכתא 2023-01-009553).

מר רון לבקוביץ - מונה ליו"ר הדירקטוריון של הבנק החל מיום 15 בספטמבר 2020.
לתאור הסכם העסקתו של מר רון לבקוביץ - ראה באור 1.33.ו. (2) לדוחות הכספיים.

גב' סמדר ברבר-צדיק - מועסקת בבנק מיום 9 בינואר 2005 ומכהנת כמנכ"ל הבנק מיום 19 במרס 2007.
לתאור תנאי העסקתה של גב' ברבר-צדיק - ראה באור 1.33.ו. (1) לדוחות הכספיים.

מר יורם סירקיס - מועסק בבנק מיום 9 בפברואר 1993 בהסכם קיבוצי, ובהסכם אישי בתוקף מיום 20 במרס 2007 לתקופה קצובה עד יום 20 במרס 2010. לאחר מועד זה, החוזה נמשך לתקופה נוספת בלתי קצובה בה כל צד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שישה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה.
עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר יורם סירקיס לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון עבור תקופת העסקתו בבנק עד ליום 1 בינואר 2019, כאשר עבור התקופה שלאחר מכן יהיה זכאי לפיצויי פיטורין לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקרן הפנסיה אליה הפריש הבנק כספים לטובתו.
תקופת הגבלת התחרות הינה בת שישה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק, מהם שלושה חודשים בתשלום.
משכורתו של מר יורם סירקיס צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן.
לפרטי אופן קביעת המענק השנתי בגין שנת 2022, בין היתר, למר סירקיס, ראו הדיווח המידי של הבנק מיום 21 בינואר 2020 הנזכר לעיל.

מר רון גריסרו - החל את העסקתו במתך ביום 4 ביוני 2017 בהסכם אישי לתקופה קצובה בת שלוש שנים שאחריה נמשך ההסכם לתקופה בלתי קצובה בה רשאי כל צד מהצדדים לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך מתן הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה.
החל מיום 1 בינואר 2021, מר גריסרו מועסק בבנק, ברצף זכויות עם עבודתו במתך.
עם סיום העסקתו יהיה זכאי מר גריסרו לפיצויי פיטורים לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין.
תקופת הגבלת התחרות הינה שישה חודשים מיום סיום עבודתו במתך או בבנק, מהם שלושה חודשים בתשלום.
משכורתו של מר גריסרו צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן.
לפרטי אופן קביעת המענק השנתי בגין שנת 2022, בין היתר, למר גריסרו, ראו הדיווח המידי של הבנק מיום 21 בינואר 2020 הנזכר לעיל.

גב' אלה גולן - מועסקת בבנק מיום 16 בינואר 1994 בהסכם קיבוצי, ובהסכם אישי בתוקף מיום 1 בדצמבר 2013 לתקופה בלתי קצובה בה כל צד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שישה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה.
עם סיום העסקתה בבנק זכאית הגברת אלה גולן לפיצויי פיטורין רגילים בגובה 100% משכרה האחרון עבור תקופת העסקתה בבנק עד ליום 1 בינואר 2018, כאשר עבור התקופה שלאחר מכן תהא זכאית לפיצויי פיטורין לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקרן הפנסיה אליה הפריש הבנק כספים לטובתה.
תקופת הגבלת התחרות הינה בת שישה חודשים מיום סיום עבודתה בבנק, מהם שלושה חודשים בתשלום.
משכורתה של גב' גולן צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן.
לפרטי אופן קביעת המענק השנתי בגין שנת 2022, בין היתר, לגב' גולן, ראו הדיווח המידי של הבנק מיום 21 בינואר 2020 הנזכר לעיל.

מר בנצי אדירי - החל את העסקתו בבנק ביום 2 בינואר 2012 בהסכם אישי לתקופה קצובה של שנתיים. לאחר מועד זה ההסכם נמשך לתקופה נוספת בלתי קצובה בה כל צד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה.
עם סיום העסקתו יהיה זכאי מר אדירי לפיצויי פיטורים לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין.
תקופת הגבלת התחרות הינה שישה חודשים מיום סיום העסקתו בבנק, מהם שלושה חודשים בתשלום.
משכורתו של מר אדירי צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן.
לפרטי אופן קביעת המענק השנתי בגין שנת 2022, בין היתר, למר אדירי, ראו הדיווח המידי של הבנק מיום 21 בינואר 2020 הנזכר לעיל.

עסקאות עם בעלי עניין

- א. **תיקונים לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 - דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה**
בתקופת הדוח לא חלו שינויים בכללים שנקבעו בעניין דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה, כפי שפורטו בפרק ממשל תאגידי, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים לשנת 2018.
- ב. **קביעת קריטריונים לצורך עסקאות של הבנק עם בעלי עניין**
בתקופת הדוח לא חלו שינויים בקריטריונים כמפורט בפרק ממשל תאגידי, עסקאות עם בעלי עניין, בדוחות הכספיים לשנת 2018.
- ג. **עסקאות עם בעלי שליטה או שלבעלי שליטה יש עניין אישי בהן שאושרו בשנת הדיווח בהתאם לסעיף 270(4) ו/או 267 לחוק החברות (כולל עסקאות מסגרת שעדיין בתוקף במועד הדיווח ועסקאות שאושרו במסגרת תקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000 (להלן - "תקנות ההקלות")):**
1. ביום 20 בדצמבר 2018, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לקראת סיומה של עסקת מסגרת מחודש יוני 2014 ולאחר שהתקבלו אישור ועדת הביקורת, ועדת התגמול והדירקטוריון, את ההחלטות הבאות, בעניין ביטוח דירקטורים ונושאי משרה:
 - אישור מראש להתקשרות הבנק בפוליסות ביטוח "אחריות דירקטורים ונושאי משרה" עבורו ועבור חברות הקבוצה עד לתקופה של 6 שנים, היינו עד ליום 31 בדצמבר 2024, לרבות בדרך של הארכת הפוליסות שאושרו בעבר ו/או באמצעות רכישת פוליסות חדשות, ואשר יחולו על נושאי המשרה, כפי שכינה ו/או שיכהנו בבנק ו/או בחברות הקבוצה מעת לעת, לרבות המנכ"ל ולרבות נושאי משרה שהינם בעלי שליטה בבנק ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין בהכללתם בפוליסת הביטוח.
 - ההחלטה האמורה לעיל מהווה החלטה לאישור עסקת מסגרת כהגדרתה בתקנה 1(3) בתקנות ההקלות (להלן: "עסקת המסגרת") המאפשרת את חידוש פוליסת הביטוח גם ביחס לדירקטורים ונושאי משרה שהינם בעלי השליטה בבנק ו/או קרוביהם וכן ביחס למנכ"ל גם בהתאם לתקנות 1(3), 1(5), ו-1א1 לתקנות ההקלות. מנגנון חידוש הביטוח אושר גם במסגרת מדיניות התגמול, אשר אושרה על ידי אסיפת בעלי המניות של הבנק ביום 26 בפברואר 2020 ואשר פרטיה פורסמו בדיווח מידי מיום 21 בינואר 2020 מס' אסמכתא 008841-01-2020 (להלן: "מדיניות התגמול"), כך שמאפשר חידוש פוליסת הביטוח גם ביחס לדירקטורים ונושאי משרה שהינם בעלי השליטה בבנק ו/או קרוביהם בהתאם לתקנה 1ב1 לתקנות ההקלות.
 - אישור אופן חלוקת דמי הביטוח כאמור בין פיבי אחזקות בע"מ לבין הבנק וחברות הבנות שלו אשר תבחנה להשתתף בפוליסת הביטוח החל מיום 1 בינואר 2019 ולמשך 6 שנים. ההחלטה האמורה לעיל מהווה אף החלטה לאישור עסקת מסגרת כהגדרתה בתקנה 1(3) בתקנות ההקלות.
 - המסגרת לתנאי הפוליסה וכן התנאים לחידוש הפוליסה מעת לעת בגדר עסקת המסגרת הקיימת ומדיניות התגמול ואופן חלוקת דמי הביטוח בין פיבי אחזקות בע"מ לבין הבנק וחברות הבנות שלו, פורטו בדיווח מידי של הבנק לעניין אישור עסקת המסגרת הקיימת מיום 6 בנובמבר 2018 (מס' אסמכתא 104838-01-2018) והאמור בדוח זה נכלל כאן על דרך ההפניה.
 - ביום 15 ביולי 2020, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת הביקורת, ועדת התגמול והדירקטוריון, עדכונים לעסקת המסגרת הקיימת, אשר נכנסו לתוקף החל מיום 1 ביולי 2020, בכל הנוגע לגבול האחריות, היקף דמי הביטוח, התנאים לחידוש הפוליסה בגדר עסקת המסגרת וסכומי ההשתתפות העצמית (שתשלם הקבוצה ולא נושאי המשרה), כאשר ביתר תנאי עסקת המסגרת הקיימת לא חל כל שינוי (לרבות משך תקופת עסקת המסגרת הקיימת, אשר תסתיים ביום 31 בדצמבר 2024). לפרטים בדבר העדכונים לעסקת המסגרת הקיימת ראו דיווח מידי של הבנק מיום 9 ביוני 2020 (מס' אסמכתא 051931-01-2020), אשר האמור בו נכלל כאן על דרך ההפניה.
 - ההחלטה לעיל היוותה עדכון לעסקת המסגרת וכן החלטה לפי סעיף 267א לחוק החברות, כתיקון של סעיף 8.2 למדיניות התגמול, למשך תוקפה של מדיניות התגמול, אשר יאפשרו את חידוש פוליסות הביטוח גם ביחס לדירקטורים ונושאי משרה שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או שלבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהכללתם בפוליסת הביטוח וכן ביחס למנכ"ל, וזאת בהתאם לתקנות 1(3), 1(5), ו-1א1 ו-1ב1 לתקנות ההקלות. חלוקת הקצאת דמי הביטוח בין החברות בקבוצה תבצע לפי הקריטריונים שנקבעו ואושרו במסגרת עסקת המסגרת, לרבות ביחס לפיבי אחזקות, ולגביהם לא חל שינוי.
 - ביום 10 ביוני 2021, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר אישור דירקטוריון הבנק ואישור ועדת תגמול ועדת הביקורת, עדכון לעסקת המסגרת ומדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק, כלהלן:
 - תקרת היקף הכיסוי הביטוחי תיוותר ללא שינוי, בתוספת הוצאות הגנה משפטיות סבירות מעל לגבול האחריות.
 - התקרות שנקבעו ביחס לדמי הביטוח השנתיים וסכומי ההשתתפות העצמית יימחקו.
 - לפרטים בדבר השינויים בעסקת המסגרת ומדיניות התגמול ראו דיווח מידי של הבנק מיום 4 במאי 2021 (מספר אסמכתא 077970-01-2021) שהאמור בו מובא על דרך ההפניה.
 - בהמשך לכך, אישר דירקטוריון הבנק ביום 29 ביוני 2021, לאחר אישורי ועדת התגמול ועדת הביקורת, בהתאם לתקנות 1(3), 1(5), ו-1א1 ו-1ב1 לתקנות ההקלות, את חידוש פוליסת ביטוח אחריות נושאי משרה ודירקטורים עבור הבנק וקבוצת הבנק, לרבות חברות בנות של הבנק וכן בעלת

השליטה, פיבי אחזקות בע"מ, לתקופת ביטוח נוספת, המתחילה ביום 1 ביולי 2021 ומסתיימת ביום 30 ביוני 2022. לפרטים בדבר פרטי הפוליסה ראו דיווח מיידי של הבנק מיום 29 ביוני 2021 (מספר אסמכתא 109029-01-2021) וכן דיווח משלים מיום 14 בספטמבר 2021 (מספר אסמכתא 146625-01-2021), שהאמור בהם נכלל כאן על דרך ההפניה.

ביום 28 ביוני 2022, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת הביקורת וועדת התגמול, בהתאם לתקנות 1(א), 1(ב) ו-1(ג) לתקנות ההקלות, את חידוש פוליסת ביטוח אחריות נושאי משרה ודירקטורים לתקופה נוספת, עבור הבנק וקבוצת הבנק, לרבות חברות הבנות של הבנק וכן בעלת השליטה, פיבי אחזקות בע"מ ולרבות הדירקטורים מבעלי השליטה, לתקופת ביטוח נוספת, המתחילה ביום 1 ביולי 2022 ומסתיימת ביום 30 ביוני 2023. לפרטים בדבר תנאי הפוליסה ראו דיווח מיידי של הבנק מיום 28 ביוני 2022 (מספר אסמכתא 080383-01-2022) שהאמור בו נכלל כאן על דרך ההפניה.

2. ביום 15 בספטמבר 2020, אישר מחדש דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל אישור ועדת התגמול ובהתאם לתקנה 1ב לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000, להמשיך ולשלם גמול לדירקטורים מקרב בעלי השליטה בבנק, כפי שניתן להם עובר לאישור מחדש, לתקופה של 3 שנים נוספות, והכל כמפורט בדיווח מיידי של הבנק מיום 15 בספטמבר 2020 (מס' אסמכתא 092554-01-2020) הנכלל כאן על דרך ההפניה. הגמול שאושר תואם את מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק, כפי שאושרה על ידי האסיפה הכללית ביום 26 בפברואר 2020 ואשר פרטיה לעניין גמול לכלל הדירקטורים (למעט יו"ר הדירקטוריון) מפורטים בסעיף 7 לנספח א' לדיווח מיידי של הבנק מיום 21 בינואר 2020 (מס' אסמכתא 008841-01-2020) הנכלל כאן על דרך ההפניה.

ביום 4 במאי 2021, אישר דירקטוריון הבנק לאחר אישור ועדת תגמול, עדכון לגמול השנתי וגמול ההשתתפות בישיבה לדירקטורים חיצוניים ודירקטורים אחרים המכהנים ושיכחנו בבנק מעת לעת והינם דירקטורים מומחים, כהגדרת "דירקטור חיצוני מומחה" בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס - 2000 (להלן: "תקנות הגמול" ו-"דירקטור מומחה"), למעט יו"ר דירקטוריון לו אושר תגמול נפרד בגין מילוי התפקיד, כך שלאחר העדכון יעמוד הגמול על "הסכום המרבי לדירקטור חיצוני מומחה" הקבוע בתוספת הרביעית לתקנות הגמול (שנתי ולישיבה), על פי דרגת הבנק (כשהסכום כאמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של חמישה שקלים חדשים וצמוד למדד בהתאם לתקנות הגמול). לסכומים האמורים יתווסף מע"מ כדין. בגין החלטות בלא התכנסות ובגין החלטות באמצעי תקשורת ימשיך להיות משולם גמול השתתפות בשיעור הקבוע בתקנות הגמול. כמו כן, הדירקטורים ימשיכו להיות זכאים להחזר הוצאות כאמור בתקנה 6 לתקנות הגמול.

הגמול כאמור לעיל, ישולם לדירקטור מומחה החל ממועד הארכת כהונתו של דירקטור חיצוני לפי חוק החברות בבנק בהתאם לתקנות הגמול. ביום 10 ביוני 2021 אישרה האסיפה הכללית של הבנק הארכת כהונה של דירקטור חיצוני לפי חוק החברות.

נכון למועד הדוחות, כל הדירקטורים המכהנים הינם דירקטורים מומחים כמשמעם בתקנות התגמול.

על אף האמור לעיל, לבקשת ה"ה מר צדיק בינו ומר גיל בינו, שהינם בעלי שליטה בבנק, ההחלטה בדבר עדכון הגמול לא תחול לגביהם והם ימשיכו לקבל גמול בהתאם לגמול הקודם ששולם להם, וזאת בהמשך להחלטות שהתקבלו בוועדת התגמול ובדירקטוריון בעניינם מחודש ספטמבר 2020, כמפורט לעיל.

אין באמור כדי לגרוע מהחלטות קודמות שהתקבלו בבנק בקשר עם גמול דירקטורים, לרבות בקשר לגמול לדירקטור שאינו דירקטור מומחה, ככל שיכהן מעת לעת בבנק.

בחודש מרס 2022, אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני) (הוראת שעה), תשפ"ב-2022 (להלן - "הוראת השעה"), אמות מידה שלפיהן תסווג השתתפות של דירקטור בישיבה שהתקיימה או תתקיים בתקופת ההגבלות (כהגדרתה בהוראת השעה) תוך שימוש באמצעי תקשורת כאמור בסעיף 101 לחוק החברות, כהשתתפות בישיבה רגילה המזכה במלוא גמול ההשתתפות בגינה. אמות המידה הוחלו על כל דירקטור בבנק הזכאי לגמול השתתפות שנקבע בהתאם לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000 (לרבות דירקטורים מקרב בעלי השליטה בבנק).

3. מתן התחייבויות לשיפוי לדירקטורים ונושאי משרה בבנק (לרבות חידוש השיפוי לדירקטורים מבעלי השליטה בבנק ביום 15 ביולי 2020, כמפורט בבאור ג.25 לדוחות הכספיים).

ד. מידע נוסף לגבי עסקאות עם בעלי עניין

1. לפירוט יתרות ותמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים ראה גם באור 33 לדוחות הכספיים.
2. הקבוצה, רוכשת במשותף פוליסות ביטוח שונות, לרבות ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה אשר בו משתתפת גם פיבי אחזקות וכולל אף דירקטורים שהינם בעלי שליטה וקרוביהם.
3. מתן פטור מאחריות לדירקטורים ונושאי משרה המכהנים ושיכחנו מעת לעת בבנק על פי אישור האסיפה הכללית של הבנק משנת 2004 וכמפורט בבאור 25.ג. לדוחות הכספיים. יצוין כי הבנק לא הביא מחדש לאישור האסיפה הכללית הענקת כתבי פטור לדירקטורים מבעלי השליטה, שהוענקו בשנת 2004.
4. בנוסף, הבנק וחברות בנות שלו מבצעים עסקאות עם בעלי עניין בבנק מעת לעת, שהינן במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק.
5. להלן ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק (לרבות חברות שבעלי שליטה בבנק הינם בעלי עניין בהן) ובכלל זה נכללים גם נתונים בדבר עסקאות העונות לקרטריונים שנקבעו לעניין עסקאות זניחות כמפורט לעיל (הנתונים נקובים באלפי ש"ח):

אשראי באלפי ש"ח	השקעה באגרות חוב	שווי הוגן של מכשירים נגזרים	סך הכל חבות כספית מאזנית	יתרת אשראי שלא נוצלה	ערבויות שניתנו על ידי הבנק להבטחת אשראי של בעל שליטה או צד קשור אליו	ערבויות שניתנו לבנק על ידי בעל שליטה, לטובת צד ג'	חבות של בעל השליטה בגין עסקאות בנגזרים	סך הכל
חבויות של אחרים⁽¹⁾								
151	-	-	151	509	-	-	-	660
161	-	-	161	520	-	-	-	681

31 בדצמבר 2021		31 בדצמבר 2022		פקדונות של אחרים ⁽¹⁾	
היתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽²⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽²⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽²⁾	יתרה לתאריך המאזן
באלפי ש"ח		באלפי ש"ח		באלפי ש"ח	
16,045	3,744	7,285	2,238		

- (1) קרוביהם של בעלי שליטה בבנק, כהגדרת קרוב בחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981.
- (2) על בסיס היתרות בסופי החודשים.

פרטים על בעלי השליטה בבנק

פיבי אחזקות בע"מ (להלן - "פיבי"), שהינה חברה ציבורית אשר מניותיה נסחרות בבורסה, מחזיקה ב-48.34% מהון המניות המונפק וזכויות ההצבעה בבנק (שיעור המהווה את גרעין השליטה, בהתאם להיתר השליטה של בנק ישראל). בעלי השליטה בפיבי הם מר צדיק בינו וילדיו, ה"ה גיל בינו, הדר בינו-שמואלי ודפנה בינו-אור (להלן - "משפחת בינו"), ה"ה מיכאל והלן אבלס וה"ה ברי ליברמן, קסי ליברמן-הריס, לי ליברמן וג'ושוע ליברמן (כל אחת מהקבוצות באמצעות תאגידים בשליטתם המלאה: בינוהון בע"מ, אינסטנז מספר 2 בע"מ ודולפין אנרגיות בע"מ). לפרטים בדבר ההסדרים השונים, הקיימים בין בעלי השליטה, בנוגע להחזקותיהם בפיבי ובעקיפין בבנק ולגבי תנאי היתר השליטה מיום 19 בספטמבר 2003, שניתן לבעלי השליטה על ידי בנק ישראל, כפי שתוקן מעת לעת, ראו "פרטים על בעלי השליטה בבנק" בפרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים לשנת 2019.

בהתאם לדיווחי פיבי, נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, החזקות בעלי השליטה בפיבי (בהון ובהצבעה) הן כדלהלן: בינוהון בע"מ - 28.54%, אינסטנז מספר 2 בע"מ - 11.68% ודולפין אנרגיות בע"מ - 11.68% (החזקות כל בעלי השליטה בפיבי מהוות את גרעין השליטה בה, בהתאם להיתר השליטה מבנק ישראל).

מעורבות ותרומה לקהילה

הבנק רואה חשיבות רבה בקידום ערכי חברה ותרומה לקהילה, לצד פעילותו העסקית. לשם כך, פועל הבנק במסגרת תכנית הדגל "מאמינים בך", אשר תכליתה לבסס מעורבות ושיתוף ארוכי טווח בחברה, בין היתר, באמצעות פעילות התנדבותית של עובדיו ושיתוף פעולה עם גופים, ארגונים ועמותות המסייעות לקהילה. עובדי הבנק לוקחים חלק בפרויקטים אלו ותורמים מזמנם, ניסיונם ומומחיותם, לטובת אוכלוסיות ומגזרים שונים.

כוחות הביטחון

"בית חם" - הבנק פועל למען כוחות הביטחון בדגש על מענה לצרכים של חיילים בודדים מהמערך הלוחם של צה"ל. בשיתוף עם עמותת "יחד למען החייל", הבנק העמיד לרשות החיילים 30 דירות ברחבי הארץ, המאובזרות ברמה גבוהה ומשרתות את החיילים לניהול שגרה יומית נוחה ומחבקת, המעניקה תחושת בית חם. לכל בית נקבע סניף מאמץ, אשר עובדיו מלווים את החיילים בדירה ונמצאים עמם בקשר שוטף, מעניקים אוזן קשבת ומענה לצרכי החיילים בשגרת חייהם.

"מובילים להצלחה" - הבנק רואה חשיבות רבה לנושא צמצום הפערים באוכלוסייה ומתן הזדמנות לשילוב אוכלוסיית חיילים ויוצאי צבא מיעוטי יכולת בחברה. הבנק גיבש תכנית מלגות למימון קורסים אקדמיים באוניברסיטה הפתוחה, עבור סטודנטים אלה וזאת במטרה להעניק מפתח לעצמאות כלכלית, לאפשר שינוי מסלול חיים, להגדיל את יכולת ההשתכרות ובכך להוביל לשילוב אופטימלי בחברה.

"אמץ לוחם" - הבנק ממשיך לאמץ מזה מספר שנים, במסגרת מיזם "אמץ לוחם", גדוד לוחם ובשנה החולפת אימץ יחידה לוחמת נוספת. במסגרת האימוץ הבנק שותף לאירועי היחידות ותומך ברווחת החיילים לאורך השירות.

"גדולים במדים" - הבנק הצטרף במהלך השנה לתכנית "גדולים במדים" הפועלת לשלב בעלי מוגבלויות במסגרת צבאית ומאפשרת להם להתגייס ולשרת "כמו כולם". התכנית מהווה מקפצה להשתלבותם במקומות עבודה בחברה הישראלית בכל תחומי העשייה. במסגרת התכנית הבנק מאמץ שתי יחידות, כאשר לכל יחידה נקבע סניף מאמץ, אשר מלווה את היחידה במהלך שירותה.

"עכשיו אני" - הבנק בשיתוף עם ארגון "נכי צה"ל", תרם לגיבוש תכנית אימון וצמיחה אישית וייעודית לפצועות/נכות צה"ל, המעוניינות לעבור תהליך התפתחות והגשמה עצמית, התמודדות עם הפציעה ולקחת חלק בקהילה נשית עוטפת ומחבקת. במסגרת התכנית, ישולבו עובדות הבנק בתהליך המנטורינג המוענק ללוחמות, במטרה להעצימן ולהעניק תמיכה מעצימה.

בנוסף, הבנק שותף לקידום התרבות בקרב חיילי צה"ל. בשיתוף עם "קרן ליאור", הבנק העניק תרומה המאפשרת מפגש של חיילים ברחבי הארץ עם סופרים וסופרות ובמקביל תורם ימי תרבות יום א' לרווחת החיילים. כמו כן, הבנק תרם לתכנית להכשרת חיילים שהשתחררו להדרכה מקצועית ועבודה במוזיאון "אנו".

שותפויות לקידום המגזר החרדי

"מובילות בהייטק" - תוכנית הפועלת לקידום תהליכי גיוון והכללה יישומיים לשילוב מיטבי של נשים חרדיות בתעסוקה איכותית ומקדמת מעולם הטכנולוגיה. התוכנית פועלת בפריסה ארצית בריכוזים חרדיים ותומכת בהכשרות להשתלבות בעולם העבודה החדש, לרבות הכנה להתפתחויות בעולמות הטכנולוגיים, העברת פרזנטציה, העברת מסרים, פרקטיקות תרגול ושיפור מתמיד בשפה באנגלית ועוד. עובדי הבנק משתלבים בתהליכי המיון, ההכשרה והמנטורינג.

"קריירה 21" - תוכנית להקניית כלים וכישורים פרקטיים להכשרת צעירים חרדיים לעולם התעסוקה של המאה ה-21. התוכנית צפויה להקיף כ-200 משתתפים אשר ייקחו חלק בקורס מקוון המתמקד בביסוס מיומנויות רכות הנוגעות בין היתר ביוזמה ואחריות, מסוגלות בין תרבותית, חשיבה יצירתית, היכרות עם עולם העבודה המשתנה ועוד.

עובדי הבנק לוקחים חלק בפעילויות התנדבותיות שונות כדוגמת ביטול לחיילים בודדים ומעורבות בלמידה של התחום הפיננסי לבני נוער בסיכון. במקביל, פועל הבנק במיזמי חינוך פיננסי בשיתוף עם בנק ישראל, איגוד הבנקים והמערכת הבנקאית לאוכלוסיות נוספות ומגוונות.

תרומות נוספות

הבנק תרם במהלך השנה לבית חולים שדה של המרכז הרפואי שיבא, באוקראינה, מכשיר שיקוף מתקדם (רנטגן נייד), אשר עמד לשימוש מטופלים צעירים ומבוגרים במהלך הלחימה. בנוסף, תרם הבנק למרכז רפואי קפלן מכשיר רפואי להצלת פגים.

סך התרומה לקהילה של קבוצת הבנק בשנת 2022, הסתכמה בכ-5 מיליון ש"ח.

פרטים נוספים

תרשים מבנה החזקות עיקריות של הבנק

בנק מסד בע"מ	יובנק חברה לנאמנות בע"מ	הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ	הבינלאומי יוניק ניהול השקעות בע"מ	חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ
(הון 51%, הצבעה 51%)	(הון 100%, הצבעה 100%)	(הון 100%, הצבעה 100%)	(הון 100%, הצבעה 100%)	(הון 28.2%, הצבעה 21%)

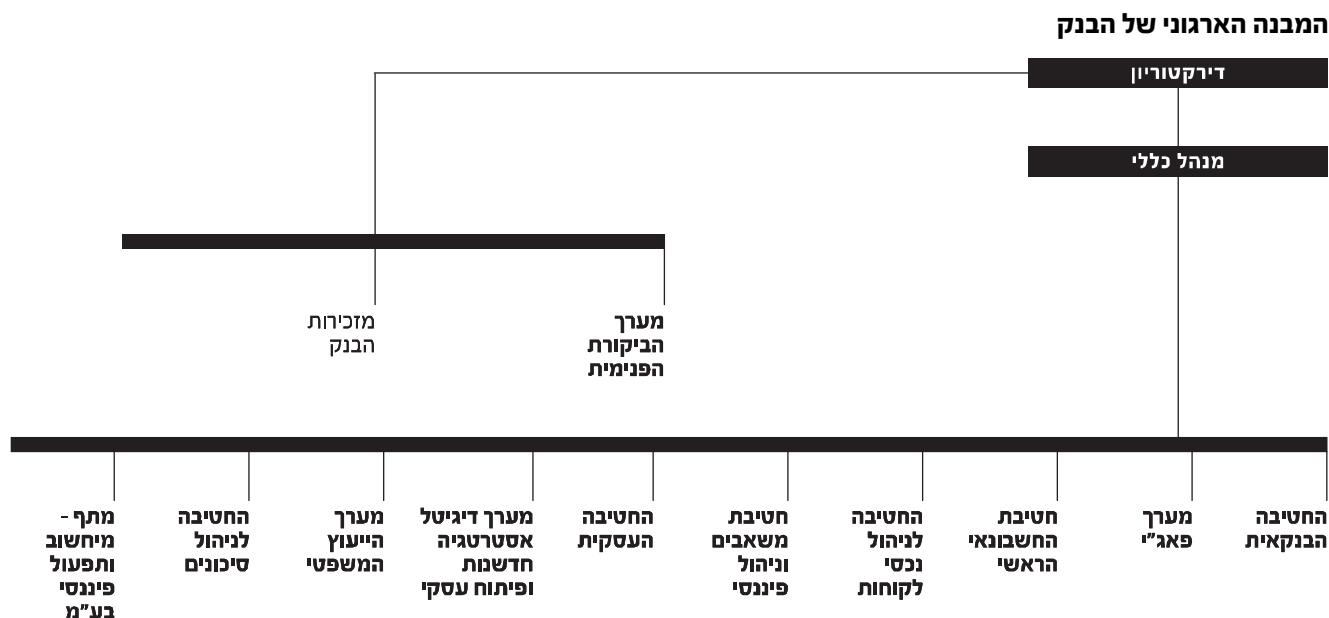
הצבעה - אחוזי החזקה בזכויות ההצבעה
הון - אחוזי החזקה בהון החברה

רכוש קבוע

ליום 31 בדצמבר				
2021	2022			
יתרה	יתרה	פחת שנצבר	עלות במיליוני ש"ח	
841	817	591	1,408	בניינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים במושכר)
90	85	539	624	ציוד (לרבות מחשבים ריהוט וכלי רכב)
931	902	1,130	2,032	סך הכל

נכון לתאריך 31 בדצמבר 2022, קבוצת הבנק הינה הבעלים או החוכרת של שטחים המשתרעים על כ-54 אלף מ"ר, ב-43 נכסים שונים (31 בדצמבר 2021 - כ-55 אלף מ"ר, ב-45 נכסים שונים). בנוסף, הקבוצה שוכרת שטחים ברחבי הארץ, המשתרעים על כ-36 אלף מ"ר, ב-107 נכסים שונים ברחבי הארץ (31 בדצמבר 2021 - כ-37 אלף מ"ר, ב-114 נכסים). חוזי השכירות של השטחים המושכרים הינם לתקופות שונות, כאשר לרוב ניתנות לבנק אופציות להארכת תקופות השכירות. על פי רוב, חוזי השכירות הינם צמודים למדד המחירים לצרכן. מידע נוסף לגבי היבטים נוספים הקשורים להשקעה בבנינים וציוד, ראה באור 16 לדוחות הכספיים.

ההון האנושי

נכון ליום 31 בדצמבר 2022 מנתה קבוצת הבנק 130 סניפים ושלוחות (109 סניפים ושלוחות בבנק ו-21 סניפים ושלוחות במסד). הקבוצה בוחנת באופן שוטף את ההתפתחות ברווחיות ובפעילות העסקית של הסניפים, ביחס לאוכלוסיות המטרה אותן הם נועדו לשרת, היעדים שנקבעו בתכניות העבודה של הבנקים בקבוצה והיכולת למצות את הפוטנציאל באזור הגיאוגרפי בו פועל כל סניף. במסגרת זו נבחנת באופן שוטף התאמת הפריסה הסניפית לסביבה העסקית ולשינויים באיזורים המהווים פוטנציאל לפיתוח עסקי באוכלוסיית המטרה של כל אחד מהבנקים בקבוצה.

אסטרטגיית משאבי אנוש

הבנק מקדם תרבות של התפתחות מקצועית, מצינויות וכשירות מקצועית ועדכנית מול אתגרי המחר באמצעות תכניות הדרכה והכשרה המקנות ידע ומיומנויות במגוון תחומי הפעילות בהיבטים רגולטוריים, טכנולוגיים, תהליכי עבודה ועוד. הבנק ביצע בחינה מקיפה של עולם העבודה העתידי. כתוצאה מכך נבנו תכניות פיתוח והכשרה שיכינו את ההון האנושי לאתגרי העתיד בתחומים הנוגעים לכישורי עובדים, מסלולי ניהול, התאמת תהליכי האיבחון ובניית תכניות הכשרה. בתהליכי הלמידה ניתן ביטוי ודגשים שונים לעקרונות מרכזיים: שירות יוזם, הבנקאי כמומחה פיננסי, טרנספורמציה דיגיטלית וכן "סל מיומנויות" של שוק העבודה העתידי. בין המיומנויות: ניהול דאטה, מיומנויות בינאישיות, הצגת נושא, חדשנות, הובלת שינוי וכו'. מתקיימים קורסי ניהול לדרגים השונים שמטרתם להעמיק את המיומנויות הניהוליות והמנהיגותיות של מנהלים בהיערכותם לאתגרי העתיד.

כח אדם

נתונים אודות מצבת כח האדם בקבוצת הבנק במונחי משרות⁽¹⁾

שנת 2021		שנת 2022		
יתרה לסוף שנה	ממוצע שנתי	יתרה לסוף שנה	ממוצע שנתי	
3,351	3,421	3,360	3,384	הבנק
294	294	286	292	חברות בנות
3,645	3,715	3,646	3,676	סך הכל בקבוצת הבנק

(1) מספר המשרות כולל גם תרגום למשרות של עלות שעות נוספות, בתוספת משרות כח אדם חיצוני שאינם עובדי הבנק המספקים לבנק שירותי עבודה.

להלן נתונים לגבי ממוצע שנתי של מצבת כח האדם בקבוצה (במונחי משרות) לפי מגזרי פעילות פיקוחיים. המשרות המוצגות על פי מגזרי פעילות כוללות משרות של עובדים ישירים במגזר ומשרות של עובדי מטה ברמות השונות, שעלות העסקתם הועמסה על המגזר. חישוב מספר המשרות כאמור, מתבסס על מודל הקצאת העלויות אשר משמש את הבנק, כמפורט בבאור 28 לדוחות הכספיים.

שנת 2021	שנת 2022	
218	229	מגזר עסקים גדולים
145	152	מגזר עסקים בינוניים
952	943	מגזר עסקים קטנים וזעירים
2,034	1,990	מגזר משקי בית
87	92	מגזר בנקאות פרטית
183	198	גופים מוסדיים
96	72	מגזר ניהול פיננסי
3,715	3,676	סך הכל

נתונים אודות עלות ושכר למשרת עובד בבנק (באלפי ש"ח)

שנת 2021	שנת 2022	
405	417	עלות למשרת עובד (ללא מענק)
436	462	עלות למשרת עובד (כולל מענק)
270	278	שכר למשרת עובד (ללא מענק)
295	314	שכר למשרת עובד (כולל מענק)

מאפייני המשאב האנושי

הוותק הממוצע של עובדי הבנק עומד על 18.6 שנים, בדומה לשנת 2021. הגיל הממוצע של עובדי הבנק עומד על 47.8, בדומה לשנת 2021.

ניוד עובדים

על מנת להקטין ככל הניתן סיכונים ותלות בנושאי תפקידים שונים וכחלק מהפיתוח האישי והמקצועי של העובדים, הבנק מקפיד על ניוד עובדים בתוך הבנק ועל נהלי רוטציה בתפקיד. לשם כך פועל הבנק, באופן שוטף, לניוד בעלי תפקידים רגישים בסוף תקופת הכהונה הקבועה בנהלי הבנק בהתאם לתכנית רוטציה רב שנתית, על פי סוג התפקיד ו/או הצרכים הפרסונליים ובכפוף למגבלות של הסכמי העבודה בבנק.

איכות ההון האנושי ואיכות הניהול

במהלך שנת 2022, נמשכה המגמה של טיפוח ההון האנושי בבנק באמצעות יצירת תהליכים מתקדמים בשלבים שונים של חיי העובד בארגון: גיוס, מיון וקליטת עובדים חדשים, הענקת קביעות ומינויים חדשים, פיתוח מנהלים, וכד'.

עתודות ניהול ותכניות פיתוח מנהלים

מאגר עתודות הניהול של הבנק נבנה על בסיס הפרופיל הניהולי וכישורי הליבה הקריטיים. באמצעות המאגר מנוהל מעקב אחר עובדים בעלי פוטנציאל ניהולי לצרכי תכנון ופיתוח אישי ולצורך מיפוי פערים איכותיים וכמותיים. כתוצאה מכך, נפתחו בשנים האחרונות מסלולים שונים לפיתוח מנהלים, במטרה להכשיר עתודות ניהול לטווחים שונים. שיעור האקדמאים בבנק עומד על כ-73%.

קוד אתי

הבנק פועל כל העת למיסוד והטמעת התנהגות אתית, פיתוח כלים להטמעה של הקוד ולקידום תרבות של אתיקה ואחריות חברתית בקרב עובדיו. לשם כך מונו מוסדות אתיקה בבנק, ביניהם ועדת אתיקה, בראשות חבר הנהלה, אשר אחראית על הטמעת הקוד ועל מתן ייעוץ והדרכה בהתאם לערכי הקוד האתי, בין היתר, באמצעות פורטל הקוד האתי הכולל כלים אינטראקטיביים שונים לשימוש כלל העובדים. במהלך שנת 2022, הבנק פעל לרענן מול העובדים סוגיות אתיות ובהתאם לכך, לעדכן את ספר הדילמות. בנוסף, מדי חודש הופצו לכלל העובדים דפי מסרים לסיטואציות שאותרו ונבחנו, בהן עלו דילמות אתיות וכיצד יש לנהוג.

תקשורת פנים ארגונית

תקשורת פנים ארגונית משמשת ככלי ניהולי אסטרטגי שתפקידו לתמוך ביעדי הבנק ובפעילותו, ללוות את מכלול התהליכים והאירועים המרכזיים וליצור דיאלוג וחיבור של העובדים לארגון. הבנק שם דגש על ניהול אפקטיבי של התקשורת הפנים ארגונית במטרה לקדם שקיפות, להגדיל את שביעות רצון העובדים ולחזק את הקשר בין כלל עובדי הבנק.

הדרכה והכשרות מקצועיות

במהלך שנת 2022 הושם דגש על פיתוח אקלים של למידה ומצוינות בקרב העובדים והוכנסו לשימוש תהליכים וכלי מידע למיפוי פערי ידע ולפיתוח הכשרות מקצועיות מתקדמות בקבוצת הבנק. בנוסף, הושם דגש על הכשרות בתחומי הליבה של הבנק ועל פיתוח מנהלים לפני ובמהלך תפקיד. תכניות ההכשרה מקיפה את כל צרכי העובדים - הכשרה בתחומי ידע בנקאיים לפי תחומי העיסוק, הכשרה ניהולית לפי דרג והכשרה בנושאים המשמשים פלטפורמה ראויה למיצוי יכולות העובדים. בנוסף, מושם דגש רב על הכשרה בתכני הרגולציה כנדבך נוסף למקצוענות ולמצוינות, הן באופן ייעודי והן כחלק מהתכנים המקצועיים השוטפים, במטרה לתת מענה מלא לדרישות הרגולציה. כמו כן, הורחבה ההכשרה בנושאי הדיגיטל (אתר האינטרנט של הבנק, אפליקציית הסלולר ומוצרים ושירותים חדשים) במטרה להציע ללקוחות תמיכה מלאה והיכרות עם כל שירותי הבנק. בשנת 2022 בוצעו 24,572 ימי הדרכה, בהשוואה ל-18,281 ימים בשנת 2021.

מערכת יחסי העבודה

יחסי העבודה בבנק מושתתים בעיקרם על הסכמי עבודה קיבוציים והסדרים משלימים, הנעשים עם הסתדרות העובדים הכללית החדשה, ועד הפקידים וועד המנהלים ומורשי החתימה, לפי העניין ואינם חלים על עובדים בעלי חוזה עבודה אישי. ההסכמים הקיבוציים הקיימים בבנק, קובעים הצמדה מסוימת של תנאי העבודה של הפקידים והמנהלים ומורשי החתימה בבנק לאלה של הפקידים והמנהלים של עובדי בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן - בנק לאומי), הנקבעים בהסכמים בין הנהלת בנק לאומי, ההסתדרות ווועדי העובדים בבנק לאומי.

עובדי אוצר החייל ממשיכים להיות מיוצגים על ידי ועד אוצר החייל ולקבל את זכויותיהם על פי ההסכמים שהיו באותו בנק.

בקבוצת הבנק קיימים ועדי עובדים המייצגים גם את עובדי בנק מסד ועובדי מתף.

מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

מדיניות תגמול לנושאי משרה בבנק

ביום 1 במרס 2023, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לתקופה של שלוש שנים בהתאם לסעיף 267א לחוק החברות והוראת ניהול בנקאי תקין A301 "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי" (להלן - "ההוראה") ובשים לב לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו-2016 (להלן - "חוק התגמול"). לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי של הבנק מיום 24 בינואר 2023 (מס' אסמכתא: 009553-01-2023). האמור בדוח זה נכלל כאן על דרך ההפניה. מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק כוללת הוראות בשים לב להוראה, כפי שתוקנה מעת לעת, ולחוק התגמול.

מדיניות תגמול לעובדים

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין A301 "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי" (להלן - "ההוראה"), בחודש יוני 2020 אישר הבנק, בחלוף כשלוש שנים ממועד אישורה הקודם, מדיניות תגמול מעודכנת לכלל עובדי הבנק, לרבות עובדים מרכזיים, וכן עקרונות למדיניות תגמול קבוצתית, כאשר מדיניות התגמול לנושאי המשרה על ידי אסיפת בעלי המניות של הבנק ביום 1 במרס 2023, מהווה חלק ממנה. במסגרת מדיניות התגמול לעובדים נקבעו הוראות בקשר לתגמול עובדים ועובדים מרכזיים, לרבות בהתאם להוראה כפי שתוקנה מעת לעת וכן הוראות בדבר חלוקת האחריות בין הגורמים הרלוונטיים בבנק העוסקים במנגנון התגמול. כמו כן, במסגרת מדיניות התגמול הקבוצתית נקבעו עקרונות בדבר תגמול קבוע ותגמול משתנה של נושאי משרה בתאגידים נשלטים, לרבות בשים לב לעקרונות שנקבעו במדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק. לגילוי נוסף בנושא "תגמול", ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", שעומד לעיון באינטרנט.

הסכמים מהותיים

פרט להסכמים בדרך העסקים הרגילה, ההסכמים המפורטים להלן, שנחתמו בשנת 2022 ו/או שנחתמו קודם לכן ועדיין מחייבים את הבנק, עשויים להחשב כהסכמים מהותיים שלא במהלך העסקים הרגיל:

1. הסכמי עבודה קיבוציים:
 - בבנק קיימים שני ועדים - ועד הפקידים וועד המנהלים ומורשי החתימה.
 - להלן תמצית ההסכמים העיקריים שנחתמו עם שני ועדי העובדים:
 - הסדר קיבוצי מיום 19 בנובמבר 1975 בין הנהלת הבנק לבין הוועד הארצי של אגודת המנהלים ומורשי החתימה של הבנק, בדבר הצמדת תנאי שכר ונילווים ותנאי עבודה, כנהוג לגבי מורשי החתימה בבנק לאומי לישראל בע"מ. ביום 12 בנובמבר 2000 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד, הקובע את חובות וזכויות העובדים, בין השאר, לעניין מדיניות שעות נוספות, חופשה שנתית, הבראה, חופשות מחלה, חופשות לידה, לימודים, פיטורין והתפטרות ופיצויי פיטורין (חוקת עבודה).
 - פרט להסכמים אלה נחתמים מעת לעת, בין הבנק לבין הוועד האמור וההסתדרות, הסכמים פרטניים לגבי נושאים ספציפיים.
 - הסדר קיבוצי מיום 25 באוקטובר 1974 בין הנהלת הבנק לבין הוועד הארצי של ארגון עובדי הבנק, בדבר קבלת תשלומים נלווים, כפי שמקבלים עובדי בנק לאומי לישראל בע"מ. כמו כן קיים הסכם קיבוצי מיוחד מאותה שנה, הקובע את חובות וזכויות העובדים, בין השאר, לעניין נידות בין תפקידים, מדיניות שעות נוספות, חופשה שנתית, הבראה, חופשות מחלה, לימודים, פיטורין והתפטרות ופיצויי פיטורין (חוקת עבודה). פרט להסכמים אלה נחתמים מעת לעת, בין הבנק לבין הוועד האמור, הסכמים פרטניים לגבי נושאים ספציפיים.
 - עובדי הבנק, שהיו עובדי אוצר החייל לשעבר, ממשיכים להיות מיוצגים על ידי ועד אוצר החייל וזאת עד אשר ייחתם עם ועד זה הסכם קיבוצי חדש, המסדיר את שילובם של העובדים בהסכמי העבודה של הבנק.
 - בקבוצת הבנק קיימים ועדי עובדים נוספים, המייצגים את עובדי חברות הבת, מסד ומתף.
2. שיפוי ופטור לנושאי משרה בבנק ובחברות בת שלו ראה באור 25.ג' לדוחות הכספיים.
3. שטרי נאמנות וערבויות בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - הבינלאומי הנפקות, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, התקשרה בשטרי נאמנות בקשר להנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים מסדרות שונות המונפקים על ידה, על פי תשקיפים בהנפקות ציבוריות או פרטיות.
- בין הבינלאומי הנפקות לבין הבנק נחתמו הסכמים לפיהם, בגין הנפקות שתמורתן מופקדת בפקדונות או בפקדונות נדחים בבנק בתנאים הזהים לתנאי תעודות ההתחייבות, התחייב הבנק לשאת בכל התשלומים למחזיקי תעודות ההתחייבות, לרבות החזרי קרן ותשלומי רבית.
- סך השווי המשוער של תעודות ההתחייבות שהונפקו במסגרת שטרי הנאמנות האמורים, שתמורתם הופקדה בבנק, המוחזקות בידי הציבור, נכון ליום 31 בדצמבר 2022 (כולל הפרשי הצמדה, רבית שנצברה, פרמיה וניכיון), הינו 4,702 מיליון ש"ח.
4. הסדרים בנושאים הקשורים לשוק ההון - הודעה שניתנה על ידי הבנק ביום 1 באוגוסט 1984 למפקחת על הבנקים דאז על מספר מגבלות שהבנק לקח על עצמו בקשר לפעילותו בשוק ההון.
5. שעבוד נכסי הבנק למסלקות בארץ ובחו"ל ולבנקים וברוקרים זרים - ראה באור 26 לדוחות הכספיים.
6. שעבוד לטובת בנק ישראל - ראה באור 26 לדוחות הכספיים.
7. ערבות הדדית לקרן סיכוני מעו"ף ולקרן סיכונים שהוקמה על ידי הבורסה - ראה באור 25.ד' ו-25.ה' לדוחות הכספיים.
8. הסכמים להנפקה משותפת של כרטיסי חיוב עם חברות כרטיסי האשראי - ראה באור 25.יב' לדוחות הכספיים.

חקיקה ויוזמות רגולטוריות

להלן, בתמצית, פירוט של הוראות דין ויוזמות רגולטוריות אשר פורסמו ו/או נכנסו לתוקף במהלך תקופת הדוח, אשר משפיעות או עשויות להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק. הבנק בוחן את המשמעויות הכלולות של ההוראות והיוזמות האמורות על הכנסות הבנק והוצאותיו כמו גם את המשמעויות העסקיות והתפעוליות ארוכות הטווח.

לחלק מהיוזמות יכולה להיות השפעה לרעה על הכנסות הבנק ו/או הוצאותיו. השפעה זו אינה ניתנת לכימות בשלב זה, הואיל והיא תלויה בגורמים שונים, לרבות התנהגות הלקוחות, פעילות המתחרים ושינויים רגולטוריים נוספים. ביחס להוראות המצויות בשלבים לא סופיים, לא ניתן להעריך גם האם תפורסמנה ומה תהיינה ההוראות הסופיות שיקבעו.

אין באמור בפרק זה כדי לגרוע מהאמור ביתר פרקי וסעיפי הדוח, מקום שקיימת בו התייחסות נוספת להוראות הדין והיוזמות הרגולטוריות המפורטות להלן או לאחרות.

שעת חירום - משבר הקורונה

על רקע התפרצות נגיף הקורונה, החל מחודש מרס 2020, פורסמו על ידי בנק ישראל ועל ידי רגולטורים נוספים הקלות והסדרים מיוחדים, במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים את הגמישות העסקית הנדרשת ולסייע למשקי הבית ולעסקים, בנסיבות החריגות שנוצרו. תוקפן של מרבית ההקלות וההסדרים האמורים פקע, מקצתן אושרו לצמיתות, ומקצתן עומדות עדיין בתוקפן, בעיקר במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה), אשר פקעה ביום 31 בדצמבר 2021 (להלן - "הוראת השעה"), למעט, כאמור, הקלות מסוימות אשר תוקפן הוארך. להלן העיקריות שבהן שעשויות עדיין להיות רלבנטיות לבנק:

- הפחתת יחס המינוף הרגולטורי החל על התאגידים הבנקאיים בחצי נקודת האחוז.
- בהתאם לעדכון מיום 15 במאי 2022 להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250, תוקף ההקלה האמורה ביחס המינוף הוארך עד ליום 30 ביוני 2024, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מהשיעור ביום 31 בדצמבר 2023, או מיחס המינוף הנדרש מהתאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.
- הגדלת מגבלת האשראי לענף הבינוי והנדל"ן (כולל חבויות לתשתיות לאומיות) משיעור של 24% לשיעור של 26% מסך כל חבויות הציבור, והמגבלה כאמור, בניכוי החבויות לתשתיות לאומיות, הוגדלה משיעור של 20% לשיעור של 22% מסך כל חבויות הציבור. ההקלה בתוקף עד לתום 24 חודשים מיום 31 בדצמבר 2025, ובלבד שבמהלך אותם 24 חודשים שיעור החבות לא יעלה על הגבוה מבין שיעורי ביום 31 בדצמבר 2025 ושיעור המגבלה הענפית קודם להקלה.

בנקאות

טיוטת צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירותי מסלול בסיסי, מסלול מורחב, מסלול מורחב פלוס, פעולה בערוץ ישיר ופעולה על

ידי פקיד), התשפ"ב-2022 וטיטוטת לעדכון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008

בהתאם לטיטוטות, אשר פורסמו ביום 5 בדצמבר 2022, עיקרי השינויים המוצעים הם כדלקמן-

- עדכון שיטת החיוב בעמלות עו"ש וחיובו של הבנק לחשב עבור לקוחות יחידים ועסקים קטנים מהי שיטת התשלום הזולה ביותר עבורם מידי חודש, בהתאם לפעולות העו"ש (פעולה על ידי פקיד ופעולה בערוץ ישיר) שבוצעו על ידם בפועל באותו חודש, והתשלום שיגבה מהם יהיה בהתאם.
- הרחבת קבוצת העסקים הקטנים שהתעריפון המוזל יחול עליהם, מתאגיד שמחזור העסקים שלו הוא עד 5 מיליון ש"ח לתאגיד שמחזור העסקים שלו הוא עד 10 מיליון ש"ח, ושינוי ברירת המחדל בצירוף עסק קטן לתעריפון המוזל, כך שכל התאגידים יוגדרו כעסק קטן, והתאגיד הבנקאי יהיה רשאי לבקש דוח שנתי במקרים בהם יש לו יסוד סביר להניח, כי מחזור העסקים של התאגיד עולה על 10 מיליון ש"ח.
- עדכון מסלול מורחב פלוס, שמיועד ללקוחות המנהלים פעילות בנקאית ענפה, והמעוניינים במסלול אשר נותן להם ערך נוסף, מעבר לשירותים הבסיסיים של פעולה בערוץ ישיר ופעולה מול פקיד. מסלול זה יורחב כך שכמות פעולות הפקיד והישיר הנכללות בו יהיו ללא הגבלה (כיום מסלול זה אינו מוצע בבנק).

תחילתו המוצעת של הצו היא 6 חודשים מיום פרסומו.

צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירותי פעולה על ידי פקיד, פעולה בערוץ ישיר, מסלול מורחב ומסלול מורחב פלוס), התשפ"ב-2022

במסגרת הצו, אשר פורסם ביום 1 בספטמבר 2022, הכריז בנק ישראל על שירותי פעולה על ידי פקיד ופעולה בערוץ ישיר, וכן על מסלול עמלות מורחב ומסלול עמלות מורחב פלוס כשירותים בני פיקוח. לפיכך, העלאת תעריפי העמלות הנגבות בגינם, טעונה הגשת בקשה מנומקת ואישור בנק ישראל.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 420 - משלוח הודעות בתקשורת

בהתאם לעדכון להוראה, שפורסם ביום 6 ביוני 2021, במטרה לשפר את השירות ללקוחות ולהוזיל עלויות נקבע, בין היתר, כי על תאגיד בנקאי לבחור את ערוץ התקשורת המתאים למשלוח הודעה מסוימת ללקוח שהצטרף לשירות משלוח הודעות בערוצי תקשורת, בהתאם לרמת מהותיות המידע והמהירות הנדרשת למסירתו. לצורך כך, על התאגיד הבנקאי לבחון את צרכי הלקוחות בהתאם לנסיבות ובהתחשב בהיבטי הגנת הפרטיות, ובין היתר לבחון האם קיים צורך לאפשר ללקוח לקבל את המידע באופן מידי ונגיש והאם קיים ללקוח צורך במעקב, שמירה והדפסה של ההודעה. כמו כן, נקבעה רשימה סגורה של הודעות אותן הבנק נדרש לשלוח ללקוח הן בערוץ תקשורת המאפשר ללקוח מעקב, שמירה והדפסה של ההודעה והן בערוץ תקשורת המאפשר מסירת הודעות באופן מידי ונגיש, כדוגמת מסרונים. בעקבות תיקון, מיום 13 ביוני 2022, נכנס העדכון לתוקפו ביום 1 בינואר 2023.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' A314 - ניהול הסדרי חוב ותהליכי גבייה של חובות מהותיים בקשיים

ההוראה פורסמה ביום 30 בספטמבר 2021, במטרה להסדיר את אופן הטיפול, הדיווח והסמכויות ביחס לחובות בקשיים העולים על 50 מיליון ש"ח, או בסכום נמוך יותר, העומד בפרמטרים כמותיים או איכותיים שהתאגיד הבנקאי הגדיר לעניין זה. ההוראה כוללת הוראות ממשל תאגידי בנושא, לרבות חובה להגדיר מדיניות, יעדים ומבנה ארגוני שיכלול "פונקציה ייעודית" וכן מפרטת את הצעדים שיש לנקוט לפני שחוב הופך לבעייתי, החל משלב החיתום ודרך תהליכי זיהוי מוקדם וצעדים מפחיתי סיכון, טרם העברת החוב לטיפול הפונקציה הייעודית. ההוראה נכנסה לתוקפה ביום 1 באפריל 2022.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' A 250 - מעבר מרבית ליבור

ההוראה פורסמה ביום 30 בספטמבר 2021, ומפרטת עקרונות ליישום המעבר לרוביות בסיס אלטרנטיביות לרוביות הליבור, אשר הפסיקו להתפרסם בתחילת שנת 2022 עבור מרבית המטבעות (רובית הליבור למטבע הדולר תוסיף להתפרסם, עבור תקופות מסוימות, עד חודש יוני 2023). במסגרת ההוראה נדרש הבנק, בין היתר, להפסיק להתקשר בחוזים חדשים מבוססי ליבור בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2021, לבחור רוביות בסיס אלטרנטיביות, בהתחשב בהמלצות הגופים הבינלאומיים הרלוונטיים ולתעד את שיקוליו לבחירה וכן לעדכן את לקוחותיו בדבר הפסקת פרסום הרובית ומשמעויותיה. הבנק השלים את המעבר לרוביות הבסיס האלטרנטיביות ביום 1 בינואר 2022.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 362 - מחשוב ענן

על רקע התפתחות ושדרוג טכנולוגיית מחשוב הענן, פורסם ביום 13 ביוני 2022 עדכון להוראה. במסגרת העדכון, בין היתר, הוגדרו "מחשוב ענן" ו"מחשוב ענן מהותי", בוטל האיסור לשימוש בשירותי מחשוב ענן עבור פעילויות ליבה ו/או מערכות ליבה, נקבע כי מחשוב ענן הוא מקרה פרטי של מיקור חוץ ולפיכך נוספו חובות ייחודיות לדירקטוריון ולהנהלה הבכירה בהקשר של שימוש בשירותי מחשוב ענן, אשר אינן מופיעות בהוראת ניהול בנקאי תקין 359A, לרבות חובת הדירקטוריון לאשר מדיניות ותכנית עבודה רב שנתית לשימוש בשירותי מחשוב ענן, וחובה להגדיר גורם הכפוף למנהל חטיבת טכנולוגיית המידע, אשר יכיר באופן מעמיק את הסיכונים הכרוכים בשימוש בשירותי מחשוב ענן ואת השירותים הטכנולוגיים הניתנים על ידי כל נותני שירותי מחשוב הענן עמם התקשר התאגיד הבנקאי. עוד נוספו דרישות חדשות במסגרת הערכת הסיכונים של התאגיד הבנקאי, כגון חובת ביצוע סקר סיכונים למחשוב ענן מהותי, נוספו דרישות והוראות ביחס להתקשרות עם נותני שירותי מחשוב ענן מהותי, ביחס להתמודדות עם אירועי סייבר בשירותי מחשוב ענן, לרבות קיום תרגילי סייבר, וביחס לניהול המשכיות עסקית. ההוראה נכנסה לתוקפה ביום 1 בינואר 2023, אולם תאגיד בנקאי היה רשאי ליישם את ההוראה בכללותה לפני מועד התחילה, וכן נקבעו ההוראות מעבר לעניין חוזים עם נותני שירותי מחשוב ענן שנכרתו לפני מועד פרסום ההוראה ולעניין חוזים כאמור שנכרתו לאחר מועד פרסום ההוראה ועד למועד התחילה הנ"ל.

שוק הון

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 460 - הצגת נתוני פעילות בפקדון ניירות ערך

ההוראה, אשר פורסמה ביום 23 בדצמבר 2021, ועודכנה ביום 13 ביוני 2022, קובעת פורמט אחיד להצגת מידע ונתונים ללקוח אודות פקדון ניירות הערך שלו בתאגיד הבנקאי, במטרה לשפר את יכולתו של הלקוח לקבל החלטה מושכלת באשר לאפיק ההשקעה המיטבי עבורו ביחס לחלופות השקעה אחרות.

ההוראה כוללת, בין היתר, פירוט של סוגי המידע והנתונים שעל התאגיד הבנקאי להציג ללקוח, לרבות שיעור התשואה, וככל שמדובר בלקוח המקבל שירותי ייעוץ השקעות, נדרש להציג, בין היתר, גם את מידת החשיפה של פקדון ניירות הערך שלו, וכן קובעת ההוראה את המועדים והפורמט בהם יוצג המידע.

ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2023.

בנקאות פתוחה

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368 - יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל

ההוראה פורסמה ביום 24 בפברואר 2020, בהמשך להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, ובמטרה לקדם את רפורמת הבנקאות הפתוחה, המאפשרת ללקוחות לתת לצדדים שלישיים גישה למידע הפיננסי שלהם, באופן דיגיטלי ומאובטח.

ההוראה נכנסה לתוקף ביום 18 באפריל 2021, לעניין מידע אודות חשבון העו"ש. מועדי תחילה מדורגים ומאוחרים יותר נקבעו לעניין מידע אודות כרטיסי חיוב ומתן הוראת תשלום חד פעמי בשקלים; מידע אודות חסכונות, פקדונות ואשראי. לגבי מידע אודות ניירות ערך לא הוגדר מועד. ההוראה חלה על בנקים וחברות כרטיסי אשראי, וכוללת הוראות לגבי יישום בנקאות פתוחה (הן לגבי העברת מידע והן לגבי הוראות תשלום), בעניין: ממשל תאגיד, אופן קבלת הסכמת הלקוח להעברת מידע או למתן הוראת תשלום, כללים לרמת שירות, עקרונות לניהול סיכונים אבטחת מידע והגנת הסייבר, החובות החלות על בנקים וחברות כרטיסי אשראי שיבחרו לפעול גם כצרכן מידע או כיוזם תשלומים, אופן הטיפול בפניות לקוחות והדיווחים הנדרשים לפיקוח.

בעקבות חקיקת חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"ב-2021 ("החוק"), פרסם בנק ישראל, ביום 23 בפברואר 2022, תיקון להוראה, במטרה להתאימה להוראות החוק, לרבות הרחבת סוגי נותני שירות מידע פיננסי אשר יוכלו לקבל גישה למידע פיננסי של לקוח, בהסכמתו. כמו כן, ביום 17 בינואר 2022, פרסם בנק ישראל חוזר המעדכן חלק ממועדי התחילה שנקבעו בהוראה, במטרה להתאימהם להוראות החוק. ביום 15 במאי 2022, פרסם בנק ישראל תיקון נוסף להוראה, הכולל הוראות לעניין תמורה המתקבלת מאחר, בקשר עם מתן שירות מידע פיננסי ללקוח. ההוראות נועדו למנוע חשש לניגוד עניינים, ומחייבות, בין היתר, קביעת נהלים שיבטיחו, כי הסדר התמורה עם הגורם האחר לא ישפיע על טיב השירות הניתן ללקוח. ביום 23 בינואר 2023, פרסם בנק ישראל עדכון להוראה הכולל, בין היתר, תיקונים המאפשרים העברת מידע אודות ניירות ערך בחשבון הלקוח, כחלק מיישום השלב הבא בבנקאות הפתוחה.

חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"א-2021

החוק, אשר פורסם ביום 18 בנובמבר 2021, יוצר הסדרה מקיפה ואחידה של פעילות שירות מידע פיננסי. בהתאם לחוק, מתן השירות יהיה טעון רישיון או אישור מאת המאסדר הרלוונטי של נותן השירות (המפקח על הבנקים, לעניין בנק, סולק ותאגיד עזר). עוד נקבע, כי לא יתאפשר לנותן שירות לעסוק בשירותי השוואת עלויות או תיווך, כהגדרתם בחוק, ביחס למוצרים ושירותים פיננסיים אותם הוא (או צדדים קשורים אליו) מספק ללקוחותיו. החוק כולל הוראות ביחס לפעילותם וחובותיהם של הגופים נותני שירותי המידע הפיננסי ושל "מקורות המידע" (הכוללים, בהתאם לחוק, בנקים, סולקים, תאגיד עזר, גוף מוסדי (קופות גמל וחברות ביטוח), בעל רישיון למתן שירותי פקדון ואשראי, בעל רישיון למתן אשראי ובעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי), לרבות בעניין הגנת הפרטיות, השימוש במידע, אבטחתו וקבלת הסכמות לשימוש בו, גביית תמורה, מניעת ניגודי עניינים והוראות צרכניות. החוק קובע מועדי תחולה מדורגים למקורות מידע וסוגי מידע שונים, שהמוקדם בהם היה ביום 14 ביוני 2022, ביחס למידע אודות חשבונות תשלום וכרטיסי חיוב, שמקורו בבנק, תאגיד עזר או סולק.

ממשל תאגיד

הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 301 - דירקטוריון

בהתאם לעדכון להוראה, שפורסם ביום 18 בינואר 2022, על דירקטוריון הבנק לקבוע, בתוך 6 חודשים ממועד פרסום העדכון, מדיניות בדבר שיעור הגיוון המגדרי בו לשם מתן ייצוג מגדרי הולם בדירקטוריון, לרבות טווח הזמן ואבני הדרך להשגת היעד. השגת היעד שנקבע תבוצע בתוך שלוש שנים ממועד אישור המדיניות. דירקטוריון הבנק אישר מדיניות כנדרש.

הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 301 - דירקטוריון ומס' A301 - מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

במסגרת עדכון להוראות האמורות, שפורסם ביום 10 באפריל 2022, נקבע, בין היתר, כי על הדירקטוריון להגדיר את תפקידיו וסמכויותיו של יו"ר דירקטוריון בהתאם לאלה המוקנים לו בחוק ובאופן שלא יגרע או יחליף את תפקידי הדירקטוריון ולא יפחית מהחובות והאחריות של יתר הדירקטורים; הובהר והודגש הבידול הנדרש בין הדירקטוריון ויו"ר הדירקטוריון לבין הנהלת הבנק; וכן נקבע, כי על הדירקטוריון להגדיר את היקף הזמן שעל היו"ר להקדיש לשם ביצוע תפקידיו. התיקון גם מחدد את העיקרון הקיים לפיו התגמול ליו"ר הדירקטוריון יקבע ביחס לאופן התגמול של יתר חברי הדירקטוריון. יצוין כי לגבי תאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה נקבעו כללים נוספים בעניין תגמול היו"ר. תחילת התיקונים הוא ביום פרסומם. יובהר, כי כבנק עם גרעין שליטה אין בתיקון כדי להשפיע על תנאי ההעסקה של יו"ר דירקטוריון הבנק.

איסור הלבנת הון

מכתב בנק ישראל בעניין סיכונים הכרוכים בהתקשרות עם גורמים מוכרזים ברשימות סנקציות בין-לאומיות וברשימות סנקציות לאומיות

של מדינות זרות

בהתאם למכתב מיום 8 ביוני 2022, ניצולה של המערכת הבנקאית לצורך עקיפה של משטרי סנקציות שהוטלו על ידי מדינות זרות וארגונים בינלאומיים חושף את התאגידים הבנקאיים לסיכונים משמעותיים ובכללם סיכונים ציית, סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, ועוד. לפיכך, התאגידים הבנקאיים נדרשים

לקבוע מדיניות ונהלים ביחס לאופן שבו יעשה שימוש ברשימות סנקציות בין-לאומיות וברשימות סנקציות לאומיות של מדינות זרות, ולהתקשרות או ביצוע פעולות עם גורמים מוכרזים ברשימות כאמור. עוד נקבע במכתב, כי סירוב לאשר עסקה או להתקשר בהסכם, או הפסקת התקשרות בשל יישום המדיניות האמורה, יחשבו סירוב סביר למתן שירות לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981.

נושאים שונים

הגנת הפרטיות

בינואר 2022, פרסמה רשות הגנת הפרטיות מסמך המכיל המלצות בנוגע למיני ממונה הגנה על הפרטיות הרלוונטי לארגונים האוספים ומעבדים מידע אישי. המסמך מספק סט כלים וקווים מנחים בכל הנוגע לתחומי האחריות של ממונה על הגנת הפרטיות בארגון, תחומי הידע וההכשרה הנדרשים ממי שמכהן בתפקיד זה וכן מתייחס למעמדו בארגון. הבנק מינה ממונה הגנה על הפרטיות. לפרטים נוספים ראה פרק סקירת הסיכונים. בינואר 2022, פורסמה הצעת חוק ממשלתית לתיקון חוק הגנת הפרטיות (תיקון מס' 14), התשפ"ב-2022. ההצעה כוללת, בין היתר, צמצום משמעותי של חובת הרישום של מאגרי מידע, התאמה של הגדרות בחוק להתפתחויות הטכנולוגיות והחברתיות, והרחבת סמכויות הפיקוח והאכיפה של הרשות להגנת הפרטיות, והסמכתה להטיל עיצומים כספיים, בסכומים שבין 1,000 ש"ח ועד ל-3.2 מיליון ש"ח (כתלות בנסיבות עיבוד המידע ובחומרת ההפרה).

ביולי 2022, פרסמה רשות הגנת הפרטיות נייר עמדה בנושא חובת יידוע במסגרת איסוף ושימוש במידע אישי. המסמך מציג את פרשנות הרשות לסעיף 11 לחוק הגנת הפרטיות, תוך התמקדות בחובת יידוע במסגרת הליך קבלת הסכמה ובמסגרת שימוש במערכות לקבלת החלטות מבוססות אלגוריתם או בינה מלאכותית. כמו כן, המסמך מבהיר, כי חובת היידוע, הקבועה בסעיף 11 לחוק הגנת הפרטיות, חלה בכל מקום בו איסוף מידע אישי אודות אדם נעשה על יסוד פנייה אליו, וזאת בין אם המידע נאסף מכוח הסכמת נושא המידע, ובין אם איסוף המידע נעשה מכוח הסמכה שבדין. בדצמבר 2022, פרסמה רשות הגנת הפרטיות גילוי דעת בנוגע למונחים "מידע" ו-"ידיעה על ענייניו הפרטיים של אדם" בחוק הגנת הפרטיות, לרבות דוגמאות לאלמנטים ונתונים הנחשבים מידע אישי המוגן על פי חוק הגנת הפרטיות בעידן הדיגיטלי.

הליכים משפטיים

בבאור 25' לדוחות הכספיים מתוארות תביעות מהותיות אשר תלויות ועומדות נגד הבנק והחברות המאוחדות שלו.

דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

להלן הדירוג של הבנק על ידי חברות דירוג בישראל וחברת דירוג בינלאומית:

- ביום 8 באוגוסט 2022, אישררה חברת "מידרוג" את הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק בדירוג aa2.il, את פקדונות הבנק לזמן קצר בדירוג P-1.il, את הפקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק בדירוג Aaa.il אופק יציב ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג Aa3.il(hyb) אופק יציב.
- ביום 8 בנובמבר 2022, אישררה חברת הדירוג הבינלאומית Moody's את דירוג פקדונות הבנק במט"ח ובמטבע מקומי לטווח ארוך ל-A2, את פקדונות הבנק לזמן קצר ל-Prime-1 ואת תחזית הדירוג ליציב.
- ביום 10 בינואר 2023, אישררה חברת S&P מעלות את דירוג המנפיק של הבנק בדירוג iIAAA\Stable ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג iIAA.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים - פרטים נוספים

לתיאור של מגזרי הפעילות ראה באור 28 לדוחות הכספיים ופרק מגזרי פעילות בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מבנה התחרות במגזרי הפעילות ושינויים החלים בהם

מגזר העסקים הגדולים

- מרבית הלקוחות העסקיים בישראל מנהלים חשבונות במספר בנקים ולעיתים קרובות, בכל הבנקים הגדולים הפועלים בישראל, וכן בבנקים זרים.
- רמת התחרות במערכת הבנקאית על לקוחות איכותיים במגזר העסקים הגדולים הינה גבוהה מאוד. התחרות מתבטאת ברמת השירות ובמהירות התגובה, ברמת המחירים והעמלות ובתנאים להעמדת מימון. קבוצת הבנק מתמודדת מול ארבע הקבוצות הבנקאיות הנוספות בישראל, מול בנקים זרים בעלי נציגויות בישראל ומול גורמים חוץ בנקאיים כגון חברות הביטוח. התחרות הינה על היכולת להגיב במהירות וביעילות לצרכים המשתנים של כל לקוח, באיכות השירותים וכח האדם המקצועי ובפיתוח מוצרים בנקאיים מתוחכמים וחדשניים.
- כמו כן, התרחבות השוק החוץ בנקאי בישראל כתחליף לאשראי בנקאי כמפורט לעיל, לרבות אשראי שמעניקים גופים מוסדיים וחברות ביטוח, ותהליכי הגלובליזציה והליברליזציה, אפשרו ללקוחות מגזר העסקים הגדולים נגישות לגיוסי הון בשוקי ההון בארץ ובחו"ל וזמינות לקבלת אשראי ושירותים בנקאיים מבנקים וגופים פיננסיים בארץ ובחו"ל.

מגזר הבנקאות הפרטית

- הפעילות במגזר הבנקאות הפרטית המתאפיין ברמת תחרות גבוהה, הינה נדבך מרכזי באסטרטגיה של הקבוצה. הקבוצה מתחרה במגזר זה מול כל הבנקים הישראליים וכן מול נציגויות של בנקים ובתי השקעות זרים בישראל, גופים מוסדיים, ברוקרים פרטיים וזרים.
- על רקע זה, ולנוכח רמת סיכון האשראי הנמוכה יחסית הגלומה בפעילות במגזר הבנקאות הפרטית, התחרות על לקוחות אלו חריפה ודינאמית מאוד. תחרות זו באה לידי ביטוי בהקצאת משאבים ניכרת להעלאת רמת השירות והייעוץ ללקוחות הבנקאות הפרטית, בהכשרה מקצועית לעובדים, בהרחבה מתמדת של סל המוצרים, בשדרוג של המערכות הטכנולוגיות תומכות ההחלטה, בהטבות בתנאי ניהול חשבון, בשחיקה ברמות המחירים והעמלות, במבצעי פרסום רבים ודגש על שירות אישי ויצירת מעטפת שירות מותאמת ללקוח.
- כמו כן, תוכנית הנאמנות Beyond מייצרת ערך משמעותי נוסף ומענה לתחרות. Beyond מציעה עולם של הטבות ללקוחות הבנק, במיקוד הבנקאות הפרטית, בתחומי הנופש והפנאי בארץ ובחו"ל.
- הבנק מתחרה על הפלח העליון של מגזר הבנקאות הפרטית באמצעות מרכזי הפלטינום של סניפי יובנק, אשר מעניקים ללקוחות שירות ייחודי המותאם לאופי פעילותם ולצרכיהם.
- מרכזי הפלטינום מתאפיינים בכח אדם איכותי ביותר ועובדים במודל עבודה שונה מהמקובל בבנקאות במודל הייעוץ הרגיל. פלח לקוחות זה, מחוזר על ידי כל הבנקים בארץ וכן על ידי בנקים זרים וה-FAMILY OFFICES הפועלים בארץ.
- על מנת להתמודד בהצלחה עם פלח הלקוחות האמור, אימץ הבנק עקרונות משיטת ה-FAMILY OFFICE ומציע מגוון רחב ביותר של פתרונות השקעה המתאימים למאפייני פעילות הלקוחות האמורים, באופן הכולל הסתכלות הוליסטית על כלל נכסי הלקוח ושילוב תחום החיסכון לטווח ארוך והחיסכון הפנסיוני בתכנון הפיננסי.
- הבנק פועל באופן תדיר לשיפור תהליכים ולהכנסת שיפורים טכנולוגיים במטרה לשפר את רמת השירות ולהרחיב את סל המוצרים, כולל שידרוג ופיתוח השירותים הניתנים באינטרנט, באפליקציה ובסלולר, לרבות פיתוח שירותי שוק הון מתקדמים, כדוגמת advise.me - מערכת המאפשרת משלוח המלצות מהייעוץ ישירות לטלפון הנייד של הלקוח וביצוע פעולות הייעוץ שאושרו על ידי הלקוח באמצעות האפליקציה, ובנוסף SmarTrade - שרות המאפשר שדרוג במעקב הלקוח אחר תיק ההשקעות שלו ובביצוע פעולות בניירות ערך באמצעות האפליקציה, על ידי קבלת התראות לטלפון הנייד ויצירת אסטרטגיות לקניית ומכירת ניירות ערך.

מגזר העסקים הבינוניים

- התחרות על לקוחות מגזר העסקים הבינוניים במערכת הבנקאית הולכת וגוברת. התחרות מתבטאת ברמת השירות ובמהירות התגובה, ברמת המחירים והעמלות ובתנאים להעמדת מימון. קבוצת הבנק מתמודדת בעיקר מול ארבע הקבוצות הבנקאיות הנוספות בישראל ומול בנקים זרים בעלי נציגויות בישראל. הבנקים מתחרים ביניהם ביכולת להגיב במהירות וביעילות לצרכים המשתנים של כל לקוח, באיכות השירותים וכח האדם המקצועי ובפיתוח מוצרים בנקאיים מתוחכמים וחדשניים. בנוסף לכך, קיימת תחרות מצד גופים חוץ בנקאיים, כגון חברות הביטוח, חברות למימון והאפשרות לגיוסי הון בשווקים בארץ ובחו"ל.
- מרבית הלקוחות במגזר העסקים הבינוניים בישראל מנהלים חשבונות במספר בנקים, מה שמגביר את התחרותיות על לקוחות אלה. גם דרישות הון רגולטוריות, המגבילות את הבנקים בפעילותם מול לקוחות עסקיים גדולים והחמרתן בשנים האחרונות, מובילות את המערכת הבנקאית להתמקד בלקוחות אלו, בעיקר בתחום ה-Middle Market.

- הבנק מנצל יתרון תחרותי שקיים במסגרת פעילות הקבוצה ומציע ללקוחות להנות משירותי הפקטורינג. כמו כן, הבנק מציע מימון במסגרת הקרן לעסקים קטנים ובינוניים.
- גם בפעילות הפאסיבה קיימת תחרות על לקוחות מגזר ה-Middle Market, הן מול בנקים והן מול גופים חוץ-בנקאיים המתמחים בשוקי ההון והכספים (לרבות חברות הביטוח, בתי ההשקעות וכו' ב).

מגזר משקי הבית

- רמת התחרות על מגזר משקי הבית, נמצאת במגמת עלייה מתמדת בשנים האחרונות - הן במערכת הבנקאית והן מול גופים חוץ בנקאיים. כחלק מההתמודדות על נתח השוק, מתבצעים בקבוצה שינויים נדרשים, לרבות התאמת ההיערכות בתחומים הבאים:
- שימת דגש על פיתוח השירותים הישירים של הקבוצה; הבינלאומי און ליין, אפליקציות מתקדמות בסלולר, מכשירים לשירות עצמי ועוד.
- פעילות שיווקית רחבה, המושתתת על מערכות מיכוניות תומכות.
- התאמות במערך הסינוף בהתאם להתפתחויות באוכלוסיות היעד של הקבוצה ועל פי אזורי פוטנציאל.
- חיזוק הקשר האישי ומערכת היחסים עם הלקוח.
- במקביל, ממשיכה הקבוצה להתמקד באוכלוסיות מטרה ספציפיות בקרב מגזר משקי הבית, כמו עובדי מערכת הבטחון וגמלאיה, אוכלוסיית המורים, בעלי מקצועות חופשיים, עובדי חברות גדולות, מגזר הלקוחות החדרי ועוד. מיזוג פעילות אוצר החייל אל תוך הבנק, החל משנת 2019, תורם רבות לשיפור והרחבת השירות הניתן לעובדי מערכת הביטחון וגמלאיה.
- שיפור מעמדה של הקבוצה במגזר משקי הבית ימשיך להוות נדבך מרכזי באסטרטגיה העסקית של הקבוצה. אסטרטגיה זו נועדה לבזר את תמהיל ההכנסות של הקבוצה, כמו גם ליצור מאגר לקוחות, ממנו תצמח עתודת לקוחות הבנקאות הפרטית בעתיד. הבנק שואף לשימור והגדלת פעילות הקבוצה בקרב לקוחות קיימים, לרבות לקוחות דואליים, שחלק מפעילותם הפיננסית מתנהלת בבנקים אחרים. כמו כן, ממשיכה הקבוצה בגיוס של לקוחות חדשים מקרב אוכלוסיות המטרה של הקבוצה ובצעדים לייעול ושיפור התשתיות הקמעונאיות.
- התהליכים הבאים מתבצעים ו/או מתוכננים להתבצע במהלך העסקים לשם מימוש אסטרטגיה זו:
- חיזוק התפיסה ממוקדת הלקוח, תוך התאמת הצעות הערך, המוצרים, רמת השירות וערוצי ההפצה להעדפות ולצרכים הפיננסיים של כל לקוח.
- ניהול מושכל של הרשת הקמעונאית בתפיסה רב-ערוצית, המתבססת הן על מערך סניפי בפריסה הולמת, והן על הרחבה מתמדת של שירותי הבנקאות הישירה, לרבות מכשירים אוטומטיים מתקדמים, אתר האינטרנט והאפליקציות הסלולריות שנמצאות בתהליך מתמיד של הרחבת השירותים הבנקאיים הכלולים בהן כדוגמת פיבי - הבנקאית הווירטואלית, זיהוי ביומטרי, הרחבת שירות נתונים בקליק המאפשר ללקוח קבלת מידע ללא צורך בתהליך הזדהות, משלוח הודעות אישיות ללקוחות, התכתבות עם בנקאי בדואר אלקטרוני/מסרונים באתר או באפליקציה, וכיוצ"ב.
- ייזום שיטתי מבוסס מאגרי נתונים כלפי לקוחות בכל תחומי הפעילות, לרבות שירותי ניהול חשבון, פעילות השקעות וייעוץ, אשראי צרכני ומשכנתאות.
- שימור המובילות והיתרון התחרותי בתחום החיסכון וההשקעות.
- הבנק מספק שירותי ייעוץ פנסיוני ותכנון חיים עכשווי ומתמשך המותאמים לצרכי הלקוח. ללקוחות הבנק אשר חתומים על הסכם ייעוץ פנסיוני, ישנה תמיכה דיגיטלית באמצעות מערכת פיבי WISE 360.
- פיתוח פעילות המשכנתאות כמוצר קמעונאי משלים.
- המשך מתן ערך והטבות באמצעות תוכנית הנאמנות Beyond.

מגזר העסקים הקטנים והזעירים

- התחרות על מגזר העסקים הקטנים והזעירים נמצאת במגמת התחזקות בשנים האחרונות.
- הקבוצה מתחרה במגזר העסקים הקטנים והזעירים מול כל הבנקים בישראל, ובעיקר מול ארבעת הבנקים הגדולים. כמו כן, קיימת תחרות מצד גופים פיננסיים שונים, ובהם חברות כרטיסי האשראי, חברות ליסינג וחברות ביטוח. הבנק מעמיד לרשות העסקים הקטנים מגוון פתרונות מימוניים באמצעות מערך הסניפים ובאמצעות דיגיטליים, תוך מתן דגש להתאמת פתרונות פרטניים, בהתאם לצרכי הלקוח ופרופיל הפעילות שלו והכל תוך הקפדה על רמת שירות גבוהה וזמני מענה מהירים.

שיפורים טכנולוגיים וחדשנות

מערך טכנולוגיות המידע של הבנק מתפעל ומתחזק את התוכנה והחומרה של מערכות הליבה והדיגיטל של השרתים המרכזיים והמבזרים ושל תחנות הקצה, את רשת התקשורת והטלפוניה וכן את כל הציוד הייעודי והנלווה הקשור לטכנולוגיית המידע בסניפים וביחידות המטה של קבוצת הבנק.

במסגרת אסטרטגיית המחשוב של קבוצת הבנק ובמטרה לתת מענה טכנולוגי למגמות המתפתחות בעולם הבנקאות המודרני, ננקטו בשנת 2022 מספר מהלכים, ביניהם הטמעת טכנולוגיות מתקדמות ומהלכים חדשניים וזאת על מנת להעצים את חוויית הלקוח, תוך חתירה למצויינות תפעולית, שמירה על עדכניות טכנולוגית ושיפור מתמיד באבטחת מידע וסייבר.

הנושאים העיקריים בתחום התשתית הטכנולוגית שפותחו בשנת 2022

ארכיטקטורה

הבנק גיבש ארכיטקטורה עדכנית מודרנית, רב שכבתית, אשר תהווה תשתית מתקדמת וגמישה והמאפשרת פיתוח יישומים מהיר, איכותי ויציב, תוך שימת דגש על הנושאים הבאים:

- גיבוש תהליכי Design Authority לקביעת סטנדרטים לפיתוח ולבחינת ארכיטקטורה ליישומים.
- נבחרה פלטפורמה לפיתוח יישומים מהיר הדורשת מינימום מעורבות של אנשי פיתוח.
- גיבוש אסטרטגיה ארגונית לפיתוח ומעבר יישומים לענן.

דאטה

הבנק מוביל שימוש מתקדם בדאטה לטובת פרסונליזציה מול הלקוח ושיפור חוויית לקוח. במסגרת זו, הבנק הקים מערך דאטה ומוביל יישומי דאטה מתקדמים של למידת מכונה (Machine Learning) ומודולים לניתוח שפה (NLP). המערך עוסק בפיתוח והובלה של מודלים מתקדמים, מתוך הבנה אסטרטגית כי שימוש מתקדם בדאטה יביא ערך גבוה ללקוחות. כחלק מכך:

- הוטמעה פלטפורמה לניהול תהליכי פיתוח מודלים מתקדמים של למידת מכונה וכן פלטפורמה ייעודית לפיתוח מודלי ניתוח בשפה העברית.
- הוקמו צוותי דאטה מתקדמים (ML Ops-I Data Science).
- גובשה מתודולוגית עבודה לתהליכי פיתוח אפקטיביים ובעלי ערך.

במקביל לכך, הבנק ממשיך בישום מהלכים להנגשת דאטה באופן רוחבי בארגון ושימוש בכלים מתקדמים בשימוש עצמי, לטובת חיזוק הארגון כארגון מונחה נתונים.

דיגיטל וחדשנות

הבנק ממשיך להרחיב את היכולות והצעות הערך הדיגיטליות, ובכלל זה:

- אשראי בדיגיטל לפרטיים - הקמת הלוואה ללקוח הכוללת פניה ללשכת אשראי.
- מתן/עדכון המלצה באון ליין להלוואות בדיגיטל ללקוחות חדשים וקיימים.
- הרחבת כלי מסחר בשוק ההון - הזמנה דיגיטלית בהנפקות.
- השקת אקדמיה לטובת הכשרת סוחרים בשוק ההון.
- הרחבת סוגי החשבונות המקוונים בדיגיטל - השקת חשבון נוער מקוון.
- דיגיטל פקטורינג ספקים - פיתוח מערכת המאפשרת ביצוע פעולות פקטורינג ספקים באתר הבנק.
- Life Plan - פיתוח מערכת המאפשרת ללקוח לבצע תכנון פיננסי להשגת מטרות ויעדי חיים שהציב לעצמו.

שיפור השירות ללקוח

הבנק שם דגש על שיפור השירות וערוצי התקשורת עם הלקוח, ובכלל זה:

- ייעול תהליך מכירת מוצרים נלווים במסגרת פתיחת חשבון.
- ערבויית דיגיטליות - שיפור וייעול הערבויית והשלמת ההסמכות למוטבי המדינה הנוספים.
- השקת אתר חדש וייעודי להזמנת הטבות ללקוחות Beyond - בשיתוף עם חברת איסתא.
- השקת תוכנית נאמנות - מתן כלים ליצירת נאמנות ושימור לקוחות והנעה לפעולה של לקוחות קיימים.

בנקאות פתוחה

בוצעו השלבים הבאים:

- שלב ב' בבנקאות פתוחה - נתוני כרטיסי חיוב וביצוע תשלום בודד, נתוני אשראי ופקדונות.
- שלב ג' בבנקאות פתוחה - מידע על האשראי, הפקדונות והחסכונות בחשבון לקוח.

אוטומציה

שיפור השירות והתייעלות על ידי המשך יישום אוטומציית רובוטים (RPA) ושיפור תהליכים עסקיים ותפעוליים, כגון:

- ביצוע ביטול עיקול ושחרור כספי לקוחות.
- איחזור מסמכים לבקשת לקוחות.
- קיצור שחרור נכסים במשכנתאות שנפרעו.

אבטחת מידע

ארכיטקטורת סייבר:

- שיפורים והוספת יכולות טכנולוגיות חדשניות בהתאם לניהול הסיכונים של הבנק.
- אגף אבטחת מידע והגנת הסייבר הפעיל את תכנית האקסלרטור בתחום הסייבר ומיישם מסלול חדשנות לחברות הזנק, להאצת מוצרי טכנולוגיה מתקדמים בתחום הסייבר.

שדרוג תשתיות

- הרחבת תשתיות מסחר - אנפה, שלדג ודוכיפת: הרחבת התשתית לדיווח מסגרות עבור פעילות הלקוחות המשמעותיים במערכות המסחר האוטונומיות, באמצעות מערכת אנפה. הרחבה תשתיתית עבור מוצרים חדשים של שלדג ואנפה.
- ATM - המשך ריענון סניפומטים ועמדות לקוח על פי התוכנית הרב שנתית. החלפת ATM's ועמדות שירות שיוצאות משירות.
- הקמת תשתית טכנולוגית חדשה של וירטואליזציה בתחנות קצה (VDI), בטכנולוגייה חדישה.
- הקמת תשתית יציאה לענן.
- פיתוח תשתיות ניתוח מגמות וצווארי בקבוק בתחום השירות, על מנת לשפר את זמני המענה ללקוחות.
- שידרוג תשתיות מחסן הנתונים.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית

א. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - נכסים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (¹)	שיעור הכנסה	הכנסות רבית	יתרה ממוצעת (¹)	שיעור הכנסה	הכנסות רבית	יתרה ממוצעת (¹)	
ב- %		במיליוני ש"ח	ב- %		במיליוני ש"ח	ב- %		במיליוני ש"ח	
									נכסים נושאי רבית
									אשראי לציבור ⁽²⁾⁽⁵⁾
									- בישראל
3.23	2,702	83,763	3.42	2,995	87,465	4.30	4,350	101,099	סך הכל
3.23	2,702	83,763	3.42	2,995	87,465	4.30	4,350	101,099	אשראי לממשלה
									- בישראל
(0.47)	(4)	847	1.89	13	687	3.58	30	839	סך הכל
(0.47)	(4)	847	1.89	13	687	3.58	30	839	פקדונות בבנקים
									- בישראל
0.20	5	2,551	-	-	2,452	0.80	24	2,990	- מחוץ לישראל
-	-	28	-	-	-	-	-	-	סך הכל
0.19	5	2,579	-	-	2,452	0.80	24	2,990	פקדונות בבנק ישראל
									- בישראל
0.13	49	36,570	0.10	47	46,728	1.25	542	43,302	סך הכל
0.13	49	36,570	0.10	47	46,728	1.25	542	43,302	ניירות ערך שנשאלו
									- בישראל
-	-	46	0.45	1	223	1.08	5	464	סך הכל
-	-	46	0.45	1	223	1.08	5	464	אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾
									- בישראל
1.11	126	11,350	0.66	93	14,013	1.43	208	14,520	סך הכל
1.11	126	11,350	0.66	93	14,013	1.43	208	14,520	אגרות חוב למסחר
									- בישראל
-	-	228	0.33	1	302	1.27	2	158	סך הכל
-	-	228	0.33	1	302	1.27	2	158	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית
2.13	2,878	135,383	2.08	3,150	151,870	3.16	5,161	163,372	נכסים אחרים שאינם נושאים רבית ⁽⁴⁾
									סך כל הנכסים נושאי רבית
		2,586			2,694			2,972	
		14,205			17,730			20,949	
		152,174			172,294			187,293	
									סך כל הנכסים
									סך הנכסים נושאי רבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל
-	-	28	-	-	-	-	-	-	

הערות לטבלה ראה עמוד 267.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - התחייבויות והון

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			
שיעור הוצאה (1)	יתרה ממוצעת (1)	הוצאות רבית	שיעור הוצאה (1)	יתרה ממוצעת (1)	הוצאות רבית	שיעור הוצאה (1)	יתרה ממוצעת (1)	הוצאות רבית	
ב-%	במיליוני ש"ח		ב-%	במיליוני ש"ח		ב-%	במיליוני ש"ח		
התחייבויות נושאות רבית									
פקדונות הציבור									
- בישראל									
לפי דרישה									
לזמן קצוב									
0.02	5	20,659	-	1	28,225	0.67	190	28,503	סך הכל
0.40	197	48,843	0.50	236	46,939	1.58	922	58,260	פקדונות הממשלה
0.29	202	69,502	0.32	237	75,164	1.28	1,112	86,763	- בישראל
1.89	3	159	1.18	2	169	1.87	2	107	סך הכל
1.89	3	159	1.18	2	169	1.87	2	107	פקדונות מבנקים
0.09	1	1,063	0.10	1	1,020	1.15	10	869	- בישראל
0.09	1	1,063	0.10	1	1,020	1.15	10	869	סך הכל
0.17	1	587	0.06	2	3,299	0.07	3	4,196	פקדונות מבנק ישראל
0.17	1	587	0.06	2	3,299	0.07	3	4,196	- בישראל
0.81	33	4,099	3.32	113	3,403	5.69	229	4,022	סך הכל
0.81	33	4,099	3.32	113	3,403	5.69	229	4,022	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3.23	1	31	0.89	1	112	1.60	2	125	- בישראל
3.23	1	31	0.89	1	112	1.60	2	125	סך הכל
0.32	241	75,441	0.43	356	83,167	1.41	1,358	96,082	התחייבויות אחרות
		60,357			70,784			72,811	- בישראל
		2,428			2,008			1,674	סך הכל
		4,832			6,164			6,044	סך כל ההתחייבויות נושאות רבית
		143,058			162,123			176,611	פקדונות הציבור שאינם נושאים רבית
		9,116			10,171			10,682	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית
		152,174			172,294			187,293	התחייבויות אחרות שאינן נושאות רבית ⁽⁶⁾
1.81			1.65			1.75			סך כל ההתחייבויות
1.95	2,637	135,355	1.84	2,794	151,870	2.33	3,803	163,372	סך כל האמצעים ההוניים
-	-	28	-	-	-	-	-	-	פער הרבית
1.95	2,637	135,383	1.84	2,794	151,870	2.33	3,803	163,372	תשואה נטו על נכסים נושאים רבית ⁽⁷⁾
-	-	-	-	-	-	-	-	-	- בישראל
									- מחוץ לישראל
									סך הכל
									סך ההתחייבויות נושאות רבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל

הערות לטבלה ראה עמוד 267.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ג. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי רבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			
יתרה ממוצעת (¹)	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה (הוצאה) ב-%	יתרה ממוצעת (¹)	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה (הוצאה) ב-%	יתרה ממוצעת (¹)	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה (הוצאה) ב-%	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
112,510	2,427	2.16	129,187	2,431	1.88	137,517	3,941	2.87	מטבע ישראלי לא צמוד
58,621	(133)	(0.23)	67,156	(106)	(0.16)	75,946	(665)	(0.88)	סך נכסים נושאי רבית
		1.93			1.72			1.99	סך התחייבויות נושאות רבית
									פער הרבית
10,619	257	2.42	11,199	595	5.31	12,587	940	7.47	מטבע ישראלי צמוד למדד
7,566	(54)	(0.71)	7,476	(238)	(3.18)	8,170	(467)	(5.72)	סך נכסים נושאי רבית
		1.71			2.13			1.75	סך התחייבויות נושאות רבית
									פער הרבית
12,226	194	1.59	11,484	124	1.08	13,268	280	2.11	מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
9,254	(54)	(0.58)	8,535	(12)	(0.14)	11,966	(226)	(1.89)	סך נכסים נושאי רבית
		1.01			0.94			0.22	סך התחייבויות נושאות רבית
									פער הרבית
135,355	2,878	2.13	151,870	3,150	2.08	163,372	5,161	3.16	סך פעילות בישראל
75,441	(241)	(0.32)	83,167	(356)	(0.43)	96,082	(1,358)	(1.41)	סך נכסים נושאי רבית
		1.81			1.65			1.75	סך התחייבויות נושאות רבית
									פער הרבית

הערות לטבלה ראה עמוד 267.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ד. ניתוח השינויים בהכנסות רבית ובהוצאות רבית

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 בהשוואה לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 בהשוואה לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		
גידול (קטון) בגלל שינוי			גידול (קטון) בגלל שינוי		
שינויים נטו	מחיר	כמות	שינויים נטו	מחיר	כמות
במיליוני ש"ח					
נכסים נושאי רבית					
אשראי לציבור					
- בישראל					
293	166	127	1,355	768	587
293	166	127	1,355	768	587
סך הכל					
נכסים נושאי רבית אחרים					
- בישראל					
(21)	(52)	31	656	684	(28)
(21)	(52)	31	656	684	(28)
סך הכל					
272	114	158	2,011	1,452	559
התחייבויות נושאות רבית					
פקדונות הציבור					
- בישראל					
(4)	(4)	-	189	187	2
39	49	(10)	686	507	179
35	45	(10)	875	694	181
סך הכל					
התחייבויות נושאות רבית אחרות					
- בישראל					
80	49	31	127	92	35
80	49	31	127	92	35
סך הכל					
115	94	21	1,002	786	216
157	20	137	1,009	666	343
סך כל הכנסות הרבית פחות הוצאות הרבית					

- על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר שקלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים.
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות רבית.
- מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נוספה היתרה הממוצעת של הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 בסך של 192 מיליון ש"ח (לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 נוכתה יתרה בסך של 79 מיליון ש"ח ולשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 נוכתה יתרה בסך של 6 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים רבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- עמלות בסך של 200 מיליון ש"ח, 212 מיליון ש"ח ו-189 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות רבית בשנים שנתיימו ביום 31 בדצמבר 2022, 31 בדצמבר 2021 ו-31 בדצמבר 2020, בהתאמה.
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות רבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הרבית.
- השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות בתקופה הקודמת בשינוי במחיר בין התקופות להשוואה.

נספח 2 - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי (במיליוני ש"ח)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר					
2018	2019	2020	2021	2022	
3,001	3,085	2,878	3,150	5,161	הכנסות רבית
515	483	241	356	1,358	הוצאות רבית
2,486	2,602	2,637	2,794	3,803	הכנסות רבית, נטו
166	138	464	(216)	123	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,320	2,464	2,173	3,010	3,680	הכנסות רבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
					הכנסות שאינן מרבית
231	225	148	303	113	הכנסות מימון שאינן מרבית
1,325	1,286	1,371	1,444	1,489	עמלות
81	9	4	9	9	הכנסות אחרות
1,637	1,520	1,523	1,756	1,611	סך הכל הכנסות שאינן מרבית
					הוצאות תפעוליות ואחרות
1,696	1,601	1,532	1,601	1,680	משכורות והוצאות נלוות
376	353	344	340	332	אחזקה ופחת בנינים וציוד
91	92	96	105	113	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
656	608	597	606	630	הוצאות אחרות
2,819	2,654	2,569	2,652	2,755	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
1,138	1,330	1,127	2,114	2,536	רווח לפני מסים
408	478	368	728	884	הפרשה למסים על הרווח
730	852	759	1,386	1,652	רווח לאחר מסים
37	51	29	69	74	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
					רווח נקי:
767	903	788	1,455	1,726	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(34)	(38)	(38)	(50)	(59)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
733	865	750	1,405	1,667	המיוחס לבעלי מניות הבנק
בשקלים חדשים					
7.31	8.62	7.48	14.00	16.62	רווח בסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק
					רווח נקי למניה בת 0.05 ש"ח

נספח 3 - דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון בשנים 2021-2022 - מידע רב רבעוני (במיליוני ש"ח)

2021				2022				שנה
1	2	3	4	1	2	3	4	רבעון
729	856	807	758	871	1,104	1,382	1,804	הכנסות רבית
59	146	97	54	127	245	372	614	הוצאות רבית
670	710	710	704	744	859	1,010	1,190	הכנסות רבית, נטו
(9)	(128)	(69)	(10)	-	31	43	49	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
679	838	779	714	744	828	967	1,141	הכנסות רבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מרבית								
76	75	63	89	34	(22)	48	53	הכנסות (הוצאות) מיימון שאינן מרבית
361	350	346	387	384	371	370	364	עמלות
4	-	6	(1)	8	-	1	-	הכנסות (הוצאות) אחרות
441	425	415	475	426	349	419	417	סך הכל הכנסות שאינן מרבית
הוצאות תפעוליות ואחרות								
398	402	399	402	414	401	416	449	משכורות והוצאות נלוות
85	86	84	85	81	82	86	83	אחזקה ופחת בנינים וציוד
26	25	27	27	27	28	29	29	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
147	139	135	185	162	151	151	166	הוצאות אחרות
656	652	645	699	684	662	682	727	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
464	611	549	490	486	515	704	831	רווח לפני מסים
161	216	193	158	169	179	249	287	הפרשה למסים על הרווח
303	395	356	332	317	336	455	544	רווח לאחר מסים
13	23	21	12	17	20	27	10	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
רווח נקי:								
316	418	377	344	334	356	482	554	לפני יחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(12)	(14)	(13)	(11)	(12)	(14)	(15)	(18)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
304	404	364	333	322	342	467	536	המיוחס לבעלי מניות הבנק
בשקלים חדשים								
3.03	4.03	3.62	3.32	3.21	3.41	4.65	5.35	רווח בסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק
								רווח נקי למניה בת 0.05 ש"ח

נספח 4 - מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי (במיליוני ש"ח)

ליום 31 בדצמבר					
2018	2019	2020	2021	2022	
31,303	37,530	57,802	57,370	57,130	נכסים
12,595	10,995	13,105	15,091	16,010	מזומנים ופקדונות בבנקים
863	9	11	845	12	ניירות ערך
85,160	88,829	92,247	102,240	117,156	ניירות ערך שנשאלו
(868)	(930)	(1,277)	(1,076)	(1,195)	אשראי לציבור
84,292	87,899	90,970	101,164	115,961	הפרשה להפסדי אשראי
700	1,039	656	811	866	אשראי לציבור, נטו
606	605	636	713	687	אשראי לממשלה
1,023	996	965	931	902	השקעה בחברה כלולה
239	248	272	300	317	בנינים וציוד
1,399	1,091	1,897	1,709	2,825	נכסים בלתי מוחשיים
1,100	698	1,464	1,536	1,245	נכסים בגין מכשירים נגזרים
134,120	141,110	167,778	180,470	195,955	נכסים אחרים
					סך כל הנכסים
111,697	120,052	141,677	153,447	168,269	התחייבויות והון
1,150	1,137	2,992	5,144	4,821	פקדונות הציבור
982	353	459	960	237	פקדונות מבנקים
4,989	3,674	4,394	3,356	4,749	פקדונות הממשלה
1,294	1,247	2,314	2,038	2,322	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
5,595	5,723	6,407	5,088	4,522	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
125,707	132,186	158,243	170,033	184,920	התחייבויות אחרות
8,093	8,568	9,141	10,003	10,559	סך כל ההתחייבויות
320	356	394	434	476	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
8,413	8,924	9,535	10,437	11,035	זכויות שאינן מקנות שליטה
134,120	141,110	167,778	180,470	195,955	סך כל ההון
					סך כל ההתחייבויות והון

נספח 5 -
מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2021-2022 - מידע רב רבעוני
(במיליוני ש"ח)

2021				2022				שנה
1	2	3	4	1	2	3	4	רבעון
								נכסים
59,471	56,673	57,083	57,370	53,979	56,305	56,012	57,130	מזומנים ופקדונות בבנקים
14,730	16,291	14,803	15,091	14,850	15,349	15,331	16,010	ניירות ערך
244	32	232	845	322	289	630	12	ניירות ערך שנשאלו
93,581	96,340	96,965	102,240	107,342	113,932	115,708	117,156	אשראי לציבור
(1,260)	(1,149)	(1,088)	(1,076)	(1,088)	(1,121)	(1,169)	(1,195)	הפרשה להפסדי אשראי
92,321	95,191	95,877	101,164	106,254	112,811	114,539	115,961	אשראי לציבור, נטו
659	101	859	811	843	939	862	866	אשראי לממשלה
648	675	699	713	740	669	679	687	השקעה בחברה כלולה
954	945	929	931	912	904	894	902	בנינים וציוד
265	279	275	300	297	300	297	317	נכסים בלתי מוחשיים
1,603	1,307	1,565	1,709	2,332	2,880	3,800	2,825	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,605	1,581	1,436	1,536	1,484	1,580	1,943	1,245	נכסים אחרים
172,500	173,075	173,758	180,470	182,013	192,026	194,987	195,955	סך כל הנכסים
								התחייבויות והון
146,600	146,276	148,273	153,447	154,038	164,539	164,902	168,269	פקדונות הציבור
3,326	5,035	5,471	5,144	6,504	5,429	4,998	4,821	פקדונות מבנקים
694	435	417	960	476	570	891	237	פקדונות הממשלה
3,716	2,833	2,851	3,356	3,675	4,187	5,030	4,749	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,554	1,440	1,751	2,038	2,360	2,412	3,303	2,322	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,708	6,755	4,538	5,088	4,672	4,469	5,166	4,522	התחייבויות אחרות
162,598	162,774	163,301	170,033	171,725	181,606	184,290	184,920	סך כל ההתחייבויות
9,495	9,880	10,022	10,003	9,851	9,973	10,237	10,559	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
407	421	435	434	437	447	460	476	זכויות שאינן מקנות שליטה
9,902	10,301	10,457	10,437	10,288	10,420	10,697	11,035	סך כל ההון
172,500	173,075	173,758	180,470	182,013	192,026	194,987	195,955	סך כל ההתחייבויות וההון

מילון מונחים

א	אינפלציה - היא מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים. ארגון המדינות המפותחות (OECD) - ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיתוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל התקבלה כחברה בארגון במאי 2010.
	אשראי חוץ מאזני - התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
ב	באזל - הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.
ג	גידור - עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
ה	הון עצמי רובד 1 - הון על בסיס מתמשך (going concern capital) כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים.
	הון רובד 2 - שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר והוא כולל בעיקר מכשירי הון כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (Contingent Convertible - CoCo). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.
	הון רגולטורי - הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד), רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).
	הסכמי ISDA ונספחי CSA - הסכמי קיזוז שגורמים לתיאום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על ידי התחשבות יומית, לרוב, המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.
ח	חבות - סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לוויים כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין. החבות כוללת, בין היתר, אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC).
	חוב בהשגחה מיוחדת - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר הנהלת הבנק רואה צורך להגביר לגביהם את אמצעי המעקב והפיקוח, אם כי אינה צופה להפסדי אשראי בגינם. לחוב/חבות בהשגחה מיוחדת יש חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב של ההנהלה. צורך כזה יתכן שיווצר נוכח שיקולים הקשורים בהתפתחויות ענפיות או אזוריות, או נוכח שיקולים ספציפיים הקשורים באיתנותו הפיננסית של החייב, היקף וטיב המידע המצוי בידי התאגיד הבנקאי באשר לחייב ופעילותו העסקית, מצב הבטחונות, פיגורים בפרעון החובות, קשרי החייב עם גופים אחרים הנחשבים כבעייתיים וכו'.
	חוב בעייתי - חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בסיווג נחות, או חוב בסיווג לא צובר, לרבות חוב שאורגן מחדש.
	חוב בפיגור - פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפרעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם כולו או חלקו לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפרעונו. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחלק של חוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותו, או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שתגדיר הנהלת התאגיד הבנקאי.
	חוב לא צובר - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר צפוי כי הבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב.
	חוב נחות - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר מוגן באופן לא מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לחוב נחות קיימת חולשה/חולשות מוגדרות היתב, אשר מסכנות את מימוש החוב. חוב נחות מאופיין בכך שקיימת אפשרות ברורה שהתאגיד הבנקאי יספוג הפסד מסוים אם הליקויים לא יתוקנו.
	חוב שאורגן מחדש - הסדר שלפיו תאגיד בנקאי - משיקולים כלכליים או משפטיים הקשורים במצבו הפיננסי של הלווה - מעניק ללווה, לפי הסכם או פי דין, תנאים מיוחדים שלא היו ניתנים בניסבות אחרות ואשר מכוונים לאפשר ללקוח לעמוד בהחזר החוב בתנאים החדשים, למעט הסדר לשינוי בתנאי חוב שבעיקרו משקף תמורות בתנאי האשראי במשק.

חובות שנבחנו על בסיס פרטי - חובות אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינם נקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ובהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהווה בשיעור הרבית המקורית של החוב, או כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הבטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב כחוב לא צובר, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם.

ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.

חווה SWAP - סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.

חווה אקדמה (FORWARD) - חווה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החווה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חווה זה אינו חווה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגים אלא נעשה לפי צרכי הלקוח.

חווה עתיד (FUTURE) - חווה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החווה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חווה עתיד זה הוא חווה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגים.

חוזי אופציה - מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT). חווה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים. חווה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.

חשבונות חוזרים דביטוריים (חח"ד) - חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.

יחס הלימות ההון - יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.

יחס כיסוי נזילות (LCR) - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.

יחס מימון יציב נטו (NSFR) - יחס שנועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב, בהתאם להרכב נכסיהם ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. המדידה, הן במאוחד והן בסולו, מתבצעת אחת לרבעון והדרישה לעמוד ביחס של 100%.

יחס מינוף - מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוסס באחוזים.

כנשר החזר - היכולת של לווה לעמוד בתשלומים שנקבעו להחזר הלוואה.

כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.

לווה - בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיע הבנק. לצורך בחינת החשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוגו וכן מספר לווים, כאשר החזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".

משך חיים ממוצע (מח"מ) - הממוצע המשוקלל של זמן פרעון הקרן ותשלומי הרבית של החוב.

נגזר אשראי - חווה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללווה צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון.

נגזר מגדר (Hedge) - נגזר שהנהלת הבנק מייעדת אותו כמגדר ובתנאי שהוא כשיר לכך. זאת כאשר אופי החשיפה לסיכונים של המגדר זהה לאלה של המגודר. הפריט המגודר צריך להיות מזוהה ספציפית.

ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך שלא סווגו כניירות ערך המוחזקים לפדיון או כניירות ערך למסחר.

ניירות ערך למסחר (Trading securities) - ניירות ערך שנרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בקרוב (לכן הם מוחזקים לתקופות קצרות). פעילות למסחר מתבטאת בדרך כלל בפעילות ערה של קניות ומכירות ומטרתה בדרך כלל להפיק רווחים ממסחר - הפרשים בין מחירי Bid ו-Ask, הפרשים בין מחירי retail-I wholesale, שינויים קצרי מועד במחיר וכו'.

סיכון אשראי - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו במלואן.

סינדיקציה - עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות, כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

ע	ערביות להבטחת אשראי - התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים: 1. ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנוותן האשראי או למי שעבר למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי; 2. ניכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, כאשר לקונה זכות חזרה אל התאגיד הבנקאי המוכר; 3. ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק. 4. ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד.
פ	פקדונות לזמן קצוב - פקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה. פקדונות לפי דרישה - פקדון שאינו פקדון לזמן קצוב.
ק	קבוצת לווים - הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לווים אחת.
ר	רווח בסיסי למניה - הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה. רבית בנק ישראל - רבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים. רבית פריים - רבית הנקבעת בכל בנק על בסיס רבית בנק ישראל.
ש	שווי הוגן - ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית: רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק; רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים; רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים. שווי הוגן ברוטו חיובי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים שחייב לבנק הצד הנגדי לו, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים. שווי הוגן ברוטו שלילי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים, כאשר הבנק חייב כסף לצד הנגדי, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים. שוק המעו"ף - שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב. שיעור התשואה הפנימי (ש"פ) - מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.
ת	שיעור התשואה להון - התשואה להון הינה הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מחולק בהון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק. תהליך הסקירה הפיקוחי SREP (Supervisory Review Process) - התהליך נועד להבטיח, כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונים. תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) - סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם לסך תשלומי השכר ורווחי הפירמות. תשואה לפדיון - התשואה שתתקבל מאיגרת חוב (או מכל מכשיר חוב אחר) אם היא תוחזק עד לפדיונה הסופי, ואם כל התקבולים ממנה (קרן ורבית) יישאו אותו שיעור תשואה. ידועה גם כתשואה הפנימית של איגרת חוב ומוצגת בדרך כלל במונחים של רבית שנתית אפקטיבית. ABC ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח, כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון. FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב. LDC - Less Developed Countries - ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית. LTV - Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד). Middle Market - פעילות מסחרית המבוצעת מול לקוחות בסדר גודל בינוני.

VAR - Value at Risk - מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרת המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיק הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכוני השוק בפעילויות שונות.

WARM - Weighted Average Remaining Maturity - שיטה זו הינה מתודולוגיה המבוססת שיעורי הפסד היסטוריים (Loss Rate) על בסיס מחיקות חשבונאיות שבוצעו לאורך ההיסטוריה ביחס ליתרות האשראי הממוצעות. לצורך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בהתאם לשיטה זו, הבנק מפלח את האשראי העסקי ל-6 ענפי משק מרכזיים תוך חלוקה לאשראי תקין ואשראי בעייתי.

אינדקס

מזומנים ושוי מזומנים	127,95
מחויבות בגין הטבות פרישה	146,112,80
מימון ממונף	55
מינוף	273,159,32
מיסוי	122,114
מסים נדחים	123,114
מסגרות אשראי	208
מפקידים גדולים	64
נ נגזרים	273,170,107,81,60
נזילות	160,77,62
ניירות ערך	273,128,106,26
ניתוח תרחישי קיצון	41
נכסי סיכון	155,32
נכסים בלתי מוחשיים	143,111
נכסים אחרים	143
ס סייבר	77,66,11
סיכון אשראי	273,194,133,77,42
סיכון מוניטין	78,74
סיכון נזילות	77,62
סיכון סביבה ואקלים	67,12
סיכון רגולטורי	78,76,11
סיכון רבית	77,57
סיכון שוק	77,56
סיכון תפעולי	77,65
סיכון משפטי	78,68
סיכונים אחרים	77,68,10
ע עמלות	119,118,20
ענפי משק	45
עסקאות עם צדדים קשורים	243,224
ערך בסיכון (VAR)	275,56
פ פחת והפחתות	143,141,110
פקדונות הציבור	144,64,28
פנסיה	146
צ צדדים קשורים	224
ר ריכוזיות לווים וקבוצת לווים	274,77,55
ריכוזיות ענפית	77
רווח למניה	274,125,114,91
רכוש קבוע	249,141,110
ש שווי הוגן	274,218
שיטת PD/LGD	105,79
שיטת WARM	275,79
שכר רואי החשבון המבקרים	239
ת תגמול	254
תיאבון לסיכון	40
תיק למסחר	273,128
תשואה להון	274,18

א אומדנים חשבונאיים קריטיים	79
אסטרטגיה עסקית	13
אקטואריה	146,112,80
ב באזל	272,154,40,30,10
בטחונות	168,77,53,42
בקורות	88,86,84,83,40
ג גידור	272,172,107
ד דוח רווח והפסד	268,91,18,9
דוח על הרווח הכולל	92
דוח על השינויים בהון	94
דוח תזרים מזומנים	95
דוח רואי החשבון המבקרים	88
דיבידנדים ומדיניות חלוקת רווח	152,33
ה הון אנושי	250
הון והלימות הון	152,30
הון מניות	152,94
הון עצמי רובד 1	272,156,30
הון רובד 2	272,156,30
היבטי סביבה, חברה וממשל (ESG)	14,13
היוון עלויות תוכנה	111,22
הלבנת הון	78,72
הלואאות לדירור	205,179,48,45
הסדרי חוב וארגון מחדש של חובות בעייתיים	272,202,102,44
הפרשה למסים על הרווח	122,114,21
הפרשה להפסדי אשראי	133,103,89,79,44,194
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	273,201,104,20
הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי	104,20
ח חובות בעייתיים	272,198,133,43,42
חובות לא צוברים	272,198,133,101,43
י יחסי הון	273,155,30
יחס כיסוי נזילות	273,160,62
יחס מימון יציב נטו (NSFR)	160,62
יעד הון	154,30
ירידת ערך	110,108
ל לווים גדולים	25
לקוחות עסקיים	261,260,36,34
לקוחות קמעונאיים	261,260,37,34
מ מאזן	270,93,9
מבנה ארגוני	250
מגזרי פעילות	189,175,34
מדד המחירים לצרכן	100,60,16
מדינות זרות	48
מדיניות חשבונאית	97,79
מדיניות ניהול סיכונים	40,10
מוסדות פיננסיים זרים	128,47

קבוצת הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

הנהלה מרכזית

שד' רוטשילד 42, תל-אביב 6688310

סניף ראשי תל-אביב

שד' רוטשילד 42, תל-אביב 6688310

סניף ראשי ירושלים

רח' הלל 10, ירושלים 9458110

סניף עסקים ראשי צפון

רח' חלוצי התעשייה 20, חיפה 2629420

109 סניפים ושלוחות ברחבי הארץ

כתובתנו באינטרנט:

www.fibi.co.il

בנק מסד בע"מ

רח' אבא הלל 12, רמת גן 5250606

21 סניפים ושלוחות

www.bankmassad.co.il

הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ

שד' רוטשילד 42, תל-אביב 6688310

הבינלאומי יוניק

ניהול השקעות בע"מ

שד' רוטשילד 38, תל-אביב 6688307

יובנק חברה לנאמנות בע"מ

שד' רוטשילד 38, תל-אביב 6688307

הפקה: דפוס רייתן